Provenit dintr-o familie care, pe linie maternă, este bogată în spiritişti şi prezicători ai viitorului, scriitorul englez Rodney Davies şi-a completat abilităţile psihice înnăscute cu o temeinică pregătire ştiinţifică, elaborând cărţi de mare succes, consacrate unor fenomene supranaturale, precum şi altor domenii de larg interes.
Cartea sa remarcabilă, *How to read faces,* a apărut recent şi în limba română: *Ce ne dezvăluie faţa,* Editura Polimark, Bucureşti, 1997.

Da, ai perfectă dreptate, noi descriem un fenomen imposibil și totuși adevărat!

Prof. Charles Ricket

Rodney Davies

DISPARIȚII SUPRANATURALE

Traducerea de dr. Tatiana Avacum

Editura POLIMARK
București

Coperta: Silvia Muntenescu

Fragment dintr-un tablou de Caspar David Friedrich

Traducerea realizată după volumul
Rodney Davies, Supernatural Disappearances, Robert Hale, London, 1996.

© Rodney Davies, 1995
First published in Great Britain 1995

© pentru versiunea în limba română:
Editura POLIMARK, Bucureşti, 1999

Tehnoredactare computerizată: Sanda Stroescu

Descrierea CIP a Bibliotecii Naţionale
DAVIES, RODNEY
Dispariţii supranaturale/Rodney Davies. - Bucureşti: Polimark, 1999
208 p.; 20 cm. - (Dincolo de realitatea imediată)
Tit. orig. (eng.): Supernatural Disappearances.
Bibliogr.
ISBN 973-9302-07-6

001.94 OZN

Cuprins

Introducere 7

I Unele dispariții clasice 11

II Deplasări diavoleşti 25

III Apariții misterioase 41

IV Bilocație 64

V Apariții și dispariții de animale 85

VI Rătăcind prin îndepărtatul Somerset 92

VII Pantalonii lui Benjamin Bathurst 105

VIII Du-te, du-te și s-a dus 126

IX Oare asemenea întâmplări pot exista cu adevărat? 144

X Vapoare și avioane care dispar 163

XI Medium-ul este mesajul! 178

XII Comentarii și concluzii 193

Către cititori 203

Bibliografie 204

Tuturor celor care au dispărut
fără urmă.

Introducere

Principalele caracteristici de care îmi amintesc ca aparţinând femeii care, fără voie, a inspirat această carte, au fost rochia pepit, alb-negru, cu care era îmbrăcată şi căţeluşul pe care îl purta în lesa ţinută în mâna dreaptă. Îmi amintesc mai vag părul ei castaniu, ridicat în vârful capului şi formând un sul gata parcă să cadă, după moda deceniului al cincilea al secolului nostru. Avea, probabil, în jur de treizeci de ani, deşi aprecierea exactă a vârstei unui adult este foarte dificilă pentru un copil de zece ani, câţi aveam eu. Oricum, nu era, cu siguranţă, bătrână. Cobora, cu pas vioi, pe o cărare îngustă, în direcţia colegului meu şi a mea. Părea că vrea să ofere micului ei însoţitor prilejul să facă mişcare.

John şi cu mine ne grăbeam să ne întoarcem în tabăra de vacanţă din Devon, unde ne-am întâlnit cu o săptămână în urmă şi am devenit prieteni. Azi era ziua plecării şi ne-am petrecut dimineaţa vizitând, cu regret, pentru ultima oară, iazul din vecinătate, la care se putea ajunge pe această cărare, mărginită de un gard viu înalt; am aruncat pe suprafaţa scânteietoare şi tentantă a iazului pietricele plate care ricoşau până la celălalt mal. A fost escapada de încheiere a unei săptămâni fericite, înainte ca părinţii să ne ducă înapoi, în lumea obişnuită.

În ceea ce mă priveşte însă, femeia cu al său terrier de Yorkshire mi-a transformat această plimbare însorită şi lipsită de griji într-o dimineaţă de teroare, neaşteptată şi de neuitat. În momentul în care femeia se afla la o distanţă de aproximativ douăzeci de yarzi, a luat-o, brusc, spre dreapta, părăsind cărarea şi trecând, aparent, printr-o bănuită spărtură a gardului viu, în direcţia păşunii vecine.Când am ajuns în locul din care femeia făcuse cotitura, am constatat, spre surprinderea mea, nu numai că nu exista nici o spărtură în gardul viu, ci şi că pe pă-

șunea învecinată nu se vedea nici urmă de femeie sau cățel, care, literalmente, dispăruseră!

Cu răsuflarea tăiată de uimire m-am întors către John, care venea în urma mea, și i-am strigat:

– Ce crezi că i s-a întâmplat?

Încruntându-se, întrebă, surprins:

– Întâmplat cui?

– Femeii cu câinele, care cobora pe cărare.

– Nu am văzut nici o femeie și nici un câine, spuse John, uitându-se rapid în jur.

– Și totuși, trebuie să o fi văzut — am zis, simțind fiori reci pe șira spinării — purta o rochie pepit. Am crezut că a trecut printr-o spărtură în gard; vezi dacă există!

– Nu, răspunse John, cu ochii holbați.

– Tocmai a dispărut, am șuierat, brusc înspăimântat mai mult decât oricând.

– O, Doamne! a murmurat John, impresionat de frica mea și devenind palid la față.

– Să mergem! am strigat și am început să alerg, iar John mi-a urmat exemplul; am ținut-o într-o goană până am ajuns cu bine în tabără, unde ne-am găsit părinții; după ce ai mei m-au dojenit pentru întârziere, mi-au ascultat, cu nonșalanța studiată a adulților, relatarea despre ceea ce mă înspăimântase. Ei au conchis că m-am înșelat în privința localizării spărturii. Aceasta trebuie să fie explicația, întrucât oricine știe că nici oamenii, nici câinii, nu pot dispărea așa ca și cum s-ar evapora. Așa ceva este, pur și simplu, imposibil!

Lămurit astfel de părinți și, totuși, simțind nevoia de a-mi explica ce s-a întâmplat de fapt, m-am gândit multă vreme după acea întâmplare că, în dimineața respectivă, am văzut poate o fantomă sau, mai curând, două fantome; mai târziu, când am aflat mai multe despre asemenea fenomene, m-am întrebat dacă nu cumva avusesem o halucinație. Ambele posibilități erau susținute de faptul că John nu observase nimic neobișnuit; ce-i drept,

mergând în spatele meu, cărarea din față îi era în parte invizibilă din cauza corpului meu, iar atenția îi putea fi cu ușurință atrasă de ceva de pe jos sau de pe laturile cărării, așa încât să nu fi zărit femeia și cățelul în intervalul de un minut sau două, în care eu îi văzusem. Eram însă convins că respectivele figuri nu aveau nimic fantomatic — formă cețoasă sau aspect straniu — care să sugereze că nu erau din această lume. În plus, rochia pepit și coafura femeii erau extrem de reale și moderne. Am ajuns deci la concluzia că nu era vorba nici de halucinație, nici de vreun miraj. În definitiv, dacă acestea ar fi fost un produs spontan al minții mele, de ce am văzut figurile respective o singură dată în viață și tocmai în acel moment?

Se impuneau două explicații: prima, de bun simț, era aceea propusă de părinții mei, și anume că m-am înșelat în perceperea de către mine a ceea ce li s-a întâmplat femeii și câinelui său; probabil că aceasta a trecut într-adevăr printr-o spărtură pe care eu nu am observat-o, tot așa cum nu am observat femeia după ce aceasta a ajuns pe câmp. A doua explicație, pe care o simțeam că este cea reală, în ciuda tuturor protestelor celorlalți, era că femeia și câinele acesteia au dispărut cu adevărat.

Or, majoritatea oamenilor consideră drept imposibilă chiar și ideea celei de-a doua variante, prin care eu înțeleg dispariția supranaturală a unei persoane, a unui animal sau a unui obiect, de față cu martori sau în împrejurări în care nu se poate susține o altă explicație. Într-adevăr, acesta este cazul unor întâmplări stranii din experiența noastră zilnică, pe care ne place să o numim realitate, întâmplări despre care practic oricine, cel puțin prin prisma culturii noastre științifice, susține cu vehemență că nu se pot întâmpla vreodată.

Cu toate acestea, dacă luăm în considerație că, la fel cu orice alt component al Universului, corpul uman conține mult mai multe spații goale decât materie propriu-zisă, astfel încât, dacă atomii ce-i conferă soliditate

ar fi comprimaţi până vin în contact unii cu alţii, acel ceva — adică dumneavoastră sau eu însumi — ar putea trece prin urechea acului, iar aparenta noastră soliditate ar deveni „de cârpă". De fapt, după cum reiese clar din cazurile relatate în cele ce urmează, aspectul mirabil nu-l constituie atât dispariţia supranaturală sporadică a unor obiecte materiale, cât raritatea unor asemenea dispariţii.

După cum vom vedea, unii dintre cei care dispar în această stranie manieră pot să nu mai reapară niciodată, pe când alţii pot reapărea, aparent instantaneu, la distanţă de locul dispariţiei. Pentru că întâmplările din a doua categorie pot fi observate de martori, şi aceste apariţii supranaturale vor fi incluse în prezentarea generală a fenomenului. Tot astfel sunt şi cazurile de *bilocaţie*, cel mai incredibil fenomen dintre toate, în cadrul căruia corpul persoanei respective se dedublează în chip supranatural, iar uneori dublura apare într-un loc depărtat. Nu e surprinzător faptul că bilocaţia se întâmplă mai frecvent unor bărbaţi şi femei cu aură de sfinţenie.

Toate aceste întâmplări, rare şi neobişnuite, au o istorie îndelungată; de aceea, am relatat atât cazuri din antichitate, cât şi întâmplări din epoca modernă. Deşi un sceptic ar putea contesta fiecare caz, considerându-l drept produsul unei observaţii inexacte, al unei simple erori sau chiar al unei înşelăciuni, privite laolaltă aceste cazuri sunt o dovadă suficientă că nu trăim într-o lume închisă şi ordonată, în care să nu poată avea loc fenomene care contrastează raţionalul. Dimpotrivă, ele dezvăluie mai curând că lucruri neaşteptate şi miraculoase se pot întâmpla şi chiar se întâmplă şi că în noi şi în jurul nostru se întinde un domeniu magic, plin de farmec şi de minuni.

Rodney Davies, Finchley, Anglia

I

Unele dispariţii clasice

Dar iute pe Paris îl smulge Afrodita
Ca o zeiţă uşor şi-l duce prin negură acasă,
Într-o cămară-n iatac, unde fumegă dulci
mirodenii.

Homer, *Iliada,* Cântul III
(Trad. G. Murnu, ESPLA, 1955.)

Fenomenul de dispariţie supranaturală este semnalat în cele mai vechi opere scrise. Câteva exemple sunt menţionate şi în *Iliada* lui Homer, compusă în al optulea secol î.Hr., iar Vechiul Testament ne furnizează mai multe cazuri, printre care miraculoasele plecări din lume a patriarhului Enoh şi a profetului Ilie.

Eu, însă, voi începe prin analiza unor dispariţii supranaturale mai târzii, din perioada de graniţă în care miturile se îmbină cu istoria şi se deschide perioada clasică. Deşi nu sunt larg cunoscute, toate cazurile examinate pot fi apreciate drept clasice, iar aspectele lor caracteristice ne-ar putea furniza cheia motivului şi a modalităţii producerii lor.

Este semnificativ cazul lui Romulus, primul rege al cetăţii Romei. Romulus şi Remus, fratele său geamăn, au întemeiat Roma în anul 753 î.Hr.; el a devenit apoi rege al cetăţii şi a domnit în următorii 39 de ani.

Romulus şi Remus sunt consideraţi drept figuri legendare, deşi nu există motive întemeiate ca să se creadă că nu au existat cu adevărat. Presupusa lor origine divină — se spunea că ar fi fost fiii lui Marte, zeul războiului — este ceva ce se afirma frecvent despre mulţi bărbaţi şi femei cu renume din lumea antică, iar povestea cu alăptarea lor de către o lupoaică

se trage de la doica lor, care era o prostituată, poreclită „Lupus".

Există câteva relatări despre dispariția lui Romulus, care diferă între ele. Potrivit uneia dintre versiuni, inexplicabila lui dispariție s-a produs în după-amiaza zilei de 7 iulie a anului 714 î.Hr., în timp ce le dădea instrucțiuni senatorilor Romei, în templul lui Vulcan. Din cauza întunecării bruște care a însoțit evenimentul, este mai probabil că această misterioasă ieșire din lume a avut loc la 26 mai a anului amintit, când s-a înregistrat o eclipsă de soare; inexactitatea calendarului roman din acea vreme ar putea cu ușurință explica discrepanța dintre cele două date.

Oricum, istoricul roman Titus Livius, relatând despre dispariția lui Romulus în a sa „Istorie a Romei, de la origine până în anul 9 î.Hr.", o descrie astfel: „Într-o zi când își inspecta trupele pe Câmpul lui Marte, învecinat cu Mlaștina Caprei, s-a iscat o furtună, cu tunete asurzitoare. Romulus a fost învăluit de un nor atât de des, încât l-a ascuns privirii tuturor celor prezenți și din acel moment nu a mai fost zărit nicăieri în lume".

Relatarea lui Titus Livius diferă de versiunea amintită anterior, atât în privința localizării — „Mlaștina Caprei" fiind situată în afara Romei — cât și a împrejurărilor: inspectarea trupelor, precum și în privința amănuntului că Romulus a fost învăluit de un nor dens, dispariția lui miraculoasă nefiind precedată de o întunecare generală.

Potrivit relatărilor scriitorului grec Plutarh, dispariția s-a produs tot în vecinătatea „Mlaștinii Caprei", în timp ce avea loc o adunare a senatorilor și a cetățenilor. Plutarh spune:

> În acea împrejurare aerul s-a învolburat brusc și s-a schimbat într-un mod miraculos, lumina soarelui a scăzut și toți au fost cuprinși de un întuneric surprinzător, însoțit de tunete înfricoșătoare și de vijelie. Atunci mulțimea s-a împrăștiat și a luat-o la goană,

dar nobilimea s-a adunat formând un grup aparte. Când s-a potolit furtuna şi a reapărut lumina, oamenii au revenit la locurile lor şi s-au interesat, plini de teamă, unde este regele, dar acesta nu a mai putut fi găsit.

În versiunea lui Plutarh, se arată că dispariția lui Romulus a fost însoțită, în același timp, de o eclipsă şi de o mare furtună (aceasta din urmă a fost menționată şi de Titus Livius), rezultând o combinație, cu siguranță înspăimântătoare, care i-a determinat pe oameni să o ia la fugă pentru a-şi salva viața. Vom afla mai departe că unul sau altul dintre aceste fenomene meteorologice cu tentă dramatică s-a înregistrat şi cu prilejul unor dispariții ulterioare.

Întrucât căutarea lui Romulus nu a dus la găsirea acestuia sau, cel puțin, a unui fragment din îmbrăcămintea lui, cetățenii au început să murmure că senatorii l-au omorât şi i-au tăiat corpul şi hainele în bucăți mici pe care apoi le-au ascuns sub propria lor îmbrăcăminte şi le-au dus în locuri neumblate. Deşi este posibil să fi existat o ură atât de adâncă a unor senatori geloşi pe Romulus sau sătui de domnia lui, pare aproape neplauzibil ca, într-un interval de timp atât de scurt, aceştia să-i fi putut tăia corpul în bucăți fără să-i trădeze cantitatea mare de sânge scurs sau îngrozitoarea dezordine ce ar fi însoțit o asemenea acțiune. Este la fel de improbabil, dacă aceşti oameni ar fi săvârşit o crimă atât de odioasă, ca nici unul dintre ei să nu comită imprudența de a vorbi soției sau amantei despre ceea ce a făcut sau, mai târziu, pe patul de moarte, să nu facă mărturisirea respectivă. Nu există însă nici o relatare că vreunul din ei ar fi făcut o asemenea mărturisire sau i-ar fi scăpat o vorbă despre un act ca acesta. De fapt, această situație le confirmă nevinovăția.

Oricum, tuturor acestor speculații le-a pus capăt Julius Proculus, un bătrân şi distins senator, renumit pentru sfințenia sa , care a afirmat, sub jurământ, că, în

timp ce se întorcea în oraș, l-a întâlnit pe Romulus pe un drum din afara Romei, „cu o înfățișare mai nobilă și mai augustă decât oricând și fiind îmbrăcat într-o armură a cărei strălucire te orbea". Romulus cel reconstituit, a cărui revenire ne reamintește de reapariția supranaturală a lui Iisus Hristos la Emaus, s-a adresat bătrânului senator cu următoarele cuvinte:

> Bunul meu Proculus, a fost voința zeilor să ne aflăm, un timp, în mijlocul oamenilor, iar după ce-am durat o cetate, care va fi cea mai puternică și mai glorioasă din lume, să ne întoarcem în ceruri, de unde am venit. Mergi, dar, și spune-le romanilor că, prin temperanță și tărie sufletească, vor atinge cea mai înaltă culme a măreției omenești, iar eu, zeul Quirinus, le voi fi totdeauna binevoitor.

Prin vorbele sale, Romulus și-a confirmat originea divină (de la „tatăl" său, Marte) și a dezvăluit că a devenit zeul Quirinus, denumire sub care a fost adorat, la Roma, în următorii o mie de ani.

O a doua dispariție, deosebit de semnificativă, despre care cunoaștem unele amănunte, este cu atât mai credibilă cu cât nu i s-a întâmplat unui erou sau unui rege, ci unui cetățean obișnuit.

A avut loc în jurul anului 550 î.Hr., pe insula Proconnesus, situată în Marea Marmara, și numită de antici Propontis. Omul care a dispărut se numea Aristeas și a devenit mai târziu un poet celebru.

Astăzi, Proconnesus, care fusese numită, alternativ, Elaphonnesus sau Neuris, poartă numele de Marmara. Insula este situată la nord-vest și la aproximativ șase mile distanță de un promontoriu impozant, numit Kapidagi Yarimadasi (*Figura* 1), dar care pe atunci era o insulă, numită Cyzicum (sau Arctonnesus). Ambele insule erau locuite de greci, probabil de pe la mijlocul secolului al VIII-lea î.Hr. Cyzicum a fost denumită astfel după numele Cyzicus al unuia dintre argonauți, omorât

acolo accidental de către Jason, conducătorul lor, când s-a oprit pe insulă în drum spre Colchida şi a fost atacat noaptea de sălbaticii ei locuitori.

Figura 1. Poziţia insulei Proconnesus

Se pare că, într-o zi, Aristeas, bărbat tânăr şi, totodată, poet în devenire, a vizitat prăvălia unui spălător de lână din capitală (numită şi Proconnesus), unde locuia. În timpul convorbirii cu proprietarul prăvăliei, Aristeas a scos, deodată, un strigăt şi s-a prăbuşit la pământ. Văzând cele întâmplate, proprietarul, îngrozit, a considerat că tânărul a murit. Şi-a încuiat în grabă prăvălia şi a plecat să anunţe tragedia rudelor lui Aristeas. Când însă acestea s-au întors cu el şi au intrat în prăvălie, au fost descumpăniţi găsind încăperea goală. Corpul lui Aristeas dispăruse, fapt confirmat şi de negustorii vecini care au declarat că nimeni nu a ieşit din şi nu a intrat în prăvălie, după ce proprietarul a încuiat-o şi a plecat.

În continuare s-a produs însă ceva amintind de dispariţia lui Romulus; nu mult după aceea a sosit un om

din Cyzicus, capitala şi portul insulei Cyzicum, care le-a spus că, în timp ce se îndrepta spre oraş din portul învecinat Artaca, pe care tocmai îl vizitase, l-a întâlnit în drum pe Aristeas şi s-a oprit să stea de vorbă cu acesta. Aşadar, mortul care dispăruse în condiţii supranaturale a reapărut, viu, la mai multe mile distanţă, pe o altă insulă.

Istoricul grec Herodot susţine că, după şapte ani, Aristeas a revenit, pe neaşteptate, la Proconnesus, unde a rămas destulă vreme pentru a compune un lung poem, intitulat „Povestea arimaspianilor". Se pare că acest poem avea la bază vizitarea repetată, de către Aristeas, a diferitelor triburi barbare, în perioada absenţei sale, şi mai ales a unui trib de sciţi, numiţi isedoni, stabiliţi la nord-est de Marea Caspică. Aceştia i-au povestit despre arimaspi, care locuiau la o oarecare distanţă de ei şi aveau un singur ochi. Acest popor improbabil era angrenat în permanente războaie cu grifinii — un popor şi mai improbabil, stabilit dincolo de precedentul, în desişul vastelor păduri de conifere din zonă şi care deţinea mari depozite de aur.

După ce şi-a încheiat „Povestea arimaspienilor", Aristeas a dispărut din nou (se pare că nu în condiţii supranaturale) şi nu a mai revenit niciodată în insula natală. Totuşi aceasta nu a fost ultima ştire despre el, deoarece, 240 de ani mai târziu, fantoma sa a apărut în oraşul Metapontum din sudul Italiei, unde s-a adresat asistenţei, îndemnând pe cei de faţă să-i ridice o statuie în apropierea templului lui Apollo. Instrucţiunile sale au fost puse în practică, după care oraşul a prosperat. Din păcate, poemul său nu a avut o soartă atât de fericită şi, cu excepţia câtorva versuri, citate de alţi autori, s-a pierdut în întregime. Cât despre aurul grifinilor, dacă a existat vreodată, acesta a rămas nedescoperit până în zilele noastre.

Prezintă interes faptul că filosoful Pitagora şi-a petrecut ultimii ani ai vieţii la Metapontum, oraş de

coastă, situat într-un intrând al cizmei italice, unde a și murit în jurul anului 497 î.Hr. Se spune că odată s-a transportat singur, în condiții supranaturale (folosind cuvinte magice), de la Metapontum la Taurominium, în Sicilia, oraș situat la o distanță de aproxomativ 300 de mile marine, reușind astfel să stea de vorbă, în aceeași zi, cu prietenii săi din ambele orașe, ceea ce nu putea face în condiții obișnuite. S-au povestit atât de multe minunății despre Pitagora, care a dobândit o faimă universală încă în viață fiind, datorită descoperirilor sale filosofice și matematice, precum și datorită învățăturilor sale, încât ne este greu să precizăm care dintre aceste miracole este adevărat și dacă a fost vreunul.

Figura 2. Poziția insulei Astypalea

Următoarea dispariție faimoasă, pe deplin susținută documentar, pe care doresc să o relatez, a avut loc, de asemenea, pe o insulă, Astypalea, situată în Marea Egee, între insulele Cos și Carpathos (*Figura* 2). Persoana dispărută a fost Cleomedes, pugilist renumit al acelor vre-

muri, reprezentant al oraşului Astypalea la Jocurile Olimpice din anul 496 sau 492 î.Hr.

Cleomedes era un om foarte musculos şi puternic, care era considerat favorit în partida care urma. De fapt, a ajuns în finală fără prea mare efort, dar şi adversarul său, Iccus din Epidaur, era un luptător subtil şi puternic, care i-a opus lui Cleomedes mai multă rezistenţă decât se aştepta el. Aceasta l-a făcut pe Cleomedes să lovească incorect, omorându-l accidental pe bietul Iccus. În urma acestui fapt a fost descalificat, ceea ce i-a produs un şoc în plus, pe lângă moartea adversarului, şi i-a tulburat mintea.

Ruşinat şi amărât, pugilistul s-a întors în Astypalea, fiind întâmpinat nu ca un erou, ci cu reproşuri şi învinuiri din partea alor săi din insulă, care îşi puseseră atâtea speranţe în el. Mintea lui Cleomedes s-a tulburat definitiv, şi nu mult după aceasta, el a intrat într-o şcoală, unde a izbit sau împins stâlpul care susţinea acoperişul, aşa încât acesta s-a prăbuşit peste copii, omorând vreo şaizeci din ei. Curând, părinţii îndureraţi şi furioşi ai copiilor ucişi au venit să-l caute pe Cleomedes, cu gândul de a-l omorî prin lapidare. Pugilistul, înspăimântat, a fugit şi şi-a găsit adăpost în sanctuarul templului zeiţei Atena, unde, ca precauţie în plus, s-a încuiat într-o ladă şi a ţinut atât de tare capacul ei, încât părinţii furioşi nu au putut deschide lada. S-au adus atunci topoare şi, după îndelungate eforturi, lada a fost făcută bucăţi. Spre surprinderea tuturor, însă, lada a fost găsită goală. Cleomedes dispăruse !

Dându-şi seama că au fost martorii unui miracol, locuitorii insulei au trimis, în grabă, o delegaţie să întrebe oracolul din Delphi ce ar putea să însemne această întâmplare. Răspunsul le-a pricinuit o nouă lovitură; preoteasa Pitia a rostit, fiind în transă, următoarele cuvinte: *Ultimus heroum Cleomedes Astypalaeus* (Seminţia eroilor se sfârşeşte cu Cleomedes din Astypalea). Acest răspuns i-a făcut pe astipaleeni să-l venereze pe Cleomedes

ca pe un semizeu, cultul lui fiind continuat timp de 650 de ani.

În anul 217 î.Hr., la peste 250 de ani după dispariția supranaturală a lui Cleomedes, a avut loc, în Italia, o bătălie importantă între romani și cartaginezii conduși de Hanibal, în apropierea lacului Trasimene din Toscana; în urma acestei bătălii a dispărut, în mod inexplicabil, comandantul roman, Caius Flaminius.

Consulul Caius Flaminius era un om violent și încăpățânat, ale cărui succese în bătălii anterioare l-au făcut să creadă nebunește în victorie. El a ignorat chiar și o serie de prevestiri nefaste care ar fi trebuit să-l avertizeze de iminența unui pericol. De exemplu, într-o zi, calul său s-a speriat deodată, fără vreo cauză evidentă, și l-a aruncat jos din șea; el a refuzat însă să accepte că acest incident ar putea prevesti propria lui cădere.

Armata romană era superioară ca număr; dându-și seama de aceasta, Hanibal s-a pregătit să o învingă printr-o stratagemă. În acest scop, el a atras-o într-o ambuscadă, între lac și dealurile Corona din apropiere, unde avantajul surprizei și al terenului i-a permis să o măcelărească. Într-adevăr, bătălia de lângă lacul Trasimene a fost unul din cele mai mari dezastre din istoria Romei; au pierit 15 000 de romani, iar alți 10 000 au fost făcuți prizonieri, în timp ce cartaginezii au avut numai 1500 de morți.

Printre romanii care au murit se număra și comandantul lor, Caius Flaminius, care a luptat vitejește până la capăt. Hanibal, martor al morții acestuia, a fost atât de impresionat de curajul lui, încât a hotărât să fie înmormântat cu toate onorurile militare. De aceea, a trimis imediat să se aducă de pe câmpul de bătaie cadavrul lui Flaminius. În ciuda unor căutări atente, stăruitoare, cadavrul nu a fost găsit nicăieri. Nu a fost și nici nu ar fi putut să fie luat de pe câmpul de luptă de către romanii fugari sau răniți, deoarece din relatările lor, nedezmințite, rezulta că nu l-au văzut după bătălie. Se pare că rămășițele acestui brav soldat, ce avea un curaj nebun, au

plecat, o dată cu sufletul lui, spre „ținuturile nedescoperite din care nu s-a întors nici un călător".

Lumea romană ne mai furnizează strania poveste al cărei erou a fost istoricul Drusus Caius, care, pe când era copil mic, a dispărut, într-o zi, din leagănul său. Căutarea lui s-a dovedit inutilă și părinții săi, înnebuniți, au conchis că cineva l-a ascuns. A doua zi însă, din întâmplare, copilul neajutorat a fost descoperit, culcat lângă o fereastră din partea cea mai de sus a casei; era teafăr și se uita, fericit, la soare !

O altă figură clasică, creditată cu o dispariție cu martori și reapariție, în decurs de o oră, într-un loc depărtat, a fost faimosul taumaturg, „făcătorul de minuni", Apollonius din Tyana. De fapt, viața lui Apollonius a fost atât de plină de acțiuni de binefacere, de cercetări filosofice și miracole renumite, încât dacă ar fi fost creștin, cu siguranță ar fi fost sanctificat.

Tyana era o veche colonie grecească, situată la poalele munților Taurus, în provincia romană Capadocia (astăzi Turcia de sud-est), unde nașterea lui era așteptată de anumiți prezicători care au prevestit viitoarea lui măreție. Din adolescență l-a interesat filosofia, a studiat învățăturile mai multor profesori și, în cele din urmă, a devenit discipol al lui Pitagora. La vârsta de 20 de ani, după moartea tatălui său, a păstrat timp de cinci ani un mutism mistic, perioadă în care i s-au revelat adevărurile secrete ale lui Pitagora. A întreprins apoi o serie de călătorii de lungă durată, care l-au dus în locuri îndepărtate — Orientul Mijlociu, Etiopia, Egipt, Grecia, Italia — unde a venit în contact cu gânditori renumiți, care l-au inițiat în magie și alte științe oculte și de la care a învățat multe; în plus, a devenit capabil să-și dezvolte propriile puteri supranaturale. Curând a devenit cunoscut, ca Iisus, pentru puterea lui de a vindeca, a învia din morți și a profeți. Remarcabil este și faptul că era în stare să înțeleagă orice limbă străină. A adoptat o serie de deprinderi personale, care pentru acea vreme erau excentrice, dar care azi ne par surprinzător de moderne.

El refuza să mănânce carne, nu purta piei, blănuri sau alte produse animale şi nu era de acord cu maltratarea şi sacrificarea animalelor. Se pare că niciodată nu s-a bărbierit şi nu s-a tuns.

Viaţa lui a fost povestită, pentru prima dată, de discipolul său Damis, al cărui jurnal, împreună cu alte scrieri despre el, au fost folosite de Flavius Philostratus, care, la porunca Juliei Domna, soţia împăratului Septimius Sever, a compus faimoasa „Viaţă a lui Apollonius din Tyana", la 100 de ani după moartea acestuia. Philostratus susţine că Apollonius putea să dispară în condiţii supranaturale şi că a fost teleportat, în două rânduri, în locuri îndepărtate.

Prima dispariţie a avut loc la scurt timp după întoarcerea înţeleptului din India (data exactă nu este sigură), când a vizitat portul ionian Smyrna. „Dar când ciuma a început să facă ravagii la Efes şi nici un remediu nu o putea stăvili, s-a trimis o delegaţie la Apollonius, pe care l-au rugat să devină vindecătorul suferinţei lor". Apollonius prevăzuse că Efesul (situat la o distanţă de aproximativ 35 de mile) va fi lovit de o epidemie şi, înţelegând gravitatea acesteia, a spus „Să mergem", pentru că socotea că „nu poate îndrăzni să-şi amâne călătoria. Fără întârziere s-a aflat la Efes, săvârşind, cred, aceeaşi minune ca şi Pitagora, care a fost prezent, în aceeaşi clipă, la Thurii [sic] şi la Metapontum". Acolo a căutat să identifice cauza epidemiei şi a constatat că era un demon deghizat în cerşetor, pe care l-a distrus, punând astfel capăt epidemiei.

A doua dispariţie s-a întâmplat în anul 81, când Apollonius a fost convocat la Roma ca să apară înaintea noului împărat Domiţian şi să răspundă la acuzaţiile ce i se aduceau, cum că ar fi complotat împotriva acestuia. A mai fost acuzat că ar fi sacrificat un băiat ca să ghicească viitorul şi să i se recunoască dreptul de a fi venerat ca un zeu.

Apollonius s-a apărat singur cu multă iscusinţă în faţa judecătorilor, fiind aplaudat de întreaga asistenţă şi

silindu-l pe Domițian să-l achite; acesta însă i-a poruncit lui Apollonius să rămână o vreme la Roma, pentru că voia să-i vorbească în particular. Apollonius i-a mulțumit împăratului, arătându-i totodată răul pe care acuzatorii săi l-au făcut și altora, după care a citat un vers din Homer: „Tu nu mă vei putea ucide, pentru că, ție îți spun, nu sunt muritor".

> Și cu aceste cuvinte — continuă Philostratus — a dispărut din incinta tribunalului, aceasta fiind cea mai bună soluție în împrejurările date, pentru că era clar că împăratul nu avea de gând să-l întrebe, sincer, despre cazul în speță, ci despre tot soiul de elemente irelevante... efectul acestei dispariții miraculoase și inexplicabile asupra tiranului nu a fost cel scontat; toți se așteptau ca el să se înfurie groaznic și să poruncească urmărirea lui trimițând, în tot imperiul, ordonanțe să fie arestat oriunde ar fi găsit. Împăratul nu a făcut însă nimic din toate acestea.

Dispariția din tribunal a lui Apollonius s-a petrecut la orele amiezii. În amurgul aceleiași zile, i-a surprins pe discipolii săi Damis și Demetrius, ivindu-se, în fața lor, într-un templu depărtat, consacrat nimfelor, care își avea sediul într-un golf din apropierea orașului Dicaearchia, situat la sud față de Roma, până la care era cale de trei zile de mers. Apollonius se afla în interiorul templului când au intrat cei doi, deci, neîndoielnic, se materializase acolo mai devreme, poate chiar imediat după dispariția lui din Roma. La început, Damis și Demetrius au crezut că era o fantomă, până când Apollonius i-a întins mâna celui de-al doilea, spunându-i:

> Apucă-mă și dacă nu mă poți ține sunt într-adevăr o fantomă care a venit la voi din regatul Persefonei... dacă însă rezist la atingerea ta, îl voi convinge și pe Damis că sunt viu și că nu mi-am părăsit corpul.
> Demetrius a spus: Cum ai făcut atunci o călătorie atât de lungă într-o fracțiune a zilei atât de scurtă? Atunci

Apollonius a început să-i vorbească, încheindu-și spusele cu citatul: „Tu nu mă vei putea ucide", povestind exact cum a dispărut din tribunal.

Apollonius s-a stabilit, în cele din urmă, la Efes, unde s-ar putea să fi murit, deși una din versiuni despre „trecerea" lui îl face intrat în templul Atenei din Lindus, oraș situat pe insula Rodos, de unde a dispărut în mod supranatural.

Philostratus relatează că, în anul 96, la 18 septembrie, când Apollonius avea 100 de ani, vorbind, la Efes, în fața unei mulțimi, a avut o viziune, presimțind fizic uciderea, la Roma, a detestatului Domițian și a strigat deodată: „«Izbește-l pe tiran, lovește-l!», după care a tăcut o clipă înainte de a adăuga: «Curaj, cetățeni, astăzi a fost ucis tiranul... chiar în clipa strigătului meu, urmat de tăcere»". S-a dovedit mai târziu că, într-adevăr, Domițian fusese înjunghiat mortal, în dormitorul său din palat, de patru asasini, exact în acel moment. De fapt, cunoașterea de către Apollonius a acestui eveniment este unul din cele mai remarcabile exemple de prorocire care a fost consemnată.

Aceste dispariții supranaturale din antichitate ne furnizează un șir întreg de posibile variante ale fenomenului. De exemplu, în cazul lui Cleomedes, un om viu dispare fără a se mai întoarce, iar în cazul lui Caius Flaminius, cadavrul său dispare pentru totdeauna. De obicei, însă, persoana care a dispărut reapare, uneori la multe mile distanță. Acest salt instantaneu dintr-un loc în altul, denumit *translocație* sau *teleportare,* chiar dacă nu se întâmplă totdeauna, tinde să fie considerat ca parte a fenomenului, în egală măsură cu dispariția însăși. Deplasarea se poate face până la o distanță de câțiva yarzi, ca în cazul lui Drusus Caius, sau de mai multe mile. Romulus a fost, probabil, teleportat la o distanță de aproximativ două mile, Aristeas — cam la șase mile, Apollonius la 35 de mile la prima dispariție și la peste 90 de mile la a doua, iar Pitagora la aproximativ 200

de mile, aceasta fiind distanța, în linie dreaptă, între Metapontum și Taurominium, și iarăși înapoi!

Dispariția lui Romulus a fost însoțită de întuneric și/sau de apariția unui nor, iar Romulus a reapărut, la scurt timp, într-o formă mai glorioasă (dar cu aparență de spirit) ca să-și facă cunoscut ultimul mesaj; Aristeas a dispărut după moarte, dar a reapărut curând, viu, într-un loc depărtat, spre deosebire de Caius Flaminius, al cărui corp a dispărut, de asemenea, dar omul nu a mai reapărut. Pugilistul nebun, Cleomedes, a dispărut în urma amenințării cu moartea și nu a mai fost, nici el, văzut vreodată. Copilul Drusus Caius a fost transportat spontan într-o altă parte, mai înaltă, a casei.

Numai Pitagora și Apollonius își puteau controla disparițiile, folosind această putere ca pe o modalitate de a ajunge instantaneu acolo unde doreau să fie, deși vizita supranaturală la Efes a lui Apollonius pare să aibă, ca substrat, mai curând grija pentru cei suferinzi, decât dorința sa spontană.

Nici unul din aceste cazuri nu este unic, deoarece chiar cel mai curios dintre ele, și anume, dispariția corpului lui Aristeas și reapariția lui ca om viu, își găsește paralela în învierea lui Iisus Hristos.

Stresul puternic, provocat de frica morții, se poate să fi fost principalul factor al dispariției supranaturale a lui Cleomedes și tot stresul ar fi putut contribui la dispariția post-mortem a lui Caius Flaminius. Dispariția lui Romulus în timpul unei eclipse, însoțită de o furtună cu tunete, sugerează că sau unul sau ambele fenomene au declanșat evenimentul.

Oricum, pentru că urmează să examinăm mult mai multe dispariții și reapariții stranii, se pare că este preferabil să așteptăm înainte de a face speculații în privința cauzelor acestora. În plus, cititorului i-ar plăcea, poate, să mediteze de ce dintre numeroși oameni, aflați în aceleași condiții, numai unii dispar în mod supranatural, dacă dispar într-adevăr.

II

Deplasări diavoleşti

> Într-o clipită fata era deplasată, ciudat, din pat, uneori în vârful lăzii cu lenjerie, fără să o deranjeze; uneori zăcea între două paturi; uneori sub un balot de lână; uneori pe o rogojină din camera vecină şi, o dată, zăcea pe o scândură îngustă în vârful unei case, între două grinzi, de unde putea coborî numai cu o scară.
>
> Mărturie de la procesul pentru vrăjitorie, intentat lui Florence Newton, 1661

Ca o ironie a soartei, în anii mai târzii, când păgânismul a fost înlăturat de credinţa creştină, fenomenul de dispariţie supranaturală şi translocaţia care îl însoţeşte adeseori şi care constă în deplasarea la distanţă a persoanei respective, au fost privite ca fapte diavoleşti sau atribuite unor zâne rele.

Dacă aceste credinţe nu aveau nici o importanţă pentru persoana care dispărea pentru totdeauna, în schimb ele determinau, la persoanele teleportate, consecinţe nefaste, acestea fiind acuzate de demonism, vrăjitorie sau chiar magie neagră, fiindu-le foarte greu să se dezvinovăţească, chiar dacă erau nevinovate.

Un caz destul de remarcabil şi, totodată, nefericit, de teleportare la mare distanţă este menţionat de anticarul şi folcloristul John Aubrey (1626-1697) în ale sale *Miscellanea.* Publicată în 1696, cu un an înaintea morţii lui Aubrey, *Miscellanea* este una dintre primele cărţi consacrate cercetării fenomenelor paranormale; în capitolul intitulat „Transportarea de către o putere invizibilă", autorul relatează pe scurt, într-un stil menit să trezească interesul, despre „Domnul M., una din cunoştin-

ţele mele, care se găsea în Portugalia, în anul 1655, când cineva a fost ars de inchiziţie, pentru că a fost adus prin aer, într-un timp incredibil de scurt, din Goa, aflată în India de Est, la Lisabona".

Distanţa dintre Goa şi Lisabona este în jur de 5000 de mile, aşa încât putem avea o certitudine rezonabilă că omul, al cărui nume nu e menţionat, nu a fost transportat prin aer cu ajutorul unei levitaţii laterale, care i-ar fi adus, cu siguranţă, moartea, ci a fost deplasat instantaneu între aceste două locuri, prin teleportare. Faptul că a fost ars pe rug înseamnă că a fost găsit vinovat de încheierea unui pact cu diavolul, pentru a putea realiza o atât de incredibilă performanţă; din nefericire, călătorul, aflat la strâmtoare, nu putea să se apere decât susţinându-şi nevinovăţia, protestul său fiind stânjenit de călătoria sa aeriană.

Oricum, dacă o asemenea deplasare prin teleportare la mare distanţă pare cu totul imposibilă, există un caz, perfect autentic, care ne dovedeşte că un astfel de eveniment improbabil poate totuşi să se producă. De data asta a avut un final fericit pentru victima năucită. Evenimentul uimitor a avut loc la începutul serii din ziua de 24 octombrie 1593, când un soldat, îmbrăcat într-o uniformă străină, a încercat să se alăture celor ce făceau de gardă lângă palatul guvernatorului în Plaza Mayor din Mexico City. Părea încurcat şi nesigur, privind în jur ca un copil pierdut. A fost de îndată întrebat de ofiţerul de gardă ce e cu el. După o oarecare ezitare, soldatul a răspuns cu voce tremurată:

> Mă numesc Gil Perez. Ajuns aici am căutat să execut cât mai rapid ordinul care mi s-a dat. Azi de dimineaţă mi s-a ordonat să fac de gardă la porţile palatului guvernamental din Manila. Ştiu foarte bine că acesta nu este palatul guvernatorului şi, evident, nu mă aflu la Manila. Nu ştiu de ce şi cum am ajuns aici. Dar, fiindcă sunt aici, şi acesta este, într-un fel, un palat, trebuie să-mi fac datoria cât mai curând.

La acestea a mai adăugat: „Noaptea trecută, excelenței sale don Gomez Perez Dasmarinas, guvernator al insulelor Filipine, i-a fost crăpat capul cu un topor în Moluce şi din cauza asta a murit".

Gil Perez s-a mirat când i s-a spus că se află acum la Mexico City, la o distanță de jumătate de lume de Filipine şi, la început, nu i-a venit să creadă. Când a fost asigurat că acesta este adevărul, a fost în stare numai să repete povestea despre sarcina lui de a face de gardă la palatul guvernatorului din Manila. Nu avea idee cum şi de ce se află acum la Mexico City şi nu-şi aducea deloc aminte să fi fost trimis aici. Ceea ce i s-a întâmplat era un mister absolut.

Imediat vice-regele şi alte autorități din Mexico City au întreprins cercetări şi au aflat, curând, că Perez purta într-adevăr uniforma gărzii guvernatorului din Manila. Ei socoteau că este de-a dreptul imposibil ca soldatul să ajungă, de la Manila, într-un timp atât de scurt, doar dacă nu a fost ajutat de diavol. Fiind suspectat de a fi recurs la ajutorul acestuia, Perez a fost predat Sfântului Oficiu, ai cărui preoți l-au interogat şi ei, fără să-l poată convinge să admită vreo intervenție ocultă. De fapt, Gil Perez îşi menținea cu străşnicie povestea: a fost adus la Mexico City de la Manila împotriva voinței sale şi, sigur, fără să fi semnat vreun pact cu diavolul. Tot ce ştia era că trebuia să-şi preia serviciul de gardă pe lângă palatul guvernatorului din Manila, dimineața devreme, la 25 octombrie 1593, când, deodată, s-a trezit, în seara zilei de 24 octombrie, la Mexico City, adică la cca 14 ore distanță de Manila, fără a mai vorbi despre diferența de dată; el considera că transportarea sa a fost instantanee. Sfântul Oficiu, impresionat de mărturisirea soldatului şi recunoscând că s-a produs ceva diabolic, deşi aparent fără voia acestuia, l-a încarcerat pe Perez pentru a-l ține în siguranță până se vor mai face alte cercetări.

Remarcabila poveste a omului a putut fi verificată peste două luni, când a sosit o corabie din Filipine, adu-

când știrea că guvernatorul din Manila a fost asasinat cu un topor, la 23 octombrie, deci în preziua sosirii lui Gil Perez, iar un pasager, care știa că Perez făcea parte din garda palatului, a jurat că l-a văzut pe acesta la Manila cu o zi înainte de apariția lui la Mexico City. Întrucât pasagerul a confirmat tot ce spusese Perez, Sfântul Oficiu a hotărât că deși diavolul pare să fi fost cauza străbaterii instantanee a unei jumătăți de lume, Perez nu trebuie învinovățit de aceasta, deoarece a fost victimă, fără voia sa, a unei farse diabolice. În consecință, Gil Perez a fost grațiat și pus în libertate, iar mai târziu s-a reîntors în Filipine pentru a-și relua viața de ostaș în garda palatului.

Într-adevăr, Gil Perez a avut norocul să scape de rug, într-o perioadă în care tortura și auto-da-fé-ul, alternând cu spânzurătoarea, elongația și sfârtecarea în patru, erau pedepsele abătute asupra creștinilor găsiți vinovați de practici oculte sau magice. De fapt, spre deosebire de vechii greci care credeau că fenomenele supranaturale sunt produse de zei, creștinii socoteau că acestea au o origine diabolică. Părerea generală era că numai cei ce practică vrăjitoria sau pactizează cu diavolul pot să capete puteri supranaturale sau să cunoască minuni ca levitația sau translocația.

Primii creștini, ca și evreii dinaintea lor, erau mai puțin obsedați de Satana. Schimbarea opticii, în sensul că fenomenele supranaturale au început să fie considerate mai curând de origine diabolică decât divină, s-a produs în secolele III și IV, când religia creștină a devenit dominantă în zona Mării Mediterane. O dată pentru totdeauna, păgânismul a încetat să mai fie rivalul și dușmanul creștinismului, care i-a înlocuit rapid pe vechii zei prin diavol, transferând „răul" din afara omului înlăuntrul său, ceea ce îi permitea să identifice toate nevoile și tentațiile omenești ca voluptatea, lăcomia, ambiția și vanitatea, cărora li se supun toți oamenii, cu Cel Rău care caută întruna să-l ademenească pe fiecare om și, după ce l-a prins în gheare, să-l ducă în iad.

Întâlnim această luptă cu diavolul, în anumite forme caracteristice, printre creştinii care se separă de societate, devenind călugări, călugăriţe sau sihaştri. Aceşti oameni pioşi îşi duc viaţa în pustiuri sau în alte locuri neospitaliere, unde speră ca, la adăpost de tentaţiile vieţii urbane, să se apropie de Dumnezeu. Pentru mulţi din cei care au renunţat la plăcerile obişnuite ale existenţei, lupta pentru realizarea perfecţiunii nu devine mai uşoară, ci, dimpotrivă, mai grea. Aceasta se poate explica numai afirmând că Diavolul duce o luptă aprigă pentru a intra în posesia sufletelor lor; el stă la pândă, primul său obiectiv fiind să-i surprindă făcând un pas greşit şi să-i înrobească. Adesea călugării şi călugăriţele îşi fac mai mult rău, implicându-se în rivalităţi şi gelozii, de exemplu întrecerea în posturi (cel mai obişnuit aspect), aşa încât, uneori, dobândirea unor puteri supranaturale de unii din ei s-a soldat cu acuzarea lor de relaţii cu Diavolul, în loc să fie priviţi ca bucurându-se de favoruri deosebite din partea lui Dumnezeu.

Aşa se explică de ce abatele ascet Pachomius, care a înfiinţat, în secolul al IV-lea, o mânăstire la Tabenna, în pustiul Egiptului, şi-a bătut joc de un călugăr care susţinea că poate merge pe apă ca Iisus:

> Zice că e în stare să treacă râul (a tunat el) ca unul care calcă pe pământ; îl nesocoteşte pe Dumnezeu şi cere ajutor Necuratului... Eu îmi dau toată osteneala şi mă îngrijesc, cu teamă, nu ca să trec râul păşind pe apă, ci încercând să fug de judecata lui Dumnezeu şi, cu puterea pe care mi-o dă Domnul, să scap de dorinţe satanice precum aceasta.

Uneori, dorinţa de a rezista Diavolului şi acţiunilor lui generează întâmplări surprinzătoare. Una dintre cele mai interesante, din punctul nostru de vedere, s-a produs în deşertul Sceta, situat la vest de delta Nilului, zonă locuită de numeroşi călugări şi sihaştri. Unii din ei făceau parte din comunităţi ce îşi aveau propriile legi şi

propriul stil de viață; alții preferau o viață singuratică. În a doua eventualitate, se obișnuia ca un bătrân călugăr sau o bătrână călugăriță să-și ia, ca însoțitor, o persoană mai tânără, cu rol de discipol și servitor. Viața în aceste condiții era riguroasă și se desfășura în izolare, dar era și pregnant spirituală și, de aceea, nu este de mirare că mulți din cei ce au dus o astfel de viață au dobândit puteri psihice extraordinare, care îi făceau apți să înfăptuiască, cel puțin ocazional, acțiuni supranaturale sau minuni.

La sfârșitul secolului al IV-lea, un călugăr, pe nume Palladius, a vizitat multe comunități de acest gen și mulți sihaștri, și a scris despre călătoriile sale și despre oamenii cu care s-a întâlnit într-o carte intitulată „Paradisul sau Istoria lui Lausus"; lucrarea datează din anul 420 și a fost alcătuită la cererea lui Lausus, un înalt demnitar din Constantinopol, ceea ce explică titlul alternativ al cărții.

Dintre povestirile excelente istorisite de călugăr, ne atrage atenția în mod deosebit experiența prin care a trecut un tânăr discipol, remarcat pentru obediența sa, și care trăia în deșertul Sceta, alături de un bătrân călugăr. Cei doi confecționau rogojini și coșuri din frunze de palmier, pe care tânărul trebuia să le ducă în cel mai apropiat sat pentru a le vinde sau a le schimba pe hrană sau alte provizii necesare. La un moment dat, tânărul a descoperit, cu groază, că după fiecare vizitare a satului avea gânduri lascive, inspirate, mai ales, de o tânără și frumoasă fecioară, care îi cumpăra adesea produsele și flirta cu el. Desigur, dorința carnală era principala ispită de care trebuia să se păzească tânărul pustnic, dar acesta nu știa dacă poate să refuze deplasarea până în sat, săvârșind astfel păcatul de neascultare, sau să se expună păcatelor cărnii și riscului de a comite păcatul de preacurvie.

De aceea, tânărul a ales modalitatea practică de a discuta problema cu un călugăr care locuia în sat; acesta

l-a încurajat, spunându-i că Diavolul ar fi mai interesat să-l facă nesupus, decât să-l ispitească în cealaltă privinţă. Totodată, l-a sfătuit: „Mergi, fiule, şi ascultă-l pe bătrânul tău duhovnic fără şovăială, iar dacă te cuprinde pofta carnală, rosteşte următoarele cuvinte: «O, Tată al meu ceresc, ajută-mă!»".

Palladius relatează că, la următoarea vizită a tânărului în sat:

> Satan a împins-o pe femeie să-i iasă în cale şi să-l salute ca din întâmplare şi, văzându-l, fiind înflăcărată de dragostea pentru el, prin intervenţia lui Satan, l-a atras prin vicleşug în casa ei, pretextând că vrea să cumpere ceva de la el; după ce călugărul a intrat, ea a încuiat uşa în urma lui şi s-a aruncat asupra tânărului. Atunci acesta, plin de credinţă nestrămutată, a strigat tare: „O, Tată al meu ceresc, ajută-mă!" Deîndată, prin intervenţia lui Dumnezeu, s-a trezit pe drumul spre Sceta şi astfel, cu ajutorul Domnului, diavolul a fost făcut de ruşine, iar acel călugăr nu a mai cunoscut ispita poftelor trupeşti.

Din nefericire, nu putem relata alte efecte psihice secundare pe care să le fi determinat o atât de rapidă şi neaşteptată translocaţie; de altfel, se pare că dispariţia călugărului din casa femeii şi reapariţia lui pe drumul spre Sceta nu l-au făcut pe acesta să-şi piardă cunoştinţa. Nu vom vorbi nici despre efectul dispariţiei sale asupra tinerei femei. S-ar putea ca un asemenea şoc să o fi făcut să devină frigidă!

La fel cu tânărul din Sceta, mai mulţi sfinţi catolici au fost, se pare, teleportaţi dintr-un loc în altul, cu toate că au avut norocul să evite lucrarea diavolului. Printre aceştia se numără Sf. Antonie din Padua (1195-1231), despre care se spune că a fost transportat de la Padua, unde citea Evanghelia, la Lisabona, la o distanţă de aproximativ 1250 de mile, pentru a lua apărarea tatălui său, acuzat pe nedrept de crimă. Mai amintim pe Sf.

Petru din Alcantara (1499-1562), mistic spaniol, care a fost translocat la o distanţă de cca 300 de mile, din Madrid în provincia portugheză Estremadura. În aceeaşi ordine de idei, Sf. Columba din Rieti a dispărut din casa mamei sale din Rieti şi s-a materializat la 20 de mile distanţă, la mânăstirea de călugăriţe din Spoleto. În fine, despre Sf. Ioan al Crucii (1542-1591), carmelit spaniol, s-a spus că a dispărut, odată, în mod supranatural, din propriul său pat, reapărând, tot în el, ceva mai târziu, deşi nu se cunoaşte dacă, între timp, s-a oprit undeva.

Există unele motive să se creadă că marele om al bisericii engleze, Sf. Dunstan (cca. 909-988), născut lângă Glastonbury, a fost teleportat spontan, în copilărie, la o distanţă mică. Se pare că Dunstan a fost educat de călugări la Glastonbury şi a fost foarte rău bolnav de „febră cerebrală" timp de mai multe săptămâni, existând temerea că nu va putea fi recuperat. Cât timp a delirat, mama sa a stat lângă el şi, într-o noapte, când băiatul s-a liniştit, a adormit, obosită. Dunstan a început iar să delireze, a sărit din pat şi a alergat nebuneşte la biserica din vecinătate. Găsind uşa încuiată s-a căţărat pe acoperiş cu ajutorul unei scări care fusese lăsată sprijinită de zid. Ce s-a întâmplat după aceea e un mister. Se ştie numai că atunci când a fost căutat în dimineaţa următoare, Dunstan a fost găsit zăcând, semi-conştient, în interiorul bisericii zăvorâte, iar febra lui cerebrală dispăruse. De fapt, numai după miraculoasa lui vindecare s-a hotărât Dunstan să-şi închine viaţa lui Dumnezeu.

În timp ce persoanele obişnuite şi desigur preoţii s-au lepădat, într-o primă perioadă, de practicile oculte, magicienii, dimpotrivă, au invocat adesea spiritele sau demonii în ritualurile lor, existând credinţa foarte răspândită că zborul şi/sau translocaţia instantanee la mare distanţă pot fi realizate cu ajutorul acestora. Întrucât, însă, fiecare spirit este expert într-un anumit domeniu, magicianul trebuia să fie sigur că l-a invocat pe cel apt să-i asigure succesul. După cum se arată în *True Grimoire*,

denumită şi „Cartea Diavolului", demonul răspunzător pentru „transportarea oricui, oriunde în lume", este Aglasis, care poate fi invocat prin intermediul unei lungi şi complicate ceremonii. O altă lucrare de acelaşi gen, numită „Cartea puterii", scrisă de Maestrul Aptolcater, originar, desigur, din Orientul Mijlociu, susţine că spiritul responsabil pentru transportul instantaneu este djinul Ampharool. Dacă este invocat, acesta îi va înmâna magicianului „Inelul de transport" care, pus în degetul solicitantului, îl va transporta imediat în locul în care ar dori să se afle. În cadrul altor practici magice, pentru a se obţine efectul dorit, invocarea demonilor este înlocuită prin compoziţii obţinute din amestecarea unor ingrediente ciudate şi uneori greu de obţinut, într-un anumit moment astrologic. Maestrul Aptolcater recomandă o reţetă destul de simplă pentru transportare instantanee — el îi dă denumirea, mai curând pretenţioasă, de „mare secret" —, conform căreia magicianul trebuie să fiarbă zăpadă în ulei, fiertura fiind apoi introdusă într-o vezică de oaie, lăsată să stea şase săptămâni, apoi absorbită în cărbune, care este pulverizat pe o masă de alabastru; pulberea obţinută se păstrează într-un corn. Când magicianul doreşte să-şi ia zborul, nu are decât să presare puţină pulbere între foile unei cărţi:

> Veţi lua atunci o carte, veţi sta jos, ţinând-o în mână şi vă veţi gândi la locul în care vreţi să ajungeţi în zbor. La început aceasta necesită mai mult timp. Când sunteţi gata să zburaţi, dar vă simţiţi obosit, veţi pronunţa „SISPI, SISPI" şi veţi fi dus instantaneu la distanţă.

Se pare că pentru zborul de întoarcere se foloseau cuvintele „ITTSS, ITTSS".

Interesant e că maestrul Aptolcater susţine că în „vremurile de demult", un rege a fost în stare să guverneze două ţări în acelaşi timp, prin apelul de mai sus, fără ca supuşii săi dintr-o ţară să afle că era şi monarhul

alteia! Întrucât însă magicianul nu face cunoscut numele regelui, nici pe cel al țărilor, este imposibil să se verifice spusele sale.

Potrivit unei false păreri populare despre aceste fărădelegi, pe vremuri vrăjitoarele zburau, la sabatul lor, pe coadă de mătură; alte zvonuri calomniatoare le atribuiau un aspect respingător (nas coroiat, trăsături urâte), deținerea unor animale favorite (pisică neagră, broască râioasă sau șarpe) și venerarea diavolului. Se mai presupunea că vrăjitoarele pot fi recunoscute după anumite anomalii corporale ca, de exemplu, o aluniță de o formă sau mărime neobișnuite, o pată din naștere sau prezența unui al șaselea deget la mâini sau la picioare.

Aspectele fizice, menționate mai sus, au pus în pericol viața multor persoane, în perioada 1550-1750, când, în Europa era vehiculată ideea de vrăjitorie și când credința în existența vrăjitoarelor și teama pe care o inspirau ajunseseră la apogeu. Femeile în vârstă, care aveau o pisică și o mătură, și care vorbeau singure, erau în special periclitate, deoarece o asemenea combinație de caracteristici le însemna ca vrăjitoare și adoratoare ale diavolului.

> Pe când treceam, cu prietenul meu, lordul Roger, pe lângă marginea uneia din pădurile sale, o femeie bătrână mi-a cerut de pomană [scria, în 1711, Joseph Addison, încercând să atragă atenția asupra situației bieților vârstnici]. Cavalerul mi-a spus că această femeie, foarte în vârstă, are, în tot ținutul, faima de vrăjitoare, că buzele ei sunt în permanentă mișcare și că e suficient ca deasupra casei sale să apară o rază de lumină pentru ca vecinii să fie convinși că este transportată la distanțe de mai multe sute de mile... Eram îngrijorat, în taină, văzând o ființă umană atât de nenorocită și batjocorită și, în același timp, nu puteam să-mi reținu un zâmbet auzindu-l pe lordul Roger, oarecum încurcat, avertizând-o, în calitatea sa de judecător de pace, să evite orice comunicare cu diavolul și să nu facă rău nici unei vite a vecinilor săi.

În ciuda asocierii foarte răspândite a vrăjitoriei cu venerarea Diavolului şi cu zborul, se poate spune, fără echivoc, că ambele asocieri sunt false. Vrăjitoarele venerează o zeitate feminină, cunoscută sub numele de „Marea Zeiţă"; ele nu recunosc existenţa Diavolului — această sperietoare esenţială pentru creştinism— şi nu întreţin nici un fel de legături cu acesta. Ele nu zboară şi nici nu pot zbura din loc în loc. Un vrăjitor modern, Gerald Gardner, subliniază: „Nici o vrăjitoare nu a zburat prin aer, călare pe coadă de mătură sau pe orice altceva, cel puţin până nu au apărut avioanele".

Cu toate că vrăjitoarele nu au zburat şi nu puteau zbura la întâlnirile lor în perioadele de lună plină, oamenii care levitau spontan sau erau teleportaţi, mai aproape sau mai departe, erau învinuiţi, inevitabil, de vrăjitorie şi/sau de legături cu Diavolul, dacă mişcarea lor incredibilă, deşi nedorită, era observată. Extrasul din datele procesului lui Florence Newton, desfăşurat în 1661, prezentat la începutul acestui capitol, dezvăluie modul în care au fost folosite, ca dovezi în defavoarea ei, translocaţiile sale, uimitoare şi miraculoase, în casă şi în jurul acesteia.

Teleportarea şi alte dispariţii misterioase erau adesea atribuite zânelor sau unor omuleţi din strania rasă a fiinţelor diminuate supranatural, care obişnuiau, potrivit tradiţiei, să populeze pădurile, dealurile şi alte zone depărtate ale ţării şi despre care se spunea că au puteri magice sau oculte.

Cele două tipuri principale de spiriduşi erau elfii şi piticii (trolii). Se credea, în general, că elfii, ca aspect, erau humanoizi, chiar mai frumoşi şi mai armonios structuraţi, puţin mai înalţi de un cot. Erau bine dispuşi şi binevoitori, inteligenţi şi înţelepţi, le plăcea cel mai mult să danseze şi să se distreze noaptea, mai ales în nopţile cu lună plină. Ei erau activi numai noaptea, pentru că lumina soarelui le dăuna. Se spunea că puteau cunoaşte viitorul şi locul comorilor îngropate.

Dimpotrivă, trolii, mici și ei, aveau o înfățișare respingătoare, fiind urâți și diformi. De obicei, li se atribuiau un cap mare, bărbi lungi cenușii și o față palidă. Trolii erau considerați creaturi pământene; ei își petreceau cea mai mare parte din timp sub pământ, în pivnițe, caverne și mine și de aceea erau considerați stăpânii mineralelor terestre, inclusiv ai comorilor îngropate. Foarte inteligenți, la fel ca elfii, puteau prevedea viitorul. Întrucât ei nu manifestau bunăvoința firească a elfilor și pentru că se supărau cu ușurință, erau temuți de oameni.

Deși, în mod normal, zânele îi ocolesc pe oameni, se spune că le sunt dragi copiii mici, pe care îi fură dacă au vreo ocazie favorabilă. Uneori, ele lasă în urma lor, ca înlocuitor, un „copil vrăjit", motivul acestui schimb fiind necunoscut. Teama ancestrală a părinților de a nu li se fura copiii de către zâne se explică, desigur, prin faptul că furtul se producea pe neașteptate, în mod misterios, ceea ce sugerează că, în anumite cazuri, cel puțin, dispariția copilului ar fi putut fi supranaturală, cum i s-a întâmplat copilului Drusus Caius.

Cei ce hoinăresc prin diferite ținuturi din țară, mai ales când îi surprinde noaptea afară, pot fi atrași, uneori, într-un anumit loc, de sunet de petrecere și muzică și dau peste o întrunire a zânelor. Asemenea evenimente se petrec adeseori în cercuri ale zânelor sau, alternativ, în cavitățile munților. Destul de frecvent, muzica este, ca și cântecul sirenelor, atât de plăcută, încât cel care o ascultă este atras, irezistibil în mijlocul zânelor. Acestea salută călduros bărbatul sau femeia respectivă și îi îndeamnă să ia parte la sărbătoarea lor. Persoana trebuie să intre în dans și se va distra de minune. Există însă și pericolul ca o dată ce o persoană a nimerit la o petrecere cu dans a zânelor, acestea să nu-i mai dea drumul acasă. Aceasta se realizează oferindu-i omului mâncare sau băutură. Chiar dacă a gustat numai, este pierdut și nu se mai poate întoarce niciodată. Dacă însă refuză, cu

hotărâre, să mănânce, nu poate fi reţinut împotriva voinţei sale.

În povestea cu zâne „Robin Scripcarul", scrisă de Manx, după relatarea Dorei Broome, eroul poveştii, Robin, a fost atras într-un munte locuit de spiriduşi, care se veseleau acolo. El a cântat la vioara lui, pentru ei. Spiriduşii i-au lăudat talentul muzical şi l-au îndemnat să mănânce prăjituri şi fructe şi să bea vin, din care aveau din abundenţă. El însă a refuzat politicos. Şi atunci:

> Cum stătea într-un colţ, a observat că unele dintre micile făpturi aveau chipul unor oameni pe care îi cunoscuse cu ani în urmă şi despre care s-a spus că au plecat în străinătate sau că s-au pierdut pe mare. Unul dintre aceştia s-a apropiat de el şi l-a tras de mânecă.
>
> — Robin, băiete, să nu te atingi de nimic — şopti el — sau vei rămâne aici pentru totdeauna, ca şi noi.
>
> — Cine eşti? întrebă Robin.
>
> — Nu mă recunoşti, băiete? spuse mica făptură. Nu-ţi aduci aminte de Jim Kerruish? Eram mare odată, ca tine, am avut soţie, copii şi casă, dar nu le voi mai revedea niciodată.

Unul din aspectele stranii ale vieţii în regatul spiriduşilor este acela că timpul diferă de cel de afară. Un bărbat sau o femeie pot petrece acolo dansând un timp care li se pare foarte scurt, dar dacă ies afară descoperă că s-a scurs mult mai multă vreme.

În primii ani ai secolului al XIX-lea, un galez, cu numele Rhys, a fost luat, într-o seară, într-un cerc al spiriduşilor, în timp ce Llewellyn, care îi fusese tovarăş de drum, a plecat acasă. Când, în dimineaţa zilei următoare, Llewellyn a descoperit că Rhys nu s-a întors, a plecat să-l caute, împreună cu un fermier localnic, care ştia despre spiriduşi şi faptele acestora şi i-a spus povestea lor; în cele din urmă, l-a găsit pe Rhys şi l-a tras

din cerc, protestând energic împotriva reținerii acestuia. S-a constatat curând că Rhys era convins că a dansat numai cinci minute, în timp ce după timpul oamenilor trecuseră mai multe ore.

Despre cel mai renumit profet al Scoției, Thomas din Ercildoun (sau Erceldoune), cunoscut și sub numele de Thomas Versificatorul sau Thomas cel Sincer, care a trăit în secolul al XIII-lea, s-a spus că puterea lui de previziune i-a fost dată de regina spiriduşilor, pe care a întlnit-o sub un copac, în vecinătatea dealurilor Eildon, și care l-a luat cu ea în țara elfilor, „ unde a rămas, după aprecierea sa, timp de trei zile, dar în realitate trei ani"; cântecul popular, intitulat „Thomas Versificatorul" spune că a lipsit șapte ani:

Avea o haină de stofă
Și o pereche de pantofi de catifea verde
Și au trecut șapte ani
Fără ca cineva să-l mai fi văzut.

Când regina l-a lăsat pe Thomas să se reîntoarcă în lumea noastră, înzestrându-l cu „o limbă profetică ce nu poate minți", acesta știa că va veni o zi când va primi o înștiințare că trebuie să revină la ea. Aceasta s-a întâmplat câțiva ani mai târziu, când i s-a relatat că un cerb și o ciută au ieșit din pădure și se plimbă încolo și încoace, domol și fără teamă, pe o stradă din Ercildoun. Thomas s-a dus în întâmpinarea lor și i-a urmat în pădure. Din acea clipă nu a mai fost văzut; se pare că a dispărut în condiții supranaturale.

Se mai zvonește că spiriduşii pot transporta pe oameni cu rapiditate la mare distanță. Această putere este folosită mai ales de unii elfi cu aspect de fauni, cu corpul acoperit de păr, jumătate oameni și jumătate animale, cu urechi ascuțite. Aceştia mai cântau și din fluiere de trestie, cu care atrăgeau animalele pe care le doreau și, apucându-le de blană, le transportau rapid prin aer ca pe niște frunze veștede.

În societăţile rurale mai simple, din trecut, credinţa fermă în spiriduşi şi în puterea lor magică a devenit, neîndoielnic, o a doua natură, fiind, poate, chiar convenabil ca aceste fiinţe neastâmpărate să fie acuzate de folosirea unor vrăji în cazul unor plecări, răpiri sau crime. În acelaşi timp, relatările despre spiriduşi s-au înmulţit şi s-au răspândit în toată lumea, ceea ce sugerează, ca atare, că este ceva mai mult decât o ceaţă densă. Nu doresc să dezbat cazul cu argumente pro sau contra, dar mi se pare că multe din poveştile despre dispariţii prin intervenţia spiriduşilor s-ar putea baza pe dispariţii efective, care au găsit un teren pregătit pentru o explicare plauzibilă în activitatea omuleţilor. În definitiv, în plan psihic este mai uşor să accepţi o dispariţie cu un agent cauzal cunoscut, ca de exemplu un spiriduş, decât o alta, total inexplicabilă.

John Aubrey ne spune o poveste fascinantă despre translocarea unui om într-un loc depărtat, în legătură cu care a fost informat de un prieten din Scoţia, printr-o scrisoare datată 25 martie 1695. Prietenul, desemnat numai prin iniţialele J.G., îi scria că a auzit povestea „de multă vreme" şi că i s-a întâmplat unuia din strămoşii lordului Duffus. Întâmplarea este interesantă pentru noi, pentru că ne demonstrează cât de puternică era credinţa că spiriduşii erau responsabili pentru dispariţii:

> Se povestea că, odată, pe când hoinărea pe câmpurile din vecinătatea propriei sale locuinţe, (în Murrayshire) a fost pe neaşteptate transportat la distanţă şi s-a trezit, a doua zi, la Paris, în pivniţa regelui Franţei, ţinând în mână o cupă de argint; fiind adus în faţa regelui, care l-a întrebat „ cine este?" şi „ cum a ajuns acolo?", şi-a spus numele, ţara de baştină şi adresa, după care a povestit că în ziua cutare a lunii [s-a dovedit că era ziua imediat premergătoare], mergând pe câmp, a auzit un zgomot de vânt învârtejit şi voci strigând *Horse and Hattock* [adică formula pe care, după cum se spune, obişnuiesc să o folosească spiri-

duşii pentru mutări din orice loc]; a strigat şi el aceleaşi cuvinte şi imediat a fost ridicat şi transportat de spiriduşi prin aer până în acel loc. Aici, după ce a băut pe săturate, a adormit, iar când s-a trezit a constatat că însoțitorii plecaseră, lăsându-l în starea în care a fost găsit acum.

În fine, puterea pe care o avea melodia asemănătoare cu un cântec de păsărele de a altera senzația de trecere a timpului, menționată deja când am vorbit despre muzica zânelor, figurează în legenda ciudată despre un călugăr din secolul al XII-lea, care a dispărut în mod misterios, pe când asculta un tril de privighetoare. Călugărul, care trăia la abația Basingwerk, în Greenfield, Clwyd, s-a dus să se plimbe prin pădurea din apropiere, unde a auzit cântând o privighetoare. A fost aşa de încântat de minunatele sunete, încât a stat să le asculte timp de câteva ore (după aprecierea lui). Când, în cele din urmă, s-a desprins şi s-a întors la abație, a văzut cu oroare, că aceasta era o ruină, iar oamenii pe care i-a întâlnit îi erau, toți, străini şi îmbrăcați în haine cum nu mai văzuse până atunci. S-a apropiat de un mic grup, întrebându-i cine sunt şi ce s-a întâmplat; a fost foarte încurcat când aceştia nu i-au răspuns prietenos la întrebări. Erau țărani care s-au reconvertit şi, după câte îşi aduceau aminte, abația a fost întotdeauna aşa. Apoi, unul din ei şi-a amintit că auzise despre un călugăr de la această mânăstire, care a dispărut în mod inexplicabil în urmă cu câteva secole. Călugărul a pălit, iar oamenii, văzându-l slab şi epuizat, i-au oferit câte ceva de-ale gurii. Tocmai când voia să mănânce, abia a atins hrana cu degetele că s-a transformat, instantaneu, în pulbere!

III

Apariții misterioase

> Pe sufletul meu, Majestate, și pe al Majestății voastre, nu avusesem relații cu nici un bărbat care să mă facă să cresc acest copil. Știu numai atât: pe când mă aflam în chilia mea, ca și celelalte călugărițe-surori, cineva obișnuia să vină la mine, sub înfățișarea unui tânăr arătos. Adesea mă lua în brațe și mă săruta. După ce am fost împreună o vreme, el a dispărut și nu l-am mai văzut. De multe ori, când rămân singură, vrea să-mi vorbească, fără însă a deveni vizibil; și când vine să mă vadă în acest mod, face adesea dragoste cu mine, ca un bărbat adevărat și astfel am rămas însărcinată.
>
> Geoffrey de Monmouth,
> *The History of the Kings of Britain*

Am examinat, în primul capitol, o serie de dispariții supranaturale în perioade mai vechi. Din acestea, două se deosebeau de celelalte, prin faptul că persoanele respective nu au mai fost revăzute niciodată, în timp ce în celelalte cazuri dispăruții au reapărut, ca prin magie, într-un alt loc, ce se putea afla la mai multe mile distanță de locul dispariției.

Și totuși, există un caz foarte interesant, petrecut în vechime, care este mai curând diferit de cele discutate, prin faptul că a avut loc o dispariție supranaturală, concomitent cu o apariție. Cazul mai este interesant și pentru că persoana care a dispărut după moarte, ca și Caius Flaminius, era femeie, ceea ce dovedește că nu numai bărbații pot să dispară.

Femeia era o regină elină; se numea Alcmena și era soția regelui Amfitrion din Micena și, totodată, mama

faimosului viteaz Heracles. După moartea soţului şi, apoi, după aceea a nefericitului său fiu, Alcmena s-a stabilit în oraşul Teba, unde a murit de bătrâneţe, la o vârstă înaintată, în jurul anului 1200 î.Hr.

Moartea unei femei atât de renumite, care, în plus, fusese şi regină, a fost onorată prin funeraliile publice; nepoţii săi heraclizi îi duceau sicriul, din palat, unde corpul său fusese expus publicului, spre cimitir, trecând prin străzile pline de cetăţeni îndoliaţi ai Tebei.

Totul a decurs normal până în momentul când, în apropierea cimitirului, heraclizii au simţit deodată că sicriul a devenit atât de greu, încât au obosit să-l ducă şi l-au pus jos. Curiozitatea şi nedumerirea i-au determinat să deschidă sicriul şi ceea ce au văzut i-a făcut să se dea înapoi, înspăimântaţi, deoarece cadavrul Alcmenei dispăruse în mod misterios, locul lui fiind luat de o piatră voluminoasă!

Curând a fost formulată o explicaţie a straniei întâmplări, care a fost atribuită intervenţiei divine. S-a spus că Zeus i-a poruncit lui Hermes să înlocuiască corpul neînsufleţit al Alcmenei cu o piatră, atunci când procesiunea funerară va parcurge străzile oraşului, pentru ca Zeus s-o poată duce în „Insulele binecuvântate". Piatra, despre care s-a presupus că ar fi de origine divină, a fost amplasată într-un crâng sacru, în afara Tebei, Alcmena fiind venerată acolo ca o zeiţă.

Firește, nu putem şti de unde provenea piatra. Se prea poate ca ea să fi dispărut supranatural de pe o stâncă înclinată şi, exact când dispărea cadavrul Alcmenei, să se fi rematerializat în sicriul gol al acesteia. Ar mai fi posibil ca piatra să fi dispărut dintr-o altă dimensiune a existenţei şi să fi depăşit cumva prăpastia care separă acea lume de a noastră.

Există, de fapt, o serie de cazuri în care o apariţie supranaturală nu a fost (cel puţin după ştiinţa noastră) precedată de dispariţia, de asemenea supranaturală, din lumea noastră, a celui apărut. Întrucât persoana sau obi-

ectul respectiv pot aduce unele beneficii spirituale martorilor „ sosirii“ lor, cum s-a întâmplat în cazul înlocuirii Alcmenei cu o piatră, asemenea „sosiri“ pot fi și „mesageri“ dintr-o altă lume.

Un asemenea fenomen s-a întâmplat, cu siguranță, în ultimul caz din antichitate, pe care urmează să-l prezint. El s-a înregistrat la etrusci, popor care a ocupat câmpia mănoasă, cunoscută azi sub numele de Toscana, situată în Italia, între râurile Tibru și Arno.

Curând după ce etruscii au ajuns în Italia, venind din patria lor, Lydia (migrația a avut loc, probabil, în secolul al VII-lea î.Hr.), un țăran, pe nume Tarchon, își ara câmpul, situat în afara orașului Tarquinia. Deodată, fie că arătura a fost prea adâncă, fie că a răsturnat un anume bulgăre de pământ, Tarchon a rămas încremenit, văzând un mic humanoid care ieșise dintr-o brazdă (sau un bulgăre); avea fața și statura unui copil, dar barba sură și mersul unui moșneag. Țăranul înspăimântat și-a strigat vecinii care au alergat rapid să vadă ce i s-a întâmplat; la sosirea lor, piticul le-a spus că îl cheamă Tages și că era nepotul marelui zeu Tinia (Jupiter al etruscilor), care l-a trimis anume ca să-i învețe cum să trăiască. Apoi le-a împărtășit etruscilor o mulțime de cunoștințe, cunoscute sub numele de „doctrină tagetică“, pe care ascultătorii lui le-au înscris rapid pe tăblițe cerate; această doctrină statua legile proprietății, natura zeilor și structura universului, de asemenea, un procedeu tehnic — *haruspicium* — cu ajutorul căruia putea fi prezis viitorul prin „cititul în ficat“. După ce le-a spus toate acestea, piticul a pășit înapoi în brazdă și a dispărut.

Firește că această povestire pare cu totul improbabilă și am fi tentați să râdem de ea. Etruscii însă, care erau un popor extrem de pios, i-au dat crezare, după cum credincioșii creștini cred în viața și învățăturile lui Iisus Hristos. De fapt, Tages, pentru etrusci, era un mesager divin, la fel ca Iisus, fiind în relații de rudenie cu Tinia,

al cărui nepot era, ca Iisus cu Dumnezeu, tatăl său. Aceasta ne va convinge, poate, că apariţia lui Tages printre etrusci, în felul descris, chiar dacă a fost atât de scurtă, a constituit evenimentul-pivot al istoriei etruscilor, în jurul căruia a gravitat totul în societatea lor.

O uluitoare apariţie supranaturală a avut loc odată, în prezenţa lui Pachomius, călugărul despre care am vorbit în precedentul capitol, şi a unui alt călugăr, pe nume Teodor, în timp ce aceştia se plimbau, într-o noapte, prin grădina mănăstirii Tabenna. Deodată, spre surprinderea şi spaima lor, le-a apărut în faţă o femeie. Era nespus de frumoasă şi, „pe măsură ce se apropia, devenea tot mai distinctă". Ea se adresă apoi celor doi călugări, spunându-le că era fiica Diavolului; a adăugat însă, mai degrabă în contradicţie cu această primă comunicare, că a „dobândit de la Dumnezeu, cel care susţine întreg Universul, puterea de a încerca să ispitească pe oricine îi place şi că are la dispoziţie mult timp s-o facă, pentru că aceasta i-a cerut lui Dumnezeu".

După ce le-a spus multe despre intenţia ei de a înflăcăra sfinţi bărbaţi ca Pachomius şi Teodor, prin plăceri trupeşti, femeia a continuat spunând că dacă ea sau camarazii săi, diavolii, întâmpină rezistenţă, „dispar în neant, precum fumul se împrăştie în aer". Auzind acestea, Pachomius a somat-o să plece şi să nu mai treacă vreodată pragul mănăstirii, după care ea a dispărut în maniera pe care tocmai o descrisese.

Deşi Pachomius a descris incidentul ca pe o „viziune", totuşi faptul că femeia s-a materializat arată că ea era ceva mai mult decât o arătare şi, am putea, eventual, să o considerăm persoană reală. Ne este însă imposibil să precizăm cum s-a priceput să se manifeste aşa cum a făcut-o şi nici de unde provenea. Poate că a fost teleportată în prezenţa lui Pachomius şi a lui Teodor, de undeva din această lume, sau provenea dintr-o cu totul altă dimensiune a existenţei. Oricum, pentru că nu a încercat să atingă, să sărute sau să excite altfel pe cei doi

călugări, cuvintele ei și presupusa ei funcție de ispititoare s-ar putea să-i fi fost atribuite de cei doi bărbați, frustrați sexual și tulburați de feminitatea și frumusețea ei.

Una dintre cele mai remarcabile apariții supranaturale, și anume apariția a doi copii de culoare verde, a avut loc cu multe secole mai târziu, în Anglia, sub domnia regelui Stephen (1135-1154) sau a urmașului său, Henric al II-lea (1154-1189).

Deși sosirea acestor copii nu a adus beneficii spirituale celor ce i-au întâlnit, ea le-a dat (asemenea și nouă) prilejul să învețe cu ce seamănă viața în dimensiunea din care proveneau copiii. Incidentul a fost relatat, pentru prima oară, de William din Newburgh (1136-1201) în a sa *Historia Rerum Angliarum*, pe care *Dictionary of National Biography* o comentează în felul următor:

> Ca fond și formă, cartea lui William este cea mai subtilă operă istorică, pe care ne-a lăsat-o un englez din secolul al XII-lea... într-adevăr, el ne spune unele povești minunate despre întâmplări supranaturale; pe unele din ele însă se abține, intenționat, să le judece; de fapt, în toate relatările sale, el nu tratează întâmplările ca pe simple minuni, ci ca pe niște fapte dintr-o perioadă anterioară lui, cărora li s-a acordat atâta importanță și pentru care s-au adus atâtea mărturii, încât se simte obligat, în încercarea sa de a reaminti tot ce poate din „memorabilele fapte ale timpului nostru", să nu le excludă din aceste pagini.

William din Newburgh povestește că niște țărani, care secerau grâul de pe câmpul din apropierea satului Woolpit, din Suffolk, au fost înspăimântați de apariția a doi copii cu pielea de culoare verde, care veneau din direcția unor mine vechi, cunoscute sub numele de „vizuini ale lupilor", în care erau aruncați odinioară niște lupi capturați, de unde și numele satului. Învingându-și teama, țăranii i-au luat în primire pe cei doi copii care

plângeau, încurcați, și a căror îmbrăcăminte era confecționată dintr-un material pe care țăranii nu-l cunoșteau.

Copiii au fost duși în sat, li s-a oferit o mâncare pe care aceștia au refuzat-o și, în cele din urmă, au fost găzduiți de lordul Richard de Calne, a cărui rezidență se afla la Wikes, în vecinătate. Nici în următoarele zile copiii verzi n-au mâncat, până când foamea i-a făcut să guste niște fasole, care le-a plăcut foarte mult și cu care au rezistat mai multe luni. În ciuda grijii ce li se purta, ciudățenia ambianței și șocul pe care, desigur, l-a provocat asupra lor aceasta, au dus curând la moartea băiatului. Fetița însă a supraviețuit și s-a adaptat, treptat, la noul său mediu. Cu timpul, culoarea sa verde a pălit și pielea ei s-a colorat în roz.

Nici unul dintre copii nu știa englezește, dar, în cele din urmă, fetița a învățat destulă engleză ca să explice de unde au venit ea și cel care era considerat a fi fratele ei. Ea a spus că patria ei era un ținut, numit Sf. Martin, situat lângă un fluviu lat, pe care locuitorii nu știu cum să-l traverseze. Era o țară a tenebrelor deoarece, spre deosebire de Suffolk, nu avea soare pe cerul ei. Puțină lumină ajungea la Sf. Martin de dincolo de râu, din țara luminii. Oamenii, colorați în verde, erau, toți, creștini și, în alte privințe, viața lor era asemănătoare cu cea a locuitorilor din Wikes și Woolpit. Fata a povestit că în ziua dispariției lor din Sf. Martin, ei aveau grijă de oile tatălui lor, când au auzit, deodată, un zgomot mare, după care s-au trezit în apropierea vizuinii lupilor din Woolpit.

Gervase din Tilbury, care a scris, de asemenea, despre acești copii ciudați, relatează că fetița ar fi spus:

> Noi suntem un popor din Țara Sf. Martin, numită astfel pentru că acesta este sfântul nostru cel mai important. Nu știm unde se află țara și ne amintim numai că, într-o zi, pe când păzeam turma tatii, care păștea pe câmp, am auzit un sunet puternic, de clopote, ca atunci când sună toate de ziua Sf. Edmund.

> Apoi am fost, brusc, ridicați în aer și ne-am trezit pe câmpul vostru. La noi nu răsare soarele și nu ajunge până la noi lumina lui vie, ci numai o penumbră, ca cea de aici înainte de răsăritul sau apusul soarelui. Nu departe de noi însă se vede un ținut luminos, despărțit de noi printr-un râu foarte lat.

Un alt scriitor contemporan, abatele Ralph din Coggeshall relatează într-un mod diferit sosirea copiilor verzi la Woolpit. El spune că fetița,

> întrebată în ce fel a venit din țara lor împreună cu băiatul, a răspuns că mergeau în urma oilor și au ajuns la o peșteră. Intrând în ea au auzit un dangăt ca de clopot și, încercând să ajungă în locul de unde venea sunetul, au mers multă vreme prin peșteră, până au ajuns la capătul acesteia. Ieșind la suprafață i-a uimit și, totodată, i-a speriat lumina excesivă a soarelui nostru și căldura neobișnuită a aerului de la noi. De aceea au zăbovit multă vreme pe lângă peșteră. Când și-au învins neliniștea au vrut să fugă, dar nu au putut găsi intrarea în peșteră, fiind prinși de oamenii din partea locului.

Fetița a fost angajată, în cele din urmă, ca servitoare în casa lordului Calne, unde a trăit un timp oarecare. Abatele Ralph mai face o adnotare interesantă, și anume că, ajungând la maturitate, „fata s-a arătat imorală și lascivă" și s-a măritat, la timpul cuvenit, cu un bărbat de la King's Lynn din Norfolk. Se crede că a locuit mulți ani acolo, împreună cu bărbatul ei; nu se știe dacă a făcut copii cu el, nici ce s-a întâmplat cu ea după aceea.

Este greu de hotărât cum trebuie considerată această remarcabilă poveste. Și dacă este, în fond, adevărată — se spune că William din Newburgh a vorbit cu mai mulți oameni care i-au cunoscut pe copiii verzi — ea constituie unul din cele mai mari mistere din toate timpurile. Întrucât copiii nu puteau veni decât dintr-o țară necunoscută, pentru că nu există nicăieri locuitori verzi

sau o penumbră continuă, aşa cum au descris-o ei, cu toate acestea Sf. Martin avea, evident, multe puncte comune cu lumea noastră, ca, de exemplu, aspectul fizic general al oamenilor săi, care erau, în fond, europeni colorați în verde, de asemenea, stilul lor de viaţă, oile lor, biserica şi creştinismul lor. Potrivit versiunii lui Ralph din Coggeshall, sosirea copiilor printr-un tunel subteran sugerează că Sf. Martin se află în apropiere de Suffolk şi că o asemenea lume subpământeană, dacă există, ar putea fi într-adevăr o lume a tenebrelor, cu un cer mult mai întunecat deasupra capului.

S-ar putea, aşadar, ca Sf. Martin să existe, cu adevărat, într-o altă dimensiune a existenţei şi a timpului, care o imită pe a noastră prin diferite mijloace, dar care totuşi diferă de aceasta în mai multe puncte importante. Fizicienii susţin că există asemenea lumi paralele, alături de a noastră, fiind totuşi complet separate de aceasta. Dacă este aşa, copiii verzi au fost destul de nenorocoşi fiind „ridicaţi în aer" din lumea lor, din care apoi au dispărut în mod supranatural, fiind trimişi peste graniţa dintre dimensiunea noastră şi a lor şi rematerializaţi în câmpul de lângă Woolpit. Din moment ce aşa ceva li s-a putut întâmpla lor, ar fi pe deplin posibilă deplasarea oamenilor în direcţie opusă, ceea ce sugerează că unii dintre cei ce dispar în mod supranatural din lumea noastră poate că au fost translocaţi într-o altă dimensiune, din care nu s-au mai putut întoarce.

Se spune că aceşti copii verzi nu au fost singurii care au apărut în lumea noastră, şi că s-a mai semnalat apariţia unui băiat şi a unei fete, despre care se presupune că au ieşit dintr-o groapă situată lângă oraşul Banjos din Spania, în august 1887. Şi despre aceştia s-a spus că purtau o îmbrăcăminte confecţionată dintr-un material necunoscut şi, la fel cu copiii din Woolpit, erau foarte speriaţi şi tulburaţi de noua lor ambianţă. Aceştia doi vorbeau o limbă total necunoscută ascultătorilor şi nu cunoşteau limba spaniolă. Spre deosebire de copiii din

Woolpit, care aveau un chip asemănător cu al europenilor, aceștia aveau ochii oblici, de tip oriental.

Și acești copii verzi au refuzat, la început, să se atingă de mâncarea ce li se oferea, fiind, în cele din urmă siliți de foame să o mănânce. Și în acest caz, băiatul a murit curând, dar fata a supraviețuit și a învățat suficientă spaniolă ca să le povestească gazdelor că vin dintr-o lume fără soare, din care au fost smulși, într-o zi, de un vârtej și lăsați într-o groapă. Nici fata nu a mai trăit mult; povestea spune că a murit în 1892.

Această apariție supranaturală constituie, aproape sigur, un transfer la Banjos al povestirii despre cei doi copii verzi din Woolpit, deși modul în care a avut loc aceasta se poate numai presupune. După cum vedeți, se întâmplă deseori amplasarea unor incidente neobișnuite în locuri situate departe de cel în care aceste incidente s-au petrecut în realitate (amplasare printr-un proces adesea mai misterios decât incidentul însuși), iar încercarea de a ajunge la adevăr este o întreprindere plicticoasă și de lungă durată; de aceea, numeroase povestiri, aparent adevărate, luate în serios de scriitori renumiți, s-au dovedit simple iluzii.

Din timp în timp, animale, plante și obiecte neînsufletite apar și ele de niciunde. Asemenea materializări se întâlnesc cel mai frecvent în încăperile în care au loc ședințe de spiritism și unde se presupune că au fost aduse de spirite; sunt numite „aporturi", de la *apporter*, care, în franceză, înseamnă „a aduce". Există, de asemenea, numeroase relatări, adunate din toată lumea de oameni ca Charles Fort, în care se menționează căderi din cer ale unor obiecte, nu numai ale unor pietre sau bulgări de gheață, ci și a unor ființe vii, broaște, șerpi, țipari, melci, pești sau păsări moarte, precum și ale diverselor vegetale.

În luna iulie 1987, *Society for Psychical Research Newsletter* anunță materializarea separată a două obiecte, având ca martor un corespondent de presă. În pri-

mul caz, era vorba de o bucată de lemn, iar în al doilea, de monede de doi penny. Corespondentul (a cărui identitate nu este dezvăluită) scria despre primul incident:

> Şedeam la biroul meu, când, sub ochii mei, cam la două picioare distanţă de mine, o bucată de lemn s-a materializat din nimic şi s-a lăsat în zbor lin la pământ. Am înţepat-o şi am constatat că e o bucată de lemn absolut normală. Am consemnat, în special, că viteza căderii ei a fost constantă şi nu accelerată cum este căderea oricărui obiect în virtutea atracţiei gravitaţionale.

În al doilea caz, fenomenul s-a petrecut, de asemenea, în biroul corespondentului: au căzut, pe rând, patru monede de câte 2 penny, fiecare cădere fiind precedată de un zgomot puternic, asemănător unui foc de revolver. La început omul s-a gândit că sunetele care l-au făcut să tresară erau produse de nişte monede care au lovit peretele despărţitor din sticlă, din spatele biroului său; s-a îndreptat repede spre uşă ca să scape, dar, uitându-se îndărăt, în cameră, a constatat că „nu s-a mai produs alt zgomot, iar eu am avut norocul să văd o monedă materializându-se şi aterizând lin pe podea. Mi-am dat seama atunci că zgomotul pe care l-am auzit nu era al unor monede lovind sticla, ci al unor monede care se materializau".

Aceste apariţii supranaturale, care seamănă cu fenomenul aportării din şedinţele de spiritism, s-au produs, după cum a notat corespondentul, când un tânăr coleg se afla în apropiere şi poate că acesta a fost mediumul cauzal al fenomenului, chiar fără voia sa. Cu certitudine, aceste întâmplări, şi altele încă, au încetat cu desăvârşire când acest coleg a plecat de la firmă.

Totuşi, deşi sosirea unor aporturi este relatată frecvent în timpul şedinţelor de spiritism, „manifestarea" lor este de multe ori o escrocherie şi, de aceea, nu le voi discuta în continuare. Chiar o scamatorie oarecare este

suficientă pentru a înșela un naiv, plin de speranțe. Am fost de față, de exemplu, la ședințe în care fenomene ca voci de „spirite", trompete „în levitație", tinichele ieftine și trandafiri „aportați", erau niște trucaje atât de evidente, încât mi se părea de neconceput ca ceilalți din camera întunecată să le creadă adevărate. Și totuși, credeau! Atât de mare este puterea autoamăgirii.

Căderea unor obiecte din cer este, dimpotrivă, un fenomen bine documentat și incitant, dar, pentru că adeseori se găsesc mai greu martori oculari pentru, să zicem, șerpi sau broaște râioase, pare a fi mai plauzibilă explicația cum că aceste animale au fost ridicate din mediul lor natural și transportate de vânturi în locuri depărtate, decât să fie considerate drept forme de diseminare supranaturală. Aceasta nu vrea să spună că nu există niciodată martori oculari ai unor obiecte supranaturale, ci că este virtualmente imposibilă deosebirea celor de origine supranaturală, de cele ce au fost aduse într-un mod oarecare. De aceea, nu voi analiza aici asemenea căderi anormale, mai ales pentru că au fost discutate pe larg de alți autori.

Un interes special prezintă obiectele pierdute într-un mod obișnuit și care apoi au reapărut în mod supranatural „de niciunde", adeseori la o distanță de mai multe mile de locul unde au fost pierdute, fiind astfel returnate posesorilor lor.

Un exemplu clasic de asemenea întâmplare a fost prezentat de scriitorul englez Gervase din Tilbury în a sa *Otia Imperialia*, publicată în 1212. Acesta relatează că un negustor din Bristol s-a îmbarcat pentru Irlanda cu câțiva ani în urmă, lăsându-și acasă soția și copiii. Într-o dimineață, când corabia era la multe mile în larg, omul își lua micul dejun împreună cu echipajul:

> După ce terminase masa, tocmai spăla cuțitul, când acesta i-a alunecat din mână și i-a căzut în mare. La aceeași oră, la Bristol, același cuțit a căzut pe masa la care stătea soția lui, printr-o lucarnă a acoperi-

șului. Ea a rămas uluită de o asemenea întâmplare și recunoscând acest cuțit, atât de familiar, l-a pus deoparte. Mult mai târziu, când s-a întors soțul ei, a aflat despre incidentul care avusese loc în aceeași zi în care ea a găsit cuțitul.

Scriitorul mistic Wellesley Tudor Pole a avut și el un incident asemănător, despre care amintește în cartea sa *The Silent Road*, deși obiectul pierdut nu reapăruse, în mod supranatural, nici după aproximativ trei luni.

În 1918, făcându-și serviciul în cadrul armatei britanice de la Haifa, din Israel, maiorului Pole i-a fost dăruit un inel cu pecete de către liderul bahailor, Abdul Baha Abbas, a cărui protecție o asigurase. Inelul avea o inscripție în persană, cu numele și titlurile lui Dumnezeu, fiind binecuvântat în mod special de Abdul Baha. Era o bijuterie de mare valoare și Pole îl purta mereu pe deget.

Totuși, în luna noiembrie a acelui an, în timp ce naviga pe Nil cu un cuplu de vizitatori aristocrați din Anglia, pe care trebuia să-i distreze toată ziua, Pole a scăpat accidental inelul în apă. Condițiile acestei pierderi au fost neobișnuite. El era la cârma felucii și când aceasta s-a apropiat de Cairo, destinația grupului, un asasin, posibil egiptean, a tras în Pole dintr-o insulă apropiată, dar, din fericire, nu l-a nimerit. În acel moment s-a iscat un vânt puternic, care a prins vela și a răsucit barca, astfel încât aceasta s-a depărtat de debarcader la o distanță mai mare decât lungimea odgonului de care trebuia să se prindă. Atunci s-a produs incidentul, și anume, inelul i-a alunecat maiorului din deget și a căzut în zona cea mai adâncă a fluviului.

Pole a fost foarte supărat din cauza ghinionului de a fi pierdut inelul și se ruga în fiecare zi lui Dumnezeu pentru redobândirea lui. Apoi, spre sfârșitul lui februarie 1919, pe când se afla în biroul său de la statul major al armatei britanice din Cairo, rugile sale au fost răsplătite, pe neașteptate. Iată ce s-a întâmplat:

> Într-una din serile trecute, aproximativ la aceeași oră la care inelul mi-a căzut în Nil cu trei luni în urmă, ședeam la masa mea, numai în cămașă, cu geamurile duble ale camerei mele larg deschise. Deodată s-a auzit o împușcătură, parcă cineva ar fi tras un foc dintr-un balcon de pe cealaltă parte a străzii. Proiectilul a trecut cam la o distanță de un metru de mine și s-a oprit în peretele opus ferestrei. În aceeași clipă, inelul meu a căzut pe fața de masă, în fața mea, cu o bufnitură surdă. Oricum, era intact și îl mai am și acum.

Deși nici cuțitul negustorului din Bristol, nici inelul lui W. Tudor Pole nu au fost văzute dispărând de cei care le-au scăpat în apă și care le-au observat numai pierzându-se în adânc, este clar că ambele obiecte s-au dematerializat în apă, fiind apoi transportate prin aer la o distanță de mai multe mile și materializându-se din nou în locul în care li s-a permis să fie descoperite. Rematerializarea s-a petrecut mai mult sau mai puțin instantaneu în cazul cuțitului, în timp ce în cazul inelului, aceasta s-a produs după un interval de aproximativ trei luni. Nu știm dacă inelul s-a dematerializat în timpul căderii în apă, fiind ținut apoi într-o formă oarecare de stare non-fizică până s-a manifestat supranaturalul în biroul lui Pole sau dacă a zăcut pe fundul Nilului timp de trei luni. Fiindcă Pole nu face nici o mențiune că inelul ar fi fost acoperit de vreo concrețiune acvatică, prezentă în mod obligatoriu dacă inelul ar fi rămas în apă atâta timp, poate ar fi justificată prima presupunere. Mai este interesant de remarcat că, deși cuțitul a fost translocat imediat în casa negustorului din Bristol, omul însuși nu a venit în contact fizic cu cuțitul decât atunci când a revenit, după aproximativ trei luni (tot atâta timp a fost și Pole separat de inelul său).

W. Tudor Pole face observația, care este, poate, relevantă, și anume că inelul a apărut, în biroul său, pe cale

supranaturală,aproximativ în aceleași condiții în care a fost pierdut, ceea ce ar putea însemna că acestea au contribuit cumva la materializarea lui. Pole scrie: „Toate s-au repetat — ora din zi, vremea și trecerea proiectilului — cu singura deosebire esențială că pierderea s-a produs în apă și în aer liber, iar recuperarea — pe uscat, într-o încăpere".

Pentru a lărgi tabloul prezentat, așa-numitele „pajiști verzi fermecate" intră în categoria obiectelor care apar în mod misterios. Acestea sunt niște insule despre care se spune că devin manifeste în Canalul Bristol dintre Somerset și Pembroke, deși nu i se arată niciodată celui ce încearcă să le găsească. Se zice că sunt locuite de zâne. La aceste insule au ajuns odată, în secolul al XIX-lea, niște marinari care au acostat și au intrat în dansul sălbatic al zânelor. Când, în sfârșit, marinarii, extenuați, s-au reîntors pe vasul lor și l-au îndreptat spre mare, vrând să mai vadă o dată insulele, au constatat că acestea dispăruseră. Cu inima zdrobită, marinarii nu le-au mai găsit niciodată. De aceea nu e deloc surprinzător că aceste insule fugitive sunt cotate ca legendare!

Desigur, există numeroase insule care au apărut subit, dar care au rămas fixate în locul în care au ieșit la suprafață. Majoritatea lor este de origine vulcanică. Unele din ele au căpătat origini mitice ca, de exemplu, Thera din Marea Egee, despre care s-a spus că a crescut dintr-un bulgăre de pământ, aruncat în apă de Euphemus, unul din argonauți, și a fost colonizată, mai târziu, de către descendenții acestuia, conduși de unul pe nume Theras, care, de altfel, a dat numele insulei.

Scriitoarea și folclorista canadiană Helen Creighton s-a întâlnit cu niște oameni din Noua Scoție, care trecuseră prin unele încercări ciudate, legate de insule. Una din aceste persoane i-a povestit că un marinar care a acostat, cu camarazii săi, pe „L'île à Frisée", în timp ce făcea o plimbare exploratoare a dat brusc de o grădină,

mică dar foarte frumoasă, plină de flori, pierdută într-un peisaj stâncos și arid. Uimit, a intrat în grădină și a mirosit cu plăcere parfumul îmbătător al florilor; apoi, nerăbdător să arate grădina și celorlalți din echipaj, s-a grăbit să se întoarcă pe vas și i-a chemat să i se alăture. Când unii din ei au coborât de pe vas, iar el i-a condus pe drumul pe care venise, au descoperit că grădina era de negăsit.Orice urmă a ei dispăruse.

După Creighton, în altă împrejurare, doi bărbați, pe care îi numește numai Joe și Arthur, au acostat pe micuța insulă Duck, situată în fața coastei de est a Noii Scoții, cu intenția de a hoinări pe aceasta. S-au îngrozit când pe plajă au găsit un os uman de la picior. Nu știau ce să facă cu el, dar, gândindu-se că a fost adus pe țărm de valurile mării, au hotărât că va fi mai bine să-l îngroape după ce își vor lua masa. Când au revenit în locul înfricoșătoarei lor descoperiri, nu au mai putut găsi osul nicăieri. Acesta dispăruse în mod inexplicabil. „Pe insulă nu era nici un câine și nici o cioară, nici măcar o altă ființă umană care să-l fi putut fura" — a remarcat unul dintre ei, care întrebă: „De unde a venit și unde a trebuit să plece?"

Apariția supranaturală a unor clădiri este mai frecventă decât ne-am fi așteptat, dar pentru că ele rămân rareori acolo unde au apărut pentru un timp, de obicei sunt etichetate ca fantasme sau halucinații.

Or, clădiri care au fost văzute, iar uneori atinse și în care s-a intrat, sunt destul de reale pentru cei ce s-au întâlnit cu ele, ca, de altfel, și locatarii lor, adeseori mai curând neobișnuiți.

În 1933, dl. Clifford Pye cu soția și-au petrecut concediul în Cornwall. Într-o zi, au plecat cu autobuzul din Wadebridge spre satul Boscastle, unde intenționau să înnopteze. Când autobuzul a ajuns în vârful dealului de pe care se vedea Boscastle, situat în vale, a făcut o scurtă oprire în fața unui han mare și aspectuos, care le-a făcut o impresie atât de bună, încât, când au ajuns la

Boscastle, unde nu au găsit o cazare acceptabilă, dna Pye s-a întors pe deal ca să caute și să închirieze camere acolo, lăsându-l pe soțul său în urmă cu bagajele. După câtăva vreme ea a revenit, încălzită și plictisită, plângându-se că nu a mai putut găsi hanul. Soțul ei, convins că ea nu apreciase corect distanța, a condus-o, iritat, în vârful dealului ca să-i arate unde este hanul. A fost încurcat la culme când, ajungând în locul unde era sigur că trebuie să fie hanul, a găsit câmpul pustiu. Atunci și-au dat seama amândoi că aspectuosul han, împreună cu fundația sa, părea că s-a evaporat! Interesându-se apoi printre localnici, au aflat că nu exista nicăieri, prin vecinătate, vreo proprietate ca cea care le fusese descrisă. Aparent, hanul se materializase chiar pentru ei, dar a dispărut înainte ca ei să-l poată folosi.

Este ușor de „expediat" experiența soților Pye, considerând-o drept halucinație, indusă de dorința lor de a găsi undeva o cazare, deci drept consecință a necesității și a dorinței. E greu de crezut că aceasta ar fi explicația. Halucinații de acest tip sunt induse numai *in extremis*, condiții în care nu se aflau cei doi soți. Înainte de toate, ei nu aveau motive să se teamă că nu vor găsi cazare la Boscastle și aveau dreptate în această privință. De asemenea, ei au văzut exact același tablou, care li se putea înfățișa numai în condițiile când ei priveau aceeași structură externă tridimensională, ceea ce cu siguranță nu s-ar fi întâmplat dacă amândoi ar fi generat propria lor viziune imaginară. Este improbabilă și varianta ca cei doi să fi avut exact aceleași halucinații în același timp. Ca o alternativă, hanul putea fi realmente o casă a fantomelor, o arătare intangibilă, care s-a întâmplat să se dezvăluie soților Pye când aceștia au trecut pe lângă ea. Dacă este așa, cum de le-a părut atât de solidă și permanentă? Nu exista nici un semn că era ceva eteric. Aceasta sugerează că nu era vorba de o fantomă, ci de o realitate care a apărut în mod supranatural și apoi a dispărut misterios.

Următorul caz s-a întâmplat cam în același an. Într-o după-amiază însorită de duminică, o adolescentă, pe nume Edna, a plecat cu bicicleta de la ea de acasă, din satul Hannington, din nordul ținutului Wiltshire, să facă o vizită prietenei sale care locuia la Wanborough. Edna a parcurs cele aproape opt mile ale călătoriei sale pe vechiul drum roman Ermine Street, care pe atunci era mult mai liniștit decât acum și trecea prin satul Stratton St. Margaret. Nori plumburii au acoperit cerul și când fata parcurgea ultimul segment al drumului de ieșire din Stratton St. Margaret a tunat și, deodată, a început să plouă.

Edna, care risca să se ude până la piele, s-a liniștit zărind deodată o căsuță cu acoperiș de paie, nu departe de un drum vicinal; din coșul căsuței ieșea fum, dovadă că era cineva acasă. A pedalat până acolo, a descălecat și a mers cu pași mari printr-o grădină frumoasă și bine întreținută, ca să bată la ușa din față. Spre ușurarea ei, ușa a fost deschisă rapid și, după spusele ei, „fără zgomot" de un domn bătrân, mai degrabă ciudat, cu părul lung și cărunt și o lungă barbă căruntă, care purta o vestă de un verde închis, cu nasturi lucioși de metal și avea o pipă în gură. Ea l-a întrebat, în grabă, dacă se poate adăposti acolo de ploaie și bătrânul, scoțând pipa din gură, i-a surâs binevoitor și a invitat-o în casă.

Edna a pășit, recunoscătoare, într-o cameră de zi, joasă, dar confortabilă, luminată de un foc de lemne ce ardea într-un cămin de modă veche. Totuși, ea a fost oarecum surprinsă că bătrânul nu scotea nici o vorbă, deși continua să-i surâdă prietenos; și-a dat seama apoi că în casă domnea o liniște absolută, în ciuda furtunii ce se dezlănțuise afară. Tunetele nu se auzeau deloc!

Ceea ce s-a întâmplat pe urmă a fost însă și mai ciudat, pentru că Edna (ulterior, dna Edna Hedges) s-a trezit că se găsește din nou pe Ermine Street, pedalând spre Wanborough. Nu-și amintea să fi părăsit căsuța sau să-și fi luat rămas bun de la neobișnuitul locatar. Ploaia

se oprise şi când Edna a ajuns la casa prietenei sale, era aproape uscată. Aceasta a surprins-o pe prietena ei, care fusese îngrijorată pentru ea când a început furtuna şi care a întrebat-o cum a reuşit să scape neudată. Edna i-a explicat că s-a adăpostit într-o căsuţă, arătând unde se află aceasta. Cealaltă fată, cu un gest de îndoială a strigat: „Dar în acea porţiune de drum nu există nici o căsuţă! Numai o dărâmătură, părăsită, în care nu a mai locuit nimeni de o jumătate de secol!"

După o săptămână, când Edna s-a dus iar să-şi viziteze prietena, a fost consternată, constatând că aceasta avusese dreptate. Căsuţa în care îşi găsise adăpost era, de fapt, o clădire ruinată, cu geamurile sparte şi cu un acoperiş ce sta să se prăbuşească. Toate încăperile miroseau a igrasie şi putregai. Chiar şi grădina cea frumoasă de care îşi amintea era năpădită de buruieni. Şi, bineînţeles, nu era nici urmă de bătrânul tăcut, dar zâmbitor, cu vestă verde şi cu nasturi de metal.

Alte două clădiri, care au apărut tot atât de misterios, au fost descrise de Elliot O'Donnell în cartea sa *Haunted Britain;* nici în aceste cazuri manifestările nu aveau un aspect spectral. Într-adevăr, perechea care le-a văzut, ca şi Edna Hedges, a intrat într-una din ele, i-a atins construcţia şi s-a întâlnit cu ciudaţii ei locatari.

O'Donnell povesteşte că două femei care îşi petreceau împreună vacanţa la Chagford în Devon, în timp ce se plimbau în vecinătatea unei mlaştini, au dat de două vile, neobişnuit de pitoreşti. Li s-au părut atât de drăguţe şi cu o poziţie atât de agreabilă încât au bătut la uşa uneia din ele ca să se intereseze dacă nu sunt camere de închiriat. Uşa a fost deschisă de o fată frumoasă, cu părul blond, care le-a invitat să intre înăuntru. Camera de zi, în care au fost primite, era mobilată în stil antic; au remarcat o pisică mare de culoare albă, cu ochii foarte verzi şi o ciudată pasăre neagră într-o colivie aurită. Apoi, a intrat în cameră o femeie înaltă şi frumoasă, care le-a spus că, din păcate, toate camerele erau ocu-

pate, dar că mai târziu, în cursul anului, va avea una sau două de închiriat.

Femeile au plecat dezamăgite; s-a întâmplat ca una din ele, și anume June, având ceva timp liber, să revină în zonă și să caute vilele cunoscute, cu speranța să găsească un loc de cazare; cu toate că a cercetat, pas cu pas, drumul pe care merseseră mai înainte, nu le-a putut găsi. Aproape zăpăcită din această cauză, i-a întrebat pe localnici unde se află vilele respective și, spre mirarea ei, aceștia i-au spus că a trecut, probabil, pe lângă „vilele care dispar" și a căror apariție se produce, în mlaștină, o dată la 10-12 ani!

Ambele cazuri sunt foarte interesante, nu numai pentru că în aceste clădiri s-a intrat, realitatea lor fiind confirmată prin auz și pipăit, ci și pentru că au fost întâlniți locatarii lor. Interioarele erau decorate demodat, iar în al doilea caz locatarii erau posesorii unor animale neobișnuite.

În ciuda soliditătii lor evidente, vilele și locatarii lor nu erau din această lume, ci se pare că au realizat o apariție supranaturală temporară în acel loc. Căsuța în care a intrat tânăra Edna pare să fi venit cumva din trecut. S-ar putea ca și vilele din Devon să aibă aceeași proveniență, sau să fi venit dintr-o altă dimensiune, la fel cu copiii verzi din Woolpit; spre deosebire însă de aceștia, ele nu se pot stabiliza aici, ci numai apar la intervale regulate, rămân o perioadă limitată și apoi dispar iar.

O apariție supranaturală asemănătoare, chiar mai remarcabilă, a fost relatată, în octombrie 1979, de patru englezi din Dover, în timpul vacanței; aceștia erau: zidarul Len Gisby, de 56 de ani, soția sa Cynthia și prietenii lor, Geoff Simpson, de 51 de ani, funcționar la căile ferate regale și soția sa Pauline. În drumul lor cu mașina prin sudul Franței, spre Spania, după ce seara au încercat zadarnic să găsească un loc de cazare la un motel situat pe principala autostradă Montelimar Nord, au părăsit drumul principal și s-au angajat pe un drumeag

mărginit de pomi, care i-a condus până la satul Cuccolde. Au respirat uşuraţi zărind un hotel pitoresc cu ferestrele oblonite. Şi-au parcat maşina pe un teren pustiu de pe partea opusă hotelului şi au mers pe jos, obosiţi, spre clădirea de modă veche, totuşi foarte aspectuoasă. Au observat, pe peretele de afară, afişe vestind un spectacol de circ; pe unul din ele era înfăţişat un pitic, costumat în leopard, ceea ce a făcut-o pe Cynthia Gisby să exclame: „Dumnezeule, ce vechi pare!" Intrând în hotel, proprietarul, înalt şi voinic, îmbrăcat mai curând neobişnuit, cu o cămaşă albă în dungi albastre, fără guler, şi pantaloni groşi de flanel, cu nasturi de metal, i-a salutat într-o englezească stricată şi i-a asigurat că are camere de închiriat.

Cele două perechi, extenuate, au închiriat două camere duble, după care au comandat, pentru cină, câte o friptură pentru bărbaţi şi ouă cu cartofi prăjiţi pentru femei. Cele comandate le-au fost aduse pe platouri grele de modă veche, iar berea cerută în plus le-a fost servită în căni cu capac. După masă au fost tot atât de încântaţi de dormitoarele lor, care erau, de asemenea, de modă veche, la fel cu sufrageria şi serviciul de masă.

> Paturile erau atât de înalte încât era greu să te urci în ele şi aveau suluri în loc de perne [mi-a spus Cynthia Gisby]. Erau acoperite cu cearşafuri groase şi mai multe pături. Ferestrele dormitoarelor nu aveau geamuri, ci numai obloane de lemn. Uşile nu aveau nici un fel de încuietori, şi se puteau închide numai cu zăvoare de lemn. Nu ne-am enervat, pentru că fiecare lucru era atât de simpatic şi, aflându-ne în Franţa, la ţară, unde nu mai fusesem niciodată, ne-am gândit că acesta trebuie să fie stilul de viaţă de acolo. Şi, ce-i mai nostim, am adormit imediat şi am dormit foarte confortabil un somn care a trecut ca o clipă.

Camera de baie, separată, cam demodată, avea o cadă de metal, sprijinită pe picioare, cu un grătar la baza ei şi

cu un duș mobil, iar săpunul, în loc să fie liber, era atașat de cadă cu o vergea de fier.

A doua zi de dimineață îi aștepta o surpriză și mai mare, când, în timp ce-și luau micul dejun, în *la salle à manger* (sufragerie), a intrat o pereche, însoțită de un câine. Deși nu își amintesc despre bărbat decât că avea o mustață subțire, le-a rămas în memorie femeia, în rochia ei purpurie și cu ghetele încheiate cu nasturi, de asemenea uniforma celor doi jandarmi care au intrat în urma celor doi — chipie înalte, jambiere și pelerine negre — care se deosebea net de cea a jandarmilor pe care i-au întâlnit în timpul călătoriei!

Len Gisby a folosit prilejul de a-i întreba pe jandarmi, care vorbeau puțin englezește, care este drumul spre Avignon și a observat că „aceștia păreau încurcați auzind cuvântul «autostradă» sau «drum de mașini» cu care l-am înlocuit, dar mi-au indicat direcția în sens opus celei din care venisem".

Au avut o altă surpriză când să-și achite nota de plată, care nu s-a ridicat la 250 de franci, cât se așteptau, ci numai la 19 franci! Len și Geoff, bucuroși, au achitat nota, dându-i proprietarului o monedă de 20 de franci și lăsându-i un franc drept bacșiș, după care au părăsit hotelul împreună cu soțiile lor; s-au oprit numai ca să facă trei fotografii ale recentei lor locuințe, chiar în fața obloanelor de la dormitoarele lor și apoi și-au continuat călătoria spre Sud.

Cele două perechi au hotărât, firește, să folosească avantajul unei cazări atât de ieftine și agreabile la întoarcerea lor din Spania; când au revenit pe autostrada Montelimar Nord au căutat cu atenție drumeagul mărginit de pomi, care ducea la satul Cuccolde. L-au găsit fără greutate, dar, spre consternarea lor, copacii care îl mărgineau li s-au părut mai înalți decât înainte, iar vechiul hotel a fost de negăsit. Au parcurs drumeagul de trei ori, înainte și înapoi, trecând pe lângă alte clădiri pe care le-au recunoscut, dar nu au găsit nici hotelul, nici

peticul de pământ din fața acestuia. Ambele dispăruseră, sau așa părea, cu totul!

„Ne-am abătut prin aceeași autostradă Montelimar Nord, am trecut pe lângă același motel unde am solicitat camere prima dată și unde am fost sfătuiți să încercăm mai jos", insista Len Gisby. „Am trecut pe lângă aceleași clădiri de la drum, pe lângă care trecusem odinioară, pe lângă aceleași semne de avertizare și de lucrări rutiere. Era imposibil s-o fi luat pe alt drum. De fapt, întregul aspect al drumeagului era același, exceptând pomii, care erau mai mari, și faptul că hotelul cel vechi și anexele lui nu mai erau acolo."

Misterul nu s-a limitat însă la atât. La reîntoarcerea lor la Dover perechile și-au trimis rolfilmele la developat. Când le-au reprimit au constatat că toate fotografiile erau perfecte, exceptându-le pe cele făcute de femei în fața vechiului hotel. Nu numai că acestea nu erau, dar și negativele lor lipseau cu desăvârșire! Era ca și cum instantaneele lor nu ar fi fost niciodată înregistrate.

Această poveste, stranie dar adevărată, sugerează că familiile Gisby și Simpson au nimerit la un hotel apărut supranatural dintr-o perioadă mai timpurie — îmbrăcămintea, mobilierul și diferite obiecte puteau fi încadrate în moda începutului de secol — și care a reușit să se mențină aici timp de câteva ore, cât au stat acolo perechile menționate. Dacă este așa, cineva s-ar putea întreba ce s-ar fi întâmplat dacă perechile și-ar fi anulat plecarea sau ar fi fost tentate să mai rămână o noapte la un hotel atât de ieftin. S-ar fi putut să fi dispărut o dată cu hotelul, trezindu-se transferați ei înșiși în timpul și locul din care părea că venise acesta.

Cele două cupluri au revenit în satul Cuccolde, în 1983, grație televiziunii din Yorkshire, mergând pe urmele aventurii lor, a cărei relatare a apărut în *Dorset Express*; în ciuda unor noi căutări riguroase a fost imposibil să dea de urma hotelului la care au stat, deși au des-

coperit fundaţiile unei clădiri care se înalţa odinioară acolo, fiind, poate, chiar rămăşiţele hotelului. Nu s-au făcut însă verificări ale acestei presupuneri.

Am întrebat-o pe dna Gisby dacă stăpânul hotelului s-a arătat surprins de moneda modernă de 20 de franci, pe care i-a dat-o soţul ei pentru a plăti găzduirea peste noapte, dar ea mi-a răspuns că a primit banul fără să întrebe nimic. Este singurul amănunt din povestea ei care poate naşte suspiciuni, deşi, după câte ştiu, o monedă de 20 de franci, modernă, dar puţin uzată, aproape că nu ar putea fi deosebită de una care circula în 1905. Dacă este aşa, proprietarul nu ar fi avut motive să fie foarte atent la data monedei.

Este relevant faptul că numeroase povestiri populare menţionează clădiri sau alte structuri care, fie apar din neant, fie sunt transportate dintr-un loc în altul. De exemplu, se spune că podul Dibble de peste râul Dibb, din Thorpe, North Yorkshire, a apărut în condiţii supranaturale cu mulţi ani în urmă, după întâlnirea unui pantofăr localnic cu Diavolul (de aceea, podul mai este numit şi Podul Diavolului); la 10 august 1291, după o legendă locală, Capela Loretto, situată în apropiere de Ancona, în Italia, a fost adusă de îngeri, tocmai din Iudeea (din Orientul Mijlociu).

Aceste apariţii legendare, şi altele asemenea, pot să nu fie adevărate, deşi povestirile pot să aibă la bază evenimente reale, aşa încât noi auzim ecourile unor întâmplări supranaturale din trecut, care ne sugerează, în continuare, că lumea noastră nu este, cum pare, un sistem fix, care se modifică numai în plan intern şi în care mişcarea este ţinută în frâu de legi imuabile, ci este, în realitate, mult mai puţin rigidă şi previzibilă, cum nici nu îndrăznim să ne-o imaginăm.

IV
Bilocație

> Cu un alt prilej, un alt membru al parlamentului, şi anume dr. Mark Macdonnell, a fost văzut de colegi în două zile consecutive, iar votul său a fost înregistrat, deşi, de fapt, el nu a ieşit în această perioadă din camera lui, fiind ţintuit la pat.
>
> Ralph Shirley,
> *The Mystery of the Human Double*

Prin „bilocație" se înțelege însușirea de a te afla, în același timp, în două locuri diferite. Cu alte cuvinte, fenomenul constă în dedublarea unei siluete umane, cele două părți separându-se una de alta, astfel încât copia poate vizita uneori regiuni depărtate între ele, în care este cumva proiectată și din care apoi dispare supranatural. Firește că dublura poate fi văzută și de alții și are frecvent aceeași voce și acționează identic cu persoana autentică. Hainele pe care le poartă sunt un fel de replici ale celor originale.

Oamenii care au văzut o dublură mărturisesc, adesea, că deşi aceasta are, în mod frecvent, o paloare nesănătoasă, nu ar putea fi altfel deosebită de individul autentic şi, într-adevăr, se crede că este el însuşi, până când dublura dispare din ochii lor sau până când originalul dovedeşte că era în alt loc când a avut loc vizita dublurii. Totuşi, probele sugerează că dublura sau acest *alter ego* nu este o replică fizic integrală a persoanei respective, ci, mai curând, este formată dintr-un material, care, deşi pare real la vedere, este lipsit de consistența și permanența unui material obișnuit. Fără îndoială, din acest motiv dublura nu poate exista decât un timp relativ scurt, neputând să aibă o existență proprie independentă.

Bilocația are loc cel mai frecvent când subiectul este în transă sau cufundat în meditație sau contemplație profunde, ceea ce poate explica de ce fenomenul este corelat, de regulă, cu sfinți, eremiți, călugări tibetani și alți oameni (bărbați și femei) evlavioși; nu înseamnă însă că așa ceva nu li se poate întâmpla și altora. Starea de transă permite, de asemenea, conștiinței persoanei dedublate să fie transferată dublurii, făcând-o capabilă să se comporte ca și cum ar fi persoana originală. Când însă dedublarea apare la un om lucid, în mod normal nu se poate produce o asemenea scindare mintală, ceea ce se traduce prin pierderea auto-conștientizării și prin incapacitate de a cugeta prin *alter ego*.

Bilocația este una din numeroasele minuni pe care se spune că le-a săvârșit Sf. Antonio din Padua. Acest călugăr franciscan de origine portugheză, renumit pentru învățăturile sale și pentru talentul său de predicator (care era destul de sublim ca să convertească pe criminali și pe eretici), oficia serviciul divin într-o zi de joi, în 1226, la biserica Sf. Pierre du Queyrrix, din Limoges, când și-a amintit brusc că a promis să oficieze messa în capela unei mănăstiri, care se afla în cealaltă parte a orașului. Și-a adunat gândurile, a îngenuncheat și și-a acoperit capul cu gluga, după care s-a rugat și a rămas o vreme nemișcat. După ce s-a terminat serviciul divin, s-a spus că, totuși, a fost și la capelă, unde a apărut, în mod miraculos, o dublură a sa. În această formă a citit din Biblie și a oficiat slujba, după care a dispărut, lăsând congregația călugărilor plină de uimire și nedumerire.

O altă bilocație izolată a fost relatată de Sf. Alphonsus Liguori (1697-1787), teolog italian și întemeietorul congregației redemptoriștilor, un grup de preoți care mergeau la sate ca misionari. A fost făcut episcop al diocezei Sfintei Agata dei Goti, în 1762; aceasta îi crea mereu probleme administrative și congregaționale și, fiindcă era cam firav, a contribuit la șubrezirea sănătății sale în ultimii 20 de ani ai vieții. În 1774, când era sufe-

rind, boala fiindu-i agravată de obișnuința sa de a posti, Sf. Alphonsus a rămas, timp de cinci zile, în chilia sa, într-o stare de transă pseudo-comatoasă. Când, în cele din urmă, s-a înzdrăvenit, le-a spus ciracilor săi că a fost de față la moartea papei Clement al XIV-lea, care a avut loc la Roma, la o distanță ce ar putea fi parcursă cam în patru zile. Ciracii l-au privit cu oarecare îndoială, gândindu-se că delirează. Într-un târziu însă a venit o știre din Roma că a fost văzut de martori în mulțimea care plângea, stând lângă patul muribundului și că unii din martori l-au atins și au vorbit cu el.

Se spune că asemenea dedublări li s-au întâmplat și altor sfinți catolici, inclusiv Sf. Ambrozie și Sf. Severus din Ravenna, Sf. Clement din Roma și Sf. Francis Xavier.

Desigur, aceste bilocații izolate sunt remarcabile, dar nu se pot compara cu cele care i s-au întâmplat Venerabilei Maria lui Iisus din Agreda, o călugăriță spaniolă care s-a dedublat în repetate rânduri, materializându-se în fața a sute de martori, de partea cealaltă a Atlanticului, la peste 2000 de mile distanță.

Maria Coronel s-a născut la Agreda, în Castilia (Spania), la 2 aprilie 1602, fiind cea mai mare dintre cele trei fete pe care le aveau Francisco și Cathalina d'Arana Coronel. Ea a fost, evident, un copil sensibil, de o religiozitate precoce; a avut numeroase probleme de sănătate, unele din ele fiind, neîndoios, de natură psihică, altele cauzate de educația severă pe care i-au dat-o părinții. Din când în când, auzea voci care i se adresau; una din ele îi vorbea cu oarecare regularitate, după ce mama ei a făcut o micuță capelă, special pentru ea. Într-o bună zi, această voce, pe care ea o numea „Steaua mea Polară", i-a spus: „Soția mea, întoarce-te către mine și lasă-ți înfățișarea de acum, care e pământească și trecătoare. Înalță-te, porumbița mea, și zboară spre mine." Această poruncă cerească a determinat-o pe Maria să depună legământ că se va călugări, ceea ce a și făcut intrând în mănăstirea Agreda.

În 1620, în timpul uneia din transele sale extatice, i-a apărut viziunea tuturor oamenilor din lume și a observat, cu groază, că numai foarte puțini dintre ei erau catolici; i-au atras atenția, în special, indienii păgâni Jumano din New Mexico, zonă abia colonizată de spanioli. Grija ei pentru acești băștinași a făcut-o să înalțe rugi fierbinți pentru convertirea lor, considerând că și ea poartă răspunderea acestei acțiuni. După spusele lui Michael Geddes, unul din biografii săi, în scurtă vreme după această viziune a mai avut o alta,

> în care s-a văzut pe ea însăși, în această regiune cu climă diferită, chiar în mijlocul acestor indieni, rugându-se pentru convertirea lor. Ea simțea dogoarea soarelui și constata alte varietăți climatice. După aceasta, vocea i-a poruncit să-și desfășoare activitatea caritabilă în mijlocul indienilor pentru care s-a rugat atât de mult și cărora le predica acum religia creștină. Maria a făcut întocmai și, cu toate că le vorbea în spaniolă, ei au înțeles-o perfect, tot așa cum și ea înțelegea limba lor. Când însă a ieșit din transă, s-a regăsit pe ea însăși în același loc unde o cuprinsese această stare.

Aceasta a fost prima dintre cele aproximativ 500 de bilocații prin care a trecut Maria între anii 1620-1631, când a convertit la creștinism pe regele unui ținut întins și pe supușii nenumărați ai acestuia. Deși, la început, s-a crezut că ea dispare din Agreda și se materializează în New Mexico, este mai probabil că eul ei obișnuit rămânea, de fapt, la Agreda, în transă extatică, cum au adeverit surorile ei călugărițe, în timp ce dublura ei apărea, în mod miraculos, într-o țară atât de îndepărtată, având posibilitatea de a-și îndeplini cu succes îndatoririle sale misionare. Maria mergea la Jumanos într-un veșmânt care constituia replica uniformei sale franciscane de culoare albastră; ce-i curios, într-una din ocazii a luat cu sine și a împărțit numeroase mătănii din cele care se aflau în

chilia ei și care nu au mai fost văzute, de atunci, de nimeni din mănăstire.

Misterioasele apariții (și dispariții) ale Mariei printre indienii din New Mexico au ieșit la lumină, atunci când, urmându-i îndemnurile să se boteze, un grup de jumanos a venit la cel mai apropiat avanpost franciscan, situat la peste 100 de mile distanță, ca să îndeplinească acest act, mult dorit. Călugării au fost, firește, mirați descoperind că jumanos au unele cunoștințe despre creștinism, lăsând la o parte înțelegerea profundă de care aceștia dădeau dovadă; uimirea lor s-a transformat în consternare, când, întrebându-i pe jumanos cine le-a adus cuvântul lui Hristos, au aflat că acesta le-a fost adus

> de o femeie, despre care nu puteau spune cine era, nici de unde a venit, dar ei au descris îmbrăcămintea și înfățișarea ei. Călugării au înțeles imediat că era vorba de uniforma unei călugărițe franciscane; unul din călugări s-a întâmplat să aibă un mic portret al vestitei, pe atunci, călugărițe spaniole Mater Maria de Carion (faima Mariei sau chipul ei nu ajunseseră încă să fie cunoscute într-o regiune atât de îndepărtată); arătându-l indienilor și întrebându-i dacă nu cumva aceasta a fost femeia care i-a instruit și i-a convertit, aceștia au răspuns că îmbrăcămintea era exact la fel, dar că fața era diferită, pentru că femeia care i-a vizitat era mult mai tânără și mai frumoasă.

Starețul, Pater Alonso de Benavides, bănuind că a avut loc o minune, s-a hotărât să o descopere pe această femeie remarcabilă și, potrivit cercetărilor sale locale, a stabilit că ea trăiește, probabil, în Spania.

Abia în 1630 a fost în stare Pater Benavides să vină la Madrid, unde s-a întâlnit cu căpetenia ordinului franciscan; acesta, cunoscând-o pe Maria lui Iisus din Agreda, a fost de părere că ea era femeia căutată. Atunci, Pater Benavides a întreprins o călătorie secretă

la Agreda unde a interogat-o pe Maria despre convertirea indienilor jumanos. Dânsa i-a povestit despre rolul pe care l-a jucat în această operațiune, dându-i dovezi ale vizitei sale,

> numele adevărat al indienilor, descrierea lor exactă, obiceiurile și armele lor de luptă. În călătoriile ei în New Mexico, a văzut minunate mări și întinderi nesfârșite de pământ, despre care relatarea ei era foarte coerentă; într-un loc era prezentă în timpul zilei, în altul — noaptea. În unele cazuri a avut vreme bună, în altele a plouat. Pe indieni i-a văzut stând în genunchi în fața ei și rugându-se pentru un leac.

Relatările precise ale Mariei despre modul de viață al indienilor jumanos, despre care nu putea ști nimic fără să-i fi vizitat, pentru că acest trib izolat nu venise în contact cu nimeni, l-au convins pe Pater Benavides că ea era femeia, numită de jumanos „doamna în albastru".

Bilocațiile Mariei au luat sfârșit în anul următor, (deși Geddes a susținut, eronat, că aceasta a avut loc în 1623), când nedorita lor consecință, și anume, celebritatea, opusă legământului său de umilință, a determinat-o să se roage pentru încetarea acestor „deplasări", fiindu-i, evident, acordată dispensa solicitată. Ea a rămas la mănăstirea Agreda, devenind, cu timpul, stareța acesteia, funcție pe care a deținut-o, cu o scurtă întrerupere, până în 1665, anul morții sale. În calitatea ei de stareță a contribuit la creșterea fondurilor pentru construcția unei noi mănăstiri și a unei noi biserici; ea a scris, de asemenea, biografia Fecioarei Maria, pe care susținea că i-a dictat-o însăși Maica Domnului.

Bilocațiile Mariei lui Iisus din Agreda sunt, fără îndoială, cele mai remarcabile dintre întâmplările de acest tip care au fost consemnate. Mărturia ei a fost cercetată integral de confesorul acesteia, împuternicit franciscan cu autoritate provincială asupra ordinului, de asemenea de Pater Benavides; acestuia din urmă i-a relatat amă-

nunţit despre călătoriile sale miraculoase, după ce a primit, din partea conducătorului ordinului franciscan, o scrisoare, în care i se indica să dezvăluie totul. Persoanele menţionate au conchis că ea putea fi prezentă, fizic, în New Mexico, cu alte cuvinte, că s-a autodedublat fără să fie conştientă de acest lucru, de a cărui realitate s-a îndoit, în umilinţa ei, şi, în consecinţă, considera că numai spiritul ei a fost prezent acolo.

Fiecare din transele extatice ale Mariei, în care dublura ei apărea în New Mexico, nu dura mai mult de trei ore, ceea ce explică, poate, numărul lor mare — în jur de 500 —, necesar, mai cu seamă ţinând cont de faptul că multe din ele au fost de foarte scurtă durată. Apariţiile sale subite printre indieni, scurtimea vizitelor, dispariţiile, tot atât de bruşte, i-au impresionat profund pe indieni, cărora li se păreau miraculoase şi i-au încurajat, probabil, să-i asculte cuvintele şi să adopte credinţa ei. Cu toate acestea, este foarte greu să ne dăm seama cum au înţeles-o indienii, cărora le vorbea în spaniolă, şi cum a înţeles ea limba lor natală. Răspunsul poate fi că dublura ei era în stare să citească gândurile indienilor care vorbeau şi, totodată, printr-un canal telepatic să-şi introducă propriile gânduri în minţile lor. Astfel s-a realizat o legătură minte-la-minte, când vorbeau indienii sau Maria, şi s-a creat o aparentă înţelegere a cuvintelor rostite.

Un alt exemplu faimos, mai recent, de bilocaţie se referă, de asemenea, la o femeie, care s-a dedublat, în mod asemănător, în mai multe rânduri, deşi cazul ei diferă, în unele privinţe, de cel al Mariei din Agreda. Examinarea principalelor sale aspecte ne va ajuta să continuăm a face lumină în acest fenomen complex.

Femeia se numea Emilia Sagée. Era de origine franceză şi de profesie învăţătoare; semnalarea dedublărilor sale datează din perioada când profesa la şcoala-internat din Neuwelcke, o şcoală mică pentru fiice de nobili, situată la 1,5 mile distanţă de Wolmar, lângă Riga, în

Lituania modernă. Avea atunci cam 32 de ani. Cazul ei a fost relatat în numărul din 18 august 1883 al revistei *Light*, sub titlul *Habitual Apparition of a Living Person*. Autoarea, anonimă, spunea că și-a obținut informațiile direct de la domnișoara Julie de Guldenstubbe, care a fost elevă la Neuwelcke în perioada de 18 luni (1845-1846) cât a predat acolo d-ra Sagée.

Blondă și cu ochi albaștri, d-ra Sagée avea o fire plăcută, veselă, chiar dacă era, uneori, cam nervoasă. Era inteligentă și bine educată, iar talentul ei pedagogic se situa deasupra mediei. Se bucura, într-adevăr, de afecțiunea elevelor sale.

Nu au trecut însă decât câteva săptămâni și fetele, 42 la număr, au început să fie în dezacord în privința locului unde se afla profesoara la un moment dat. Așa, de exemplu, o elevă spunea că tocmai o văzuse în bibliotecă, în timp ce alta, care venea din sala de muzică, o contrazicea, spunând că așa ceva e imposibil, pentru că ea a stat cu d-ra Sagée în acea sală. Când asemenea nepotriviri s-au repetat de mai multe ori, fetele s-au alarmat și au atras atenția altor profesori asupra acestor întâmplări. Aceștia însă au spus că este imposibil ca cineva să se afle, în același timp, în două locuri diferite și că fetele s-au înșelat.

Suspiciunile elevelor au fost însă pe deplin confirmate când, într-o zi, în timp ce d-ra Sagée scria ceva pe tablă în timpul orei, spre uimirea și groaza fetelor, o a doua d-ră Sagée a apărut, ca prin magie, în spatele celei dintâi, îmbrăcată la fel și imitându-i mișcările; deoarece nu avea cretă, dublura era incapabilă să scrie ceva pe tablă. Strigătele fetelor au făcut-o pe profesoară să se întoarcă rapid, cu respirația tăiată și roșie la față, căutând să le contracareze acuzațiile, acțiune care a dus la dispariția *alter ego*-ului său. Zadarnic le spunea fetelor că viziunea a fost rodul imaginației lor; profesoara, agitată, nu le-a putut convinge pe cele treisprezece, aflate atunci în clasă, că nu o văzuseră în dublu.

> Curând după aceasta [continuă autoarea anonimă], una din eleve, d-ra Antonia de Wrangel, obținând permisiunea să meargă, împreună cu alte câteva colege, la o serbare câmpenească din vecinătate, se străduia să-și încheie rochia la spate; d-ra Sagée s-a oferit să o ajute. Când însă tânăra s-a uitat, întâmplător, în oglindă, a zărit două domnișoare Sagée care îi aranjau rochia. Această apariție subită a avut un efect atât de puternic asupra ei, încât a leșinat.

Nu trebuie să se înțeleagă însă că dublura d-rei Sagée se mărginea la imitarea acțiunilor originalului său, după cum reiese clar din următorul extras:

> Uneori când domnișoara se scula de pe scaun, dublura apărea stând pe acesta. O dată, d-ra Sagée fiind imobilizată la pat de o gripă, d-ra de Wrangel stătea lângă pat, citindu-i. Deodată profesoara a început și s-a albit la față și pentru că fetei i s-a părut că e aproape să leșine, a întrebat-o alarmată dacă se simte mai rău. Profesoara i-a dat un răspuns negativ, dar cu o voce foarte slabă, apatică. După câteva secunde, d-ra de Wrangel, uitându-se în jur, a văzut-o, foarte clar, pe profesoară plimbându-se prin încăpere.

Nu mult după aceea, fetele brodau în una din camerele mari de la parter, care avea patru uși-ferestre dând în grădină. Ele stăteau la o masă lungă, fiind supravegheate de o altă profesoară, așezată în capul mesei. În timp ce toți erau ocupați, fetele au observat-o pe d-ra Sagée intrând în grădină, unde a început să culeagă flori, cu obișnuita ei îndemânare și energie. Atunci, supraveghetoarea fetelor s-a ridicat de pe scaun și, cerându-și scuze, a ieșit din cameră.

Elevele au continuat să lucreze, urmărind-o cu privirea și pe d-ra Sagée în grădină, până în clipa când, una din ele, care s-a uitat în jur, a semnalat printr-un strigăt că o altă d-ră Sagée stă pe scaunul recent părăsit de colega ei! Cu gura căscată de uimire, fetele se uitau

când la dublura din cameră, când la d-ra Sagée care culegea flori în grădină. Cele două erau identice, deși fetele au observat că persoana din grădină se mișca acum atât de încet și nesigur, ca și cum ar fi fost pierdută într-o altă lume. În cele din urmă, două eleve, mai îndrăznețe, s-au apropiat de dublură și au atins-o.

> Ele au declarat că au simțit, la pipăit, o rezistență slabă, pe care au asemuit-o cu aceea a unei museline subțiri. Una din ele a trecut foarte aproape de scaun, străbătând efectiv o parte a „arătării". Totuși, chiar după ce a făcut-o, „arătarea" a mai rămas un timp acolo, stând liniștită pe scaun. În cele din urmă a dispărut treptat.

Atunci adevărata domnișoară Sagée din grădină s-a însuflețit și a început din nou să culeagă flori cu zelul de dinainte.

Când a fost întrebată, mai târziu, de unele dintre fete, despre dublura sa, d-ra Sagée le-a putut răspunde numai că a observat absența colegei sale din cameră și s-a gândit că astfel ele și-ar putea neglija lucrul de mână.

> Fenomenul s-a repetat, în diferite variante, în tot timpul cât d-ra Sagée a funcționat la Neuwelcke, adică între anii 1845 și 1846, în total cam un an și jumătate, cu unele întreruperi de câteva săptămâni. Părea că, în primul rând, trebuia să i se explice domnișoarei, serios interesată, ce se întâmplă cu imaginea ei. S-a observat de fiecare dată că, cu cât dublura era mai distinctă și mai materială, cu atât era mai rigidă și mai apatică persoana vie. Pe măsura ce dublura se estompa, originalul își recăpăta puterile. Cu toate acestea, domnișoara nu era deloc conștientă de fenomenul în cauză; ea a început să-și dea seama de el când i l-au relatat ceilalți și îl descoperea numai după cum o priveau cei din jur. Nu și-a văzut niciodată dublura și părea că nu observă acea apatie rigidă care o cuprindea când era privită de alții.

Dublura d-rei Sagée a fost un fenomen spontan, nedorit şi neintenţionat, iar faptul că ea nu o putea vedea trebuia să fi fost perceput ca o frustrare, mai ales că apariţia dublurii i-a provocat interminabile dificultăţi profesionale. Într-adevăr, când a fost, ulterior, concediată (cu păreri de rău) de la şcoala din Neuwelcke, pentru că părinţii îngrijoraţi, aflând de la copiii lor despre fenomenul descris mai sus, au insistat ca ea să fie dată afară, a mărturisit că a fost concediată şi din alte 18 şcoli, din acelaşi motiv!

Fără îndoială, acest caz este unul din cele mai remarcabile din rândul celor asemănătoare. Totuşi, el diferă de cazul Mariei din Agreda prin aceea că datorită spontaneităţii fenomenului, conştiinţa d-rei Sagée nu se transfera în dublura sa şi, de aceea, aceasta nu se depărta niciodată prea mult de original.

> În decurs de 18 luni, interval în care informatoarea mea a fost martor ocular al fenomenului, am auzit şi de la alţii că, după ştiinţa lor, arătarea nu a apărut niciodată la o distanţă apreciabilă — de exemplu, câteva mile, — de persoana reală. Uneori apărea în aer liber, în timpul plimbărilor prin apropiere, dar cel mai frecvent — în diferite încăperi. Toţi servitorii şcolii au văzut arătarea care era perceptibilă, în mod nemijlocit, pentru oricine, fără deosebire de vârstă sau de sex.

Când dublura se desprinde din cineva aflat în transă sau într-o stare de meditaţie, conştiinţa poate să-i fie transferată, ceea ce o face aptă nu numai să aibă conştiinţă de sine, ci şi să cugete, să vorbească şi să acţioneze, ca şi cum ar fi persoana autentică. Din punct de vedere mintal, chiar dacă nu integral sub aspect fizic, dublura devine acea persoană, ceea ce permite unui subiect ca „doamna în albastru" să facă, în depărtatul New Mexico, ceva ce nu ar fi putut face niciodată în mod obişnuit.

Exploratoarea franceză Alexandra David-Neel (1869-1968) a petrecut 14 ani călătorind prin Tibet, în primii ani ai secolului XX; cu acest prilej a putut observa și a consemnat multe din practicile budiste și oculte ale populației din această țară. Întâlnirile ei cu călugări tibetani budiști și cu pustnici i-au relevat faptul că mulți dintre ei au dobândit puteri supranaturale, chiar dacă ei înșiși nu le considerau astfel. Ei credeau că asemenea puteri derivă, mai curând, din controlul asupra unor energii obișnuite, dar prea puțin cunoscute.

Și tibetanii cred în dedublarea sinelui și sunt convinși că, în anumite împrejurări, dublura se poate separa de trupul material. Ea îl poate părăsi spontan (cum s-a întâmplat în cazul Emiliei Sagée), dar adepții care capătă puterile de concentrare necesare pot provoca dedublarea în mod voluntar. În acest caz, dublura poate apărea, dacă dorește, în locuri îndepărtate. Această tehnică are importante aplicații practice; astfel dublura poate fi trimisă, uneori, înainte, pentru a anunța gazdele unui călător de apropiata lui sosire sau pentru a le asigura că acesta este bine, sănătos; în clipe de pericol grav, dublura poate salva viața cuiva, îndreptându-i pe urmăritori într-o direcție greșită.

În cartea sa *Magic and Mystery in Tibet* (1929), Alexandra David-Neel relatează cum dublura servitorului său Wangdu, care venea de departe și era mult în urma ei, a apărut înaintea acestuia. Ea a fost determinată să fie atentă la acest tânăr bărbat, de un vis pe care l-a avut în noaptea precedentă:

> Locul în care m-am oprit domina valea. L-am zărit, clar, pe Wangdu. Era îmbrăcat așa cum îl văzusem în vis. Era singur și mergea încet pe o cărare care urca șerpuitor.
>
> Am remarcat că nu avea nici un bagaj și servitorul, care se afla lângă mine, mi-a răspuns: „Wangdu a trecut în frunte, trebuie să urmeze și oamenii care duc poverile". Am continuat, amândoi, să-l urmărim.

Acesta a ajuns la o mică grămadă de pietre (poate un monument), a trecut prin spatele ei și nu a mai reapărut. Cu binoclul meu am inspectat terenul din jurul monumentului, dar nu am descoperit pe nimeni.

Foarte încurcată, am trimis pe doi din servitorii mei să-l caute pe băiat. Le-am urmărit mișcările cu binoclul, dar nici urmă de Wangdu sau de oricine altul.

În aceeași zi, puțin înainte de a se înnopta, a apărut și tânărul, împreună cu caravana lui. Era îmbrăcat la fel cu străinul pe care îl văzusem în vis și, sub formă de arătare, dimineața.

Imediat, Alexandra David-Neel i-a întrebat, separat, pe Wangdu și pe însoțitorii acestuia cum și-au petrecut noaptea și a aflat nu numai că fuseseră atât de departe încât nici unul nu ar fi putut ajunge, în zori, la monument, ci și că în timpul călătoriei lor au rămas mereu împreună.

Așadar, nu adevăratul Wangdu i-a precedat pe ceilalți. Ci mai curând dublura sa, înștiințând-o astfel pe Alexandra David-Neel că întoarcerea lui Wangdu, cel real, și a însoțitorilor săi este iminentă. Dublura nu a fost o „viziune" subiectivă, pentru că au văzut-o atât ea cât și un alt servitor. Oricum, Alexandra David-Neel sugerează că dublura a fost o manifestare spontană, care nu a apărut prin voința conștientă a lui Wangdu.

O dedublare spontană poate fi determinată de dorința unei persoane de a se afla în altă parte decât în locul în care se află, ceea ce se poate întâmpla, de exemplu, când persoana este prinsă într-un blocaj de circulație și i se face dor de acasă. Următoarea apariție a unei asemenea dubluri mi-a fost relatată de mătușa mea, Peggy Sullivan, care fusese de față și care a fost destul de drăguță și mi-a descris întâmplarea. Relatarea ei demonstrează că asemenea fenomene se petrec astăzi printre oameni obișnuiți, de asemenea că o dublură a cuiva lu-

cid poate da dovadă de mai multă conștiință și inteligență decât, poate, de obicei. Iată ce scria mătușa:

> Într-o zi, pe la mijlocul anilor 1980, mi-am făcut obișnuitele treburi de după-amiază: am ieșit la plimbare cu câinii, le-am dat de mâncare, am preparat cina și am pus masa. Apoi, tot ca de obicei, mi-am urcat picioarele pe un scaun de lângă geam și moțăiam. Am auzit vocea soțului meu, spunându-mi: „Iată-mă acasă, draga mea" și l-am văzut traversând camera și apropiindu-se de mine. A venit până la scaunul meu, s-a aplecat și m-a sărutat, spunându-mi: „Oh! călătoria asta! Ce m-aș bucura să ies la pensie!". Drumul zilnic de întoarcere de la serviciu al soțului meu coincidea cu perioada de vârf de seară; de obicei, el ajungea acasă între 18 și 18,30 și detesta să fie prins în blocaje de circulație, mai ales vara.
>
> Eu am sărit de pe scaun, aproape enervată. „Dumnezeule, nu mi-am dat seama că e atât de târziu!" — am exclamat. „Du-te și schimbă-te. Mă duc să dau drumul la cuptor și să-ți torn un păhărel". După ce am făcut asta, am strigat: „Ți-am umplut paharul". Au trecut cam cinci minute și neauzind nimic, m-am uitat în dormitor și în baie, dar nu era acolo, așa că m-am gândit că a ieșit să repare ceva la mașină. Am ieșit afară, dar nu era nici o mașină, nici afară, nici în garaj. Atunci, fără vreun motiv explicabil, m-am uitat la ceas și am văzut că era 17,40, deci mai erau cel puțin douăzeci de minute până la posibila întoarcere a soțului meu. Nu era acasă. În cele din urmă a ajuns acasă la 18,15.

Mătușa mea a constatat că venirea „înlocuitorului" de soț a trezit-o pe la ora 17,30, când, în realitate, soțul ei tocmai dăduse peste primul trafic greu în drumul său spre casă. Totuși, mătușa mea a simțit sărutul dublurii pe obraz, ceea ce sugerează, interesant, că aceasta avea o consistență perceptibilă. Ea se sculase de pe scaun când el

i-a întors spatele şi l-a văzut ieşind din cameră. Abia mai târziu şi-a dat seama că cei doi câini nu intraseră, sărind, în cameră o dată cu el, ca de obicei. Mergând la bucătărie i-a găsit pe câini stând şi aşteptându-l pe soţul ei, în hol, aşa cum făceau în mod obişnuit, în timp ce ea se gândea că ei îl aşteaptă să vină din dormitor.

În acest caz, apariţia dublurii are unele trăsături unice în felul lor; cea mai importantă este că soţul lui Peggy, Nigel, de la care provenea dublura, era perfect lucid când s-a produs fenomenul (era la volanul maşinii) şi că spre deosebire de duplicatul domnişoarei Sagée, dublura lui a fost în stare să vorbească şi să acţioneze, cum i-a sugerat Peggy. De asemenea, ea a apărut la câteva mile distanţă de adevăratul Nigel. Apoi, ieşind din cameră, aparent pentru a se schimba, dublura a dispărut complet. Apariţia a fost de scurtă durată, a venit neanunţată de câini şi fără o intenţie anume. Nigel a mărturisit că, în acel timp, nu s-a gândit în mod special la Peggy, ceea ce sugerează că dublura lui a fost generată spontan de dorinţa sau voinţa lui de a ieşi din blocaj şi de a ajunge acasă. Prin urmare, se pare că e realmente posibil să ne aflăm simultan în două locuri diferite!

Producerea, conştientă sau nu, a unei dubluri prezintă asemănări, dar şi deosebiri, comparativ cu fenomenul cunoscut sub numele de „proiecţie astrală". Este denumită astfel exteriorizarea corpului astral sau eteric (= spiritual) din corpul material (fizic), ceea ce îi poate permite să viziteze locuri depărtate. Proiecţia astrală se poate produce spontan, ca, de exemplu, când cineva este adormit, sau poate fi auto-indusă. Este totdeauna însoţită de separarea conştiinţei de corpul material, ceea ce îi determină pe unii cercetători să sugereze că voiajul astral este, de fapt, o separaţie a minţii de corp şi nu o scindare de corp a unei misterioase componente spirituale, încorporând şi mintea.

Spre deosebire de dublură, corpul astral este, în mod normal, invizibil pentru alţii, deşi, ocazional, poate fi

văzut. Forma percepută de o persoană căreia i se întâmplă așa ceva este variabilă. Un călător astral poate relata că își mai păstrase silueta de om, în timp ce altul va spune că silueta lui era destul de diferită, având diverse forme geometrice sau chiar aspectul de puncte luminoase, care constituie cele mai obișnuite variante. Dimpotrivă, dublura este, totdeauna, cum ne sugerează și numele, duplicatul unei persoane reale și poate fi, totdeauna, văzută de alții.

Corpul astral poate penetra materia cu ușurință, trecând nestingherit prin ziduri și uși încuiate, ceea ce sugerează că este total non-fizic, în timp ce dublura are un anumit grad de materialitate și, de aceea, nu se poate comporta ca o fantomă, deși este aptă să apară supranatural și să dispară la fel. Majoritatea călătorilor astrali mai relatează că nu pot să comunice cu alții, când sunt în afara corpului, sau să influențeze în vreun mod ambianța, în timp ce o dublură conștientă nu este atât de îngrădită. Ea poate întreține o conversație cu cei din jur și poate să miște sau să manipuleze diferite obiecte solide. De aceea, dublura este o entitate tridimensională, pe când corpul astral, deși conștient, nu.

Compoziția dublurii este, deocamdată, un mister. Fenomenul este atât de rar încât nu au putut fi luate mostre de „corp" unei dubluri spre a fi analizate. Oricum, poate fi vorba de expulsia unui gen de ceață ușoară, cunoscută sub numele de ectoplasmă, produsă de mediumuri în transă, care se poate organiza, ocazional, în „forme spirituale" cvasi-umane, cu structură identică sau corelată. Ectoplasma este o substanță fizică, neobișnuit de ușoară, având o structură celulară, vizibilă prin examinare microscopică. Ea este expulzată prin gură sau pe nas și/sau prin alte orificii ale corpului mediumului. Deși se pare că există un substrat adecvat din care poate lua naștere o dublură, nu este mai puțin adevărat că ectoplasma exteriorizată nu s-a organizat niciodată (după câte știu eu) într-un duplicat al mediumului din care

provine, cu toate că am putea presupune că ar fi natural ca ea să îmbrace forma acestuia.

În această privință este interesant de notat că, în timp ce majoritatea religiilor susțin că trupurile noastre materiale sunt locuite de suflete imateriale, care nu oferă o bază pentru formarea unor replici semi-fizice, unele populații păgâne aveau cu totul altă opinie despre structura lor internă. De exemplu, vechii germani și scandinavi aveau credința că sufletul (sau un *alter ego*) poate abandona corpul și duce o existență semi-independentă, ca dublură a unei persoane sau în formă de animal, că structura acestor suflete este parțial fizică și că ele ar putea acționa în mare parte la fel cu persoana sau cu animalul a căror formă au luat-o. Popoarele scandinave numeau aceasta *fylgia*, ceea ce înseamnă „următorul" sau „al doilea". Fylgia poate fi rănită și chiar ucisă, traumatismul afectând simultan și persoana reală de origine, iar moartea înregistrându-se, de asemenea, în același timp cu a originalului.

Deși corpul astral poate părăsi, prin voință, pe cel fizic, de obicei această separație se produce spontan, dacă se produce vreodată, și, ceea ce este caracteristic, o singură dată în viață. Același lucru poate fi adevărat și în cazul dublurii. Întrucât însă dedublarea este, numai rareori, însoțită de transferul conștiinței și pentru că dublura este adesea (dar nu totdeauna) invizibilă pentru persoana de origine, aceasta poate afla de apariția dublurii numai din spusele altora care au putut-o vedea. Acest lucru este adevărat în special când dublura apare la distanță.

Un alt exemplu interesant de asemenea dedublare „la distanță" este cel al unei tinere căsătorite — Henrietta Pigott-Carleton — la care fenomenul s-a produs în septembrie 1873. În acea perioadă, ea își petrecea vacanța, împreună cu soțul ei, în cabana de vânătoare din County Tyrone, care aparținea tatălui tinerei. Căpitanul M., prieten al familiei, stătea și el cu ei; în ziua respectivă, dna

Pigott-Carleton l-a însoțit pe căpitan care avea de gând să pescuiască în râul din vecinătate. Doamna a scris: „Soțul meu avea niște treburi, dar tatăl meu ne-a însoțit o parte din drum; nu suporta să mă știe multă vreme departe de el și, întorcându-se înapoi din drum îmi spuse să nu mă depărtez prea mult de casă".

Cu toate acestea, cei doi au mers cam patru mile de-a lungul râului până când căpitanul s-a oprit ca să pescuiască, iar doamna s-a așezat pe iarbă cu un roman în mână. Totul părea să fie în ordine, până când doamna a observat apropierea unui nor prevestitor de furtună. După spusele sale:

> Am văzut că ne va uda ploaia, m-am gândit cât de agitat va fi tata și mi-am dorit din toată inima să mă văd înapoi, acasă. În câteva minute s-a declanșat ploaia. Întrucât nu exista nici un adăpost prin apropiere, de îndată ce potopul a mai scăzut în intensitate ne-am îndreptat spre cabană; arătam ca și cum am fi ieșit dintr-o groapă plină cu apă.

Când căpitanul M. și dna Pigott-Carleton erau aproape de cabană au întâlnit, pe neașteptate, un grup de „cercetași" care cuprindea pe tatăl și soțul doamnei, de asemenea câțiva funcționari ai tatălui, ceea ce i-a surprins și i-a nedumerit. Ea a început să se enerveze când tatăl a numit plimbarea lor „temeritate prostească" și după ce au ajuns la cabană, s-a retras în camera ei, oarecum supărată.

> A doua zi, continuă doamna, am îndrăznit să deschid o discuție pe această temă, cu tatăl meu, sperând că aș putea să-l ajut astfel să-și înlăture neliniștea. Mi-a povestit că puțin după ce s-a întors de la râu, s-a apucat să citească, fiind așezat cu spatele la fereastra dinspre Vest, când, deodată, *i-a căzut o umbră pe carte* (sublinierea aparține autoarei). Întorcându-și capul, m-a zărit stând lângă fereastra întredeschisă,

cu mâinile pe cercevea, și mi-a spus: Hallo, te-ai și întors!, la care nu i-am răspuns, ci am păşit peste pervazul de jos al ferestrei exterioare și am dispărut. Și-a pus atunci un semn în carte, s-a ridicat de pe scaun și s-a uitat în jur, căutându-mă din priviri; nevăzându-mă, a mers mai întâi să-i întrebe pe servitori dacă nu cumva am intrat prin ușa din dos, apoi a ieșit pe micuța terasă din fața cabanei și iar m-a căutat. Observând brusc norul de furtună, mirarea lui s-a transformat în neliniște și, împreună cu soțul meu, care tocmai se întorsese, au început rapid căutarea noastră.

Doamna Pigott-Carleton presupune, poate pe bună dreptate, că apariția dublurii sale a fost determinată de dorința ei fierbinte de a se vedea acasă. S-ar părea că obiectivitatea și „soliditatea" dublurii au fost atestate de faptul că aceasta putea face umbră. Firește că doamna nu a avut nici cea mai mică idee că a dat naștere unei dubluri, până nu i s-a vorbit despre existența acesteia. De menționat că distanța — patru mile — la care a apărut dublura a fost mult mai mare decât în cazul domnișoarei Sagée, probabil pentru că, în acel moment, aceasta nu avea dorința sau nevoia de a se afla în altă parte.

Oricum, aparenta incapacitate a dublurii de a ajunge la deplină materialitate este parțial dezmințită de întâmplarea, povestită de cavalerul francez Walter de Bierbeeke (care a trăit în jurul anului 1200), rudă a lui Henry, duce de Louvain, despre a cărui dublură s-a spus că a luptat cu succes într-un turnir, în timp ce originalul se oprise, în drum spre această întrecere, ca să se roage la o capelă. Dacă povestea este adevărată, ea ne sugerează că, în anumite ocazii excepționale, dublura poate căpăta o consistență egală cu a corpului uman. Același lucru s-a întâmplat, poate, și în cazul lui Nigel despre care am vorbit mai înainte.

De obicei, cei ce și-au realizat separația astrală, ca și cei ce au fost în pragul morții, își văd corpul material

precum și mediul înconjurător înainte de a se îndepărta de ele, de parcă totul s-ar întâmpla într-un alt loc. Contrariul se întâmplă uneori în cazul fenomenului de dedublare, când persoana care a generat o dublură o poate vedea, ca și cum s-ar vedea pe sine. O asemenea apariție este descrisă de William Wordsworth, în poemul său *Peter Bell, A Tale*:

> Lipit de o tufă de măceș înflorit
> (Deasupra căruia zumzăiau albinele)
> Zări o creatură fără substanță
> Ce-i semăna aidoma ca formă și trăsături
> Stătea la nici patru yarzi de strada mare.

Nu e de mirare că o asemenea experiență îi tulbură pe cei ce au trecut prin ea; peste ani, ea a fost considerată de rău augur, zicându-se că prevestește moartea persoanei respective. Pot fi amintite anumite cazuri în care o asemenea premoniție s-a dovedit a fi adevărată, moartea survenind imediat; astfel, scriitorul Wellesley Tudor Pole relatează cazul unui soldat din legiunea străină franceză care,

> părând că și-a pierdut graiul, s-a ridicat pe jumătate din adâncitura în nisip, în care se adăpostise de arșița soarelui, și a strigat deodată într-o franceză stricată: „Hei! Iată-mă pe mine venind spre mine. Ce minune!" Apoi a căzut pe spate și a murit, incidentul fiind raportat a doua zi, când camarazii săi au ajuns la Bou Saada.

Totuși, apariția în acest fel a sinelui cuiva nu are totdeauna semnificația unei morți iminente (cum nu s-a întâmplat nici în cazul lui Peter Bell!). Astfel, poetul german Wolfgang Goethe (1749-1832) și-a văzut o dată propria dublură în timpul unei plimbări călare. Fapt curios, ea nu era exact duplicatul său pentru că purta haine cu altă croială și de alt stil decât ale sale. Goethe nu a murit, deși, poate, a fost speriat; cam cu opt ani după

acest incident, în timpul unei alte plimbări călare și-a dat seama, brusc, că merge pe aceeași cărare și în aceeași direcție pe care a mers și dublura sa și că îmbrăcămintea sa de acum era identică cu cea a dublurii de atunci.

Așadar, și-a văzut dublura ca o proiecție a sa în viitor!

V

Apariții și dispariții de animale

„Acum deschideți ochii", spuse omul, „și spuneți-mi, înainte de a vă desface pumnul, ce aveți în mână".
„O jumătate de penny", spuse Tim.
„Într-a mea e o guinee", am replicat.
Ne-am desfăcut pumnii și mâinile erau goale.

Captain Marryat,
Japhet, In Search of a Father

Remarcabilul fenomen de dispariție supranaturală cu materializarea consecutivă a dispărutului, dacă aceasta are loc, nu este o însușire exclusivă a speciei noastre. Și alte creaturi pot dispărea și reapărea din când în când, de asemenea și obiectele neînsufletite.

De exemplu, în mitologia greacă sunt relatate câteva cazuri de apariție supranaturală a unor animale; dintre acestea, cel mai cunoscut este cazul berbecului înaripat care s-a materializat când Phrixus urma să fie sacrificat de tatăl său, Athamas; Phrixus și sora sa Helle au putut fugi pe spinarea acestui berbec. Poate și mai interesantă este dispariția fizică a Ifigeniei, fata regelui Agamemnon, în clipa când era să fie sacrificată în Aulida (1198 î.Hr.) și miraculoasa ei înlocuire, după unele surse, cu o capră, mare și frumoasă, iar după altele cu o căprioară sau o ursoaică. În legendele romane se vorbește despre fecioara Metella, care, fiind pe punctul de a fi sacrificată, a fost salvată de zeița Vesta, care a înlocuit-o cu o vițea.

Miturile grecești spun, de asemenea, că Zeus s-a transformat într-un taur alb ca zăpada pentru a o răpi pe frumoasa fată Europa și într-o lebădă albă ca să se îm-

perecheze cu Nemesis (Leda), care luase forma de gâscă sălbatică.

Legendele englezeşti din secolul al XIV-lea includ miraculoasa apariţie a patru boi albi pe păşunea satului Alfriston, din Sussex-ul de Est. Se spunea că animalele erau culcate laolaltă în formă de cruce a Sf. Andrei, ceea ce s-a considerat a fi un semn că pe acel loc trebuie clădită o biserică. A fost, într-adevăr, construită o biserică în formă de cruce, care există şi astăzi, şi care a fost închinată Sf. Andrei, patronul Scoţiei.

Dacă asemenea apariţii vi se par prea fanteziste, veţi simţi un adevărat şoc când veţi afla că ele nu se limitează doar la trecut. Este un fenomen pe care îl cunoaşte prea bine Derek Steedman, fermier la Chillerton în insula Wight.

Într-o dimineaţă rece din ianuarie 1984, când a deschis uşa staulului, Derek Steedman a rămas stupefiat zărind printre cei 12 viţei de Hereford, pe care îi închisese în staul în seara precedentă, un viţel alb, în jur de 2 săptămâni. Stătea liniştit lângă viţeii de Hereford, ca şi cum l-ar fi aşteptat pe el şi nu exista nici un semn de forţare a uşii care să explice prezenţa sa în staul. Viţelul cel simpatic a fost identificat apoi ca un Charolais francez şi se materializase, sau cel puţin aşa părea, în staul, în timpul nopţii. Întrucât nu era însemnat la ureche şi nu avea alte semne după care să poată fi identificat proprietarul lui, dacă avea vreunul, fermierul Steedman a căutat zadarnic să-l găsească. Întâmplarea a rămas un mister nedezlegat!

Poate că se întâmplă mai des ca nişte vite obişnuite, uneori şi cai, să fie teleportate sau mutate supranatural dintr-un loc în altul. Asemenea mutări sunt uneori asociate cu ideea de proprietăţi bântuite, iar animalele translocate trebuie chiar să fie salvate dintr-un loc în care au intrat fără voie sau fără să fi fost conduse de cineva. Într-adevăr, uneori este nevoie de echipament special pentru eliberarea lor.

După expunerea în public a corpului mumificat al domnișoarei Beswick la Birchen Bower, Hollinwood, în secolul al XIX-lea, eveniment ce are loc la fiecare 21 de ani, scriitorul John Graham relata:

> Întotdeauna s-au pierdut cai și vaci, iar uneori câte o vacă era găsită într-un pod cu fân, rămânând un mister cum a ajuns acolo, deoarece ușa podului nu era destul de largă ca să poată trece prin ea un animal atât de mare... a rămas un mister cum a urcat, dar se știe precis că s-au adus scripeți de la Bower Mill ca să coboare vaca din pod.

Revenind la secolul al XX-lea, Elliott O'Donnell scria, în cartea sa *Haunted Britain:*

> Se spune că o formă ciudată de bântuire s-a înregistrat la o fermă unde s-a comis un oribil asasinat. Ferma este situată cam la jumătatea drumului dintre Blackpool și Garstang. Vaci, care erau închise noaptea în staul, dimineața erau găsite mereu la marginea pășunii. Încercările de a se găsi o explicație mulțumitoare a întâmplărilor au dat greș.

Un exemplu mai recent și mult mai spectaculos de teleportare a vitelor s-a constatat în Wales, pe la finele anului 1977. A fost implicată, în șase rânduri, o cireadă de vaci aparținând familiei Coombs, de la ferma Ripperstone, lângă satul St. Brides, din peninsula situată la sud de golful St. Brides în Dyfed (odinioară, Pembrokeshire). Întâmplările fuseseră precedate de activități ale unor OZN-uri, având ca centru ferma și care au cuprins și apariția unor figuri ciudate cu haine argintii; însă nimic asemănător nu s-a observat în zilele în care au avut loc teleportările. De fapt, nici în acest caz nu sunt mai multe motive ca dispariția vacilor să fie pusă în legătură cu alte ființe, decât în cazul vacilor teleportate, descrise de Elliott O'Donnell, și omorul care s-a comis în casa respectivă.

La data incidentelor, noiembrie 1977, fermierul William (Billy) Coombs avea 100 de vaci, din care cele mai multe erau mature, fătătoare, iar 16 erau vițele care urmau să fie pentru prima oară fecundate. Înseamnă că animalele erau atent supravegheate de fermierul Coombs care le inspecta cu regularitate și, înainte de a se culca, le închidea în staul.

De fapt, la ferma Ripperstone existau două staule, cu câte 50 de despărțituri, astfel încât fiecare vacă era stabulată separat pe timpul nopții. Cele două staule erau situate alături, la o distanță de 100 de yarzi de casa fermierului.

La miezul nopții, în prima zi în care s-a născut o viței, fermierul Coombs a venit la staule și, în decurs de o oră, a trecut pe la fiecare vacă, examinându-le pe toate. Mulțumit că totul era în ordine, se pregătea să închidă iar staulele când a auzit sunând telefonul din casă. A revenit rapid în locuință pentru a răspunde; îl suna un vecin, pe nume Martin Chambers, care locuia la o distanță de jumătate de milă, la ferma Dale. Spre uimirea lui Coombs, Chambers i-a comunicat că vacile lui erau la ferma Dale, umblând zăpăcite pe lângă grajduri și să vină să și le ia. Coombs a protestat, spunând că e imposibil să fie vacile lui, dar Chambers a insistat, replicând că acestea erau cu urechile marcate cu galben și verde. Punând receptorul în furcă, Billy Coombs s-a întors în grabă la staule ca să se asigure că vacile lui erau acolo unde le lăsase; mare i-a fost mirarea când a constatat că toate animalele îi dispăruseră. Erau într-adevăr la ferma Dale, cum îi spusese Martin Chambers!

Caracterul enigmatic al incidentului a fost sporit de Martin Chambers care a declarat că a observat mai întâi prezența vacilor lui Coombs la ferma sa, la miezul nopții, iar după aceea a încercat, zadarnic, timp de o oră, să ia legătura, prin telefon, cu ferma Ripperstone ca să-l înștiințeze pe fermier de prezența nedorită a vacilor.

La apelul său nu a răspuns nimeni până la ora unu dimineața, când Billy Coombs a auzit, pentru prima oară, telefonul sunând. Aceasta ne sugerează, fie că fermierul Coombs, dintr-un motiv oarecare, și-a dus, deliberat și cu maliție, vacile la ferma Dale, înainte de miezul nopții — ceea ce era imposibil pe întuneric — fie că a avut loc o ciudată decalare inexplicabilă a timpului celor două ferme, concomitent cu teleportarea reală a vitelor de la o fermă la cealaltă.

Poate am fi tentați să optăm pentru prima explicație dacă vacile nu ar fi dispărut și reapărut și cu alte prilejuri. De exemplu, după două zile, Billy Coombs și-a inspectat vacile pentru ultima oară în seara respectivă și s-a asigurat că fiecare își ocupa despărțitura; a doua zi dimineața a constatat că un compartiment era gol, iar animalul care-l ocupase se afla în compartimentul vecin, alături de ocupantul obișnuit al acestuia.

Din nou, după alte câteva zile, fermierul Coombs a venit într-o dimineață la grajduri, împreună cu fiul său Clinton, și l-a rugat să adune toate vițelele într-unul din cele două padocuri separate, pentru că vrea să le dea niște fân. După ce operația s-a încheiat, cei doi bărbați au intrat în ferma de lapte, pregătindu-se să mulgă celelalte vaci. Apoi, aruncând o privire spre padoc au constatat cu uimire că vițelele dispăruseră. Au alergat afară să vadă ce s-a întâmplat cu ele și le-au găsit, zăpăcite și agitate, în celălalt padoc!

Cea mai uimitoare dispariție și reapariție s-a întâmplat însă nu mult după ce Billy Coombs a fost vizitat de Paul Palmer, fermier din Norfolk și specialist în OZN, și de logodnica acestuia, Janet; cei doi au fost martori independenți ai evenimentelor. A doua zi după ce au sosit oaspeții, fermierul Coombs i-a condus, dimineața, la grajduri și, cu ajutorul lor, a mutat vacile în padocul mai mare, iar vițelele — în cel mic, încuind apoi ambele padocuri. După aceasta, Billy i-a condus pe Paul și Janet într-unul din grajduri ca să le arate un vițel abia născut.

Când au ieșit de acolo, după câteva minute, au găsit ambele padocuri aproape fără animale; cele mai multe dispăruseră în mod inexplicabil. Atunci fermierul Coombs, însoțit de Paul și Janet, a mers direct la ferma Dale gândindu-se că vacile se află acolo. Nu a găsit însă nici urmă de vaci. Timp de două ore le-a căutat zadarnic în jurul zonei respective, după care a revenit la ferma Dale și și-a găsit vacile pe lângă casa fermierului.

După ce au mânat vitele înapoi la ferma Ripperstone și le-au încuiat în grajduri, Billy Coombs și cei doi vizitatori, uluiți, au intrat în casă ca să ia masa de prânz, interval în care a plouat torențial. După masă, Billy Coombs a fost din nou chemat la telefon de Martin Chambers, care l-a anunțat că vacile au revenit la ferma lui! Neîncrezători, cei trei au mers la grajduri, pe care le-au găsit goale și, mai mult decât atât, nu au găsit nici urmă de copite, deși solul era înmuiat de ploaie; era o dovadă, așadar, că animalele nu au fost eliberate și mânate altundeva de vreo ființă misterioasă, căci ar fi lăsat urme pe sol.

Vacile au fost readuse în padocurile de acasă și încuiate cu grijă, dar după 10 minute au dispărut pentru a treia și ultima dată, fiind regăsite din nou la ferma Dale de către proprietarul lor, enervat și îngrozit.

Aceste dispariții și reapariții supranaturale, care, după cum se pare, într-adevăr au avut loc, au fost foarte stresante pentru animale. Când au fost găsite după deplasare, erau agitate, iar teama lor s-a menținut și în zilele următoare; aveau tendința să o ia la goană când erau scoase la păscut și chiar încercau să treacă prin gardul de sârmă ghimpată, rănindu-se; una din vaci a murit de pe urma rănilor. Cantitatea de lapte muls a scăzut și mai multe vaci erau în iminență de avort. În ce mă privește, nu am reușit să aflu dacă s-au produs cu adevărat avorturi. Una peste alta, a fost o experiență care nu le-a plăcut animalelor și pe care nu doreau, se pare, să o mai retrăiască.

Este un mister total de ce aceste teleportări au afectat subit vacile lui Coombs după ce în zonă au avut loc unele activități OZN, care, așa cum spuneam, nu s-au repetat și în zilele dispariției vacilor. Oricum, am consemnat deja multe dispariții și reapariții supranaturale, survenite în absența OZN, ceea ce sugerează că ele constituie un fenomen spontan.

Rezultă, deci, că nu trebuie să zâmbim ironic când citim despre vechi semnalări ale apariției unor animale, pe care le-am amintit mai înainte, sau despre evidente teleportări de cai, relatate de Herodot, părintele istoriei.

Herodot ne spune că, atunci când eroul grec Heracles s-a reîntors din insula Erythia cu boii lui Geryon, din expediția cunoscută sub denumirea de „a zecea muncă", a drumețit cu turma prin pustietățile Sciției, unde, printr-o coincidență, Sf. Andrei și-a petrecut, după cum se spune, ultima parte a vieții. Găsind ținutul în mare măsură nepopulat și o vreme foarte rece, Heracles s-a înfășurat în pielea lui de leu și s-a culcat să doarmă. Herodot relatează că în timp ce Heracles dormea, caii de la carul său, pe care îi deshămase și îi lăsase liberi să pască, au dispărut într-un mod misterios. Heracles i-a găsit într-un târziu; fuseseră transportați, printr-un miracol, departe, în partea de sud a peninsulei Hylaea, care înaintează în Marea Neagră, unde ajunseseră în stăpânirea unei femei-vipere.

VI

Rătăcind prin îndepărtatul Somerset

> Poate că regina ar fi acceptat-o; ea a şi convocat o adunare a marilor săi baroni pentru a delibera în privinţa propunerii; în ziua respectivă, înaintea ţinerii adunării, în momentul în care Ogier îngenunchease la picioarele reginei, ea a zărit o coroană de aur pe care o mână nevăzută o aşezase pe capul lui. În aceeaşi clipă un nor l-a învăluit pe Ogier, care a dispărut din faţa ei. Era Morgana, o zână, care, recăpătându-şi puterea, şi fiind geloasă, l-a luat cu ea, departe, în insula Avalon.
>
> Thomas Bulfinch, *Legends of Charlemagne*

Una din cele mai renumite dispariţii, care putea fi şi ea supranaturală, a fost aceea a Sfântului Potir, a cupei folosite de Hristos la Cina cea de Taină. Legenda spune că potirul a fost luat şi păstrat de Iosif din Arimathea, bărbatul care l-a îngropat pe Hristos în propriul său mormânt şi care apoi a fost întemniţat timp de 30 de ani. După ce a fost eliberat, Iosif a mers cu potirul în Galia, unde l-a întâlnit pe apostolul Filip, care i-a dat în grijă un grup de doisprezece discipoli şi i-a trimis peste Canalul Mânecii să-i convertească pe britanicii păgâni.

Iosif şi grupul său, care au ajuns în Britania în anul 63 d.Hr., au încercat mai întâi să-l convertească pe regele Aviragus, dar nu au izbutit; totuşi, regele a fost destul de impresionat de credinţa lor şi le-a dăruit cam 1440 de acri de pământ în Insula de Sticlă din vestul Angliei, pentru un aşezământ religios. Iosif şi ucenicii lui au zidit acolo prima biserică creştină din Britania, construită din bârne, şi au închinat-o Fecioarei Maria. Mai târziu, Insula de Sticlă a fost numită, de saxoni, Glaestinaburg,

iar oraşul care se află azi în acele locuri a fost numit Glastonbury. Ţinutul în care este situat acesta şi unde s-ar putea să fie ascuns Sfântul Potir este, desigur, Somerset.

Chiar şi în prezent, Somerset este un ţinut în esenţă rural şi mai curând misterios. Regiunea este, în bună parte, o câmpie joasă şi, în vremea lui Iosif din Arimathea, largi întinderi se aflau sub apă, din cauza inundaţiilor, sau erau transformate în mlaştini. Vestigii ale unor vechi sate din mlaştini, locuite odinioară de triburi celtice, precum Dobunii, au fost descoperite acolo, deşi majoritatea populaţiei s-a stabilit pe dealurile Mendip şi în alte zone mai înalte.

Poate că misterul ar trebui căutat tocmai în acest ţinut unde a sălăşluit regele Artur cu ai săi cavaleri ai Mesei Rotunde şi unde aceştia au venit să caute Sfântul Potir. Şi poate că undeva, în mijlocul ceţurilor şi al mlaştinilor originare din Somerset se află insula Avalon sau Insula Merelor, unde a fost dus regele Artur după ce a murit.

Deoarece numele său se asociază cu al vrăjitorului Merlin, nu este de mirare că ţinutul Somerset a dobândit, mai târziu, o reputaţie proastă din cauza vrăjitoarelor şi a magicienilor săi sau a credinţei că oamenii de acolo sunt răpiţi de Diavol.

Ţinând seama de toate acestea, să examinăm mai întâi două dintre aşa-numitele dispariţii legendare, atribuite Diavolului, care fac parte din folclorul Somerset-ului, apoi alte două dispariţii supranaturale autentice surprinzătoare.

La nord de centrul comercial Shepton Mallet se află o peşteră, săpată într-unul din dealuri, în care a trăit odinioară, se spune, o femeie săracă pe nume Nancy Camel. Într-o zi, Diavolul, văzându-i starea disperată şi sperând să pună stăpânire pe sufletul ei, i-a oferit, în schimbul lui, bogăţie şi viaţă uşoară. Spre bucuria lui Satan, Nancy Camel s-a învoit şi cu toate că a continuat

să locuiască în peşteră, nu a muncit niciodată şi nu a cunoscut griji materiale.

Se spune că, după ani, în noaptea morţii lui Nancy, s-a stârnit o furtună mare, în timpul căreia Diavolul a venit cu un cal, înhămat la o căruţă, şi a luat-o pe Nancy în iad. Locuitorii din vecinătatea peşterii au auzit pocnetul biciului şi scârţâitul sinistru al roţilor căruţei, iar curând după asta, ţipetele stridente ale lui Nancy, ca şi cum ar fi fost silită să-şi plătească partea din târgul încheiat. A doua zi, vecinii îngrijoraţi, care au venit la peşteră, au găsit, îngroziţi, urme de potcoave şi de roţi de căruţă, dar nici urmă de biata Nancy, pe care de atunci nu a mai văzut-o nimeni.

În mod asemănător, în secolul al XIX-lea, un băiat de plugar a venit la un fierar din satul Rodhuish, situat lângă colţul de vest al pădurii Exmoor, ca să-şi repare şi să ascută lama plugului. Pe când reparaţia era în curs, a trecut pe-acolo, din întâmplare, băiatul măcelarului, care s-a oprit şi a schimbat câteva vorbe cu cel dintâi. Printre altele, cei doi băieţi au vorbit despre fiinţa încornorată, numită Diavolul dealului Croydon, despre care se spunea că sălăşluieşte în vârful dealului. De fapt, convorbirea lor i-a dat fiului de măcelar ideea să-şi pună o piele de bou şi să facă pe diavolul, ca să-l sperie pe fiul de plugar pe drumul acestuia spre casă. Luând această hotărâre s-a dus în grabă să-şi pună planul în aplicare.

Ceva mai târziu, pe când tânărul plugar urca pe poteca de pe dealul Croydon, i-a sărit, deodată, în faţă, coborând din nişte copaci, o făptură cu coarne, care s-a repezit să-l atace. Înspăimântat, băiatul a lovit „monstrul" cu lama plugului de curând ascuţit după care a rupt-o la fugă să-şi salveze viaţa. Când a ajuns acasă le-a povestit prietenilor săi din sat ce i s-a întâmplat şi, împreună cu ei, s-a dus imediat în vârful dealului, să prindă demonul. Povestea spune că tot ce-au găsit a fost o piele de bou cu o lungă tăietură. Abia mai târziu au auzit băieţii că

fiul măcelarului a dispărut fără urmă şi nu a mai fost văzut niciodată. Curând s-a răspândit zvonul că acesta a fost luat de Diavol, îndeosebi după ce pe dealul Croydon au început să se audă, mai ales în nopţile întunecoase şi de furtună, urlete îngrozitoare, scoase parcă de un suflet chinuit.

Cine ştie ce li s-a întâmplat, de fapt, lui Nancy Camel şi anonimului fiu de măcelar? Zvonurile pot să fi fost ecoul unor dispariţii cu adevărat supranaturale, dispariţii atribuite, din comoditate, Diavolului, tot aşa cum ele puteau avea şi o cauză mult mai pământeană. De exemplu, poate că Nancy a fost omorâtă, corpul fiindui ascuns de agresori, iar fiul de plugar i-a dat, poate, fiului de măcelar, travestit în bou, o lovitură fatală, după care acesta s-a ascuns undeva sub pământ, unde a sângerat până la moarte, corpul său nefiind niciodată găsit. Poveştile pot fi însă şi simple născociri ale vreunui povestitor rustic, erau mulţi la număr pe vremuri, dar care, în cele din urmă, au fost considerate ca întâmplări adevărate.

Prin anul 1760 ţinutul Somerset, mult mai rural şi mai departe de drum decât în prezent, era descris, după cum urmează, de către contemporani: „Somersetshire este un ţinut bogat, de pe coasta de apus a Angliei, având o circumferinţă de 204 mile şi o întindere de aproximativ 907 500 de acri; produce recolte bogate de grâu şi are păşuni minunate care hrănesc numeroase vite alese; mai produce cantităţi mari de plumb, cupru, cristal de stâncă şi colorant albastru pentru vopsitorii. Principalele sale manufacturi sunt de textile".

În 1768 s-a produs, în imediata vecinătate a oraşului Shepton Mallet, o dispariţie uluitoare, un incident care, deşi lipsit de împrejurările diabolice ale dispariţiei lui Nancy Camel, este, poate, mai straniu chiar decât presupusa răpire a acesteia de către Diavol. Deşi s-ar putea să fi fost adevărată, ea nu a fost niciodată explicată satisfăcător.

La 6 iunie 1768, într-o seară de luni, puţin după ora 6, croitorul în retragere, Owen Parfitt, stătea comod într-un jilţ, în faţa uşii căsuţei sale, situată lângă vechiul drum cu plată, care făcea legătura între Shepton Mallet şi Wells, până la Broad Cross. Croitorul avea cam 70 de ani, era de înălţime mijlocie, avea părul cărunt şi puţină burticică. Un trecător străin ar fi putut să se întrebe de ce era îmbrăcat cu cămaşa de noapte şi cu mantaua aruncată pe umeri, în timp ce un localnic ar fi ghicit că bătrânul Owen şedea acolo aşa cum era, luând aer şi urmărind cu privirea căruţele care treceau, pentru că sora lui, mai bătrână dar mai vioaie, cu care locuia împreună, a găsit prilejul să-i facă patul şi să-i deretice odaia. Owen Parfitt era infirm, din cauza unei lovituri şi a unei artrite; fusese ţintuit la pat timp de mai mulţi ani. Într-adevăr nu se putea deplasa fără ajutor, aşa că fusese transportat jos şi aşezat afară de sora lui şi de Susannah Snook, o servitoare în vârstă de 25 de ani.

După ce Susannah a ajutat-o pe d-ra Parfitt să-l scoată afară pe Owen, a urcat din nou cu ea ca să o ajute să facă patul. Apoi Susannah a părăsit casa, deoarece ziua ei de lucru se terminase, în timp ce d-ra Parfitt a continuat să facă curat în camera fratelui. După 15 minute, bătrâna domnişoară a coborât din nou scările şi, neauzind nici un sunet de afară, strigă: „Unde eşti, Owen?“ Pentru că nu a primit nici un răspuns, a scos afară capul prin uşa din faţă şi a constatat, îngrozită, că fratele ei nu mai era acolo. Jilţul lui stătea în acelaşi loc, mantaua era aruncată pe jilţ, dar nici o urmă a bătrânului Owen.

Ţipetele stridente ale d-rei Parfitt i-au alarmat pe vecini. Auzind ce s-a întâmplat, Susannah a revenit imediat la locuinţa celor doi, unde a găsit-o pe bătrâna femeie într-o stare apropiată de isterie, plângând amarnic şi total năucită de subita dispariţie a fratelui său. Susannah şi-a dat toată osteneala să o liniştească şi apoi a ajutat la căutarea lui Owen Parfitt, gândindu-se că bă-

trânul trebuie să fie undeva prin împrejurimi. Acesta însă nu a fost găsit nici în casă, nici afară. În acest timp s-a adunat o mulțime, curioasă să afle ce s-a întâmplat, și oamenii nou-veniți s-au răspândit grabnic în căutarea bătrânului fost croitor.

Căutarea a continuat în tot restul serii și noaptea, în ciuda faptului că după aproximativ o oră a izbucnit o furtună; cercetașii nu s-au lăsat abătuți de tunete și fulgere. Au fost cercetate câmpuri, crânguri, garduri vii, clădiri din vecinătate, râuri, chiar clăi de fân abia ridicate și fântâni; căutările au continuat și în ziua următoare, fără nici un rezultat. Nu a fost găsit nici un indiciu privitor la locul probabil unde s-ar putea afla Owen Parfitt: nici o batistă căzută sau o bucată smulsă din cămașă, nici o urmă de pași pe jos și, bineînțeles, nici bătrânul croitor, viu sau mort. Dispăruse, sau cel puțin așa părea, fără urmă.

Au trecut anii și d-ra Parfitt a murit în scurtă vreme după misterioasa dispariție a fratelui său. S-a terminat secolul al XVIII-lea, a început altul nou și se părea că Owen Parfitt și misterul ciudatei sale dispariții au fost date uitării. Așa s-ar fi întâmplat dacă nu ar fi survenit îngrozitoarea descoperire, făcută în 1813, de Henry Strode, în timp ce-și săpa grădina la Broad Cross la o distanță de aproximativ 150 de yarzi de locul unde fusese casa lui Owen Parfitt. Strode a declarat următoarele: „Am dezgropat de la o adâncime de două picioare, o bucată de zid foarte veche, iar la capătul ei, un schelet zăcând cu fața în jos, ca și cum persoana respectivă ar fi fost aruncată în grabă, după moarte; pentru că scheletul era doar o grămadă de oase, am scos afară craniul".

S-a presupus imediat că scheletul trebuie să fie, sigur, al lui Owen Parfitt și dr Butler din Shrewsbury, care avusese relații îndelungate cu cei din Shepton Mallet, auzind despre descoperire, a solicitat să-i fie trimis scheletul spre examinare. Dr. Butler avea, firește, mari speranțe să dezlege, în fine, un mister care dura de

45 de ani și impresiile sale inițiale la vederea scheletului nu i-au temperat optimismul. Când însă l-a arătat unui chirurg și unui anatomist, solicitându-le avizul de experți (Butler nu era doctor în medicină), aceștia i-au spus că se înșeală cu totul: scheletul nu a aprținut unui bărbat bătrân, ci unei tinere femei!

Dar descoperirea misteriosului schelet și interesul crescând pentru dispariția lui Owen Parfitt, au determinat pe avocatul William Maskell din Shepton Mallet și pe alți câțiva cetățeni înstăriți să întreprindă, în anul următor, o anchetă publică în această direcție; s-ar putea să fi fost îndemnați la aceasta de dispariția, la fel de misterioasă și aparent inexplicabilă, a diplomatului britanic Benjamin Bathurst în 1809, despre care vom discuta în capitolul următor. Mai mulți din cei ce trăiau în 1768 și îl cunoșteau pe Owen Parfitt sau participaseră la căutarea lui, nu mai erau în viață, așa încât ancheta s-a limitat la interogarea unor martori utili, dintre care s-a remarcat Susannah Snook, în vârstă de 71 de ani la data anchetei, a cărei mărturie a furnizat cele mai multe informații despre această întâmplare.

Unii martori au vorbit despre perioada timpurie a vieții lui Owen Parfitt, dar dovezile lor erau inconsistente, ceea ce era, poate, lesne de înțeles. De exemplu, Susannah Snook, care se pare că a avut multe discuții cu Owen Parfitt, pe când era în serviciul lui, a spus despre el: „ A servit în armata britanică din Africa", în timp ce alta, pe nume Joanna Mills, a contrazis-o, spunând: „Eram o rudă depărtată a lui Owen Parfitt. Nu a fost niciodată în serviciul regelui, și nici nu a primit vreo pensie. Era un om neastâmpărat și, în tinerețea lui, a umblat prin Africa și America". Se pare că Susannah a prezentat versiunea vieții lui Parfitt care i-ar fi fost pe plac acestuia, în timp ce, în realitate, deplasările lui în lume nu au fost făcute în slujba regelui sau pentru țară, ci din spirit de aventură și pentru profit. De fapt, circulaseră și niște zvonuri locale (poate erau mai mult decât

atât) cum că Owen Parfitt s-ar fi ocupat, odinioară, cu pirateria.

Un martor, Jehosaphat Stone, susținea că sora lui Owen Parfitt, pe când era sus, la etaj, a auzit „un zgomot" venind de afară, care a determinat-o să coboare și a constatat că fratele ei dispăruse, iar jilțul în care șezuse a fost mutat din loc. Stone a mai afirmat că „mulți oameni de prin partea locului credeau, pe atunci, că Owen Parfitt era posesorul unor mijloace supranaturale". Totuși, Susannah Snook susținea ferm că d-ra Parfitt nu a auzit nici un zgomot și că scaunul nu a fost mișcat. Aceste două mărturii, obținute din mâna a doua, se băteau cap în cap și pe baza acestor ultime date nu putem ști pe cine să credem, deși Susannah Snook a fost prima care a venit la fața locului și a ascultat versiunea d-rei Parfitt despre cele întâmplate, neinfluențată de timp sau de eventuale speculații.

În misteriosul caz al lui Owen Parfitt dovezile par să indice o posibilă dispariție supranaturală. Owen Parfitt era atât de neputincios încât nu ar fi putut „să-și părăsească patul și să umble". Este adevărat că ar fi putut parcurge un foarte scurt drum fără ajutor din afară, dar dacă ar fi făcut-o, ar fi fost găsit fără întârziere. Totuși, nu ar fi putut merge nicăieri cu propriile sale puteri. Desigur, el ședea la marginea unui drum cu plată și ar fi putut să plece cu vreo căruță, dar d-ra Parfitt nu a auzit nimic care să sugereze o asemenea acțiune. Se prea poate ca sora să fi auzit un „zgomot" necaracteristic, dar ea nu a spus că ar fi auzit un strigăt de ajutor, vreo căruță oprindu-se și apoi pornind din nou sau altceva similar. De altfel, cosașii care coseau fânul pe pășunile vecine nu au observat nimic suspect în acest sens. Bătrânul Parfitt a stat cât a stat în jilțul său, iar în momentul următor a dispărut. În plus, Owen Parfitt era prea sărac ca să fi fost răpit pentru răscumpărare, iar niște dușmani serioși pe care, eventual, și i-a făcut în tinerețe, când rătăcea prin lume, nu ar fi stat să aștepte până

împlinește 70 de ani ca să-l răpească și să se răzbune. Împotriva presupunerii că vreun vecin care îi purta pică ar putea fi răspunzător, pledează faptul că, după cum a declarat, la anchetă, Susannah Snook, „Parfitt nu se putea deplasa fără ajutor și în perioada când a dispărut era infirm de mai mulți ani". Nu era în stare, cum s-ar putea crede, să fi supărat atât de mult pe cineva, încât acesta (sau aceștia), riscând pedeapsa capitală, să-l răpească și să-l omoare.

A doua dispariție din Somerset, semnalată de Colin Parsons, ne avansează în timp cu peste două secole, adică în ziua de duminică, 28 iulie 1974. Această dispariție însă a avut un sfârșit mult mai fericit decât aceea a lui Owen Parfitt, deoarece Peter Williamson, omul care a dispărut în prezența mai multor martori, a revenit în lumea noastră după trei zile, dezorientat, dar, din fericire, nevătămat.

În seara respectivă, Peter Williamson și soția sa Mary, părinți a trei copii, invitaseră un grup de prieteni „la un grătar". Toată ziua a fost extraordinar de călduroasă și umedă; când invitații au ajuns la Williamson acasă, cerul s-a întunecat amenințător și a început să tune. După ce s-au servit băuturile pe o terasă acoperită, unde era mai răcoare, și unde oaspeții puteau circula în voie ca să nu se plictisească până se va servi cina, s-a dezlănțuit brusc o furtună și a început să plouă torențial.

Nu mult după asta, unul din copiii lui Peter Williamson a atras atenția că Scruff, câinele casei, se ghemuise tremurând sub o tufă de pe partea opusă a pajiștei. Peter a alergat imediat să salveze animalul înspăimântat, spunându-i copilului să stea pe loc și să-l aștepte până se întoarce cu câinele, după care traversă pajiștea ca să-l caute. Înainte însă de a fi ajuns la jumătatea drumului, un fulger în zig-zag a brăzdat cerul și a coborât lovind copacii din grădina unui vecin; Peter a fost luminat de fulger și, sub ochii tuturor de pe terasă, a dispărut, în liniște, cu totul. Soția sa Mary și copiii au

țipat, iar ceilalți au rămas înmărmuriți. Au alergat apoi, disperați, prin ploaie, ca să vadă ce i s-a întâmplat. Cu toate că l-au căutat, înnebuniți, prin toată grădina, înconjurată de un zid înalt, nu au găsit nici urmă de Williamson. Omul a dispărut, sau așa părea, în mod supranatural.

S-a apelat la poliție, dar nici aceasta nu a reușit să-l găsească pe Peter cel dispărut. Ieșirea din grădină se putea face numai printr-o portiță care era încuiată (cheia era păstrată de soția lui Peter); zidul era prea înalt pentru a fi escaladat fără scară sau fără ajutorul cuiva. Nu s-au găsit urme de pași sau alte adâncituri în straturile de flori din apropierea zidului, care să indice că Peter s-ar fi cățărat pe zid. Totuși, poliția a presupus că acesta a reușit, într-un fel oarecare, să iasă din grădină; mai trebuia doar să se precizeze cum a făcut-o. De fapt, această dispariție a rămas un mister pentru toți.

Au urmat două zile de profundă anxietate și numeroase speculații. Apoi, pe neașteptate, în zorii celei de-a treia zile, grădinarul familiei Williamson l-a găsit pe stăpânul său zăcând, semiconștient, într-un tufiș de la capătul grădinii. Unul din picioarele lui se bălăcea într-o mică băltoacă, dar în rest era absolut uscat. Peter Williamson cel revenit părea nevătămat, dar purta o îmbrăcăminte oarecum diferită de aceea în care a dispărut. A fost dus la spitalul general, însoțit de soția lui, ușurată și bucuroasă; acolo s-a stabilit că, exceptând starea de șoc, nu suferea de nimic, afară de amnezie. Spre dezamăgirea tuturor, Peter nu-și amintea nimic din ceea ce i s-a întâmplat.

A rămas în spital timp de o săptămână, după care a revenit acasă pentru recuperare definitivă. Chiar după întoarcerea acasă, memoria sa a continuat să aibă lacune, deși unele indicii în privința locului în care s-a aflat timp de 60 de ore, au fost dezvăluite într-o serie de vise grafice fragmentate, pe care a început curând să le aibă. Astfel, el se visa intrând într-o altă grădină, ud leoarcă,

fără să-și dea seama unde se află sau cum a ajuns acolo. Peter a observat că pe lângă acea grădină trecea un drum îngust. Clătinându-se pe picioare a urmat acest drum pe o distanță oarecare, până s-a simțit atât de slăbit și bolnav încât a fost silit să stea jos ca să se odihnească.

Din fericire, hainele sale ude și în dezordine, de asemenea paloarea sa, au determinat pe un motociclist, care s-a întâmplat să fie medic, să oprească și să-i acorde asistență, iar când a aflat că Peter și-a pierdut memoria, a fost atât de amabil încât l-a transportat la spital. Peter a fost internat acolo, dar i-a fost absolut imposibil să-și dea numele și adresa și pentru că nu avea asupra lui nici un act de identitate, nu s-a putut ști nimic sigur despre el. Peter și-a mai amintit, în vis, că directorul spitalului unde a fost internat și care la venirea lui părea nemulțumit, se numea Pritchard, că numele doctorului era Nugent, iar al sorei — Alice Charles. Și-a mai adus aminte că vocea lui era răgușită și slabă, comparativ cu a doctorului și a surorilor care era sonoră și clară.

Peter a visat că în a doua zi de spitalizare, când s-a simțit mult mai bine, i-a spus sorei de gardă că întrucât ar dori să iasă afară pentru o scurtă plimbare, ar avea nevoie de hainele sale. Știa că purtase o cămașă albă, blugi, chiloți, ciorapi și pantofi; când însă i-au fost aduse hainele, i s-a spus că blugii îi erau atât de pătați și rupți, încât nu mai puteau fi purtați și, de aceea, au fost arși. L-a ajutat un bolnav din patul vecin, care, văzând că sunt cam de aceeași statură, i-a oferit o pereche de pantaloni din catifea reiată de culoare cafenie. El i-a acceptat cu recunoștință, și-a îmbrăcat hainele proprii și pantalonii vecinului, care îi veneau bine și, tot în vis, a pornit la plimbare și a băut un ceai la bufetul spitalului. A doua zi a făcut o plimbare mai lungă, iar în ziua următoare, a treia, când a părăsit spitalul, a găsit drumul pe care a mers până a ajuns în grădina din care începeau

scenele din vis. A remarcat că visele sale nu depăşeau niciodată acest punct.

Visele erau atât de clare încât Peter a început curând să-şi pună întrebarea dacă nu cumva ele sunt o recapitulare a unor întâmplări reale. Se părea că bănuielile sale în această privinţă se confirmă când, spre surprinderea lui, a dat de pantalonii cafenii, împrumutaţi de colegul său „din vis", pe care soţia sa îi atârnase în dulap. S-a gândit că dacă le va găsi proprietarul, va putea să-i returneze şi, totodată, să localizeze ciudatul spital în care fusese internat. A constatat că pantalonii erau noi, iar din eticheta lor interioară rezulta că fuseseră confecţionaţi de Herbert Cox, fabricant din Vest; ei purtau şi monograma proprietarului – J.B. Când a încercat să-l găsească pe fabricant, a descoperit, mirat, că fabrica acestuia fusese închisă în 1954.

Ceva mai târziu Peter s-a dus la spitalul general să-şi facă nişte analize şi a auzit, întâmplător, pronunţându-se numele dr. Nugent. A întrebat imediat unde l-ar putea găsi şi i s-a spus că dr. Nugent lucra la un sanatoriu, situat la cel mult o jumătate de milă distanţă de casa acestuia. Peter nu avusese cunoştinţă despre existenţa acestui spital, căci după câte îşi amintea, nu l-a vizitat niciodată, totuşi părea evident că doctorul motociclist care l-a ajutat, l-a dus exact acolo. Plecând de la spitalul general a mers drept acolo şi a recunoscut drumul din apropiere, spitalul şi amplasamentul acestuia; la recepţie a cerut să vorbească cu dr. Nugent, bucuros că această parte a misterului era pe punctul de a fi dezlegată.

Nu a aşteptat mult şi când în camera de primire a intrat posesorul unei feţe atât de familiare, cu maxilarul lui energic şi tâmplele cărunte, a sărit, bucuros, în picioare. Dr. Nugent nu i-a răspuns însă printr-un zâmbet asemănător, ca semn că l-a recunoscut, aşa cum se aşteptase. Doctorul părea că nu îşi aminteşte deloc de el. Atunci, Peter Williamson s-a prezentat singur şi a explicat că dr. Nugent trebuie să ştie prea bine că el a

suferit de amnezie și i-a fost pacient. Medicul s-a uitat la el cu asprime, a clătinat din cap și i-a spus lui Peter, căruia nu-i venea să creadă: „Mă tem că ai greșit spitalul, dragă prietene. Te văd acum pentru prima oară și în ultimii cinci ani nu am avut nici un caz de amnezie".

Peter a protestat, spunând că doctorul trebuie să-și amintească de el, dar Nugent susținea morțiș că Peter nu i-a fost niciodată pacient. El putea numai să sugereze, ca explicație, că Peter a auzit, probabil, numele său și pe al sorei Alice Charles și i-a văzut când au făcut o dată de gardă la spitalul general, unde lucrau ocazional; Peter și-a creat, probabil, un scenariu de vis, în care s-a inclus pe el însuși și pe ei doi, confundând visul cu realitatea. A mai spus că acest tip de vise fantastice este caracteristic pentru amnezici. Totuși, nu a putut explica de ce lui Peter îi sunt familiare exteriorul și interiorul spitalului dacă nu a mai fost în realitate acolo. În privința pantalonilor noi de culoare cafenie, doctorul a fost de părere că aceștia i-au fost împrumutați lui Peter de un bolnav din spitalul general, cu toate că modelul respectiv fusese retras de pe piață și din fabricație cu douăzeci de ani în urmă.

La prima lectură, cazul părea foarte încurcat și ne este greu să ne pronunțăm dacă cele relatate s-au întâmplat cu adevărat. În definitiv, dacă presupunem că dispariția lui Peter Williamson, petrecută sub ochii familiei sale și ai prietenilor, nu a fost supranaturală, trebuie să explicăm cum a reușit, singur, să iasă atât de repede din grădina lui și să ne întrebăm de unde a căpătat acei pantaloni care de multă vreme nu mai erau de vânzare și nu se fabricau și care, totuși, erau noi. Dacă nu a fost internat în sanatoriu, trebuie să stabilim unde a petrecut trei nopți și două zile, cât a fost dispărut. Era cu siguranță imposibil să fi zăcut atâta timp inconștient, în propria sa grădină care a fost cercetată, zadarnic, de Mary Williamson, de prietenii familiei, ba chiar și de poliție,

și chiar dacă am admite această presupunere, de unde a luat pantalonii cei cafenii? Peter și-a pierdut memoria, dar din ce cauză? A fost în stare trăznetul care a căzut în vecinătatea lui să-i provoace un șoc și dacă da, a determinat acesta atât de rapid instalarea unui comportament anormal?

Concluzia că ar fi posibilă o alternativă, adică dispariția lui Peter să fi fost supranaturală, este, ca să spun așa, bizară, deși această întâmplare s-ar putea să ne dezvăluie unde se duc unii care dispar în acest mod. O explicație posibilă a absenței lui Peter ar fi că acesta a părăsit, temporar, lumea noastră, într-o clipită, și a pătruns într-o altă dimensiune care era dublura exactă a celei dintâi. În această lume, oricât de incredibil în aparență, viața decurge la fel ca și aici, toate fiind dubluri — acolo există un alt Eu și Tu, un alt doctor Nugent și o altă Alice Charles. Deși dublarea are un caracter general, uneori ea nu poate fi perfect sincronizată; de exemplu, fabricantul de pantaloni, care s-a retras din afaceri în 1954, părea că mai activează în 1974! Și, cu toate că Peter s-a manifestat în această lume, duplicatul său nu a dispărut, probabil, imediat dintr-una în cealaltă. S-ar putea ca o scurtă perioadă să fi existat, în cealaltă dimensiune, doi Peter Williamson, ceea ce ar explica pierderea memoriei. Nu este exclus să se fi dus la casa „lui" de acolo și să se fi întâlnit „cu sine însuși"! Ne putem întreba care din cei doi or fi fost mai surprins!

În fine, trebuie să ținem seama că trei din aceste dispariții s-au produs în condiții atmosferice similare. Atât Nancy Camel, după cum se spune, cât și Peter Williamson au dispărut în timpul unei furtuni, iar dispariția lui Owen Parfitt a fost urmată, imediat de o furtună. Am subliniat mereu că furtuna face parte din scenariul unor dispariții supranaturale antice. Aceasta sugerează că atât furtunile ca atare, cât și condițiile atmosferice care le declanșează pot fi, într-un fel, respon-

sabile — măcar în parte, dacă nu întru totul — de dispariția fulgerătoare a unui corp uman din această lume și de reapariția lui consecutivă într-o altă dimensiune a existenței.

Dacă așa stau lucrurile, se explică de ce se spune că Zeus, zeul grec al tunetelor și al fulgerelor, a răpit pe Ganymede și pe Ixion, poruncind, de asemenea, un transfer similar al Alcmenei de pe pământ în cer.

VII

Pantalonii lui Benjamin Bathurst

El mult nu a mai stat văzut să fie
Ci, dintr-odată, departe a pierit din ochii lor...
Ei îndelung l-au căutat zadarnic, nu găsiră
Nici urmă de-al său pas şi, prinşi de groază,
Cum şi al nopţii întuneric se lăsase,
La fugă o luară fără ca'napoi să mai privească.

Edmund Spenser, *The Faerie Queene*,
cartea a II-a, cântul al III-lea

Cu toate că subita dispariţie enigmatică din lume a lui Owen Parfitt, pe care am analizat-o amănunţit în capitolul precedent, sugerează că acesta a dispărut în mod supranatural, nu putem avea certitudinea absolută că acesta este adevărul. Tot ceea ce ştim este că într-un interval de 15 minute, un bătrân infirm a dispărut din faţa uşii locuinţei sale şi de atunci nimeni nu l-a văzut, nici nu a auzit de el. În această privinţă dispariţia lui ni se prezintă azi şi mai misterioasă decât părea în 1768.

Există un număr de asemenea cazuri incerte şi, poate, nici unul nu este mai faimos decât strania dispariţie, în 1809, a lui Benjamin Bathurst, trimis special al Majestăţii Sale, la Perleberg. Dispariţia sa inexplicabilă a făcut senzaţie, la timpul său, şi a constituit subiectul multor speculaţii chiar şi mai târziu. De aceea consider necesară o analiză detaliată şi o reluare în spirit nou a unor drumuri familiare.

Aproape de amiaza zilei de sâmbătă, 25 noiembrie 1809, o diligenţă a oprit în faţa poştei micului şi neatrăgătorului orăşel german Perleberg, aşezat pe malul râului Stepnitz, la jumătatea drumului dintre Berlin şi Hamburg (*Figura* 3).

Figura 3. Harta pe care este indicată poziția orășelului Perleberg

În diligență se aflau trei bărbați, dintre care unul era tânărul și frumosul Benjamin Bathurst; era îmbrăcat cu haine scumpe: o manta din blană de zibelină, cu căptușeala din catifea violetă, un costum cenușiu de voiaj, o centură cu două pistoale și o căciulă de blană. În jurul gâtului avea un șal fixat cu o agrafă cu diamant. Privirea lui anxioasă și degetele care îi tremurau demonstrau că era cuprins de o ciudată spaimă. Însoțitorii săi, tensionați și ei, dar vizibil mai puțin nervoși, erau: un curier german al ambasadei, pe nume Krouse (sau Krause) și valetul lui Bathurst, Nikolaus Hilbert, de origine elvețiană.

Cei trei au coborât rapid din trăsură și au intrat în clădirea poștei, unde au cerut cai odihniți, ca să-și continue, cât mai repede, călătoria până în orașul următor — Leutzen. În intervalul relativ scurt cât au avut de așteptat, Benjamin Bathurst, care călătorea sub numele de

Koch şi juca rolul unui om de afaceri, şi-a schimbat intenţia. A hotărât că în loc să călătorească ziua, va putea să o facă, în mai mare siguranţă, în timpul nopţii. În consecinţă, a decomandat caii şi s-a interesat unde ar putea găsi de mâncare în Perleberg. A ieşit apoi din clădirea poştei împreună cu însoţitorii săi şi au plecat, toţi trei, în direcţia indicată, parcurgând cam 100 de yarzi pe strada principală, până la hanul „Lebăda Albă", situat lângă podul Parchimer, peste care trecea drumul spre Hamburg. Ajunşi la han şi-au comandat ceva de mâncare.

Benjamin Bathurst călătorea incognito şi, deşi extrem de agitat, s-a decis să-şi amâne călătoria până la căderea nopţii, deoarece socotea că îl pândeşte pericolul de a fi oprit şi arestat sau chiar omorât de trupele franceze, care, la solicitarea guvernului prusac, curăţau regiunea de vagabonzi, hoţi la drumul mare şi alţi criminali şi indezirabili. Bathurst, care avea 25 de ani, se simţea ameninţat, pentru că se întorcea de la Viena, dintr-o misiune diplomatică secretă, în cadrul căreia a căutat să-i convingă pe austrieci să ridice armele împotriva francezilor, uşurând astfel situaţia trupelor engleze care luptau, în Spania, contra lui Napoleon. Austriecii au fost însă învinşi de Napoleon, care, supărat, şi-a grăbit armatele să-i zdrobească, şi au fost siliţi să semneze un tratat de pace umilitor. Aşa se explică fuga disperată a lui Bathurst prin Europa, pentru a scăpa de un duşman care cu siguranţă îl căuta. De la Hamburg spera să poată lua un vas care să-l ducă în Anglia.

Se temea atât de mult să nu fie capturat sau asasinat, încât după ce a luat masa la „Lebăda Albă", a mers până la postul militar prusac din vecinătate, unde i-a spus căpitanului Klitzing, comandantul postului, că se crede primejduit şi a cerut o gardă înarmată. Aceasta i-a fost acordată grabnic, deşi era evident că Klitzing socotea că temerile tânărului „om de afaceri" erau neîntemeiate. Totuşi, căpitanul Klitzing a observat că „Herr

Koch" era palid și îi tremurau mâinile; și-a putut îmbrăca numai cu greu splendida lui manta de blană. Poate de aceea a trimis doi cuirasieri să-l însoțească pe omul înspăimântat până la „Lebăda Albă" și să rămână de pază la intrarea principală. A bănuit, probabil, că „domnul Koch" era o persoană mult mai importantă decât se declara a fi.

Astfel păzit, Benjamin Bathurst s-a retras într-o cameră la „Lebăda Albă", unde a citit diferite hârtii diplomatice pe care le avea asupra lui, se pare că a și ars unele din ele și a scris niște scrisori. Mai târziu, a fost observat într-o altă încăpere, poate chiar în bucătărie, jucându-se, distrat, cu un ceas scump și scoțând o pungă plină de bani, urmărit cu privirea de diferiți membrii ai personalului, printre care și de un servitor pe nume Christian Mertens (despre acesta mai departe). Benjamin Bathurst și-a ocupat astfel timpul până pe la ora șapte seara, când, deodată, în mod inexplicabil, a dat drumul cuirasierilor delegați de căpitanul Klitzing și a dat comanda ca diligența cu caii odihniți să tragă în fața hanului la ora nouă, când avea de gând să plece împreună cu cei doi însoțitori ai săi, Krouse și Hilbert.

Pe atunci, poșta din Perleberg era administrată de familia Schmidt, formată din capul ei, bătrânul grăjdar Schmidt, d-na Schmidt, soția sa, fiul lor netrebnic August, care își pierdea banii la jocurile de noroc și fiica lor mai tânără; îi ajuta la diferite treburi, inclusiv la difuzarea scrisorilor, servitoarea lor, Elizabeth Nagel.

După ce familia Schmidt a schimbat caii la diligență, d-na Schmidt a condus trăsura, prin strada principală, până la hanul „Lebăda Albă", luminându-și drumul cu un felinar ridicat în sus. Aici a început o nouă perioadă de așteptare, în care d-na Schmidt a lăsat caii în grija fiului său August și a fiicei sale, care, curând, s-au plictisit să aștepte și au însărcinat-o pe conștiincioasa Elizabeth Nagel să le țină locul.

În sfârşit, călătorii au fost gata de plecare. Cufărul diplomatic al lui Benjamin Bathurst a fost aşezat, cel dintâi, deasupra diligenţei, sub supravegherea atentă a posesorului, nerăbdător să plece. Stăpânul hanului stătea în uşă, primindu-şi plata pentru mâncare şi pentru camera închiriată de curierul Krouse, iar valetul Hilbert al lui Benjamin Bathurst îşi aştepta stăpânul să urce în diligenţă. Elizabeth Nagel făcea unele mici ajustări de ultimă oră la harnaşamentul cailor.

În următoarele câteva secunde s-a produs dispariţia misterioasă a lui Benjamin Bathurst, trimis special al Majestăţii Sale. În jurnalul nepublicat al lui George Cotsford Call, cumnatul lui Benjamin Bathurst, care a însoţit-o pe sora acestuia la Perleberg, în iunie 1810, în căutare de informaţii despre dispariţia fratelui ei, figurează următoarea descriere:

> Caii înhămaţi la diligenţă erau opriţi în faţa uşii hanului într-un oraş înconjurat de ziduri ca şi Launceston. Dl. Bathurst s-a apropiat de diligenţă şi, din acel moment, nu l-a mai văzut nimeni, nicăieri. Curierul l-a aşteptat, sperând, din moment în moment, că acesta va reveni şi constatând că Bathurst nu se mai întoarce, a apelat la autorităţi. Nu s-a putut găsi nici o explicaţie a dispariţiei d-lui Bathurst, deşi întreaga regiune a fost cercetată în toate direcţiile.

O relatare despre dispariţia lui Bathurst, a apărut în publicaţia periodică germană *Neue Pitaval,* dedicată crimei şi criminalilor, a cărei primă ediţie a apărut în 1842; se povesteşte pe scurt că,"în timp ce era încărcat poştalionul... unul din călători (adică Bathurst) a dispărut şi nu s-a mai întors. A fost zadarnic aşteptat, căutat, strigat. Până azi a rămas dispărut".

Dimpotrivă, scriitoarea Sabine Baring-Gould susţine, în articolul său „Dispariţia lui Bathurst", publicat în *Cornhill Magazine* din martie 1887:

„El (Bathurst) stătea în fața hanului, păzindu-și portmantoul, care a fost scos dinăuntru și reașezat pe acoperișul poștalionului, după care a pășit spre capul cailor și nu a mai fost văzut niciodată. Trebuie amintit că era spre sfârșitul lui noiembrie. Întunericul s-a lăsat înainte de 5 p.m., căci soarele a apus la patru. Un felinar cu petrol atârna de partea cealaltă a străzii, difuzând o lumină slabă; grăjdarul avea și el un felinar în mână. În momentul respectiv, nimeni nu a fost atent, în mod special, la mișcările d-lui Bathurst. El s-a îndreptat spre capetele cailor, unde a fost luminat de felinarul grăjdarului... Subit, inexplicabil, fără un cuvânt, un strigăt, un avertisment de orice natură, s-a evaporat și, cu siguranță, nu se va ști niciodată ce i s-a întâmplat în realitate".

Au trecut câteva minute până să se dea alarma. Când și-au dat seama că Benjamin Bathurst nu se mai afla pe stradă, a fost cercetat, în primul rând, interiorul hanului, pentru a fi siguri că nu a reintrat pe neobservate și neaflându-l înăuntru, l-au strigat afară, fără să primească vreun răspuns. Nedumerirea s-a transformat în teamă. Atunci, Krouse s-a dus să-l întrebe pe căpitanul Klitzing dacă nu cumva, din întâmplare, stăpânul lui a venit la el, solicitându-i ajutorul. Și acesta a dat un răspuns negativ. Totuși, amintindu-și de nervozitatea lui Bathurst și gândindu-se că temerile tânărului s-au adeverit într-un mod îngrozitor, Klitzing a luat imediat măsuri pentru căutarea lui. El a ordonat soldaților săi să ia în stăpânire diligența și bagajele lui Bathurst, a plasat gărzi în jurul hanului „Lebăda Albă" și i-a trimis pe Krouse și pe Hilbert la un alt han, unde au fost cazați sub pază. În dimineața următoare, dat fiind că Bathurst era tot absent, s-a organizat o cercetare riguroasă în oraș și în împrejurimi, care a durat câteva zile și a inclus dragarea râului Stepnitz. Au fost utilizați și copoi, dar nu s-a găsit nici urmă de Benjamin Bathurst.

Curând s-a constatat, totuşi, că lipseau două mantale de blană, una a lui Krouse şi a doua — cea căptuşită cu catifea violetă, aparţinând lui Bathurst. S-a iniţiat căutarea lor. Aceasta însemna, că Bathurst nu-şi purta blana în timp ce aştepta să urce în diligenţă, ceea ce era curios, noaptea fiind foarte rece. Explicaţia putea fi că ambele mantale au fost furate mai devreme, în cursul serii, când s-a amânat plecarea diligenţei. Se mai poate ca acesta să fi fost motivul pentru care Bathurst — cum scrie Baring-Gould — s-a îndreptat spre capul cailor, ţinuţi de Elizabeth Nagel, servitoarea familiei Schmidt, ca s-o întrebe dacă ştie ceva despre mantalele lipsă.

Benjamin Bathurst avea motive să se îndoiască de cinstea familiei Schmidt, deoarece, după câteva zile, supunând-o pe Nagel unui interogatoriu strâns, aceasta a cedat, mărturisind că cele două mantale sunt în posesia d-nei Schmidt. Mantaua lui Bathurst a fost vârâtă într-un sac şi ascunsă sub o grămadă de lemne de către August Schmidt. Descoperirea a fost urmată de arestarea şi întemniţarea tuturor membrilor familiei Schmidt, care, cum era şi firesc, au fost bănuiţi că ar fi răspunzători şi de dispariţia lui Benjamin Bathurst. Toţi au negat că ar şti ceva despre aceasta sau că ar avea vreun amestec în ea, d-na Schmidt susţinând că a furat mantalele, lăsate de călători în clădirea poştei. Această mărturisire trebuie să fi fost, măcar în parte, neadevărată, pentru că dacă Krouse ar fi putut să-şi lase blana la poştă, Benjamin Bathurst sigur nu a făcut-o, pentru că era îmbrăcat cu mantaua când a ieşit din han şi s-a dus la căpitanul Klitzing. După cât se ştie, el nu a mai revenit la poştă, ceea ce sugerează că mantaua i-a fost furată de cineva de la „Lebăda Albă", care i-a pasat-o ulterior d-nei Schmidt, aceasta jucând numai rolul de tăinuitoare.

Următorul episod important s-a înregistrat după exact trei săptămâni, în ziua de sâmbătă 16 decembrie, când două ţărănci, mergând să adune vreascuri într-o pădurice situată cam la două mile de Perleberg, au găsit

o pereche de pantaloni bărbătești întinși pe iarbă. Erau întorși pe dos și uzi leoarcă din cauza unei ploi recente; se vedeau și două orificii de glonț, deși pe țesătură nu existau pete de sânge. Întorcând pe față pantalonii, femeile au observat urme de pământ și au găsit, în unul din buzunare, o scurtă scrisoare neterminată, scrisă cu creionul. Ele au dus imediat pantalonii la Perleberg și i-au predat autorităților; investigațiile făcute de acestea au stabilit că aceștia îi aparțineau lui Benjamin Bathurst și că scrisoarea, scrisă sigur de el, era adresată soției sale Phillida.

Pantalonii nu erau însă cei de culoare cenușie pe care Bathurst îi purtase la sosirea la Perleberg, ceea ce constituia ultima enigmă care trebuia dezlegată. De exemplu, s-a stabilit curând că ei nu putuseră să zacă în pădure mai mult decât câteva ore, pentru că altfel hârtia pe care era scrisă scrisoarea ar fi fost topită de ploaia abundentă care a căzut în săptămâna precedentă. Or, pădurea fusese cercetată cu câteve zile mai înainte și nu s-a găsit nimic, deși, dacă pantalonii s-ar fi aflat, atunci, acolo, cu siguranță ar fi fost observați. Cine i-a pus și de ce? Ei prezentau două orificii de glonț, dar absența petelor de sânge și amplasarea orificiilor indicau că pantalonii nu erau îmbrăcați când s-a tras în ei. Ce spera să realizeze cel care a tras focurile (oricine a fost) printr-o acțiune atât de stranie?

Poate că adevărata cheie a enigmei o reprezintă scrisoarea. Nu am putut obține copia scrisorii, dar iată ce relatează despre cuprinsul ei sora lui Benjamin Bathurst, d-na Tryphena Thistlethwayte, în cartea sa *Memoirs and Correspondence of Henry Bathurst, Lord Bishop of Norwich*:

> Aceasta conținea enumerarea pericolelor la care era expus, fiind înconjurat de dușmani, și își mărturisea teama că nu va ajunge niciodată în Anglia și că va fi distrus din cauza contelui D'Entraigues și a rușilor.

Mai conținea rugămintea ca soția sa să nu se recăsătorească, în eventualitatea neîntoarcerii sale. Cele de mai sus și câteva cuvinte pe alte teme, mâzgălite cu creionul, au fost transmise soției, împreună cu pantalonii și au constituit singura urmă a soțului ei.

Benjamin Bathurst își iubea cu tandrețe soția — Phillida — care era cu 10 ani mai mare decât el și cu care a avut trei copii: două fete — Rosa și Emma — și un băiat, care s-a născut după ce tatăl său a părăsit Anglia cu destinația Viena și pe care nu l-a văzut, așadar, niciodată. De aceea, este contrar firii sale să fi „mâzgălit cu creionul" această scrisoare, pe care o credea cea din urmă. La „Lebăda Albă" avea la îndemână toc și cerneală pe care le-ar fi folosit cu siguranță și ar fi scris frumos. Mai mult decât atât, dacă s-ar fi gândit, într-adevăr, că poate muri în orice clipă, ar fi expediat scrisoarea prin poștă, înainte de a pleca din acel nenorocit orășel german. Știa doar unde este poșta, avea un valet care putea să expedieze scrisoarea și mai știa că, dacă prefera, putea să o înmâneze unuia sau altuia din familia Schmidt când diligența a fost trasă în fața hanului „Lebăda Albă".

Să presupunem însă, pentru o clipă, că Bathurst a fost lovit de un agresor (sau mai mulți) pe drumul care trecea prin fața hanului și, inconștient, a fost dus, prin întuneric, într-o casă din apropiere, unde a fost deposedat de bani și alte bunuri. Recăpătându-și cunoștința, a constatat că este legat și cu căluș în gură, deci prizonier. Răpitorii săi trebuie să se fi întrebat ce să facă cu el, mai ales că se temeau să nu fie descoperiți de echipa de cercetași a căpitanului Klitzing, care intra cu forța și cerceta toate casele din Perleberg. Pentru a-i deruta pe cercetași se prea poate să-l fi silit pe Bathurst să scrie soției sale o scrisoare în care să-și exprime convingerea că viața lui era amenințată de un francez — contele D'Entraigues — și de ruși, deci de străini ca și dânsul? Pentru că doreau ca scrisoarea să poată fi citită și ținând

seama de vremea rea, l-au pus să scrie scrisoarea cu creionul, căci cerneala ar fi fost spălată de ploaie. O scrisoare scrisă în asemenea condiții ar fi putut, firește, să arate ca mâzgăliturile grăbite ale lui Bathurst. Răpitorii au uitat, desigur, că sub acțiunea ploii hârtia se transformă într-o pastă, așa că, în această privință, au avut un noroc de necrezut, scrisoarea fiind găsită înainte ca așa ceva să se întâmple. Putem presupune că Bathurst, având mâinile libere, a făcut o încercare disperată să scape înainte de a termina scrisoarea și că a fost ucis, intenționat sau accidental, după care aceasta a fost vârâtă în buzunarul pantalonilor, trași de pe el, ceea ce ar explica de ce erau întorși pe dos. În cele din urmă, pantalonii au fost duși în pădure, împușcați cu două gloanțe de către ucigașii îngroziți și nu prea isteți, apoi abandonați acolo ca să-i găsească cineva.

A cui casă ar fi putut fi folosită însă ca ascunzătoare pentru răpitul Benjamin Bathurst? Trebuia să fie foarte aproape de „Lebăda Albă", dar era posibil ca ea să fie nelocuită sau locuită de criminali notorii sau persoane suspecte, ca de exemplu, familia Schmidt, și atunci ar fi figurat în capul listei de case care trebuiau cercetate. Dacă admitem că servitorul Christian Mertens, prezumtiv nevinovat, ar fi fost implicat în crimă, întrucât lucrând la „Lebăda Albă" și-a putut da seama de bogăția lui Benjamin Bathurst, pe care acesta o afișa ostentativ, atunci casa lui, situată de cealaltă parte a podului Parchimer, ar fi fost cea mai nimerită și, probabil, ar fi fost printre primele cercetate.

Așadar, este posibil ca în clipele dinaintea urcării lui Benjamin Bathurst în diligență, când acesta s-a îndreptat spre Elizabeth Nagel, care ținea caii, ca să o întrebe dacă știe ceva despre dispariția mantalei sale de blană, să fi fost izbit de Christian Mertens sau Augustus Schmidt și, inconștient, prins înainte de a atinge pământul, să fie dus repede, prin strada întunecoasă, acasă la Mertens. Poate că atacul a necesitat doar câteva minute

şi nimeni din cei care îl aşteptau pe Benjamin Bathurst nu a ştiut ce s-a întâmplat. Pentru ei acesta a dispărut inexplicabil.

Acest scenariu mi s-a părut mai plauzibil când am descoperit că, în aprilie 1852, a fost găsit un schelet, îngropat sub podeaua de la bucătărie (după d-na Thistlethwayte) sau sub pragul de piatră al grajdului (după Baring-Gould) în locuinţa lui Mertens (unde atunci stătea o altă familie, Christian Mertens decedând în 1834). Descoperirea, făcută după 43 de ani de la dispariţia lui Bathurst, constituie o stranie paralelă cu descoperirea scheletului din grădină, la Shepton Mallet, după 45 de ani de la dispariţia lui Owen Parfitt. Totuşi, scheletul de la Perleberg aparţinuse unui bărbat, iar craniul se distingea printr-un şir de dinţi frumoşi — aşa cum îi avusese Benjamin Bathurst! Ce-i mai curios, craniul avea baza fracturată printr-o lovitură cu toporul sau cu alt obiect asemănător. Nu s-a găsit nici un fragment de îmbrăcăminte, ceea ce sugerează că victima a fost dezbrăcată înainte de a fi îngropată.

Supoziţia de vinovăţie a lui Christian Mertens ar putea fi, eventual, confirmată de faptul că deşi serviciul lui la hanul „Lebăda Albă" consta în lustruitul ghetelor şi alte treburi de mică importanţă, a fost în stare să le înzestreze pe fetele lui cu 150 şi, respectiv 120 de lire, ceea ce, în primii ani ai secolului al XIX-lea, reprezenta o sumă prea mare ca un servitor s-o fi dobândit în mod cinstit şi nu printr-o mişelie, de exemplu, prin jefuirea lui Benjamin Bathurst — bogătaşul englez care a locuit o scurtă perioadă chiar unde lucra servitorul menţionat.

Dovezile în defavoarea lui Mertens sunt însă de circumstanţă. Sabine Baring-Gould arată că acesta era cunoscut la Perleberg ca un om harnic, cinstit şi familist respectabil, care economisea mai mult decât cheltuia. Totuşi, această imagine „trandafirie" este contrazisă de remarca d-nei Tryphena Thistlethwayte, potrivit căreia „se zicea că portarul este rău din fire".

Dacă am da crezare caracterizării făcute de Baring-Gould, ar însemna că Mertens, care era plătit prost, şi-ar fi putut înzestra fiicele cu sumele amintite numai dacă ar fi început să facă economii imediat după naşterea lor. În definitiv, ca să adune 270 de lire, să zicem, în douăzeci de ani, ar fi trebuit să pună deoparte câte 13,50 lire pe an (dacă nu îi dădea cu dobândă) sau 26 penny (cam 5 şilingi englezi) pe săptămână. Se poate admite că a adunat suma şi din bacşişurile pe care le primea la „Lebăda Albă".

Imaginii sale i-ar fi dăunat descoperirea scheletului sub podeaua bucătăriei numai dacă acesta ar fi fost identificat ca aparţinând lui Benjamin Bathurst sau dacă s-ar fi dovedit că fusese aşezat acolo în intervalul în care casa fusese ocupată de Mertens (1803-1834). Dar nici una dintre ipoteze nu a putut fi demonstrată. Data înmormântării unei persoane după un schelet descărnat este foarte greu de stabilit fără utilizarea unor teste chimice, care nu erau disponibile în 1852. Astfel, crima şi înmormântarea victimei a precedat sau a succedat, poate, ocupării casei de către Mertens; este posibil însă ca înmormântarea să dateze şi din perioada în care acesta a locuit acolo. Trebuie să recunoaştem că nu ştim.

Pe atunci s-a presupus că scheletul aparţinea lui Benjamin Bathurst, dar nu s-a făcut niciodată o identificare riguroasă. De fapt, d-na Thistlethwayte a ajuns la o concluzie contrară după ce l-a vizitat pe procurorul şef al oraşului Perleberg ca să afle mai multe amănunte şi i s-a arătat craniul scheletului. Iată ce a spus după aceasta:

> Mi-a arătat o parte din mandibulă, cu dinţi foarte frumoşi, numai doi fiind lipsă: partea dreaptă a maxilarului era fracturată. Fireşte că nu am putut identifica această rămăşiţă; pot să spun numai că îmi amintesc că bietul meu frate avea nişte dinţi extrem de frumoşi, dar multe persoane pot avea asemenea dinţi. Arătându-i un portret în miniatură al fratelui meu procurorului şef, acesta mi-a spus că pe baza cu-

noştinţelor sale medicale poate să ateste că maxilarul nu aparţinea persoanei al cărei portret i l-am arătat. Apoi mi-a arătat craniul. În momentul în care l-am văzut, am putut să mă pronunţ cu hotărâre că nu era al sărmanului meu frate... Partea de craniu ce mi-a fost arătată avea fruntea foarte joasă şi mai curând proeminentă, cu o adâncitură mare între frunte şi nas, iar craniul, în ansamblu, era foarte scurt; toate trăsăturile lui erau contrare celor ale fratelui meu, care avea fruntea înaltă şi un nas de formă grecească, văzut din profil. De aceea nu am ezitat să dau această declaraţie confidenţială.

S-ar putea obiecta că d-na Thistlethwayte nu-şi mai văzuse fratele de 43 de ani şi deci nu avea calitatea să aprecieze dacă craniul îi aparţinuse sau nu, mai ales pentru că este cunoscută dificultatea identificării craniilor. Cele două trăsături pe care le-a remarcat, şi anume, fruntea joasă şi o punte a nasului deficientă, erau însă atât de deosebite de ale fratelui său, încât putem admite ca justă concluzia la care a ajuns şi care se potrivea cu cea a magistratului în privinţa maxilarului. Dacă lucrurile stau astfel, rămâne fără răspuns întrebarea: ce s-a întâmplat cu Benjamin Bathurst?

Atunci şi de atunci încoace s-au dat diferite explicaţii. Printre acestea: a) a plecat pe furiş şi, cuprins de nebunie, s-a sinucis; b) a plecat singur din Perleberg şi a ajuns până la coastă, dar s-a înecat în timp ce naviga spre Suedia; c) a fost capturat (în timp ce încerca să plece singur din Perleberg) la vamă, de ofiţeri francezi călare şi dus la fortăreaţa de la Magdeburg, unde a fost întemniţat şi apoi omorât.

Cititorii cu valenţe astrologice pot aprecia că, fiind născut pe 14 martie 1784, zodia sa, a peştilor, era dintre cele mai nestabile şi vulnerabile psihic. Când a ajuns la Perleberg era, cu siguranţă, într-o stare de agitaţie extremă, şi s-a comportat precipitat şi irațional. Cu un an înainte suferise de o formă de tulburare mintală, fiind

poate chiar un pic „deranjat" la minte. Totuși, acesta nu este deloc un motiv să se creadă că și-a luat viața, mai ales că în acest caz corpul său ar fi fost găsit.

Nu este motivată nici presupunerea că a fugit de însoțitorii săi care erau și ei pe punctul de a pleca din Perleberg, că a dispărut în întunericul nopții și a părăsit orașul mergând pe jos. Știa, desigur, că astfel riscul de a fi capturat și omorât, de criminali sau de francezi, era mai mare.

Rămân deci două posibilități: fie că Benjamin Bathurst a fost atacat și apoi dus undeva în afara hanului sau dispariția sa a fost supranaturală. Să examinăm fiecare din aceste posibilități.

Un atac reușit presupunea o cooperare planificată a doi bărbați, un întuneric destul de intens și/sau lipsa unor martori, pentru ca atacul să nu fie observat. Dar se pare că era imposibil ca acești doi oameni să găsească un prilej favorabil să dispară împreună cu Benjamin Bathurst fără să fie văzuți; este greu de crezut că ar fi încercat măcar să o facă, oricât de puternică le-ar fi fost dorința. Ei puteau să nu cunoască, nici măcar să nu bănuiască intenția lui Bathurst de a se deplasa spre „capetele cailor" și atunci de ce trebuiau să se ascundă în apropiere pentru cazul că el ar face această mișcare? Și cum s-a întâmplat ca indivizii să hoinărească prin apropiere tocmai când a sosit Bathurst și să aștepte ocazia de a-l izbi, în care caz prezența lor ar fi fost remarcată de cei ce se aflau în ușa sau în fața ușii hanului „Lebăda Albă".

Sabine Baring-Gould a subliniat în mod special întunericul de pe strada principală din Perleberg, susținând și că nu era nici un om pe stradă, cu excepția celor care îl așteptau pe Benjamin Bathurst. Se poate demonstra însă că nu avea dreptate. Desigur, strada putea fi lipsită de echivalentul unui iluminat modern, dar putea primi lumină prin ferestrele caselor, situate de-a lungul ei și de la felinarele de vizavi (amintește totuși despre unul

din ele). A uitat însă să țină seama de cea mai importantă sursă de lumină — luna. Am calculat că la 22 noiembrie 1809 acolo era lună plină și că, chiar dacă în seara zilei de 25 noiembrie începuse să descrească, se vedea pe cer un disc lunar destul de mare. Desigur, s-ar fi putut ca luna care lumina Perlebergul să fie acoperită de nori, dar dacă temperatura era atât de scăzută cum sugerau mantalele de blană, se poate presupune că cerul era senin. De aceea străzile Perlebergului, și mai ales strada principală, erau totuși destul de bine luminate, ceea ce nu exclude posibilitatea existenței unor zone de umbră, la colțuri sau lângă zidurile caselor.

În plus, strada principală din Perleberg trebuia să fie, în mod normal, animată sâmbătă seara la ora 9, când lumea sta pe-afară, relaxându-se după o săptămână de lucru obositoare. Unii făceau, probabil, o plimbare, iar alții intrau sau ieșeau din hoteluri și hanuri ca „Lebăda Albă". Iar sâmbătă 25 noiembrie, strada principală era, probabil, și mai circulată, pentru că avea loc un mare eveniment social, și anume, un bal al nobilimii locale, organizat la Hotelul Coroanei. Această clădire era situată, ca și poșta, la capătul opus al străzii, ceea ce înseamnă că întregul trafic se desfășura pe acolo, indiferent dacă se venea pe jos, călare sau cu trăsura; venind dinspre vest erai obligat să intri în oraș (care, după cum a observat George Call, era înconjurat cu ziduri ca și Launceston) trecând podul Parchimer și să mergi mai departe pe lângă „Lebăda Albă".

O vizibilitate destul de bună, concomitent cu o circulație destul de aglomerată, face să fie improbabil, dacă nu chiar imposibil, ca Benjamin Bathurst să fi fost lovit până la pierderea cunoștinței în fața hanului „Lebăda Albă" și apoi cărat de acolo fără ca cineva să-i observe pe agresori. Nu putea fi nici omorât în stradă cu o lovitură de topor în cap, pentru că ar fi curs mult sânge pe pavaj, or nu s-a găsit nici urmă de sânge. Trebuie să mai amintesc că o lovitură la cap, aplicată cu un obiect bont

sau cu un topor, determină un anume zgomot, audibil și că, în acest caz, Benjamin Bathurst s-ar fi prăbușit imediat, prea repede pentru a fi prins și ar fi produs, în cădere, un alt zgomot perceptibil acustic, care ar fi speriat, probabil, caii. Nimeni din cei aflați prin apropiere nu a auzit, nici nu a văzut ceva neobișnuit.

Caracterul brusc, silențios și integral al dispariției lui Benjamin Bathurst, felul în care a avut loc — la doi pași de alți oameni (mai aproape chiar, în ce o privește pe Elizabeth Nagel) sugerează că dispariția a fost supranaturală. De aceea este important să ne amintim de acea teamă, de care era cuprins Bathurst cât timp a stat la Perleberg, pentru că teama este un precursor evident al unei dispariții supranaturale. Prin urmare, o dispariție supranaturală poate fi un mecanism de protecție, care poate interveni, la anumiți indivizi, în momente de criză, mai cu seamă când aceștia înfruntă moartea. Dacă e așa, teama crescândă a lui Benjamin Bathurst când a părăsit relativa securitate a hanului „Lebăda Albă" pentru a traversa ținutul ostil (așa îl percepea el) de dincolo de Perleberg, a acționat, probabil, ca un comutator, determinând ieșirea lui din scenă.

Ce să credem însă despre acei pantaloni ai lui, descoperiți după trei săptămâni într-o pădurice? Oare existența lor este o dovadă sigură că trimisul special al Majestății Sale nu s-a dizolvat în aer?

Să admitem că apariția pantalonilor constituie o problemă, deși ea poate genera concluzii contrare. Ea poate arăta, în realitate, nu numai că Benjamin Bathurst a dispărut în mod supranatural, ci și că a fost transportat într-o altă dimensiune.

Deosebit de semnificativ în ceea ce privește pantalonii este faptul că aceștia au apărut în pădurice numai cu câteva ore înainte de a fi fost găsiți de cele două țărănci. Dacă ar fi fost aruncați acolo cu o zi înainte sau dacă femeile și-ar fi amânat plimbarea până a doua zi, scrisoarea s-ar fi transformat într-o pastă. Strania potri-

vire a timpului pare să indice că cineva sau ceva a ştiut că în ziua aceea femeile vor merge în pădurice.

Nu avem idee dacă ţărăncile şi-au plănuit ieşirea, dar dacă au făcut-o este prea puţin probabil ca planurile lor să fi ajuns la urechile asasinului (sau asasinilor) lui Benjamin Bathurst, dacă a existat vreunul. De aceea se pune întrebarea dacă a fost, în totul, o întâmplare fericită că pantalonii au fost plasaţi în acea pădurice tocmai în ziua aceea sau dacă au fost direcţionaţi într-acolo de o putere sau o entitate din afară care cunoştea intenţiile ţărăncilor şi a făcut uz de ele? Ar fi util, poate, să ne amintim de misterioşii pantaloni corelaţi cu dispariţia lui Peter Williamson. Când s-a volatilizat, Williamson s-a rematerializat, după cum se pare, într-o altă dimensiune, oarecum asemănătoare cu a noastră, unde pantalonii săi au fost luaţi şi distruşi şi unde i s-au împrumutat alţii, noi. El a venit cu ei când s-a întors în lumea noastră. Dacă este adevărat, rezultă că oameni şi obiecte se pot mişca, în ambele direcţii, peste hotarul care desparte aici de acolo fără a-şi pierde integritatea.

Să presupunem că imediat după dispariţia sa supranaturală la Perleberg, Benjamin Bathurst a alunecat în această altă dimensiune. Nu ne-am fi aşteptat ca el să se materializeze pe cealaltă stradă principală a Perlebergului, ci, eventual, într-o zonă vicinală. El nu putea şti, desigur, că se afla în altă dimensiune când şi-a recăpătat cunoştinţa (dacă a pierdut-o cu adevărat); în această situaţie, trebuie să fi fost foarte tulburat uitându-se în jur, poate chiar speriat, gândindu-se că a fost răpit. Admiţând aceasta, el a fost sigur că numai vicleanul spion francez — contele D'Entraigues — a fost în stare să-l fure de sub nasul însoţitorilor săi, dacă nu cumva au făcut-o trădătorii de ruşi!

Constatând însă că este nevătămat, liber şi singur, poate că Bathurst a vrut să folosească imediat avantajul libertăţii sale şi, în ultimă instanţă, să se adăpostească în dublura pădurii în care s-au găsit pantalonii săi. Poate

că a stat acolo până dimineața, tremurând nefericit, total incapabil să se lămurească în privința situației în care se afla și cu gândul numai la iubita lui soție și dragii săi copii.

La răsăritul soarelui, găsind un petec de hârtie și un creion într-unul din buzunare, poate că timp de o jumătate de oră a scris Phillidei, scrisul lui urât datorându-se faptului că mâinile îi erau înghețate, iar genunchii i-au servit ca masă. În plan psihic, scrisoarea i-a făcut bine, distrăgându-i atenția de la starea lui nenorocită și permițându-i să-și exprime cele mai vii temeri. Atunci, a început să plouă. Blestemându-și soarta, a vârât scrisoarea în buzunarul pantalonilor și s-a lipit de trunchiul unui copac desfrunzit, încercând să rămână uscat și apoi să decidă care e pasul următor pe care trebuia să-l facă.

În sfârșit, după ce s-a oprit ploaia și a ieșit soarele, Benjamin Bathurst a început să-și dezbrace hainele exterioare, a căror umezeală amenința să treacă prin cele de corp și să ajungă la piele. A dat să-și scoată pantalonii, lăsându-i să alunece până sub genunchi. Tocmai când reușise să-i scoată și îi așezase pe jos, a zărit două persoane care veneau în direcția pădurii, traversând câmpul învecinat. Erau relativ departe, dar a putut distinge că erau înarmate cu puști. I s-a tăiat răsuflarea de groază, aproape să facă un șoc. Veneau să-l caute! Fără a sta pe gânduri, s-a întors și a luat-o la fugă, cât mai departe de pădurice și de urmăritori. În timp ce alerga, se ruga lui Dumnezeu să-i dea puterea să ajungă până la coastă și să se întoarcă în Anglia, în brațele iubitoare ale dragii sale Phillida!

Întâmplător însă, bărbații care se apropiau nu erau francezi și nici nu-l căutau pe el, ci erau doi tineri localnici, plecați la vânătoare de iepuri; de aceea fiecare avea o muschetă, încărcată cu pulbere și glonț. Își doreau foarte tare să împuște un iepure, mai mult de distracție, decât pentru hrană. Fiind însă o dimineață cam cețoasă nu au avut noroc. S-au hotărât să meargă până la pădurice și apoi să se întoarcă acasă.

Când au ajuns în pădurice îi aştepta o surpriză. Cineva îşi lăsase pantalonii pe jos. Şi-au făcut cu ochiul şi au izbucnit în râs. „El a avut noroc, noi nu!" a mârâit unul din ei, exprimându-şi astfel invidia şi frustrarea sexuală. Apoi, impulsiv, a ridicat muscheta şi a tras în pantaloni, strigând: „Ţine, porcule!" Amicul său l-a aprobat şi , ca să nu se lase mai prejos, şi-a descărcat şi el muscheta în acelaşi crac al pantalonilor. Apoi s-au întors unul către celălalt şi au râs din nou. În fine, au împuşcat ceva! Râsul le-a înghețat însă pe buze, uitându-se înapoi la pantaloni, adică spre locul presupus în care îi lăsaseră, nu au mai văzut nici urmă de aceştia. Peticul de iarbă anemică era complet gol. Tinerii au făcut ochii mari, încercând să înțeleagă ce s-a întâmplat şi au rămas cu gura căscată. Apoi, răcnind ca nişte animale rănite, au luat-o la fugă, îngroziți.

Noi însă ştim ce s-a întâmplat cu pantalonii lui Benjamin Bathurst când s-au volatilizat. Au trecut din nou granița dintre cele două lumi, revenind în dimensiunea noastră prin puterea dragostei lui Benjamin Bathurst pentru soția sa ori grație unei inteligențe necunoscute, evident romantice, şi au aterizat în acelaşi loc la 16 decembrie 1809, unde au fost găsiți de două țărănci care adunau vreascuri.

Nu vă pot spune dacă pantalonii lui Benjamin Bathurst au stat trei săptămâni între cele două dimensiuni sau dacă acolo timpul trece mai încet decât aici, cum se întâmplă în lumea zânelor.

Şi totuşi unele lucruri rămân secrete, nu-i aşa?

Phillida Bathurst nu s-a mai recăsătorit, cu toate că a trăit până aproape de 80 de ani. Pierderea soțului nu a fost însă singura nenorocire pe care a suferit-o biata femeie. Au avut loc, la Roma, două accidente stranii, în urma cărora a pierdut doi copii: fiul a murit, căzând de pe cal în timpul unei curse hipice, iar fata mai mare, Rosa, renumită pentru frumusețea ei, a fost azvârlită din şea în Tibru, la 24 martie 1824, şi s-a înecat.

VIII

Du-te, du-te şi s-a dus

> Norna nu a răspuns la repetatele lui apeluri, şi invitaţii au început să schimbe priviri oarecum mirate când Udaller, ridicând pielea atârnată la uşa cortului, a descoperit că acesta era gol. De astă-dată uimirea, amestecată cu teamă, i-a cuprins pe toţi, pentru că părea imposibil ca Norna să fi evadat, într-un fel oarecare, din tabernacolul în care fusese închisă, fără să fi fost descoperită de ceilalţi. Şi totuşi, a dispărut şi, după un moment de reflecţie, Udaller a lăsat cortul să se închidă.
>
> Walter Scott, *The Pirate*

O altă dispariţie remarcabilă a avut loc în Germania, la patru ani după volatilizarea lui Benjamin Bathurst. Ciudăţenia cazului este cu atât mai mare, cu cât erau implicate două persoane, care deşi nu se cunoşteau semănau atât de mult încât puteau fi considerate gemene.

În 1810, la Aguila, un ofiţer din armata împăratului Napoleon, şi anume, căpitanul Alswanger, s-a întâlnit cu un bărbat care era, literalmente, sosia sa. Întâmplarea a avut loc când Alswanger şi un grup de ofiţeri, camarazi de-ai lui, au intrat într-o cafenea, să bea ceva; ei au rămas stupefiaţi, văzând un om care şedea acolo şi care părea să fie fratele geamăn al căpitanului. De fapt, căpitanul Alswanger, bărbat înalt şi arătos, a fost atât de uimit de această asemănare încât i-a oferit tânărului, care se numea Diderici, postul de valet. Diderici, care ducea un trai precar de cântăreţ ambulant la chitară, nu a lăsat să-i scape ocazia de a-şi îmbunătăţi viaţa; curând cei doi au devenit prieteni. Căpitanul a folosit în avantajul său

asemănarea lor, jucând farse camarazilor săi şi punându-l pe Diderici să facă, în locul său, treburi cazone,* care pe el îl plictiseau. Astfel, Diderici, fiul unui negustor din Salzburg, a putut cunoaşte, personal, viaţa şi poziţia în societate de care se bucura căpitanul. Ajutat de îndemânarea pe care o căpătase călătorind, cu câteva luni mai înainte, cu o trupă de actori, în scurtă vreme Diderici putea să-l întruchipeze cu exactitate pe căpitanul Alswanger.

Totul a mers până într-o zi, când, la scurtă vreme după dislocarea regimentului lui Alswanger la Danzig (azi, Gdansk), chipeşul şi simpaticul căpitan a avut un atac de cord şi a murit. A fost găsit de Diderici zăcând pe podeaua locuinţei lor. Diderici a îmbrăcat hainele cadavrului, a făcut cunoscută propria sa moarte şi, din acel moment, a devenit căpitanul Alswanger.

Această înlocuire nu este fără precedent. Se ştie, de exemplu, că regele sirian Antioh al doilea a fost întruchipat, după moarte, de Artemon, dublura sa. Antioh a fost otrăvit de prima sa soţie, Laodice, cu care avea doi fii. Apoi, Laodice l-a făcut pe Artemon să se culce în patul regelui şi să lase să se creadă că regele, adică el, este bolnav. „Monarhul" bolnav nu a întârziat să-l anunţe pe Seleucus, unul din fiii Laodicei, că îi va moşteni tronul, apoi a murit, aparent de moarte naturală, iar Seleucus a fost încoronat ca rege. Rapid, acesta şi-a consolidat poziţia dând poruncă să fie ucişi, atât cea de-a doua soţie a tatălui său, cât şi fiul acesteia.

Diderici i-a păcălit pe toţi, chiar şi pe rudele adevăratului căpitan Alswanger (care locuiau la Roma) şi ar fi putut trăi, cu succes, sub numele acestuia, dacă nu ar fi făcut prostia să şterpelească un inel de aur cu o piatră mare colegului cu care locuia împreună la Danzig. În pană de bani, el a vândut inelul unui cetăţean, care, aflându-se, din întâmplare, în piaţa din Danzig, a intrat în vorbă cu adevăratul proprietar al inelului; acesta, recunoscându-şi inelul şi aflând de unde l-a dobândit, a

chemat îndată gărzile. S-a stabilit curând, spre surprinderea tuturor, că hoțul era căpitanul Alswanger.

Diderici, alias căpitanul Alswanger, a fost adus în fața curții de justiție, prezidată de Rapp, guvernator general al Danzig-ului și a mărturisit curând că este hoț și impostor. Curtea a fost, firește, uimită, iar guvernatorul, furios și decepționat, l-a informat pe Napoleon însuși despre fărădelegile lui Diderici și l-a întrebat ce pedeapsă să i se dea. Napoleon a fost profund jignit că un netrebnic din Salzburg a îndrăznit să-și bată joc, prin impostura lui, de camarazii săi francezi, dezonorând și armata imperială prin furtul comis. Împăratul a poruncit să fie considerat un criminal ordinar, închis temporar în cunoscuta fortăreață Weichselmünde, iar mai târziu să fie încarcerat la Brest, într-o închisoare plutitoare, pentru tot restul vieții. La Weichselmünde, recent condamnatul Diderici a fost închis în celula 80 și supus unui regim sever, înjositor.

După doi ani însă, în 1813, francezii au redat fortăreața prusacilor, care o construiseră, anunțându-i că au fost amnistiați toți prizonierii de război francezi, indiferent de crimele comise. Când temnicerii au început să-i elibereze pe prizonierii din armata imperială franceză, au descoperit că celula 80 era goală. La întrebarea — „ce s-a întâmplat cu Diderici, ocupantul acesteia, temnicerul a răspuns că acesta a dispărut, inexplicabil, într-un mod misterios. Dispariția s-a produs într-o zi când Diderici și alți prizonieri fuseseră scoși la plimbare.

Conform unei versiuni a incidentului, Diderici a început, deodată, în mod inexiplicabil, să fie perceput tot mai șters, după care a dispărut cu totul din ochii celorlalți, iar lanțurile sale au căzut jos zornăind.

Temnicerul însă, dându-și seama, poate, că o asemenea poveste nu va fi crezută, a făcut-o mai plauzibilă.

„Într-o zi — a spus el — în timp ce prizonierii erau afară, la plimbare, deținutul nr. 80 a dispărut subit... a fost o întâmplare extraordinară și am crezut, toți, că a sărit în Vistula, care trece pe lângă fortăreață și că s-a înecat."

Temnicerul a omis însă faptul că Diderici nu avea libertate de mişcare şi nici vreo posibilitate de a sări în Vistula şi chiar dacă s-ar fi întâmplat o asemenea minune, ar fi fost, cu siguranţă, văzut de prizonieri şi/sau de gărzi.

O altă dispariţie inexplicabilă, întâmplată în insula Wight, pe la începutul secolului al XIX-lea prezintă o stranie similitudine cu o tragedie romantică din secolul al XIV-lea.

Se pare că în 1364, un cavaler, pe nume Edward Estur, care trăia în satul Gatcombe, a plecat în cruciadă în Ţara Sfântă, însoţit de iubita lui doamnă, Lucy Lightfoot. Voind să o ferească de primejdii, Edward a lăsat-o în Cipru, legându-se să se întoarcă la ea, după ce el şi camarazii săi îi vor învinge pe sarazini în Siria. Din nefericire, în timpul luptelor, Edward a fost grav rănit la cap, pierzându-şi memoria. El a uitat nu numai de promisiunea sa de a o căuta la întoarcere, ci şi de însăşi existenţa ei, întorcându-se singur la Gatcombe. Cei doi iubiţi nu s-au mai revăzut niciodată, iar Lucy a murit cu inima zdrobită de durere. După mulţi ani, când Edward Estur s-a sfârşit din viaţă, a fost înmormântat în biserica din Gatcombe unde a fost înălţată o efigie în memoria sa.

Apoi, în 1830, o adolescentă din satul vecin Bowcombe, pe care o chema, de asemenea Lucy Lightfoot (sau îşi luase acest nume) a început să viziteze biserica din Gatcombe ca să admire efigia lui Edward. Nu a trecut mult şi parcă îşi pierduse capul. Venea tot mai des de la Bowcombe şi stătea ore întregi în biserica din Gatcombe, privind fix faţa de piatră a cavalerului. Întrebată de ce o face, a răspuns că îl iubeşte în gând şi în vis. Ciudata ei obsesie a durat multe luni, continuând astfel până la 13 iunie 1831, când, după ce a intrat în biserica din Gatcombe, a izbucnit o furtună violentă şi, potrivit zvonurilor, cerul a fost întunecat de o eclipsă. După ce

s-a terminat furtuna, calul fetei, care tremura, a fost găsit legat la locul lui, dar fata dispăruse în mod inexplicabil. Nu s-a mai auzit nimic despre ea şi nimeni nu a mai văzut-o, iar soarta ei este un mister, chiar mai mare azi decât în 1831.

Exact după patruzeci de ani, în 1873, a avut loc o altă dispariţie supranaturală, de astă-dată fiind implicată o pereche de tineri căsătoriţi, care locuiau la un hotel englez. De fapt, nu a dispărut nici unul dintre ei, în schimb s-au volatilizat părţi din camera pe care o ocupau temporar. Incidentul era atât de bizar, încât a fost relatat în *The Times* din Londra, deşi editorul ziarului s-a simţit obligat să pună sub semnul întrebării relatarea cuplului despre ceea ce li s-a întâmplat şi a publicat-o sub titlul „Halucinaţie extraordinară".

În seara zilei de luni, 8 decembrie 1873, Thomas şi Annie Cumpston, în drumul lor de la Clifton la Weston-super-Mare, s-au oprit la Bristol, la hotelul Victoria, situat în apropierea gării principale a oraşului, urmând să plece în dimineaţa următoare, cu primul tren. Soţii Cumpston, care îşi aveau rezidenţa la Leeds, Virginia Road, erau, conform tuturor relatărilor, un cuplu respectabil; dl Cumpston, în vârstă de 25 de ani, avea un defect de vorbire şi, după cum s-a descoperit mai târziu, avea asupra lui un adevărat arsenal: trei cuţite şi un revolver. Deţinerea acestuia poate fi explicată prin faptul că vânzarea armelor era liberă, fără autorizaţie, dat fiind că străzile oraşelor din Marea Britanie, în epoca victoriană, erau pline de riscuri.

Soţii Cumpston s-au culcat cam pe la miezul nopţii; la ora unu au fost treziţi, deodată, de voci stridente, ce păreau să vină din camera vecină. Au chemat-o pe d-na Tongue, camerista, şi aceasta le-a spus că trebuie să se fi înşelat, deoarece de îndată ce ea a intrat în cameră, vocile nu s-au mai auzit. Soţii Cumpston, oarecum încurcaţi, s-au culcat din nou şi timp de aproximativ două

ore a fost liniște. Ce i-a îngrozit apoi a fost relatat în *The Bristol Daily Post:*

> Cam pe la ora trei sau patru au auzit niște zgomote infernale, pe care nu le puteau defini. Podeaua părea să o ia din loc, iar patul părea că se despică. Au auzit voci și vorbele acestora s-au repetat. Soțul i-a șoptit să se dea la o parte. Podeaua părea că se desface cu adevărat și soțul a căzut chiar în adâncitura astfel formată, din care a reușit să iasă cu ajutorul soției. Ea l-a rugat să-și descarce pistolul ca să sperie pe oricine s-ar afla în apropiere și soțul a tras un foc în direcția pivniței. Erau atât de înspăimântați încât nu-și dau seama cum au sărit pe geam și, când au ajuns jos, soția l-a îndemnat să mai tragă un foc, ceea ce el a și făcut.

Și patul „făcea tot soiul de figuri ciudate", care nu erau specificate, iar podeaua de-a dreptul s-a deschis sau a dispărut deschizând un hău întunecos din care se auzeau, ca un ecou, voci batjocoritoare și în care Thomas Cumpston a căzut, fiind tras afară de soția sa. Se prea poate ca dl Cumpston să se fi apropiat prea mult, din neatenție, de hotarul care desparte această dimensiune de cealaltă, din care a avut norocul să scape.

Soții Cumpston, îngroziți și îmbrăcați sumar, după ce au sărit pe geamul dormitorului lor, de la o înălțime de 12 picioare, au fugit să se adăpostească la gară și au năvălit în biroul superintendentului de serviciu în acea noapte, strigând „Crimă!". Au declarat că „au scăpat dintr-un cuib de escroci și de hoți", că „se cred urmăriți" și l-au rugat pe superintendent să inspecteze camera de așteptare. După ce acesta le-a comunicat că este goală, soții Cumpston, plini de recunoștință, s-au instalat acolo, iar superintendentul s-a dus să cheme poliția.

Poliția a fost nevoită să-i aresteze pe soții Cumpston care au speriat pe toți locatarii hotelului cu țipetele lor de groază și focurile de pistol. A doua zi au apărut la ju-

decătorie, fiind acuzați de perturbarea liniștii publice, dar după ce și-au povestit întâmplarea, insistând să susțină că nu erau băuți și după ce au telegrafiat unui prieten din Gloucester să ateste că sunt oameni serioși, au fost eliberați fără să plătească vreo amendă. Poliția a inspectat camera lor de la hotelul Victoria și reporterul ziarului *The Bristol Daily Post* și-a încheiat articolul (reprodus în *The Times*) arătând că „interesându-ne la poliție, după ce aceasta a inspectat camera ocupată de cei doi, la hotelul Victoria, ni s-a comunicat că nu s-a descoperit nimic care să justifice comportarea cuplului. Fără nici o îndoială, totul a fost o halucinație".

Totuși, trebuie să li se fi întâmplat ceva ciudat soților Cumpston, ceva care i-a îngrozit atât de tare, încât, riscând traumatisme grave, au sărit pe un geam situat la 12 picioare de sol, ca să scape din camera lor. Incidentul este atât de inexplicabil încât poate nu ar trebui să-l blamăm pe reporterul care l-a descris ca o „halucinație". Încadrând incidentul în rândul aberațiilor mintale, nici reporterul și nici altcineva nu și-a pus problema că lumea solidă și familiară, fondată pe experiența zilnică, s-ar putea, în definitiv, să nu fie nici atât de solidă, nici atât de familiară.

Elizabeth Shaw, de la Biblioteca Centrală din Bristol, mi-a spus că hotelul Victoria era situat pe strada Thomas, la numărul 140, dar că în 1876 numele său a fost schimbat în Bute Arms. Când s-a întâmplat incidentul soților Cumpston, proprietarul hotelului era Josiah Brown. Hotelul a fost demolat în al treilea deceniu al secolului nostru, iar stația de cale ferată dintre Bristol și Exeter se numește actualmente Temple Meads.

La recensământul din 1871, soții Cumpston nu figurau ca locuind la Leeds, în Virginia Road, dar, după cum a rezultat din documentele recensământului din 1881, ei locuiau acolo, pe strada menționată, la numărul 35. Înseamnă că erau relativ recent stabiliți la acea adresă când au trecut prin groaznica lor experiență din 1873. De

altfel, acest incident nu l-a împiedicat pe Thomas să călătorească prin lume — în privinţa ocupaţiei sale în 1881 este trecut că „avea o filatură cu 90 de muncitori" — nici pe Annie Cumpston să aibă copii; între anii 1876 şi 1879 ea a născut trei copii: doi băieţi şi o fată. Din datele recensământului din 1881 mai rezultă că familia Cumpston avea în serviciu o bucătăreasă, o fată în casă şi o doică. Cu alte cuvinte, erau oameni destul de înstăriţi.

O dispariţie oarecum diferită s-a produs, după un sfert de secol, pe o îndepărtată insuliţă scoţiană, numită Eilean More, una din cele şapte insule Flannan, situate în Oceanul Atlantic, la 15 mile vest de Lewis. Pe această insuliţă era un far, a cărui construcţie, începută în 1895, s-a încheiat în decembrie 1899. După exact un an, întregul personal al farului, şi anume James Ducat, paznic principal, Thomas Marshall, ajutor de paznic şi Donald McArthur, paznic ocazional, a dispărut fără urmă şi nu a mai fost văzut niciodată.

Prima ştire că farul nu funcţionează cum ar trebui a fost primită în noaptea de 15 decembrie 1900, când nu s-a mai văzut lumina farului. Îngrijorarea pentru siguranţa oamenilor de acolo a crescut când farul a continuat să nu lumineze. Pe atunci nu exista radio, iar investigaţiile se puteau face numai de cineva trimis cu barca să vadă ce s-a întâmplat. Din nefericire, din cauza vremii nefavorabile, nu s-a putut face imediat o asemenea deplasare.

Abia la 26 decembrie, nava Hesperus a Companiei de Nord a farurilor a acostat pe insuliţă. La bord se afla Joseph Moore, schimbul, care s-a căţărat pe stâncă împreună cu doi marinari de pe vas. Ei au constatat că toate compartimentele farului erau goale, dar că paturile erau făcute şi lămpile umplute. Ultimul înscris în jurnalul farului a fost făcut de James Ducat în 15 decembrie la ora 9 a.m., ceea ce arată că acesta şi camarazii lui au dispărut ceva mai târziu, înainte ca lampa să fi fost aprinsă.

Singurele piese de echipament lipsă erau impermeabilele şi cizmele de cauciuc ale lui Ducat şi Marshall, de asemenea lădiţa cu scule, care era păstrată, de obicei, într-o nişă situată cam la 100 de picioare deasupra unuia din pontoanele de acostare. Oricum, impermeabilele şi cizmele de cauciuc erau folosite numai când oamenii ieşeau la pontoane, ceea ce părea să sugereze că Ducat şi Marshall, care au ieşit din far, au fost absorbiţi de un val mare, apărut subit. Probabil, McArthur care a alergat jos la ponton ca să le arunce un colac de salvare, a fost şi el înghiţit de mare.

Totuşi, această explicaţie, aparent plauzibilă, a fost respinsă când s-a stabilit că la 15 decembrie marea era calmă şi că vremea a devenit rea abia în 16. Chiar dacă unul din cei doi ar fi alunecat accidental, căzând în mare, şi şi-ar fi pierdut cunoştinţa în urma unei lovituri, celălalt ar fi sărit să-l scape. De asemenea, dacă o creştere bruscă a fluxului a dus la inundarea pontonului, împingând în apă pe oricine stătea pe el, este foarte improbabil ca toţi cei trei paznici să se fi aflat acolo în acelaşi timp, mai cu seamă că unul din ei nu purta impermeabil şi cizme.

Unele investigaţii au stabilit că pe masa din bucătărie au rămas, pe jumătate consumate, porţii de berbec sărat şi cartofi fierţi. Dacă este adevărat, înseamnă că dispariţia a avut loc la 15 decembrie, în timpul mesei. Sigur că nu putem şti ce li s-a întâmplat, dar este posibil ca dispariţia lor — mai ales ţinând seama că nu au fost găsite cadavrele lor — să fie rezultatul unei acţiuni supranaturale, prin care au fost traşi din lumea noastră imediat după ce „lampa a fost pusă la punct, rezervoarele au fost umplute, iar lentilele şi utilajele — curăţate" (din relatările oficiale).

Cele patru cazuri amintite se deosebesc foarte mult în privinţa modului şi a locului dispariţiei, aşa încât ne-am putea întreba dacă aceşti oameni au făcut ceva, involuntar, grăbind volatilizarea lor (sau a camerelor lor)

sau au fost nişte victime nefericite ale unei ciudate rupturi în textura lumii noastre?

Există totuşi un factor comun al acestor dispariţii, şi anume, nici una nu s-a întâmplat acasă la cei dispăruţi. Diderici se afla în închisoare, „Lucy Lightfoot" era în vizită la biserică, soţii Cumpston înnoptaseră la un hotel ciudat, iar paznicii erau numai rezidenţi temporari la far. Totodată, retrospectiva cazurilor pe care le-am discutat până în prezent ne arată că nici unul din cei dispăruţi nu s-a volatilizat într-o încăpere. Este valabil pentru Owen Parfitt, care a dispărut din faţa casei sale, de asemenea pentru Peter Williamson. De fapt, cei mai mulţi dintre cei dispăruţi se aflau în alt loc, în alt oraş sau în altă ţară, în clipa dispariţiei lor.

Trebuie să închei acest capitol prin analiza unor dispariţii supranaturale care au fost relatate de martori, aflaţi, din întâmplare, în vecinătatea persoanei care a dispărut. Nu e surprinzătoare, poate, raritatea cazurilor în care unul dintre cele mai mari mistere ale vieţii a fost văzut de aproape. Ele ne apropie, sperăm, de momentul în care „imposibilul" devine realitate!

Primul caz este extrem de ciudat. Este vorba despre un medium, o parte a căruia, în speţă picioarele, dispărea în timpul unei şedinţe. Restul corpului rămânea solid şi deloc afectat de dispariţia picioarelor. Din fericire, acestea se rematerializau curând, permiţându-i să se scoale de pe scaunul pe care stătuse şi să umble.

Şedinţa avea loc la Helsingfors, Finlanda, la 11 decembrie 1893, acasă la un inginer, pe nume Seiling. Medium era d-na d'Esperance. Cinsprezece adulţi cultivaţi, aparţinând clasei mijlocii, printre care trei generali de armată, formau cercul. Ulterior, Vera Hjelt, directoare de şcoală, a descris ceea ce s-a întâmplat într-o scrisoare adresată profesorului M. A. Aksakov. Acesta a inclus-o, laolaltă cu alte mărturii din prima mână, în cartea sa, apărută în Franţa, în 1896, cu titlul *Un Case de Démate-*

rialisation Partielle du Corps d'un Medium, care, după spusele autorului, „aruncă o lumină vie asupra misteriosului fenomen de materializare".

„Madame d'Esperance" era pseudonimul lui Elizabeth Hope (1855-1919), mai bine zis era traducerea numelui ei de familie în limba franceză. Era de origine engleză şi a devenit, cu timpul, unul din cele mai vestite mediumuri din lume, specializat în materializări. Avea abilitatea sau „puterea" să determine spiritele să apară ca nişte fantome luminoase în întunericul încăperii în care avea loc şedinţa. Pentru a o realiza, ea folosea un cabinet (cămăruţă) despărţit printr-o perdea şi având o înălţime de câteva picioare, în care spiritul se materializa înainte de a ieşi de acolo şi a sta lângă ea.

„Cercul" de persoane era adunat în sufrageria ovală a d-lui Seiling; la un capăt al sufrageriei stătea mediumul, în spatele căruia se afla „cabinetul" cu perdea. Încăperea era luminată slab de un bec, situat într-un colţ şi a cărui lumină mată cădea asupra scenei. Între medium şi asistenţă nu exista nici o masă sau vreun alt obstacol. D-na Hjelt explica:

> Eram a treia persoană vizavi de medium, loc dintre cele mai avantajoase. Mediumul se afla în faţa mea, într-un unghi de 45°, partea superioară a corpului său fiindu-mi vizibilă clar din semiprofil, proiectată pe gardina care acoperea una din ferestre. Stăteam atât de aproape de ea încât îi puteam distinge clar hainele, mâinile, şi picioarele încrucişate. De aceea, printr-o uşoară înclinare în faţă îi puteam vedea orice mişcare, cât de mică.

O dată ce şedinţa a început, d-na d'Esperance a produs, fără greutate, efectele menţionate; ea nu are nevoie să intre în transă. Foarte curând o mână a unui „spirit" a apărut din „cabinet", ţinând un fel de voal. Ea a fost rapid înlocuită de o „apariţie luminoasă" care a ieşit din „cabinet" şi a strâns mâna persoanei celei mai apropiate.

Apoi, apariției i s-a dat o foarfecă de către dl. Seiling, care a rugat-o să taie o bucată din voalul arătat şi s-o dea lui, ceea ce apariția a şi făcut. În continuare, o altă persoană din cerc i-a dat un creion şi o bucată de hârtie şi i-a cerut să-i scrie rapid un scurt mesaj în suedeză. Primitorul a pus biletul în buzunar fără să dezvăluie ce scria în el. După aceasta s-a produs dispariția picioarelor mediumului.

Vera Hjelt continuă:

> După câteva clipe şi-a lăsat mâinile să cadă pe genunchi şi am observat că încearcă să le țină pe genunchi, devenind tot mai agitată, ceea ce m-a intrigat. M-am aplecat înainte... mediumul lăsă să-i scape un oftat adânc, ca şi cum ar fi avut o senzație neplăcută. După câteva secunde i s-a adresat d-lui Seiling, vecinul său din stânga, spunându-i: „Dă-mi mâna dumitale". Dl. Seiling şi-a ridicat mâna şi a întins-o. Ea spuse apoi: „Pune mâna aici!" Dl. Seiling s-a executat, exclamând: „E extraordinar, o văd pe d-na d'Esperance, o aud vorbind, dar când ating scaunul ei, nu dau de nimic; ea nu este acolo, ci numai rochia ei!" Se părea că atingerea lui a întristat mediumul.

Cu toate acestea d-na d'Esperance a îndemnat alte cinci persoane să verifice constatarea d-lui Seiling. Ea a luat mâna unei persoane în mâna ei şi a plimbat-o în jos, pe corpul ei, până când aceasta a venit, brusc, în contact cu scaunul. Persoana şi-a exprimat surpriza în repetate rânduri. Fiecare investigație părea să-i cauzeze mediumului un mare disconfort, iar în două cazuri a cerut apă.

Cineva a sugerat că poate ar trebui terminată şedința chiar atunci, dar propunerea a fost respinsă şi, din fericire, în scurtă vreme picioarele mediumului au reapărut. Surprinsă şi totuşi atentă, d-na Hjelt scria:

> Fără cea mai mică mişcare a rochiei, am auzit mediumul spunând „Deja e mai bine", apoi, după câteva

clipe a exclamat energic: „Ia uite-te încoace!" Părea că pliurile rochiei sale se umplu și, nu știu cum, a reapărut extremitatea inferioară a piciorului său, încrucișat la fel cum fusese înaintea fenomenului descris.

Pentru a mă asigura că eram lucidă când am făcut observațiile, pe care tocmai vi le-am relatat, am încercat să-mi abat gândurile de la tot ce s-a întâmplat în jurul meu și să le fixez pe altceva, fără legătură cu ședința. Am încercat să văd dacă gândurile mele îmi ascultă voința. M-am liniștit în această privință. De aceea îndrăznesc să afirm că fenomenele s-au produs cu adevărat și că mediumul nu a făcut nici o mișcare care să contribuie la apariția și apoi dispariția fenomenului amintit.

Cu alte cuvinte — fapt confirmat și de ceilalți participanți la ședință — dispariția picioarelor d-nei d'Esperance a avut loc cu adevărat, cel puțin în măsura în care poate judeca o minte omenească (a nu se uita că în epoca victoriană nu era voie să ridici rochia unei femei ca să te uiți pe sub ea). Pierderea neașteptată a picioarelor a alarmat, desigur, mediumul, care și-a revenit apoi gândind că fenomenul, care a tulburat-o atât de mult, nu se va mai repeta niciodată.

Firește, scepticii au sugerat că d-na d'Esperance și-a manevrat cumva picioarele ca să dea impresia că acestea au dispărut, sau le-a plasat pe scaun, sub ea, într-o cută a rochiei, ele devenind astfel invizibile. Aceste obiecții au fost însă contrazise de Vera Hjelt, care a urmărit mediumul de foarte aproape și nu a văzut nici o mișcare a picioarelor sau ridicarea lor până la nivelul corpului, ceea ce ar fi fost obligatoriu pentru realizarea unei asemenea înșelătorii. Scaunul pe care stătea mediumul, ca și spătarul acestuia, era plin și nu s-a putut găsi nici o deschizătură în care d-na d'Esperance și-ar fi putut ascunde picioarele. Oricum, un asemenea truc ar fi necesitat complicitatea activă a d-lui Seiling,

în a cărui casă avea loc şedinţa, or, nu există dovezi în acest sens. Trebuie, totuşi, să menţionez că poate „apariţia luminoasă" care a survenit imediat înaintea dispariţiei picioarelor d-nei d'Esperance, a distras chiar şi atenţia vigilentei d-ne Hjelt, astfel încât i-a scăpat vreo mişcare suspectă a d-nei d'Esperance.

Următoarea dispariţie supranaturală în prezenţa unor martori, pe care doresc să o amintesc, s-a produs pe scena unui teatru public din New York. Persoana care a dispărut era un magician pe nume William Neff, iar dispariţia nu făcea parte din actul său scenic. A fost mai curând o întâmplare spontană de care acesta nu a fost conştient şi care l-a nedumerit şi pe el, ca şi pe cei care au putut, literalmente, să vadă prin el.

Incidentul a avut loc în după-amiaza unei zile ploioase de sâmbătă, la teatrul Paramount, în timp ce Neff făcea nişte mişcări scenice de rutină. Erau de faţă puţini spectatori, dar unul dintre aceştia a fost un prieten apropiat al lui Neff, Long John Nebel (1912-1978), moderatorul extrem de onorabil al postului de radio nocturn din New York, care a scris ulterior despre ceea ce a văzut.

Potrivit relatării lui Nebel, în timp ce urmărea acţiunile magicianului, „i s-a părut că Neff a devenit, brusc, translucid", procesul continuând până „s-a putut vedea cortina în spatele corpului său, devenit transparent". Cu toate că Neff a devenit integral invizibil, vocea lui se auzea „pălăvrăgind" cu spectatorii încremeniţi, ceea ce sugera că Neff nu era conştient de ceea ce se întâmplase. Apoi „a apărut treptat un contur abia perceptibil, ca o schiţă în creion, a lui Neff", după care conturul s-a umplut şi magicianul a fost total reconstituit.

Imediat după reprezentaţie, Nebel a venit în culise şi i-a cerut lui Neff amănunte despre dispariţia lui. A aflat astfel că nu a fost vorba de un truc, ci că Neff mai trecuse de două ori prin această transformare, o dată pe o scenă din Chicago, chiar în timpul reprezentaţiei, iar altădată acasă, în prezenţa soţiei sale, care a făcut o stare

acută de șoc văzând cum soțul ei se volatilizează sub ochii ei. Ciudățenia deosebită a acestor trei incidente constă în faptul că Neff a declarat că nu se simțea diferit de el însuși atunci când dispărea, ceea ce explică, poate, de ce nu-și dădea seama că i se întâmpla ceva ciudat, în timp ce reacția martorilor dovedea contrariul.

Estomparea treptată a lui William Neff, de care nu-și dădea seama, contrastează cu efectul neplăcut exercitat asupra d-nei d'Esperance de dispariția picioarelor sale. Putem numai să ne întrebăm care ar fi cauza. Dar nici unul din aceste cazuri, oarecum asemănătoare, nu poate fi comparat cu uimitoarele dispariții ale lui Jean Durrant, care putea să dispară prin propria lui voință. La fel de incredibil, disparițiile lui erau însoțite de teleportarea corpului său afară din orice încăpere în care era încuiat.

Jean Durrant, canadian de origine franceză, a atras pentru prima oară atenția publicului în 1898, când i-a făcut cunoscută, unui doctor din Winnipeg, această ciudată putere a sa. Avea atunci 24 de ani. Doctorul, al cărui nume nu a fost menționat, nu s-a lăsat impresionat de afirmațiile lui Durrant, gândindu-se că așa ceva este cu totul imposibil, dacă nu chiar o prostie. Durrant însă nu s-a lăsat. I-a spus foarte calm:

> Vă spun încă o dată, vă asigur că pot să-mi dizolv corpul când și unde îmi place. Nu pot să-mi explic fenomenul. Pur și simplu, vreau să mă volatilizez și după aceasta nu mai știu nimic până redevin normal. Pot să o dovedesc!

Doctorul a ridicat din umeri, crezând că omul era nebun. Dar, budinca se încearcă, mâncând-o! Și l-a invitat pe Durrant să-și demonstreze pe loc remarcabila lui însușire.

Durrant a protestat, spunând că îi este greu să dispară când este observat. Ochii care îl urmăresc cu privirea — a spus — îi răpesc din putere; a reușit o dată să dispară de față cu o altă persoană, un oarecare Williams din

Toronto şi după această experienţă s-a simţit bolnav. Dacă însă doctorul vrea să-l lege şi să-l încuie undeva, el va ieşi de acolo într-o clipă. Doctorul a ridicat iar din umeri, gândindu-se că omul era un simplu iluzionist ca Houdini. Şi-a adus apoi aminte că are o cămăruţă în care îşi prepară reţetele. Aceasta avea o singură uşă şi o ferestruică, prea mică pentru ca un corp omenesc să se poată strecura prin ea.

„Dacă reuşeşti să ieşi de aici, spuse doctorul cu un zâmbet ironic, te voi crede".

Durrant s-a dezbrăcat şi a intrat voios în cămăruţă. Doctorul l-a încuiat acolo, şi-a pus cheia în buzunar şi s-a dat înapoi, cu ochii la uşă. Nu a trecut multă vreme şi a auzit un zgomot de respiraţie profundă, venind din cămăruţă, după care nu s-a mai auzit nimic. Doctorul aştepta, încordat, întrebându-se ce va urma.

Auzind o voce în imediata lui vecinătate a sărit înapoi.

„Ei, eşti mulţumit acum?" spuse Durrant.

Doctorul s-a întors şi se uita, neîncrezător, la omul care stătea în spatele lui, gol puşcă, aşa cum îl născuse mama lui. Omul ieşise afară şi era liber. A realizat imposibilul!

Reuşita acestui test l-a determinat pe doctor să ia legătura cu doi din colegii săi. Ei l-au rugat să repete experimentul, pentru a verifica uimitoarea putere a lui Durrant şi a vedea dacă pot să descopere cum e posibil aşa ceva. Durrant i-a uimit şi pe ei prin ieşirea rapidă din încăperile în care aceştia îl încuiau. Doctorii nu au fost însă în stare să explice fenomenul. Mărturia unui martor ocular al puterii lui Durrant de a dispărea voluntar a fost apoi furnizată de dl. Williams din Toronto, care şi-a dat cuvântul de onoare că l-a văzut pe om volatilizându-se sub ochii lui, iar după ce a dispărut, hainele sale au căzut pe jos.

Aceasta i-a determinat pe doctorii amintiţi şi pe nişte prieteni ai acestora să-l întrebe pe Durrant dacă este de

acord să se supună unui test riguros, efectuat de poliție. I-au spus că este necesar să o facă pentru ca să se convingă că dispariţiile sale erau adevărate. Durrant a dat din umeri, dar a acceptat imediat. Poliția a fost sceptică, dar binevoitoare. La biroul de poliție, Durrant a fost dezbrăcat la piele și căutat cu strășnicie dacă nu are vreo unealtă cu care să descuie ușa. Nu s-a găsit nimic. A fost introdus într-o celulă, legat la mâini și la picioare și încuiat acolo. Șase polițiști păzeau ușa. Jean Durrant nu a ieșit însă pe acolo. La 2-3 minute după ce a fost încarcerat, el a apărut de după colțul coridorului în care făceau de pază polițiștii, încă gol, dar teafăr și nevătămat. A mai uimit încă o dată pe toți cei interesați!

Poliția a mai făcut un test, mai riguros decât precedentul. De data aceasta corpul său gol a fost prins în cătușe, la mâini și la picioare, și i s-a împiedicat orice altă mișcare, fiind fixat de perete cu lanțuri. Ușa celulei a fost încuiată, iar apoi sigilată cu ceară în mai multe puncte. Deși martorii au stat și de astă-dată afară, atenți la un posibil miracol, nici unul din ei nu l-a văzut pe Durrant ieșind pe ușă.

El a apărut, în schimb, brusc tot pe coridor, după mai puțin timp decât i-a fost necesar prima dată. Când s-a deschis celula s-a constatat că sigiliile erau neatinse, cătușele nu erau desfăcute, iar lanțul era fixat de perete ca la început.

Fiecare din aceste teste, efectuate în Winnipeg, părea să adeverească pe deplin afirmația lui Jean Durrant că poate să dispară prin proprie voință. Omul era o minune ambulantă, un om care a făcut posibil imposibilul. Putea să dispară, reapărând în altă parte după dorință. Nu a durat însă prea mult până ce s-a ales praful de el.

Niște societăți interesate din Chicago — S.U.A. l-au invitat să se supună unui test similar, efectuat de poliția locală. Jean Durrant a acceptat provocarea și a plecat spre Windy City. A fost cercetat din nou, la biroul de poliție și poarta grea a celulei s-a închis în spatele lui. Timp de o jumătate de oră nu a dat nici un semn de

viaţă, iar după ce a trecut o oră poliţiştii care îl păzeau erau convinşi că au de-a face cu un şarlatan. Râzând dispreţuitor, au deschis uşa celulei şi au fost surprinşi găsind celula complet goală, iar cătuşele zăcând pe jos!

De atunci, Jean Durrant nu a mai fost văzut şi nu s-a mai auzit nimic despre el. Nimeni nu a ştiut din acea zi ce i s-a întâmplat uimitorului tânăr. A reapărut în afara închisorii şi a plecat, pur şi simplu, în întunericul nopţii, gol şi neruşinat sau, ceea ce pare mai plauzibil, a dispărut din celula poliţiei şi a fost atras în dimensiunea invizibilă, pierzându-se într-o lume mai îndepărtată de noi decât faţa invizibilă a lunii?

Ultimele trei cazuri diferă destul de mult de cele discutate mai înainte, pentru a fi justificată etichetarea lor drept „variante" de dispariţie supranaturală. De fapt, ele formează o stranie progresie, care începe prin dispariţia izolată şi involuntară a unei părţi a corpului (picioarele d-nei d'Esperance), continuă cu dispariţia sporadică şi involuntară a întregului corp (William Neff) şi culminează cu dispariţia voluntară a întregului corp (Jean Durrant) ori de câte ori o doreşte subiectul. Prima şi cea de-a doua dispariţie s-au petrecut sub ochii mai multor martori, a căror prezenţă părea să faciliteze fenomenul, în timp ce dispariţiile voluntare ale lui Jean Durrant erau inhibate chiar de o singură persoană, dar vecinătatea unor fiinţe umane care nu puteau vedea ce se întâmplă nu i-a micşorat puterea de a dispărea.

Nici unul din subiecţi nu era neobişnuit de speriat sau suferind înainte de a dispărea, parţial sau total, ceea ce arată că emoţiile negative nu au accelerat dispariţiile. În nici unul din cazuri nu a existat vreo ameninţare violentă. Şi, exceptând dispariţia lui „Lucy Lightfoot", nu erau prezente condiţii atmosferice sau astronomice excepţionale care să fi putut provoca fenomenul. Într-adevăr, Jean Durrant putea să dispară voluntar, indiferent de circumstanţe, exceptând-o pe aceea în care puterea îi era diminuată din cauza prezenţei unor spectatori.

IX

Oare asemenea întâmplări pot exista cu adevărat?

> Puteți frecventa, ani în șir, diferite cercuri literare, fără să întâlniți pe cineva care să fi auzit de Ambrose Bierce; mai târziu însă puteți auzi pe vreun student erudit șoptind cu o teamă respectuoasă: „Bierce este cel mai mare prozator în viață".
>
> Arnold Bennett

În 1893 a apărut, în Statele Unite, o carte despre apariții de fantome și alte întâmplări supranaturale, intitulată *Can Such Things Be?* (Pot exista asemenea lucruri?). Ele erau prezentate ca întâmplări reale, culese sau auzite de însuși autorul ei, Ambrose Gwinnett Bierce, reputat ziarist american. Spre sfârșitul cărții sunt relatate, consecutiv, trei dramatice dispariții supranaturale. În continuare se fac considerații destul de amănunțite despre cauza posibilă a acestora, cu referiri, în cadrul discuției, la „distinsul savant dr. Hern din Leipsic" (Leipzig), care credea, se pare, că lumea noastră vizibilă cuprinde misterioase locuri goale, cam ca găurile șvaițerului, care sunt comunicante cu o lume invizibilă, în care pot nimeri ocazional indivizi ghinioniști, care, astfel, dispar.

Cele trei cazuri, prezentate aici, sunt, în felul lor, clasice. Două dintre ele, și anume *The Difficulty of Crossing a Field* (Dificultatea de a traversa un câmp) și *Charles Ashmore's Trail* (Drumul lui Charles Ashmore) au avut loc (sau au fost plasate) în S.U.A., iar cel de-al treilea caz, *An Unfinished Race* (O cursă neterminată), în Anglia. Cele două istorisiri americane sunt neobișnuite prin faptul că au dobândit o „post-acțiune", în sensul că, trecând

printr-un proces, deocamdată inexplicabil, aceleași povestiri au fost plasate în locuri și timpuri diferite. Aceasta a produs mare confuzie în rândul scriitorilor care tratau despre dispariții misterioase și care au prezentat prea des asemenea cazuri drept cazuri „adevărate", fără să-și dea seama că utilizează un material „la mâna a doua". Cum vom vedea, istorisirile „de tip erzaț" sunt plasate, toate, la o dată diferită de cea a originalului, așa încât relatările recente sunt plasate geografic tot mai departe de original!

Povestirile originale au căpătat o pondere deosebită în urma dispariției misterioase a lui Bierce, în 1913. Într-adevăr, nici până azi nu se știe ce a devenit acesta. Și pentru că Bierce a dispărut fără urmă, la fel cu James Worson din *An Unfinished Race*, se prea poate ca scriitorul nostru să fi pătruns, el însuși, într-una din găurile doctorului Hern!

Dat fiind că *An Unfinished Race* este cea mai scurtă și mai puțin cunoscută din cele trei relatări, îmi permit să o reproduc în întregime și cititorul va admite că este uimitoare:

> James Burne Worson era un cizmar care locuia în Leamington, Warwickshire, Anglia. Avea o prăvălioară, situată pe o stradă laterală care dădea în drumul spre Warwick. În cercul lui modest era considerat un om onest, deși, la fel cu mulți membri ai clasei sale din Anglia îi cam plăcea să bea. Când era băut avea tendința de a face pariuri nebunești. Într-una din aceste prea frecvente ocazii s-a lăudat cu isprăvile sale de pedestraș și de atlet; consecința a fost un meci contra naturii. A pariat pe o monedă de aur de 20 de șilingi că va parcurge alergând drumul până la Coventry și înapoi, o distanța ceva mai mare de 40 de mile. Cursa a avut loc la 3 septembrie 1873. Worson a plecat o dată cu omul cu care făcuse pariul, numele acestuia nu este amintit, însoțit de Barham Wise, ne-

gustor de pânzeturi şi Hamerson Burns, fotograf de profesie, care îl urmau cu o şaretă sau căruţă.

Câteva mile, Worson a alergat cu pas uşor, fără semne de oboseală, pentru că el dispunea, într-adevăr, de o mare rezistenţă şi nu era destul de beat ca aceasta să scadă. Cei trei bărbaţi din căruţă îl urmau la mică distanţă, încurajându-l, din când în când, prieteneşte, după mintea lor. Deodată, chiar în mijlocul drumului, la nici 12 yarzi distanţă de ei*, sub ochii lor aţintiţi asupra lui, omul a părut că se împiedică, a sărit cu capul înainte şi, scoţând un strigăt îngrozitor a dispărut! Nu a căzut la pământ, ci a dispărut înainte de a-l atinge. Nu s-a mai descoperit nici urmă de Worson.

Un timp au rămas pe loc, nehotărâţi, apoi s-au întors la Leamington, au povestit uimitoarea întâmplare şi au fost arestaţi. Ei erau însă oameni înstăriţi, consideraţi sinceri, nu băuseră atunci şi nu s-a aflat nimic ce ar fi putut să le discrediteze relatarea extraordinarei lor aventuri; totuşi, opinia publică din Regatul Unit nu a fost unanimă în privinţa adevărului acestei relatări. Dacă martorii aveau ceva de ascuns, alegerea mijloacelor a fost, desigur, una din cele mai surprinzătoare din câte au fost alese de oameni cu mintea sănătoasă.

Relatarea părea convingătoare, dar cât era de adevărată?

Un cititor cu spirit de observaţie a sesizat imediat două probleme. În primul rând, distanţa dus-întors dintre Leamington şi Coventry, apreciată la „ceva mai mare de 40 de mile" era, în realitate, mai puţin de jumătate din această valoare. Apoi, problema numelui personajelor: „James Burne Worson", „Barham Wise" şi „Hamerson Burns" au o suspectă rezonanţă americană, deşi, după spusele lui Joe Portland, de la poliţia din Warwickshire,

* Aproximativ 11 m (Nota red.)

„Hamerson" este un nume de botez, întâlnit în nordul Angliei. Mă deranjează însă mai mult numele de familie „Worson". Nu numai că nu l-am auzit niciodată înainte de a fi citit povestea lui Bierce, dar nu l-am putut găsi nici ulterior în vreun „catalog" de nume britanice. Se pare că este necunoscut în această țară.

Am devenit apoi curios să aflu cum a ajuns Ambrose Bierce, care și-a petrecut cea mai mare parte a vieții la San Francisco, adică în „Vestul sălbatic" al S.U.A., să audă despre ceva ce s-a întâmplat tocmai la Leamington Spa? Am găsit explicația, când am descoperit, spre surprinderea mea, că Bierce, un evident anglofil, a trăit și a muncit în Anglia, între iulie 1872 și august 1875, ba, mai mult, a locuit, împreună cu soția și cu primul său născut pe strada South Parade din Leamington Spa, din primăvara anului 1874 până în august 1875. Leigh, al doilea fiu al lui Bierce, s-a născut la Leamington, în mai 1874! În măsura în care pot fi sigur, în septembrie 1873, când a avut loc dispariția lui Worson, Bierce locuia temporar în Hampstead, la Londra, după care a petrecut câteva luni la Bath. Rezultă deci că Bierce ar fi putut citi despre dispariția lui Worson în ziarele engleze și/sau ar fi putut auzi, direct de la martori, când locuia la Leamington.

Cu toate că Bierce avea o poziție admirabilă pentru a culege relatări despre o dispariție stranie, petrecută lângă Leamington Spa, s-a dovedit imposibil de găsit vreo informație care să poată adeveri remarcabila lui poveste. Cea mai supărătoare, în această privință, a fost pierderea arhivelor poliției din Leamington Spa, pe atunci independentă, dar care apoi a fuzionat cu cea din Warwickshire în 1947, arhivele fiind distruse de vandalii oficiali. Aceasta înseamnă că detaliile privitoare la dispariția lui Worson, relatate poliției de prietenii săi, dacă asemenea interogatorii au avut loc cu adevărat, nu pot fi reexaminate. Comandantul Terence Gardner, care cunoștea prea bine incidentul și manifesta un viu interes

pentru istoria Leamingtonului, nu a găsit însă nici o referire la acest incident, nici în propriile sale însemnări, nici în cărţile sale despre acest oraş.

Din păcate, nici după ce am cercetat fiecare ediţie din 1873 a ziarului *Royal Leamington Spa Courier* nu am găsit nici o relatare a dispariţiei lui Worson. Incidentul nu era menţionat nici în *The Times*, deşi în numărul acestuia din 11 decembrie 1873 este inserat straniul incident în care au fost implicaţi, la Bristol, soţii Cumpston. În nici unul din registrele de comerţ din anii 1870, din Leamington Spa, nu figurează cizmarul James Worson, negustorul de pânzeturi Barham Wise sau fotograful Hamerson Burns; unele nume sunt într-adevăr menţionate, posesorii lor având însă alte ocupaţii. De altfel, trebuie să recunosc că Bierce a sugerat numai şi nu a susţinut ferm că Wise şi Burns au locuit şi lucrat în oraş. Nici în registrul oficiului poştal din Leamington din 1868, cel mai apropiat de data incidentului, nu am găsit nici unul din aceste nume.

Această împrejurare ne sugerează fie că Bierce — care a scris după ce trecuseră douăzeci de ani de la eveniment, a greşit, fie că el a prezentat o ficţiune drept relatarea unui eveniment real. Cum nimeni nu a semnalat o dispariţie atât de remarcabilă în nici un alt ziar, chiar localizând-o în altă parte, suntem îndreptăţiţi să optăm pentru a doua variantă.

Şi atunci, cine a fost Ambrose Gwinnett Bierce sau Bierce Dumnezeu Atotputernicul, cum îi spuneau unii şi care e adevărul relatării sale?

Bierce a fost unul din scriitorii proletari, originar din Statele Unite, născut la 24 iunie 1842 la ferma părinţilor săi din Meigs County, Ohio. Nu a învăţat la nici o şcoală oficială; prima lui slujbă plătită, căpătată curând după ce familia lui s-a mutat la Elkhart, în Indiana, a fost aceea de muncitor la fabrica de cărămizi a oraşului. Mai târziu a fost chelner. Fiind mic de statură, a căpătat multe din caracteristicile unei persoane subdez-

voltate fizic: irascibilitate, hipersensibilitate, arivism şi ambiţie.

Semnificativ, la 15 ani Bierce a avut o legătură intimă cu o matroană septuagenară din Elkhart; nu se aminteşte cine pe cine a sedus. Legătura a continuat, în secret, timp de mai mulţi ani, bărbatul miniatural ajungând la concluzia că ar putea realiza astfel mai multe în viaţă decât servind la mese. Bătrâna lui iubită l-a determinat să citească şi să scrie, discuta cu el despre literatură şi încuraja entuziasmul lui pentru cuvântul tipărit. Ea l-a îndreptat în direcţia cea bună şi el a urmat drumul ce i-a fost arătat.

Ca şi în cazul multor americani, viaţa lui a suferit o bruscă schimbare în 1861, când a izbucnit războiul civil. El s-a înrolat în unitatea de voluntari din Indiana şi a luptat pentru Uniune întregul război, supravieţuind după răni serioase, căpătate în numeroase bătălii. De fapt războiul a fost cea mai bună perioadă a vieţii sale; în anii următori privea înapoi cu nostalgie la epoca ce i-a servit ca sursă de inspiraţie pentru unele din cele mai realizate şi impresionante povestiri ale sale. După război, Bierce a pornit spre vest şi s-a instalat la San Francisco, unde a devenit corespondent permanent, ajungând, în cele din urmă, colaborator apreciat al unor ziare importante de pe Coasta de Vest, ca, de exemplu, *The San Francisco News, The Argonaut, The San Francisco Examiner* şi *The Cosmopolitan.* A scris câteva cărţi, unele din ele fiind culegeri de scurte povestiri, în care transpar adesea interesul pentru supranatural şi umorul său ieşit din comun. Astfel, pot fi amintite „Bucuria duşmanului" (1872), „Pânza de păianjen dintr-o ţeastă goală" (1874) şi „Dicţionarul diabolic" (1906). Ciclul de scurte povestiri, printre care figurează şi „În miezul vieţii" (1892), cuprinde şi una dintre cele mai bune, inspirată de războiul civil, intitulată „O întâmplare pe podul din Golful Bufniţei", care a fost ecranizată.

Veracitatea, însă, nu a fost unul din punctele forte ale lui Bierce, decât poate în sens artistic. El a fost „zgârcit" în această privință, oricând i-a convenit. De exemplu, le spunea tuturor că a lucrat, până la 17 ani, la ferma părinților săi, de unde a fugit la Chicago, devenind un ziarist independent și a lucrat în această calitate până la începutul războiului civil. Se lăuda că știe multe limbi străine, pretinzând că are bogate cunoștințe de greacă, latină, franceză și germană, când în realitate acestea erau rudimentare. Tot astfel, voia să pară că este la curent nu numai cu marile opere literare, ci și cu ideile filosofice, curentele politice, tendințele și evenimentele întregii lumi, cu arta și muzica, de asemenea cu o mulțime de alte probleme, care, de fapt, îi erau cu totul străine. Unul din biografii săi spunea că „Bierce se afla sub imperiul înțelegerii greșite a deficiențelor educaționale. Conștient sau nu, era totdeauna în defensivă de teama ridicolului". Cu alte cuvinte, nu a fost nici fericit, nici un om sincer.

Să analizăm, pe scurt, disparițiile descrise în „Dificultatea de a traversa un câmp" și „Drumul lui Charles Ashmore". Sunt istorisiri fascinante, dar nu am găsit, nici în ele, ceva definit în sprijinul autenticității lor. Deși sunt, probabil, produsul bogatei imaginații a lui Bierce, ele lasă loc îndoielii, la fel ca în toate misterele.

Iată cum începe „Dificultatea de a traversa un câmp":

> Într-o dimineață de iulie, în anul 1854, un plantator pe nume Williamson, care locuia la șase mile distanță de Selma, din Alabama, stătea, împreună cu soția și copilul, pe veranda locuinței sale. Chiar în fața casei se întindea un câmp de aproximativ 50 de yarzi, despărțind-o de drumul public, numit și „șosea". Dincolo de acest drum se afla o pășune îngrădită, cu iarbă cosită, având o întindere cam de zece acri; era netedă, fără un pom, o stâncă sau alt obiect, natural

sau artificial, pe suprafața ei. În acel moment nu se afla pe pășune nici măcar un animal domestic. Pe un alt câmp, dincolo de pășune, lucrau o duzină de sclavi, urmăriți de un supraveghetor.

Se spune, în continuare, că dl Williamson s-a sculat de pe scaun, i-a spus soției că a uitat să-l întrebe pe supraveghetor despre „caii aceia" și a pornit drept înainte, iar apoi de-a curmezișul pășunii. În momentul în care a păşit pe pășune, a fost întrecut de un vecin, pe nume Armour Wren, care mergea „pe șosea" în trăsura lui deschisă, condusă de un vizitiu; era însoțit de fiul său James și de un băiat negru. Armour Wren și-a amintit deodată că a uitat să-i spună lui Williamson că nu poate să-i livreze caii pe care a promis să-i aducă până dimineața.

I-a poruncit vizitiului să întoarcă trăsura și când vehiculul s-a răsucit, toți trei l-au văzut pe Williamson traversând agale pășunea. În clipa aceea un cal s-a împiedicat și era să cadă. S-a îndreptat singur, când James Wren a strigat: „Tată, ce i s-a întâmplat d-lui Williamson?"

Deși nimeni din trăsură nu l-a văzut, de fapt, pe Williamson dispărând, atenția lor fiind pentru moment distrasă de calul care s-a împiedicat, toți erau conștienți că acesta a dispărut în acele câteva secunde cât nu l-au urmărit cu privirea. Ambrose Bierce scrie că mai târziu, când Armour Wren a trebuit să depună mărturie în cadrul procedurii legale, referitor la situația lui Williamson, a declarat următoarele:

Exclamația fiului meu m-a făcut să privesc în direcția zonei în care îl văzusem pe decedat [sic] cu o clipă înainte, dar acesta nu mai era acolo; nu se mai vedea nicăieri... D-na Williamson cu copilul în brațe, urmată de câțiva servitori, a pornit în goană în josul drumului, strigând înnebunită „S-a dus, s-a dus! O,

Doamne! Ce lucru îngrozitor!" şi alte exclamaţii de acest gen, pe care nu le-am putut distinge cu exactitate... Se comporta ca o nebună, dar cred că era natural în împrejurările date. Nu am avut motive să cred că şi-a pierdut minţile. De atunci nimeni nu l-a mai văzut pe dl Williamson şi nici nu a auzit de el.

Pare ciudat că Ambrose Bierce a omis să ne spună numele de botez al lui Williamson, deşi nu i-a fost greu să le „descopere" pe cel al lui Wren şi al fiului său. În ciuda acestei omisiuni şi a faptului că relatarea sa este prima descriere cunoscută a acestei dispariţii, scriitorii de după el, fără a explica de unde au aflat, au stabilit că prenumele omului dispărut era „Orion".

Ei au mai afirmat că „tânărul" Ambrose Bierce a investigat personal acest remarcabil mister, ceea ce este tot atât de improbabil, pe cât este de neplauzibil. Pe lângă faptul că Bierce avea 14 ani când se vorbea despre dispariţia lui Williamson, Selma era pe-atunci un sătuc, comunicând cu exteriorul numai prin nişte drumuri mizerabile. În 1846 exista numai o singură linie de cale ferată în toată Alabama, între oraşele Montgomery şi Cheham, la 35 de mile de Selma. O cale ferată până în acest oraş s-a construit abia câţiva ani mai târziu. În 1854, familia Bierce a locuit la Elkhart, în Indiana, departe, spre nord. Într-adevăr, s-ar putea ca Bierce să fi trăit, pentru moment, pe o altă planetă şi să-şi fi dat osteneala de a se deplasa la Selma, neţinând seama de cheltuială.

Ciudat e însă că, într-un număr din 1953 al revistei *Fate*, a apărut un articol al scriitorului Stuart Palmer, *How Lost Was My Father* (Cum l-am pierdut pe tatăl meu), în care este descrisă o dispariţie aproape identică, ce a avut loc la 23 septembrie 1880, în vecinătatea oraşului Gallatin din Tennessee. Fermierul care a dispărut în mod supranatural se numea David Lang. Acesta şi-a lăsat soţia (Emma) şi pe cei doi copii (Sarah şi George)

în pragul casei de la ferma sa, pornind să traverseze un câmp de 40 de acri, pentru a inspecta nişte cai într-un padoc din apropiere. În timp ce străbătea câmpul, a fost observat de doi prieteni — judecătorul August Peck şi cumnatul acestuia Wade, care veneau în vizită la el, într-o trăsură deschisă. Amândoi i-au făcut semne de salut, iar el, zărindu-i, le-a răspuns la salut şi s-a întors în direcţia casei; subit, a dispărut din ochii lor şi de atunci nu a mai fost văzut niciodată.

Palmer susţinea că a auzit povestea de la Sarah Lang, fiica lui David Lang. Este însă vorba, cu siguranţă, despre povestirea lui Bierce, plasată în alt loc şi la altă dată, fiind schimbate şi numele personajelor. Astfel, în persoana lui „August Peck" al lui Palmer poate fi recunoscut imediat „Armour Wren" al lui Bierce. Şi mai semnificativ e că examinând cu atenţie o hartă a oraşului şi a regiunii Gallatin din 1878, pe care sunt însemnate numele tuturor fermierilor şi ale proprietarilor de terenuri, nu l-am găsit pe David Lang şi nici un alt Lang. Aflând că recensământul din 1880 cuprindea districtul Sumner în care era situat oraşul Gallatin, am cercetat şi datele respective cu aceeaşi neşansă.

Oricum, Stuart Palmer nu s-a mulţumit doar cu plagierea povestirii lui Bierce; el a preluat şi încheierea din „Drumul lui Charles Ashmore", pe care o redăm mai jos.

După Palmer, în august 1881, la aproximativ un an după dispariţia lui David Lang, cei doi copii ai acestuia, Sarah şi George, în timp ce traversau câmpul de 40 de acri au observat un cerc de iarbă veştedă în locul de unde dispăruse tatăl lor; instinctiv, Sarah şi-a strigat tatăl şi, spre uimirea ei, l-a auzit pe acesta răspunzându-i cu o voce „spectrală", cerând ajutor în repetate rânduri. Copiii nu au putut face altceva decât să asculte, lacrimile curgându-le şiroaie pe obraji. Mama lor a venit în grabă să vadă ce s-a întâmplat şi a auzit, de asemenea, vocea soţului. Fenomenul s-a repetat câteva zile, vocea

devenind tot mai slabă, pentru ca, în cele din urmă, să nu se mai audă deloc.

Povestea mai face un salt în spațiu și nu după mult timp ea este relatată în *New York Sun*: la 23 aprilie 1885, fermierul Isaac Martin din Salem, Virginia, mergând pe un câmp, a dispărut; de astă-dată nu s-a precizat cine a fost martor ocular.

După ce s-a mutat în nord, din Alabama în Tennessee, apoi în est, în Virginia, următoarea mutare logică pentru oricare povestire ambulantă ar fi fost traversarea Oceanului Atlantic și încercarea norocului în Anglia. Nu aș vrea să apar ca un sceptic înrăit, dar coincidența mi se pare prea mare, și cunoscând că „Orion" Williamson a dispărut pe un câmp, sub ochii soției și ai copilului său, în iulie 1854, mi-e greu să accept ca sigur faptul că Peter Williamson a dispărut, în același mod, în grădina sa, în prezența soției și a celor doi copii ai săi, în iulie 1974. Similitudinea numelor și a datelor mi se pare suspectă. Îmi vine să întreb, să mă ierte Charles Fort, dacă nu cumva cineva colecționează Williamsoni.

Am întâlnit dispariția lui Peter Williamson într-o carte intitulată *Encounters with the Unknown* (Întâlniri cu necunoscutul), publicată de Robert Hale în 1990. M-a întristat faptul că autorul, Colin Parsons, plasând familia Williamson în Somerset, nu a indicat locul exact; presupun că nu a făcut-o din cauza familiei pe care spune că a intervievat-o și care nu dorea să fie „vânată" de maniaci și excentrici. De aceea, m-am pus pe treabă și am cercetat ziarele din Somerset apărute în jurul datei dispariției, cu speranța să aflu mai mult, dar nu am găsit în ele nici o referire la așa ceva. După aceasta i-am scris lui Colin Parsons, prin editorul său, întrebându-l din ce motiv a procedat astfel, dar scrisoarea mi-a fost returnată, o dată cu trista veste a morții lui Colin Parsons. Pot numai să sper că autorul decedat nu l-a imitat pe Stuart Palmer, dar lipsa oricăror dovezi

care să susțină realitatea întâmplării lasă problema deschisă.

În a treia povestire a lui Ambrose Bierce, intitulată „Drumul lui Charles Ashmore" este relatată dispariția lui Charles Ashmore, în vârstă de 16 ani, din 9 noiembrie 1878, cu aceeași grijă pentru detalii și cu aerul că este vorba de un reportaj autentic, ceea ce, de altfel, deosebește această povestire de celelalte două. De astă-dată, misteriosul eveniment are loc la Quincy, în Illinois, unde familia Ashmore avea o fermă. La o oarecare distanță de casa lor de la fermă curgea un izvor limpede, din care luau apă pentru nevoile casnice. Cam la ora nouă seara, Charles Ashmore a luat o gălețică și a plecat să ia apă, dar nu s-a mai întors. În cele din urmă, tatăl său, Christian Ashmore, și sora sa, Martha, luând un felinar, au plecat să-l caute.

> Ningea slab, acoperind cărarea, astfel încât urma fiecărui pas al tânărului era perfect imprimată. După ce a parcurs ceva mai mult decât jumătate de drum — poate 75 de yarzi — tatăl, care mergea înainte, s-a oprit și ridicând felinarul, a rămas locului, cu privirea ațintită spre întunericul din față.
>
> „Ce s-a întâmplat, tată?" îl întrebă fata.
>
> Se întâmplase următorul lucru: urmele tânărului se întrerupeau brusc, iar cărarea era, în continuare, acoperită cu zăpadă moale, necălcată. Ultimele urme erau foarte clare... La lumina dimineții nu s-a găsit nimic nou. Aceeași zăpadă moale, curată, neîntreruptă, acoperea, cu un strat subțire, ultima porțiune a cărării.

Charles Ashmore a dispărut și nu a mai fost văzut niciodată. În schimb, a fost auzit. După patru zile, mama lui, mâhnită, s-a dus la izvor să ia apă. Trecând prin dreptul locului unde i-a dispărut fiul, a auzit vocea lui dintr-o direcție, apoi din alta. A mers după voce până

când, extenuată, fără să fi stabilit de unde venea vocea, s-a întors acasă.

> Fiind întrebată ce îi spunea vocea, nu a fost în stare să răspundă, arătând numai că vorbele erau perfect distincte. Într-o clipă, întreaga familie s-a adunat la locul în cauză, dar, neauzind nimic, au crezut că mama a avut o halucinație, provocată de o mare anxietate și dereglare nervoasă. Timp de mai multe luni însă, la intervale neregulate de câteva zile, vocea a fost auzită de mai mulți membri ai familiei și de persoane străine. Toți au declarat că era, sigur, vocea lui Charles Ashmore, că părea să vină de la mare distanță, se auzea slab dar era articulată clar și că nu s-a putut determina de unde venea și nici nu au putut fi repetate cuvintele spuse. Intervalele de tăcere s-au prelungit, vocea a devenit tot mai slabă și mai depărtată și de la mijlocul verii nu s-a mai auzit deloc.

Cum am mai spus, această voce misterioasă pare să fi fost sursa completării operate de Stuart Palmer la povestirea despre Orion Williamson în versiunea lui, în care copiii lui David Lang aud vocea tatălui lor, în locul în care acesta a dispărut.

„Drumul lui Charles Ashmore" a cunoscut cel puțin două variante, fiecare cu schimbarea datei, a locului și a personajelor.

În prima reluare, ne mutăm în Ajunul Crăciunului din 1889, în localitatea South Bend din Indiana. Oliver Larch, de unsprezece ani, pleacă să aducă o găleată cu apă de la izvorul familiei. După o clipă părinții îl aud țipând: „Ajutor! M-au prins!" Când aceștia au alergat afară, au găsit numai urmele pașilor săi pe zăpadă, care se întrerupeau la jumătatea drumului spre izvor.

În cea de-a doua, ne găsim peste Atlantic, la Rhayader, în Powys — Țara Galilor. Este Ajunul Crăciunului din 1909. Owen Thomas îi spune fiului său Oliver, de 11 ani, să aducă o găleată de apă de la izvorul din apro-

piere. Băiatul pleacă, vesel, dar după câteva clipe, începe să strige: „Ajutor! Ajutor! M-au prins!" Părinții aleargă afară, unde nu găsesc decât urmele paşilor săi pe zăpadă, care se opresc la jumătatea drumului până la izvor. De atunci tânărul Oliver nu a mai fost auzit sau văzut vreodată.

Deşi ambele variante erau, evident, versiuni deformate şi transplantate ale povestirii lui Bierce, am scris lui Bryan Lawrence, de la biblioteca de studii locale din centrala bibliotecilor ținutului, situată în Llandrinod Wells, Powys, care a locuit odată în Rhayader, întrebându-l dacă un anume Oliver Thomas a dispărut în mod misterios din Rhayader la data respectivă sau în jurul acesteia. Mi-a răspuns, oarecum plictisit: „Această poveste are obiceiul să reapară din timp în timp. Acum zece ani, sau mai demult, am fost solicitat să o verific. Atunci am cercetat toate sursele accesibile, inclusiv poliția locală, *dar nu am găsit nici o dovadă că acest eveniment sau altul, asemănător, s-ar fi întâmplat în localitate* (sublinierea autorului).

În timp ce aşteptam răspunsul d-lui Lawrence am avut prilejul să cercetez dacă vineri, 24 decembrie 1909, a nins. Am constatat, cu surprindere, că ideea cu urmele de paşi pe zăpadă nu avea nici un temei. În ziarul *The Hereford Times* de sâmbătă, 25 decembrie 1909, era prezentată starea vremii din săptămâna precedentă. Începutul acesteia era destul de mohorât:

> Din cauza ninsorii abundente de sâmbătă şi duminică, de asemenea de luni, în mai multe locuri, mai ales în nord, activitatea în aer liber a fost suspendată... în noaptea de marți vremea a fost, în continuare, rece şi a căzut multă zăpadă; începând cu dimineața de miercuri a urmat *un rapid dezgheț* (sublinierea autorului).

Ideea cu urmele paşilor lui Charles Ashmore care dispar de pe zăpadă, folosită ca dovadă a unei dispariții supra-

naturale, este foarte isteaţă. Ea exclude nevoia de martori ai dispariţiei şi dă o întorsătură interesantă celei de-a treia povestiri a lui Bierce, care este susţinută de vocea spectrală, aceasta întărind, la rândul ei, mesajul funest al urmelor de paşi.

Dar oare este originală ideea? Răspunsul este: Deloc! Într-adevăr, o întâmplare cu lipsa paşilor pe zăpadă, dovedind că a avut loc o dispariţie supranaturală involuntară, s-a înregistrat cu peste o mie de ani înaintea naşterii lui Ambrose Bierce.

Evenimentul este consemnat în *Life of St. Cuthbert,* scrisă de venerabilul călugăr Bede, care s-a născut în 634 şi a murit în 687. Încă din tinereţe acesta a intrat la mânăstirea din Ripon, unde a fost însărcinat cu primirea oaspeţilor. Trebuia să întâmpine şi să aibă grijă de toţi vizitatorii mânăstirii.

Într-o dimineaţă de iarnă, intrând în camera de oaspeţi, Cuthbert a găsit un tânăr pe care nu-l cunoştea. L-a salutat cu căldură şi i-a făcut abluţiunile uzuale, în special spălarea picioarelor, ca semn de umilinţă. Cuthbert a presupus că nouvenitul a mers o noapte întreagă prin zăpadă până să ajungă la mânăstire, care era situată într-un loc izolat şi i-a spus că nu va dura prea mult până să-i prepare ceva de mâncare. Tânărul i-a mulţumit, dar a spus că face o călătorie până într-un loc depărtat, aşa încât trebuie să plece imediat dacă vrea să ajungă la destinaţie. Cuthbert l-a rugat să nu se grăbească pentru că sigur va leşina de foame şi frig. Protestele lui l-au oprit pe băiat până s-a aşezat masa şi s-au pus bucatele pe ea. Cuthbert i-a spus să mănânce ca să-şi refacă puterile, apoi l-a lăsat singur, ducându-se la brutărie ca să-i aducă nişte pâine proaspătă.

Când s-a întors, tânărul dispăruse. Pământul era acoperit cu zăpadă proaspătă, dar pe ea nu se vedeau urme de paşi. Omul lui Dumnezeu a rămas uimit. Îşi spărgea capul căutând să înţeleagă ce s-a întâmplat,

iar apoi a dus masa înapoi, în cămară. La uşă l-a izbit o aromă minunată. S-a uitat în jur să vadă de unde vine acest parfum şi a zărit trei pâini rotunde, neobişnuit de albe şi frumoase. Tremurând îşi spuse: „Acum ştiu că a fost un înger, care nu a venit să fie hrănit, ci să hrănească. A adus pâine cum nu se poate face pe pământ, mai albă decât un crin, mai dulce decât trandafirii, mai gustoasă decât mierea. O asemenea hrană nu vine, evident, din lumea noastră de suferinţă, ci din raiul bucuriei. Nu e de mirare că a refuzat hrana omenească dacă în cer se poate bucura de pâinea vieţii eterne".

Contrar credinţei lui Cuthbert că tânărul său vizitator era înger, ne permitem să apreciem evenimentul cu un ochi mai pragmatic, considerând că nu persoana, ci dispariţia ei a fost miraculoasă. Dacă acceptăm zăpada ca dovadă a acesteia, se pare că avem de-a face cu o dispariţie supranaturală. Oricum, dacă cele trei pâini de un alb minunat nu fuseseră aduse de Cuthbert de la brutărie — şi după cum remarca însuşi Cuthbert, o asemenea pâine albă nu se putea face pe pământ — înseamnă că apariţia lor a fost supranaturală. Şi dacă în acest caz nu existau într-adevăr urme de paşi pe zăpadă în jurul mânăstirii, atunci tânărul nu a sosit mergând pe jos şi, deci, monahul putea avea dreptate în privinţa locului din care venise tânărul!

O mult mai modernă dispariţie, adeseori menţionată, s-a bazat pe constatarea absenţei urmelor de paşi pe nisip şi nu pe zăpadă. Incidentul care a inspirat această povestire s-a produs la sfârşitul lunii iulie a anului 1924, când doi aviatori britanici, şeful de escadrilă William Conway Day şi pasagerul său, Donald Ramsey Stewart, ofiţer pilot al escadrilei de bombardament Nr. 84, cu baza la Shaibah, aeroport pentru Basrah în Irak, s-au prăbuşit, cu avionul lor de tip Haviland, în timpul unei furtuni de nisip, la 18 mile sud de linia ferată Basrah-

Nasiriyeh. *The Times* din 31 iulie 1924 relata: „Aparatul, deteriorat, a fost găsit, dar în ciuda unor căutări atente, cei doi ofițeri nu au putut fi găsiți. Există temeri că au pierit încercând să ajungă la linia ferată".

Nici azi nu știe nimeni ce li s-a întâmplat celor doi piloți, deși Royal Air Force amintește că s-a trimis, în deșert, o patrulă înarmată în căutarea tribului arab ostil, care a subtilizat părți din avionul prăbușit și, poate, întâlnindu-i pe cei doi, i-a omorât. Oricum, nu a trecut multă vreme și cineva, amintindu-și poate de povestirea lui Bierce, a susținut că s-au găsit urmele pașilor lui Day și ai lui Stewart în nisip, după coborârea lor din avion și că, brusc, aceste urme se întrerupeau în mod misterios, iar oamenii care le-au lăsat nu au mai fost văzuți nicăieri. Întrucât nu există dovezi ale unei ieșiri atât de remarcabile din lumea noastră, înseamnă că în ciuda misterului în care este învăluită soarta lui Bill Day și a lui Donald Stewart, dispariția lor a fost, probabil, un fenomen natural și nu supranatural.

Dispariția lui Ambrose Bierce în 1913 a rămas, și ea, un mister, deoarece nici corpul acestuia nu a fost găsit. Cum a remarcat prietenul și biograful său, Walter Neale, dispariția sa a fost excelentă pentru evoluția carierei: „Nimic nu a sporit interesul pentru Ambrose Bierce mai mult decât dispariția sa. Obscuritatea este numai obscuritate, în timp ce o dispariție aduce faimă".

Știm că Bierce a plecat din Washington, cu trenul, într-o zi de marți, 2 octombrie 1913, aparent cu destinația Mexic, unde era în toi războiul civil. La 71 de ani era văduv și avea o sănătate precară (era un astmatic cronic); avea nostalgia frumoaselor și depărtatelor zile trecute ale vieții sale în corpul de voluntari din Indiana și era stăpânit de nevoia de inspirație pentru a scrie. De ani de zile le vorbea prietenilor săi despre sinucidere, asigurându-i că dacă nu va muri de moarte naturală își va lua singur zilele, curând după ce va împlini 70 de ani.

> Cu 12 luni înaintea dispariției lui Bierce [consemna Walter Neale], unul dintre asociații săi cei mai apropiați, un tânăr... a cumpărat în Germania un revolver, pe care i l-a făcut cadou; Bierce a spus că atunci când va veni vremea își va zbura creierii cu el. Poate că aceasta era moartea pe care și-a ales-o: un glonte în cap; o moarte decentă de soldat.

Bierce a mers cu trenul până la Chickamauga, unde a ajuns la 5 octombrie; a sosit apoi la Murfreesboro, unde a vizitat mai multe vechi câmpuri de bătaie din războiul civil. A trecut prin Nashville, Savannah, Shiloh, Corinth și New Orleans. La 27 octombrie a ajuns la San Antonio. La începutul lui noiembrie se afla în Laredo, apoi a plecat la El Paso și, mai departe, a trecut frontiera în Mexic la Juarez, după ce și-a ridicat pașaportul. La 16 decembrie 1913 a coborât din tren la Chihuahua, de unde s-a primit un ultim mesaj de la el. De aici drumul lui nu se cunoaște. Întâlnirea cu Pancho Villa, despre care spunea că o va avea, este apocrifă. Walter Neale neagă cu străşnicie că această întâlnire ar fi avut loc: „Ce absurditate! Un om bătrân, în al 72-lea an al vieții, suferind de astm de ani de zile, să fi mers în cel mai astmogen ținut din lume, pe câmpiile acelea banale alcaline, ca să-și pună în pericol viața".

Prin urmare, Bierce nu a dispărut, probabil, în mod supranatural, ci s-a împușcat în vreo văgăună depărtată; în poeziile sale — a fost un poet talentat — s-a apropiat mai mult de expresia esenței acestei stranii dimensiuni, în care trec, poate, cei ce au dispărut atât de misterios. Versurile de mai jos fac parte dintr-un poem, intitulat *The Passing Show* (Spectacolul trecerii):

> Nu știu dacă vis a fost. Ajuns-am
> Într-un ținut care părea la fel a fi
> Cu cel ce parcă-l cunoșteam de ieri,
> Dar orișicum a fost, un nume n-am putut să-i dau.

Era un ţinut straniu, de melancolie plin,
Tăcut şi dezolant. De-o parte şi de alta
O mare se-ntindea cu ape parcă moarte
Şi moarte pe-ale sale maluri pădurile păreau.

Pot fi, oare, adevărate întâmplările descrise de Ambrose Bierce? Desigur că pot, cum cred că se demonstrează în prezenta carte. Ce-i drept, Bierce a descris amănunţit fenomenul fără a deveni plictisitor prin plasarea lui într-un cadru de fapte verificabile.

X

Vapoare şi avioane care dispar

> Alături, femeile despre care s-a pomenit au dispărut îndată din ochii lor. S-a spus întâi că a fost o iluzie deşartă..., dar mai târziu, părerea generală a fost că aceste femei erau fie parce, adică zeiţe ale destinului, fie nişte nimfe sau zâne, având cunoştinţe profetice graţie ştiinţei lor de necromanţie, deoarece tot ce au spus s-a împlinit.
>
> Raphael Holinshed,
> *The Chronicle of England and Scotland*

Până acum am scris mai cu seamă despre dispariţia supranaturală a unor indivizi, mai puţin despre apariţia lor subită, cea dintâi precedând-o adeseori pe cea de-a doua, şi despre apariţii şi dispariţii de animale şi obiecte. Aş vrea acum să extind această ultimă grupă, analizând unele cazuri interesante de dispariţie supranaturală a unor vapoare şi avioane, care a inclus şi pe oamenii aflaţi la bordul lor — membri ai echipajelor şi pasageri.

A scrie despre asemenea vapoare şi avioane comportă anumite dificultăţi, pentru că ambele tipuri de nave operează în spaţii potenţial periculoase — mare şi cer —, aşa încât este adesea imposibil să deosebeşti navele care au dispărut în mod supranatural de cele a căror dispariţie a fost cauzată de condiţii atmosferice neobişnuite, primejdii neprevăzute, defecţiuni mecanice, erori de navigaţie, prostie umană şi alţi factori naturali.

Sute de vapoare şi diferite alte nave s-au pierdut în fiecare an, presupunându-se că s-au scufundat; de aceea, dispariţia inexplicabilă a unui număr mic de nave este poate previzibilă. Sunt scufundări în urma cărora

nu rămân supravieţuitori, nici rămăşiţe pe suprafaţa apei, după care s-ar putea stabili identitatea lor; de altfel, suprafaţa uriaşă a mărilor şi a oceanelor face ca aceste căutări de dovezi să semene, adeseori, cu un joc de noroc. În aceste cazuri se pune, adeseori, întrebarea dacă navele pierdute au fost victime ale unor furtuni (sau ale altor cauze naturale) sau au fost scoase din lumea noastră într-un mod misterios. Oricum, răspunsul este totdeauna nesigur. În cel mai bun caz se poate spune despre ele: „Dispărute fără urmă din cauze necunoscute".

Tipul de dispariţie marină care captivează cel mai mult imaginaţia publicului este cel caracterizat prin dispariţia echipajului, dar nu şi a vasului, acesta fiind găsit fără echipaj, plutind în voia valurilor. Pot fi amintite mai multe cazuri de acest gen, cea mai renumită dispariţie fiind aceea a vasului Mary Celeste; deşi nici una dintre ele nu poate fi etichetată ca supranaturală, pentru că, de obicei, există şi alte cauze posibile ale absenţei echipajului şi a pasagerilor de la bordul vaselor respective. Or, vă amintiţi, desigur, poate fi acceptată ca dispariţie supranaturală autentică numai aceea cu martori sau când nu există alte explicaţii satisfăcătoare.

S-a scris frecvent despre misterul dispariţiei navei Mary Celeste de către cei care aveau impresia că l-au dezlegat; cred, de aceea, că o vorbă-două în plus despre acest caz nu va pune prea mult la încercare răbdarea cititorilor, pentru că doresc numai să arăt că, deşi dispariţia oamenilor de la bord rămâne o enigmă, ea nu a fost, aproape sigur, supranaturală.

Mary Celeste, având ca proprietar un american, era comandată de căpitanul Benjamin Briggs şi avea un echipaj de şapte marinari. Nava a plecat din New York în a doua săptămână a lunii noiembrie, în anul 1872, cu o încărcătură de alcool brut. Se mai aflau la bord Sarah, soţia căpitanului şi fetiţa lor Sophia, de doi ani. Nava a ieşit din port în acelaşi timp cu vasul englez Dei Gratia,

al cărui căpitan, Morehouse, era prieten cu căpitanul Briggs. Mary Celeste avea destinaţia Genoa, Italia, iar Dei Gratia mergea la Gibraltar.

Vasul american fiind mai rapid a depăşit curând Dei Gratia, al cărui echipaj nu l-a mai zărit până joi, 5 decembrie, când a găsit vasul Mary Celeste plutind în voia valurilor, în mijlocul Atlanticului. O echipă, urcată la bord, a stabilit rapid că nu exista pe vas nici o fiinţă vie, iar jurnalul de bord arăta că acesta plutea astfel de cel puţin nouă zile. Vasul era perfect flotabil, deşi avea destul de multă apă sub punte.

Situaţia era, de departe, foarte încurcată. Ce s-a putut întâmpla cu nouă adulţi şi un copil care se aflaseră la bordul vasului Mary Celeste? Firește că această întrebare l-a preocupat pe căpitanul Morehouse, care, trecând o parte din echipaj pe vasul abandonat, a navigat împreună cu acesta până în Gibraltar, unde se presupunea că o anchetă va găsi un răspuns. După ce au examinat vasul, cei în drept au ajuns la concluzia că pe vas a avut loc o revoltă. Totuşi, un element important pentru stabilirea cauzelor întâmplării a fost voit ignorat de majoritatea comentatorilor, şi anume, lipsa unei bărci de salvare. Aceasta ne face să ne gândim imediat că echipajul şi căpitanul Briggs cu familia au părăsit vasul în această barcă. Rămâne însă un mister motivul pentru care au procedat astfel. Poate că, într-adevăr, a fost o revoltă la bord sau alte împrejurări i-au determinat să părăsească vasul. Aceasta înseamnă însă că dispariţia lor nu a fost supranaturală.

Cu 23 de ani mai târziu, un vapor din Liverpool a fost găsit plutind, fără oameni la bord, dincolo de Halifax din Noua Scoţie. S-au găsit semne dovedind că persoanele aflate la bord au părăsit în grabă vasul, deşi, era pusă masa pentru micul dejun. Până în ziua de azi nu ştie nimeni ce s-a întâmplat cu echipajul şi cu pasagera (ea a plecat cu o ladă plină de haine) de la bordul vasului. Au părăsit vasul, şi dacă da, din ce cauză? Sau

ceva ori cineva i-a deplasat de pe vas? Enigma nu este mai aproape de dezlegare nici astăzi decât era în 1895.

În mod asemănător, în 1930, o goeletă de 75 de tone, numită Dawn a plecat din Alabama, încărcată cu lemn de construcții, având destinația Barbados. Era comandată de căpitanul Reg Mitchell, marinar încercat, care cunoștea bine ruta și zona; dispunea de un echipaj format din opt persoane. În ciuda timpului frumos, vasul nu a mai ajuns la destinație. S-a întreprins căutarea vasului de către colegii căpitanului Mitchell și de avioane care au survolat zona fără nici un rezultat. Abia după trei luni vasul a fost recuperat datorită unui pescar singuratic, care l-a observat plutind în voia valurilor la câteva mile de coasta Mexicului. Pescarul a înștiințat paza de coastă, care a venit imediat să vadă ce s-a întâmplat. Dawn a fost găsit în perfectă stare; rezervoarele motorului Diesel erau pline mai mult de jumătate, dar nici urmă de căpitanul Mitchell și de cei opt membri ai echipajului său. Au dispărut fără urmă și nimeni nu știe ce li s-a întâmplat.

Zona Mării Caraibilor a fost scena mai multor dispariții, tot atât de enigmatice ca și aceea a echipajului de pe Dawn, dar nici una atât de misterioasă ca dispariția vasului Island Queen și a tuturor celor aflați la bordul lui. Pe lângă faptul că dispariția acestui vas poate fi încadrată în rândul celor mai mari mistere ale mărilor — mult mai stranie decât dispariția echipajului de pe Mary Celeste — împrejurările în care s-a produs sugerează, poate, că era vorba despre mai mult decât „cauze naturale". De fapt, există motive serioase pentru a se crede că Island Queen constituie unul din cele mai probabile cazuri de dispariție marină supranaturală (în masă).

Drama a început sâmbătă 5 august 1944, când Island Queen, navă auxiliară de 75 de tone, a plecat, la ora 6 p.m., din portul St. George din Grenada. La bord se aflau echipajul vasului, format din vârstnicul, dar foarte

capabilul căpitan Salhab şi zece marinari, de asemenea, 57 de pasageri. Aceştia din urmă erau, în mare parte, excursionişti, care mergeau în insula St. Vincent, unii urmând să participe la un festival de vacanţă, alţii fiind invitaţi la o nuntă. Distanţa dintre St. George şi Kingstown, portul de destinaţie, este de aproximativ 75 de mile; călătoria trebuia să dureze toată noaptea, vasul urmând să sosească la destinaţie a doua zi, la ora micului dejun. La o jumătate de oră după ce Island Queen a ieşit în larg, a plecat, din St. George spre Kingstown, şi un vas mai mic, Providence Mark.

Drumul ambelor vase trecea de-a lungul părţii vestice a unui lanţ de insule, cunoscute sub denumirea de Grenadine. Providence Mark naviga la cel mult cinci mile distanţă de aceste insule, în timp ce Island Queen plutea mai în larg, cam la 10-12 mile de insule. Aceasta i-a permis vasului Providence Mark să o ajungă din urmă şi să o întreacă la ora 9 p.m. în dreptul insulei Dusquense. Din unele relatări reiese că cei de pe Providence Mark puteau auzi cântece şi sunete de chitară de pe Island Queen. Firește că lumea de pe vas voia să se simtă bine şi să se distreze. În definitiv, o călătorie pe Marea Caraibilor într-o noapte frumoasă poate fi o experienţă magică.

Providence Mark şi-a continuat cursa, depărtându-se treptat de Island Queen, iar pe la miezul nopţii a pierdut-o din vedere în întunericul de afară. Nava mai mică a navigat în continuare, ajungând la Kingstown la ora 9 a.m. în ziua de duminică. Echipajul le-a comunicat celor care aşteptau în port sosirea navei Island Queen, că aceasta vine din urmă şi va acosta în scurt timp. Această supoziţie nu s-a realizat însă niciodată. Ziua de duminică a trecut fără vreo ştire despre Island Queen. Nerăbdarea s-a transformat în neliniște la cei ce aşteptau prieteni sau cunoştinţe; apoi neliniştea lor a devenit îngrijorare, când, la 10,30 p.m., un ofiţer din portul Kingstown a telegrafiat omologului său din St. George,

întrebându-l dacă nu cumva nava s-a întors acolo și răspunsul a fost negativ.

În dimineața următoare s-au luat măsuri pentru organizarea căutării vasului dispărut. S-a obținut, de la proprietarul vasului Rose Marie permisiunea de a fi trimis pe mare căpitanul acestuia, Wells, cu speranța că va localiza nava Island Queen. Plecarea vasului Rose Marie a fost întârziată pentru că întregul echipaj era liber, fiind sărbătoare, și a trebuit să se ia legătura cu fiecare, personal. S-a trimis, între timp, o telegramă autorităților navale din Trinidad, solicitându-li-se un avion de cercetare. Acesta a decolat imediat și a survolat zona respectivă toată după-amiaza, fără să fi descoperit ceva. Au fost contactate autoritățile navale din Barbados, St. Vincent și St. Lucia și li s-a cerut ajutorul. În sfârșit, la 6,30 p.m., Rose Marie a ridicat ancora și a înaintat în direcția sud-vestică, spre Grenada. Mai târziu s-a apelat la asistența flotei aeriene a Marii Britanii și a departamentului naval al Statelor Unite; au fost, de asemenea, trimiși de urgență căpitanii cargoboturilor locale să caute vasul dispărut.

Căutarea pe apă și din aer a continuat câteva zile, fără nici un rezultat. La început, speranța de a găsi nava era mare, mai ales știindu-se că avea la bord alimente în cantități suficiente pentru o săptămână. După expirarea acestui termen însă, groaza a luat locul speranței. La 29 august, guvernatorul insulelor Windward a făcut următoarea declarație, exprimând parcă gândul tuturor:

> Mai continuă o supraveghere strictă, dar având în vedere timpul ce s-a scurs, precum și faptul că s-a făcut o cercetare condusă foarte riguros, se pare că șansa de a obține știri despre vas este foarte mică. Cu durere am fost nevoit să trag concluzia că vasul Island Queen trebuie socotit acum a fi pierit cu toți cei de la bord.

În tot timpul cercetării nu s-a văzut nici urmă de Island Queen, în ciuda faptului că vremea continua să fie bună.

Nu s-au găsit supravieţuitori. Nu s-au descoperit cadavre, plutind sau aruncate la ţărm. Nu s-au găsit sfărâmături, nici pete de ulei pe suprafaţa apei. Dispariţia vasului a fost atât de totală, ca şi cum acesta nu ar fi existat niciodată şi nici cei 68 de oameni de la bordul lui. De atunci nu s-a găsit nici o explicaţie pentru ceea ce s-a întâmplat într-o noapte caraibiană, luminoasă şi lipsită de griji. Deşi nu există dovezi, s-ar părea că Island Queen a dispărut în mod supranatural.

Dacă cititorului i se pare totalmente imposibilă dispariţia supranaturală a unei nave, socotim pertinentă analiza aşa-numitului „Experiment Philadelphia", care a avut loc în 1943. După Charles Berlitz şi alţi autori, acest experiment misterios şi strict secret a fost condus de marina americană în zilele întunecate ale celui de-al doilea război mondial; era o încercare practică de a realiza un sistem de apărare electromagnetică, pentru protecţia navelor împotriva torpilelor şi a altor rachete.

Deşi amănuntele acestei experienţe sunt nesigure, în principal s-au întâmplat următoarele: în primele două săptămâni ale lunii august 1943, un distrugător de escortă, USS Eldridge, cu număr de cod DE 173, lansat în secret în luna iunie a aceluiaşi an, a ancorat la cheiul oraşului Philadelphia, unde atât vasul, cât şi echipajul s-au aflat sub influenţa unor puternice câmpuri electromagnetice pulsatile, generate de motoare, amplasate la bordul vasului şi în docuri. Efectul acestor câmpuri s-a manifestat iniţial printr-o ceaţă electrică verzuie în jurul lui USS Eldridge, a cărui structură s-a estompat treptat, în ceaţă, iar la urmă vasul a dispărut complet, rămânând vizibilă numai imaginea scheletului său, reflectată în apă.

Invizibilitatea optică nu a fost însă singurul rezultat incredibil al acţiunii câmpurilor electromagnetice pulsatile; după ce, în clipa următoare, până şi imaginea scheletului reflectată a dispărut, dovedind dispariţia fizică a vasului, USS Eldridge a fost văzut materializân-

du-se subit, sub ochii unor martori, la cheiul portului Norfolk în Virginia, deci la o distanţă de peste 200 de mile! Cu alte cuvinte, vasul a fost teleportat acolo. Oricum, el a rămas la Norfolk numai două sau trei minute, după care s-a întors, prin aceeaşi metodă miraculoasă, înapoi la Philadelphia. În ciuda succesului experienţei, ea a avut, din păcate, o influenţă nefastă asupra echipajului; mulţi din membrii acestuia s-au îmbolnăvit: unii au înnebunit, în timp ce alţii au suferit din cauza efectului ciudat al „invizibilizării" lor când se aşteptau mai puţin, ceea ce, firesţe, i-a şocat şi i-a înfricoşat pe cei ce vedeau ce se întâmplă. Doi sau trei dintre oamenii care au dispărut în acest mod nu s-au mai întors, iar alţii doi au luat foc spontan şi au ars. Aşadar, „Experimentul Philadelphia" s-a dovedit a fi un dezastru pentru participanţi.

Ceva mai târziu, parcă în octombrie 1943, USS Eldridge a fost supus din nou la acţiunea unor câmpuri electromagnetice de aceeaşi intensitate mare, vasul fiind de astă-dată la ancoră în larg. Efectele au fost observate (şi filmate) din alte două vase, dintre care unul se numea SS Andrew Fureseth; încă o dată USS Eldridge a fost învăluit de o ceaţă verzuie, devenind curând invizibil. De astă-dată însă, nu a fost teleportat în altă parte. Marinarii de la bordul vasului spuneau că deşi se puteau vedea unul pe altul, neclar, în schimb structura vasului a devenit complet invizibilă, aşa încât camarazii lor păreau că plutesc în aer, deasupra punţii. Efectele mintale şi fizice ale câmpurilor electromagnetice asupra echipajului au fost tot atât de severe ca şi prima dată: confuzie mintală, dureri de cap, tulburări de echilibru. Aceste reacţii adverse au constituit motivul principal al abandonării tentativelor de a face vasele invizibile. Era prea nesigur şi periculos.

„Experimentul Philadelphia" are o relevanţă directă pentru tema cărţii noastre, dat fiind că a fost un eveniment adevărat care a arătat că materia poate deveni op-

tic invizibilă prin acţiunea unor câmpuri electromagnetice pulsatile de mare intensitate şi că ea poate fi făcută să dispară prin teleportare la distanţă, fenomen frecvent asociat cu dispariţiile supranaturale. Prin urmare, dispariţia electromagnetică şi cea supranaturală pot fi, ambele, produse de aceeaşi cauză fundamentală. Cu toate că este puţin probabil ca în natură să existe câmpuri electromagnetice pulsatile de o intensitate atât de mare ca în „Experimentul Philadelphia", este posibil ca unele mai puţin intense să ia naştere în timpul furtunilor, al vârtejurilor, al cutremurelor şi al eclipselor solare, constituind tot atâţia factori favorizanţi ai unor dispariţii supranaturale.

Deşi mai rar decât vapoarele, trebuie să admitem că dispar şi avioane. Aceasta se explică, probabil, prin faptul că acestea se află permanent în contact radio cu un aeroport care permite ca orice problemă să fie imediat comunicată; avioanele zboară adesea deasupra uscatului, aşa încât sfărâmăturile lor, în caz de prăbuşire, pot fi mai lesne observate. Totodată, căutarea lor este mai insistentă, pentru că, neîndoielnic, mulţi consideră că prăbuşirea din cer este un eveniment mai tragic şi nefiresc decât scufundarea tăcută în valuri. După cum vom vedea, există unele dispariţii de avioane greu de atribuit unor cauze obişnuite.

Cea mai timpurie dispariţie a unui avion, care ar putea fi considerată supranaturală, este totodată şi cea mai impresionantă, fiind corelată cu o stranie coincidenţă de nume şi de date. Spre deosebire de majoritatea dispariţiilor de avioane, aceasta se caracterizează prin faptul că a avut numeroşi martori.

Dispariţia a avut loc imediat înaintea primului derby aviatic, organizat de *New York Times,* întrecere care urma să se desfăşoare în jurul insulei Manhattan, la o dată uimitor de nefastă, şi anume, 13 octombrie 1913. Evenimentul trebuia să marcheze împlinirea a zece ani de la primul zbor al lui Wilbur Wright pe Kitty Hawk,

în 1903, deşi Wilbur Wright a zburat la 17 decembrie al acelui an. Luau parte la cursă 16 piloți; al treisprezecelea trecut pe listă, deşi purta numărul patrusprezece, a fost cel care a dispărut. Se numea Albert J. Jewel. Acest tânăr pilot spera să câştige premiul întâi de 1000 de dolari şi ştia că soția lui va fi nebună de bucurie dacă ar putea s-o ia înaintea celorlalți, în monoplanul său de tip Bleriot-Moisan de 80 h.p. Avea şi o fiică de 3 ani şi aveau nevoie de bani.

În 1913 avioanele erau încă o raritate, aşa încât era firesc ca derbiul aerian al ziarului *New York Times* să atragă atenția publicului. Cursa trebuia să înceapă de pe aerodromul Oakwood Heights, din Staten Island; ca spectacol suplimentar s-a hotărât ca, în preziua cursei, trei dintre concurenți să decoleze de pe aerodromul Hempstead Plains din Long Island şi să aterizeze pe Oakwood Heights. Unul din cei trei era Albert J. Jewel. Un reporter al ziarului *New York Times* a consemnat: „Dacă vremea va permite, aviatorii vor survola golful Jamaica, Coney Island şi golful respectiv, până la aerodrom".

Albert J. Jewel nu a putut să-şi ia zborul în această după-amiază de duminică. Ceva nu mergea la noul motor Nome al avionului său, ceea ce l-a determinat să-i facă un mic reglaj. De aceea, le-a urat „drum bun" celorlalți doi piloți, iar el a rămas să-şi pună la punct motorul. Fiind un mecanic cu experiență nu se îndoia de abilitatea lui tehnică. Ar fi fost mai bine dacă ar fi interpretat această piedică neaşteptată ca pe un avertisment divin.

Timp de câteva ore, Albert J. Jewel şi-a revizuit aparatul şi apoi s-a culcat, mulțumit că a făcut treabă bună. Cursa trebuia să înceapă a doua zi, la ora 3,30 p.m., aşa încât dispunea de câteva ore de lumină diurnă pentru ca să zboare până la aerodromul Oakwood Heights. Nu e surprinzător că a dormit bine şi s-a sculat bine dispus. După ce a supus avionul unui ultim control amănunțit, curajosul aviator a luat loc în monoplanul Moisan şi, pe

la amiază, și-a luat zborul în seninul cerului. A fost ultima dată când l-a mai văzut cineva.

> În *New York Times* a apărut următoarea relatare: „Albert J. Jewel a luat startul de pe aerodromul Hempstead Plains... dar nu a ajuns la destinație. Nimeni nu a aflat ce i s-a întâmplat după ce a dispărut din ochii celor care l-au observat decolând de pe Hempstead Plains și îndreptându-se rapid spre Sud-Vest; mulți și-au exprimat temerea că a avut un accident serios... a dispărut atât de total *ca și cum s-ar fi evaporat* (sublinierea autorului). Teama că s-a prăbușit în golful Jamaica sau departe în larg este cu atât mai mare cu cât este cunoscut faptul că pilotul nu știe să înoate".

În comentariile sale despre dispariția totală a lui Albert J. Jewel, reporterul a avut dreptate. S-a organizat rapid căutarea pilotului și a avionului său, pe mare și pe uscat. Mlaștinile din golful Jamaica, Coney Island, Rockaway, Far Rockaway și alte locuri au fost vizitate sau contactate telefonic. Marea a fost cercetată și de voluntari, îmbarcați pe diverse vase, fără nici un rezultat însă. Nu s-au găsit niciodată cadavrul pilotului sau vreo rămășiță a avionului său. Atât omul, cât și aparatul au dispărut fără urmă. Când, ceva mai târziu, în aceeași după amiază, concurentul William Walb a pierdut controlul avionului său și a căzut în apropierea golfului, a fost salvat, în cinci minute, de vaporul stației Quarantine.

Între timp, primul derby aerian al ziarului *New York Times* a continuat, deși au luat startul de pe aerodromul Staten Island numai cinci concurenți. Câștigătorul, care purta numărul 7, a urcat în biplanul său Curtiss de 100 h.p. la ora 3,33 p.m., a înconjurat insula Manhattan și a ajuns la linia câștigătoare, realizând timpul remarcabil de 54 minute și 55 secunde. Oricât de incredibil ar părea, numele câștigătorului era W.S. Luckey!*

* Lucky în engleză înseamnă norocos (Nota red.)

De atunci au dispărut, în mod misterios, mai multe avioane. Folosesc termenul „misterios" înțelegând prin aceasta că împrejurările și cauzele dispariției acestor avioane, împreună cu echipajul și eventualii pasageri, au rămas necunoscute. S-ar putea ca dispariția unora dintre ele să fi fost supranaturală, deși există numeroase alte modalități, începând cu defecțiuni tehnice neașteptate și încheind spectrul eventualelor cauze cu răpirea lor de către OZN-uri. După câte știu, nici un avion nu a dispărut sub ochii unor martori demni de încredere; or, acesta este criteriul suprem ca o dispariție să fie considerată supranaturală, chiar dacă multe dispariții au fost categorisite astfel, pentru că avioanele erau monitorizate electronic prin radio sau radar (sau prin ambele). Când o asemenea dispariție se întâmplă brusc, în condiții atmosferice bune și dacă cercetările ulterioare nu găsesc nici un fel de urme ale prăbușirii avionului — este logic să se tragă concluzia că avionul și toți cei de la bordul său au dispărut în condiții supranaturale.

Se spune că cel mai renumit eveniment de acest tip l-a constituit dispariția a cinci avioane bombardiere torpiloare TBM Avenger, escadrilă cunoscută sub numele de „Flight 19"; la 5 decembrie 1945 escadrila zbura la est de Fort Lauderdale, în Florida, și a dispărut deasupra acelei părți a Atlanticului, pe care azi o denumim „Triunghiul Bermudelor". Avioanele și echipajul acestora făceau un exercițiu de antrenament.

Cei mai mulți din cei 14 membri ai echipajelor erau studenți și numai doi, ofițeri cu experiență. În loc de două ore de zbor, cât era programat, „Flight 19" nu a fost în stare să-și găsească drumul de întoarcere la bază, unde s-a stabilit că s-au aflat în aer timp de 5 ore înainte de a dispărea. Întâmplarea este și mai enigmatică, deoarece comandantul escadrilei, Lt. Charles Taylor, a fost dezorientat din cauza defectării ambelor busole ale avionului său, comunicațiile radio între piloți și bază erau ciudat de intermitente, iar căutarea avioanelor în

decurs de cinci zile nu a putut localiza sfărâmături, plute de salvare sau cadavre.

S-a scris extrem de mult despre dispariția lui „Flight 19" și s-au invocat tot felul de cauze bizare și extraordinare. Nu doresc să pun la încercare răbdarea cititorilor prin discutarea lor. Totuși, mi se pare că întrucât TBM Avenger aveau timpul maxim de zbor 5 ore, este foarte probabil că au rămas fără combustibil, fiind silite să cadă în mare, unde e de presupus că s-au dus rapid la fund. Întrucât însă locul prăbușirii nu era cunoscut cu precizie, căutătorii nu l-au putut localiza sau sfărâmăturile au fost împrăștiate înainte de a fi putut fi observate. Prin urmare, adevăratul mister al dispariției lui „Flight 19" îl constituie circumstanțele care au determinat-o.

Oricum, alte două dispariții de avioane, care au urmat în scurtă vreme, sunt destul de enigmatice pentru a le eticheta, poate, drept „supranaturale". Cea dintâi s-a întâmplat în 1948, la un an după pierderea lui „Flight 19", iar a doua — în 1949. Ambele s-au produs pe aceeași linie aeriană și cu același tip de avioane; unul din acestea a dispărut însă în spațiul Triunghiului Bermudelor, iar celălalt mult mai departe, în larg.

Joi, 29 ianuarie 1948, un avion de linie Tudor IV, numit Star Tiger, aparținând companiei British South American Airways, a decolat din Azore cu destinația Bermude. Era ultima porțiune a unui zbor început la Londra, cu o primă escală la Lisabona și a doua în insulele Azore. În avion se aflau căpitanul D. Colby, comandantul navei, echipajul format din șase persoane și 25 de pasageri, printre care mareșalul de aviație Sir Arthur Coningham, comandant bine cunoscut din cel de-al doilea război mondial. Avionul trebuia să aterizeze, în Bermude, vineri, 30 ianuarie, la ora șase dimineața.

La 11,15 p.m. (joi) s-a primit un mesaj radio de rutină, transmis de ofițerul R. Tuck de la bordul lui Star Tiger, care indica poziția lor ca fiind la 440 mile nord-est de Bermude. Din raport rezultă că acesta a fost ultimul

comunicat, după care nu s-a mai auzit nimic, nici de la avion, nici despre acesta. Nu s-a primit nici un semnal de alarmă, iar ultimul mesaj, primit la sol, nu făcea aluzie la vreo defecţiune internă sau externă a avionului.

Pierderea contactului radio a făcut ca autorităţile să suspecteze că s-a întâmplat ceva neprevăzut şi să organizeze rapid o acţiune de căutare; primul avion a decolat din Bermude vineri, 30 ianuarie, la ora 3,15 a.m. Cercetările au fost extinse şi atent coordonate: au luat parte avioane americane, militare şi civile, avioane plecate din Bermude, întoarse din drum şi angrenate în cercetare şi unităţi de salvare care operează din Newfoundland şi din baze situate în lungul coastei estice a Statelor Unite. S-a hotărât continuarea căutărilor până se vor găsi sfărâmături sau supravieţuitori, dar şi după 12 ore de cercetare minuţioasă nu s-a găsit nici o urmă. În ciuda mai multor zile de eforturi continue, avionul nu a fost localizat. Într-adevăr, Star Tiger şi toţi cei aflaţi la bord au dispărut fără urmă, în mod inexplicabil.

După pierderea lui Star Tiger toate avioanele de tipul Tudor IV au fost menţinute la sol şi supuse unor verificări atente, care au durat 11 săptămâni, timp în care s-a interzis revenirea lor în Bermude. Ministerul aviaţiei civile s-a implicat, de asemenea, în cercetări, dar nu a descoperit nimic care să poată explica ce s-a întâmplat. Concluzia raportului suna astfel: „Nimeni nu va şti niciodată ce s-a întâmplat cu avionul, iar soarta lui va rămâne un mister nedezlegat".

Aproape exact după un an a avut loc dispariţia tragică, misterioasă, a unui al doilea avion de acelaşi tip, al aceleiaşi companii. Star Ariel era geamănul lui Star Tiger. Şi-a luat zborul la Londra şi naviga spre Bermude, destinaţia lui finală fiind Santiago de Chile. A părăsit Bermudele luni, 17 ianuarie 1949, la ora 8 a.m., ora locală, îndreptându-se spre Kingston, Jamaica. La bord se aflau căpitanul J.C. McPhee, şase membri ai echipajului şi 13 pasageri. În intervalul de cinci ore şi

jumătate, cât era durata zborului, avionul a dispărut fără urmă.

La 8,42 a.m. Star Ariel a transmis un mesaj radio de rutină, indicându-şi poziţia — 150 de mile sud-vest de Bermude şi înălţimea, 18 000 de picioare. Condiţiile atmosferice erau bune. Ca şi în cazul lui Star Tiger acesta a fost ultimul mesaj receptat la sol. Ulterior, contactul radio s-a întrerupt, după care a fost trimis de urgenţă un avion de salvare din Bermude pentru căutarea avionului Star Ariel. Când avionul de cercetare nu a găsit nimic, s-a organizat o operaţiune de salvare mai amplă, care a implicat 12 avioane ale forţelor navale americane şi din paza de coastă, 8 avioane din Bermude, precum şi alte avioane; cercetările au continuat mai multe zile. La 22 ianuarie 1949 s-a ordonat sistarea lor. În *The Times* din 23 ianuarie a fost inserată următoarea relatare: „După ce s-au efectuat zboruri pe o distanţă totală de peste un milion de mile, de către avioane din Kindley, baza aeriană a Statelor Unite din Bermude, ieri noaptea a luat sfârşit căutarea avionului Star Ariel al companiei British South American Airways.

Dispariţia lui Star Ariel a fost, virtual, identică cu cea a lui Star Tiger. Ofiţerii de transmisiuni ai ambelor avioane au comunicat prin radio poziţia lor şi altitudinea, de asemenea au menţionat că vremea este bună. Nici o aluzie la vreo problemă. Apoi, contactul prin radio s-a întrerupt şi avioanele nu au ajuns la destinaţie. În ambele cazuri, căutările extinse nu au dus la găsirea vreunor sfărâmături şi nu se ştie, până astăzi, ce au devenit aceste avioane. Dispariţia ambelor avioane a fost bruscă, neaşteptată şi completă. Ca şi nava Island Queen, au dispărut ca şi cum nu ar fi existat niciodată. Aceasta ne-ar putea sugera că dispariţia lor a fost supranaturală.

XI

Medium-ul este mesajul!

Pe genunchi ţinea pruncul,
În poală ţinea pruncul,
Şi începu să-i perie părul drept,
Şi începu să-i netezească părul,
Când pruncul îi pieri de pe genunchi,
Când pruncul din poală pieri.
Marjatta, servitoarea, disperată,
S-a tulburat foarte,
Şi s-a grăbit să-l caute...

Din *Kalevala*

În 1906 a avut loc dispariţia ciudată, nu a unui copil, ca în fragmentul din *Kalevala,* ci a trei copii. Relatarea aparţine scriitorului Harold T. Wilkins, unul din cei mulţi care şi-au dat concursul la căutarea copiilor, şi a apărut în cartea sa *Mysteries: Solved and Unsolved* (Mistere: dezlegate şi nedezlegate).

Wilkins relatează că, în iunie 1906, cei trei copii ai unui frânar la căile ferate, pe nume Vaughan — un băiat de 10 ani, o fetiţă de 5 ani şi o alta de 3 ani — s-au dus să se joace pe o pajişte întinsă, cunoscută sub numele de Forty Acres, situată lângă depoul de locomotive al companiei Midland Railway, care se afla cam la o milă de oraşul Gloucester. S-au jucat şi altădată pe pajiştea respectivă, aşa încât părinţii nu aveau motive să creadă că ar putea păţi ceva. Copiii nu s-au întors însă la ora ceaiului şi când domnul şi doamna Vaughan au venit să-i caute, s-au alarmat, negăsindu-i. A fost anunţată poliţia şi o echipă de cercetare numeroasă, formată din poliţişti şi voluntari, s-a organizat de urgenţă.

> Timp de trei zile şi trei nopţi — scrie Wilkins —, douăzeci de oameni, printre care şi oamenii de serviciu la curăţenie din depou, au cercetat fiecare inch al pajiştii Forty Acres. Am acordat o atenţie deosebită colţului nord-estic al câmpului, unde acesta era mărginit de nişte ulmi bătrâni, înalţi, de un gard viu gros, format din tufe de mure şi mărăcini. Un şanţ adânc despărţea pajiştea de porumbiştea vecină. Fiecare inch al acestuia a fost cercetat cu bastoane şi nici o piatră nu a fost lăsată pe loc. Ar fi fost găsit şi un câine mort, care ar fi căzut acolo. Nu s-a găsit nici o urmă a copiilor dispăruţi.

Poliţia nu avea absolut nici o idee despre ce ar fi putut deveni copiii, deşi curând a apărut evident faptul că nu s-au pierdut pur şi simplu, căci altfel ar fi fost găsiţi. Aşadar, după trei zile de căutări zadarnice s-a considerat că nu mai era cazul ca acestea să continue. S-a ajuns la concluzia că copiii, fie au părăsit zona, fie au fost răpiţi şi, de aceea, s-ar putea să nu mai fie văzuţi niciodată în viaţă.

Spre marea mirare a tuturor, însă, în a patra zi, la ora 6 a.m., un muncitor de la fermă, care lucra la marginea porumbiştii de lângă Forty Acres, s-a uitat, din întâmplare, spre şanţul ce despărţea cele două câmpuri şi a zărit, surprins, pe cei trei copii Vaughan, dormind în şanţ! Copiii nu aveau hainele prea zdrenţuite şi nici nu erau prea înfometaţi, dar au fost miraţi aflând că mulţi oameni i-au căutat. Au spus că tot ce îşi aduc aminte e că au adormit în şanţ. Într-adevăr, când fiul lui Vaughan a fost întrebat, după 40 de ani, despre misterul acelei dispariţii, a susţinut că „nu-şi aminteşte şi nu şi-a amintit niciodată ce li s-a întâmplat, lui şi surorilor sale, în intervalul de timp dintre dispariţia lor din Forty Acres şi momentul când au fost găsiţi dormind în şanţ".

Cum au putut însă supravieţui nişte copii mici, timp de trei zile, departe de casă, fără mâncare şi fără să le fie

foame, murdari, neîngrijiţi şi îndureraţi? Şi unde ar fi putut rămâne ascunşi, încât să nu-i găsească echipele de căutare? Pot exista numai două soluţii: ori i-a ţinut în vreo casă un adult, care a avut grijă de ei trei zile, ori au dispărut, în mod supranatural, în ziua când nu au fost găsiţi şi s-au întors abia la începutul celei de-a patra zile.

Prima dintre cele două posibilităţi pare mai probabilă, deşi este greu de imaginat cum i-ar fi atras un adult pe copii în casa lui (a ei) şi apoi cum i-ar fi ţinut trei zile fără să fie observat de vecini şi fără ca aceştia să audă ceva. Apoi, dacă copiii ar fi fost ascunşi în acest mod, ei l-ar fi dat de gol pe făptaş, dacă nu imediat, atunci în perioada mai târzie a vieţii lor. Nici unul din ei însă nu a făcut-o. De fapt, totul dovedea că nu îşi aduc aminte ce li s-a întâmplat. Ştiau doar atât că veniseră pe Forty Acres şi au adormit în şanţ. Păreau că nu se regăsesc în acele trei zile în care au fost pierduţi pentru lume.

De aceea, este posibil ca cei trei copii Vaughan să fi fost deplasaţi, temporar, din dimensiunea noastră în altă dimensiune, în care, ca în lumea zânelor, timpul trece mult mai încet decât aici, aşa încât, câteva minute de acolo să fie echivalente cu trei zile în lumea noastră. Dacă au intrat în acea dimensiune fără să-şi dea seama, este firesc să nu-şi aducă aminte de nimic. La returnarea lor au fost depuşi adormiţi în şanţ, fără să ştie ce li s-a întâmplat şi că au fost căutaţi. De aici surpriza lor când au aflat de alarma provocată de cele „câteva minute" cât au adormit!

Oricum, această decalare a timpului este rară; după cum am văzut, mai obişnuit este ca cineva, care dispare în mod supranatural dintr-un loc, să reapară imediat undeva în altă parte, uneori la mare distanţă. De asemenea, se întâmplă rar ca două sau mai multe persoane să dispară împreună şi apoi să reapară simultan.

Teleportarea, ca o experienţă extracorporală, este, în esenţă, un eveniment unic. El se produce când s-au rea-

lizat condițiile necesare și se repetă rareori. Pentru că survine fără avertizare prealabilă este foarte greu ca subiectul să fie pregătit pentru așa ceva. De aceea procesul este atât de puțin înțeles și pare greu credibil.

Or, teleportarea este una din numeroasele minuni ce i se pot întâmpla unui bun medium spiritist și este, cu siguranță, cel mai apreciat fenomen „fizic".

Cel puțin două binecunoscute persoane-medium din secolul al XIX-lea au dispărut spontan, în mod supranatural, pentru o clipă, iar în clipa următoare s-au rematerializat. Cel mai remarcabil a fost primul caz, al doamnei Samuel Guppy, care, în timp ce discuta, pe data de 3 iunie 1871, în elegantul ei salon, cu d-ra Neyland, fiind îmbrăcată numai într-un halat larg și cu papuci de casă în picioare, a dispărut brusc din fața d-rei Neyland și s-a materializat, aterizând zgomotos și țipând, la trei mile distanță, în strada Lamb's Conduit, WC1, la numărul 61, pe o masă, în jurul căreia se desfășura o ședință de spiritism. I s-a spus că teleportarea ei bruscă acolo se datora unuia din cei prezenți (erau zece în total) care a cerut, în glumă, spiritului să o aducă în încăpere pe obeza doamnă Guppy de 107 kg. Spiritul i-a satisfăcut cererea cu ușurință!

William Eglinton a fost un alt renumit medium cu materializări la acea vreme, dar și el a fost surprins când a fost teleportat de la o ședință de spiritism care avea loc în seara zilei de 16 martie 1878, în strada Green nr. 21, Grosvenor Square, Wl. Ședința se ținea în jurul mesei dintr-o cameră întunecoasă, de la primul etaj, iar printre participanți se aflau alte două medium-uri, Arthur Colman și J.W. Fletcher, de asemenea patru persoane obișnuite, între care două femei. Obloanele și ușa camerei erau închise și zăvorâte, dar puteau permite pătrunderea luminii dacă cineva le deschidea, în orice moment al ședinței.

Interesant de remarcat, teleportarea lui William Eglinton s-a produs când unul din participanți, și anume,

W.H. Harrison, „a întrebat, mai în glumă, mai în serios, dacă spiritele l-ar putea trece pe dl Colman prin tavan, pentru o mai mare varietate a manifestării". Atunci, doi din cei prezenți, care îl țineau de mână, au remarcat că Eglinton a ieșit din cerc și imediat s-a auzit un zgomot puternic deasupra lor, ca și cum un om ar fi fost trântit brusc pe podea, la etajul superior. Cineva a aprins imediat lumina.

> Când s-a aprins lumina, dl Eglinton nu se afla în cameră. Dl George Sutherland a descuiat ușa, a cărei cheie era în broască... D-na Gregory și alți câțiva participanți au urcat pe scări și l-au găsit pe dl Eglinton zăcând pe podea, cu brațele desfăcute, într-o transă profundă. Aceasta s-a întâmplat cam la două minute după ce s-a rupt din cerc cu un etaj mai jos. În 2-3 minute și-a revenit și se plângea că îl doare ceafa, ca și când l-ar fi lovit cineva; nu a pățit nimic altceva și în câteva minute s-a simțit la fel de bine ca mai înainte.

O teleportare și mai extraordinară a fost relatată de faimosul medium sud-american, Carlo Mirabelli, a cărui capacitate de a produce fenomene fizice spectaculoase — aporturi, telekinezie, levitație etc. — la lumina zilei, în prezența unor martori demni de încredere, i-a creat reputația de cel mai talentat medium de excepție din câți au existat vreodată.

Mirabelli s-a născut în 1889 la Botucatu, în statul Sao Paulo din Brazilia (a murit în 1951); miraculoasa lui dispariție s-a produs în 1926, când a fost teleportat din stația de cale ferată Est da Luz, în apropierea capitalei statului, Sao Paulo. Se dusese la gară cu un grup de prieteni ca să ia trenul spre portul Santos. Trenul era tras și unii din grup s-au urcat în el, când Mirabelli, care s-a depărtat cu câțiva pași ca să-și ia rămas bun de la unul din prietenii care nu mergea cu ei, a început să se estompeze fizic. Prietenul și cei ce, din întâmplare, au obser-

vat acest uimitor fenomen au scos strigăte de alarmă şi de mirare, ceea ce a atras, firește, atenția tuturor din apropiere, dat fiind că Mirabelli continua să se estompeze, luând aspectul de ceață fumurie, pentru ca apoi să dispară cu totul. Întâmplarea s-a petrecut în plină zi, în fața a zeci de martori, pe peronul gării.

Cei părăsiți astfel de Mirabelli erau nu numai uimiți, ci şi foarte îngrijorați şi nedumeriți pentru că nu puteau înțelege ce i s-a întâmplat. Anxietatea lor s-a calmat rapid, din fericire, dar mirarea le-a crescut şi mai mult, când, după 15 minute, şeful gării a primit un telefon de la Mirabelli care i-a comunicat că s-a materializat şi vorbește din Sao Vincente, oraş de pe coastă, aproape de Santos şi la 90 de km sau 56 de mile de Sao Paulo! Călătoria pe care a făcut-o nu a durat atâta; de fapt, deplasarea lui a fost, probabil, instantanee, deoarece, conform declarației unui martor al sosirii sale, care s-a uitat la ceas, în decurs de numai două minute Mirabelli s-a materializat, a luat cunoştință de ceea ce i s-a întâmplat, şi-a dat seama că se află în alt loc şi a vorbit cu persoana care apoi i-a servit ca martor. Poate că i-a luat totuşi ceva mai multe minute până să-şi dea seama ce i s-a întâmplat, să accepte că se află într-un oraş depărtat şi să se gândească să telefoneze la Est da Luz pentru a-i înştiința pe prietenii săi, pe care îi bănuia îngrijorați, că este bine, sănătos, dar la o distanță apreciabilă de ei.

Teleportarea lui Carlo Mirabelli a fost un fenomen brusc, spontan, care nu pare să fi fost determinat de o nevoie sau de o dorință specială a acestuia de a merge la Sao Vincente. Când s-a materializat nu a prezentat semne de amnezie sau confuzie mintală, ci s-a adaptat rapid la noua lui situație, probabil pentru că era oarecum obişnuit să aibă de-a face cu asemenea întâmplări stranii şi ieşite din comun.

După câțiva ani, Mirabelli a mai trecut printr-o teleportare, mult mai modestă decât cea descrisă mai sus; a fost aproape o copie a dispariției lui William Eglinton.

A dispărut în mod supranatural, în timpul unei ședințe de spiritism, care avea loc într-o încăpere zăvorâtă; în plus, era legat de scaun. Erau de față cinci participanți care l-au găsit, mai târziu, culcat într-un fotoliu și cântând un cântec popular într-o cameră vecină!

Dispariția unui medium din camera unde se ține o ședință de spiritism era, după cât se pare, tot atât de nepotrivită ca și teleportarea sa, ținând cont de importanța personajului. Acesta nu era nimeni altul decât marchizul Carlo Centurione Scotto, un distins aristocrat italian, atras de contactarea spiritelor celor morți și care s-a dovedit capabil de a realiza asemenea contacte după tragica moarte a lui Vittorio, fiul său cel mai mare, într-un accident aviatic, survenit în 1926. Într-adevăr, marchizul și-a folosit puterea de medium, care era apreciabilă, timp de aproximativ doi ani, după care a încetat să mai comunice cu cei decedați.

Ședința la care mă refer a avut loc în 29 iulie 1928, la splendida reședință de vară și vechi domeniu al familiei marchizului, castelul Millesimo, situat în nord-estul Italiei. O relatare în scris a întâmplărilor din noaptea respectivă se datorează unui participant, și anume, eminentului cercetător al psihicului, profesor Ernesto Bozzano; ea a fost publicată în numerele din septembrie-octombrie 1928 ale revistei *Luce e Ombre*. Printre ceilalți nouă participanți la cercul respectiv se aflau: soția marchizului, Luisa Centurione Scotto, dl și d-na Rossi, d-na Gwendolyn Hack și avocatul Piero Bon. Doamnele Rossi și Hack aveau și ele însușiri de medium, diferite însă de cele ale marchizului. Toți cei prezenți erau persoane instruite și, probabil, greu de înșelat.

Cea mai mare parte a ședinței, care se desfășura în întuneric, într-o încăpere de la parterul castelului Millesimo, a cuprins o lungă convorbire între spiritul călăuzitor al marchizului, pe nume Cristo d'Angelo și dl

Piero Bon. În relatarea profesorului Bozzano se spune: „După încheierea convorbirii am fost martorii unui fenomen extraordinar, unul dintre cele mai rar semnalate în analele cercetării metapsihice, care, timp de două ore și jumătate ne-a ținut într-o stare de teribilă anxietate".

„Fenomenul extraordinar" a fost dispariția marchizului Centurione Scotto. Ea a fost precedată de alte fenomene neobișnuite, cuprinzând rafale de vânt, deplasarea unei mese grele și zgomotul înăbușit al unor lovituri ce părea că se aude din diferite părți ale camerei. Domnul Rossi a avut impresia, de două ori, că medium-ul se mișcă de pe scaunul său, dar când l-a strigat pe marchizul Centurione Scotto, răspunsul acestuia i-a confirmat prezența. A urmat apoi ceva tot atât de dramatic: „Deodată, marchizul a exclamat, înfricoșat: «Nu-mi mai simt picioarele!» În aceeași clipă gramofonul s-a oprit și, în spaima generală, provocată de exclamația medium-ului, nimeni nu s-a gândit să-l pornească din nou. S-a lăsat o tăcere mormântală".

Marchiza Centurione Scotto, speriată, l-a strigat tare pe soțul său, dar nu a căpătat nici un răspuns. Un alt participant, dl Castellani, a fost și el dezorientat. Încercarea de a-l găsi pe marchiz prin pipăit a dus la constatarea că atât scaunul medium-ului, cât și sofaua învecinată erau goale. Atunci profesorul Bozzano a fost de părere că marchizul a fost, probabil, teleportat din încăpere. Pentru a verifica situația, s-a aprins o lumină roșie și s-a constatat că, într-adevăr, marchizul lipsea, deși ușa era încuiată pe dinăuntru.

Profesorul Bozzano continuă:

> L-am căutat în încăperile vecine, dar nu l-am găsit... Ne-a cuprins atunci o teamă îngrozitoare. Domnii Castellani și Passini au cercetat cu cea mai mare atenție toate camerele castelului, dar la revenirea lor ne-au alarmat și mai mult pentru că nu au găsit pe

nimeni... În decurs de două ore și jumătate ne-am ocupat, zadarnic, cu cercetarea întregului castel. Au fost explorate pivnițele, grajdurile, capela familiei și chiar terenul din jur.

S-a făcut o încercare, de altfel reușită, de a-l localiza pe marchiz, apelând la ajutorul spiritelor. Această acțiune a fost făcută de d-na Hack, o automatistă, care ne-a spus că gazda se află, adormită, într-unul din acareturi. Spiritul chemat a indicat: „Mergeți spre dreapta, apoi ieșiți afară. Perete și pod. El zace — fân-fân — într-un loc moale". Aceste indicații au determinat o nouă cercetare a grajdurilor, unde s-au auzit sforăituri provenind dindărătul unei mici ușițe, rămasă neobservată la cercetarea precedentă.

Ușița era încuiată pe dinafară, cheia aflându-se în broască. Am descuiat ușa cu mare grijă și am zărit imediat două picioare încălțate frumos, îndreptate spre ușă... Într-o grămadă de fân și ovăz, medium-ul era culcat confortabil și dormea profund. Dl Castellani a făcut câteva pase magnetice deasupra marchizului, care, aproape imediat, a început să se miște scoțând niște gemete de toată mila. Când a început să-și recapete cunoștința și s-a văzut zăcând pe fân și ovăz, iar pe domnii Passini și Castellani i-a observat stând lângă el, s-a zăpăcit și crezând că și-a pierdut mințile, a izbucnit în plâns.

Dacă teleportarea marchizului Centurione Scotto a fost autentică, cum pare a fi, nu e de mirare că a fost copleșit când s-a trezit din somnul lui ca dintr-o transă. Șocul nervos a fost considerabil, dar, din fericire, efectele nedorite au fost de scurtă durată.

Cu toate că translocarea bruscă și nedorită a marchizului într-un grajd s-a făcut la o distanță mică (în total, cam 100 de yarzi), ea rămâne unul din cele mai impresionante exemple ale acestui remarcabil fenomen,

chiar dacă, pentru sceptici, o dispariție supranaturală dintr-o cameră întunecoasă nu e tot atât de convingătoare ca dispariția, la lumina zilei, a lui Carlo Mirabelli.

În timp ce dorința nu a stat, se pare, la baza „aportării" marchizului Centurione Scotto, ea a fost, în schimb, cu siguranță, unul din factorii determinanți ai fericitei deplasări a lui W. Tudor Pole, descrisă de el sub titlul *Transit Most Mysterious,* în cartea sa *The Silent Road.*

Pole scrie că, într-o seară din decembrie 1952, când trebuia să primească dintr-un loc îndepărtat un telefon important la locuința sa din Sussex, trenul cu care venea de la Londra a ajuns cu întârziere în stația locală, situată la 1,5 mile distanță de casă. Ca un făcut, ploua cu găleata, autobuzul plecase, nu erau taxiuri, iar telefonul gării nu funcționa! A intrat în sala de așteptare, aproape disperat, gândindu-se că va rata cu siguranță convorbirea telefonică de la 6 p.m., întrucât era ora 5,57 p.m.

> Nu știu ce s-a mai întâmplat în continuare [scrie el]. Când mi-am revenit stăteam în holul casei mele, ceasul tocmai bătea șase, deși drumul de la gară până acasă ar fi trebuit să dureze cam douăzeci de minute. Telefonul a sunat după câteva minute... După ce mi-am încheiat convorbirea, mi-am dat seama că s-a întâmplat ceva ciudat. Apoi, spre marea mea surprindere, am constatat că încălțămintea mea era uscată și curată, iar hainele mele nu erau ude sau deteriorate.

Dacă Pole a notat corect ora când se afla în sala de așteptare, i-ar fi fost imposibil să ajungă la ora 6 p.m., chiar dacă ar fi sprintat până acasă. În plus, dacă ar fi mers pe jos, ar fi ajuns ud leoarcă. Este îndoielnic să se fi întors acasă la timp, chiar dacă admitem că l-a luat cu mașina un prieten, apărut pe neașteptate. Prietenului i-ar fi fost însă greu să conducă mașina pe potecile înguste ale ținutului, prin ploaie și întuneric și, chiar așa,

i-ar mai fi trebuit timp pentru ca, întâlnind pe acel prieten, să-i solicite ajutorul, explicându-i de ce trebuie neapărat să ajungă acasă; la aceasta s-ar adăuga timpul necesar pentru parcursul din sala de așteptare până la mașină și apoi din mașină până în casă. Firește că, și în acest caz, ar fi fost udat de ploaie.

Aceasta ne sugerează că dacă Pole nu a mințit și nu era beat în ziua respectivă, singurul mijloc prin care putea ajunge la timp acasă era să fie teleportat acolo în mod supranatural, ceea ce înseamnă că a dispărut din sala de așteptare a gării și s-a rematerializat instantaneu la el acasă. Se pare că Pole era convins că lucrurile s-au întâmplat așa, deși nu a făcut speculații în privința modului în care a fost posibilă întâmplarea.

Totuși, trebuie să admitem că sunt semnalate numeroase cazuri de pierdere bruscă a memoriei, aparent fără un motiv plauzibil, persoanele respective uitând unde se află și unde locuiesc și rătăcind uneori pe distanțe de sute sau chiar mii de kilometri înainte de a-și recăpăta memoria, fără a-și aminti însă cum au ajuns în locul respectiv. Poate nu e de mirare că aceste cazuri sunt, uneori, interpretate, în mod eronat, ca exemple de teleportare.

Cea mai faimoasă pseudo-teleportare a fost aceea a unui tânăr sud-african, de 21 de ani, pe nume Thomas R. Kessel, care a fost găsit, la 3 mai 1956, rătăcind pe străzile New York-ului, într-o stare confuză. Nu știa unde se află, nici cum a ajuns acolo. A fost internat la spitalul Bellevue, unde s-a constatat că ultimul lucru de care își amintea era că la 10 aprilie se afla la un bar din Johannesburg, unde bea cu niște prieteni. După aceea era vid total.

Misterul a sporit când s-a constatat că nu avea asupra lui nici un act de identitate. Atunci cum a venit în Statele Unite? Printr-o teleportare miraculoasă, cum presupune Gil Perez, sau pe o cale mult mai obișnuită? Unii au fost de părere că prima variantă este cea adevărată, deși intervalul de timp scurs între 10 aprilie și 3 mai —

puțin peste trei săptămâni — ar pleda, mai curând, pentru cea de-a doua.

Într-adevăr, această supoziție s-a confirmat. Investigațiile făcute de autorități au stabilit că Kessel a traversat Atlanticul ca marinar pe cargobotul danez Nordhval. Vasul a acostat mai întâi la Mobile, în Alabama, unde Kessel, în timp ce își țesea o șosetă, a tușit și, din nefericire, a înghițit un alt ac pe care îl ținea în gură. A fost dus de urgență la spital ca să i se scoată acul din gât și din această cauză a ratat plecarea lui Nordhval spre portul următor, care era New York.

La ieșirea din spital, după o operație reușită, Kessel și-a continuat drumul la New York, dar a constatat că Nordhval plecase deja. De aceea s-a dus la consulatul danez, de unde și-a încasat salariul, ce fusese depus pe numele lui. Apoi, în mod inexplicabil, și-a pierdut memoria (și pașaportul). În cele din urmă, din cauza confuziei mintale a fost dus la spitalul Bellevue. După șase zile de tratament psihiatric Kessel și-a recăpătat integral memoria și în scurt timp o companie navală din Cape Town, la care fusese angajat, i-a plătit drumul de întoarcere în Africa de Sud. Astfel a fost dezlegat misterul!

Un mister mult mai autentic planează în jurul puterii lui Uri Geller, a cărui capacitate de a îndoi obiecte de metal a uimit, distrat și chiar tulburat milioane de oameni. Mai puțin cunoscută este tendința lui de a provoca materializarea și dematerializarea unor obiecte din apropiere, ca, de exemplu, vaze, scrumiere și chei; într-un caz, de altfel renumit, se pare că a fost răspunzător, fără voie, de transportarea unui câine.

Acest eveniment a avut loc la începutul lui noiembrie 1972, pe când locuia la dr. Adrija Puharich, celebru cercetător în domeniul parapsihologiei. Iată cum descrie Geller această întâmplare în autobiografia sa, *My Story:*

> A doua zi după sosirea mea la Ossining, am observat că Wellington, câinele de vânătoare negru al lui

Andrija, zăcea tremurând vizibil în pragul bucătăriei. A sunat telefonul şi Andrija a venit să răspundă la telefon, care era instalat în bucătărie. M-am gândit că va trebui să păşească peste câine, dar, deodată, Wellington a dispărut de acolo. Nu înţeleg prin asta că s-a sculat şi a plecat în altă parte. Acum o secundă era acolo şi în secunda următoare nu mai era, ca şi unele din obiectele pe care le făceam să apară sau să dispară.

După câteva secunde am zărit câinele venind spre casă de departe, din şosea. L-am chemat şi a venit la apel, tremurând în continuare şi părând supărat. Am fost, cu toţii, şocaţi. Nimeni nu a putut să explice incidentul. Andrija s-a întrebat cum poate o fiinţă ca aceasta să fie transportată în câteva secunde?

Ar fi, desigur, interesant de ştiut de ce tremura Wellington înainte să dispară. Evident, ceva a speriat câinele, dar ce anume? Ceva ce s-a petrecut în casă sau în jurul ei să-l fi speriat tocmai atunci sau a simţit vreo forţă sau energie, eventual emanată de Geller, care l-a deplasat în altă parte? Dacă prima presupunere este valabilă, avem un exemplu care dovedeşte că şi un câine poate fi teleportat de propria lui teamă; dacă însă este reală cea de-a doua, înseamnă că o forţă, de oriunde ar veni, poate fi agent cauzal al multor translocaţii umane.

Mărturia lui Geller în sprijinul dispariţiei supranaturale a câinelui Wellington din pragul bucătăriei şi al materializării lui la capătul şoselei, prevesteşte, parcă, propria lui teleportare care a avut loc exact după un an. Geller a dispărut în timp ce alerga pe o stradă din New York şi s-a materializat din nou tocmai lângă casa din Ossining a lui Puharich, deci la o distanţă de aproximativ 33 de mile. Wellington nu s-a deranjat deloc şi nu a scos nici măcar un lătrat la auzul zgomotului provocat de aterizarea bruscă a lui Geller!

Iată ce s-a întâmplat: în seara zilei de vineri, 9 noiembrie 1973, puțin după ora 6 p.m., Geller a ieșit din magazinul Hammacher-Schlemmer's din Manhattan, unde cumpărase un cadou pentru o întâlnire din aceeași seară și se grăbea înapoi spre apartamentul său, unde intenționa să se radă și să se schimbe înainte de a se întâlni cu o doamnă la 6,30 p.m. Nu mai avea mult de mers și își amintește că, după 2-3 minute, a ajuns la blocul vecin cu cel în care locuia. I s-a întâmplat apoi, fără nici un avertisment, ceva înspăimântător:

> Îmi aduc aminte că am avut impresia că fac câțiva pași înapoi. Nu știu dacă i-am făcut sau nu, dar așa am simțit. Apoi am avut impresia că am fost aspirat în sus. Nu am avut nici o senzație corporală. Am închis ochii și mi s-a părut că i-am deschis aproape imediat.

Aruncând o privire rapidă în jur, Geller și-a dat seama că nu se mai afla în Manhattan. Nu mai alerga, ci cădea de sus, din aer. Apoi s-a izbit de copertina subțire a unei verande, a trecut prin ea și a intrat în coliziune cu masa de lemn de sub ea, i-a spart cristalul și apoi a căzut pe podea; zăcând astfel, șocat și plin de vânătăi, se întreba dacă nu și-a rupt vreun os. Ținea încă strâns în mână binoclul cumpărat mai înainte. Nu i-a trebuit prea multă vreme ca să-și dea seama că a căzut pe veranda casei din Ossining a lui Puharich!

Zgomotul, provocat de „intrarea" bruscă a lui Geller și apoi strigătele acestuia l-au făcut pe Puharich să vină rapid la fața locului; inițial acesta a crezut că s-a prăbușit un copac peste verandă. Surprins totuși, l-a examinat în grabă pe Geller și a constatat că acesta era nevătămat. Puharich a relatat că a auzit zgomotul prăbușirii lui Geller pe la ora 6,15 p.m., în timp ce viziona la TV emisiunea de știri. Apoi a sunat telefonul, la capătul firului dovedindu-se a fi Maria Janis, o prietenă din Manhattan a lui Geller, cu care fusese împreună până la

ora 5,30 p.m. Aceasta știa că nu ar fi fost posibil ca Geller să ajungă la casa lui Puharich, prin mijloace obișnuite, numai în 45 de minute. Translocarea lui Geller la Ossining s-a produs, probabil, mult mai rapid, poate chiar instantaneu.

Aceasta l-a determinat pe Geller să întrebe uimit: „Ce transformare sau transportare a suferit corpul meu? Oare am fost realmente refăcut, moleculă cu moleculă? Am fost împins printr-o dimensiune, teleportat de o rază sau de o navă spațială? Ce s-a întâmplat? Nu știu".

Și o dată cu aceste exclamații de nedumerire trebuie să închei această lungă înșiruire a cazurilor de dispariție supranaturală. Am examinat multe din cele mai renumite exemple ale acestui uimitor, enigmatic și miraculos fenomen, de asemenea, numeroase cazuri mai puțin ilustre. Cred că nu veți rămâne impasibili față de numărul considerabil al acestor întâmplări, aparent imposibile, care vă vor convinge, poate, că modul în care înțelegeți lumea necesită unele modificări.

Este aproape ca și cum ne-am afla într-o închisoare cu pereții mai impenetrabili decât cel mai tare oțel, dimensiune din care nu putem forța, prin nici un fel de mijloace, evadarea, pereți care, totuși, pot căpăta fragilitatea unui balon de săpun, când se creează condiții adecvate pentru străpungerea lor.

Am găsit ceva similar în *Tao Te Ching,* unde se afirmă: „Cel mai supus lucru din lume poate nesocoti pe cel mai tare din lume — cel fără substanță intrând în cel ce nu are fisuri".

XII

Comentarii şi concluzii

> Regina avusese o presimţire rea, bazată pe o veche profeţie, ce dăinuia în amintirile despre Tărâmul Zânelor, cum că existenţa zânelor va lua sfârşit când oamenii nu vor mai crede în ele. Ea ştia cum necredinţa omului a îngheţat nimfele ce le-au precedat şi care erau păzitoarele undelor sacre şi ale munţilor argintii; omul le-a făcut să dispară cu totul.
>
> Elia, *The Defeat of Time*

Urmărind dispariţiile şi apariţiile supranaturale, am făcut o lungă călătorie în timp şi spaţiu şi am examinat relatările unor întâmplări ciudate, greu credibile. Mi-am dat toată osteneala să vă prezint, în fiecare caz, faptele reale şi relatările alternative, dacă acestea au existat. Cu toate că multe din aceste întâmplări s-au petrecut în prezenţa unor martori, trebuie să admitem că s-ar fi putut ca martorii să se înşele în relatarea lor despre cele văzute, să exagereze sau chiar să mintă. Oricum, eu nu susţin că fiecare din cazurile pe care le-am prezentat trebuie considerat relevant, dar numărul lor mare şi asemănarea lor surprinzătoare ne sugerează că cele mai multe sunt fenomene supranaturale autentice. Şi chiar dacă un singur caz este real, ne aflăm în faţa unui mare mister, care vine, se pare, în contradicţie cu tot ce ne spune experienţa noastră zilnică despre mersul lumii.

Totuşi, înainte de orice încercare de a explica cele întâmplate, ar fi util, poate, să enumăr tipurile principale de „plecări" şi „sosiri" supranaturale. Acestea sunt:

1. Dispariţia spontană totală a unei persoane, a unui animal sau obiect, care nu au mai fost văzute nici-

odată. Cam o cincime din cazurile discutate de mine sunt de acest tip.

2. Dispariţia spontană a unei persoane sau a unui animal în viaţă, urmată de apariţia lor instantanee sau aproape instantanee în alt loc. Acesta este cel mai obişnuit scenariu, prezent în aproximativ o treime din cazurile pe care le-am examinat.
3. Dispariţia voluntară a unei persoane, urmată de reapariţia ei instantanee (sau aproape) într-un loc apropiat sau depărtat. În circa 12 la sută din cazuri am considerat că pot descoperi elementul „dorinţă" din partea persoanei interesate sau a celor care erau cu ea în acel moment.
4. Dispariţia totală a unui cadavru. Este un fenomen foarte rar.
5. Dispariţia unei persoane decedate, urmată de reapariţia cadavrului în altă parte. Este, de asemenea, foarte rar.
6. Dispariţia unei persoane decedate, urmată de reapariţia ei, dar în viaţă, în altă parte. De asemenea, foarte rar.
7. Apariţia spontană, fără să fi fost precedată, după cât se ştie, de o dispariţie corespunzătoare, din alt loc. Consider că aproximativ 12 la sută din cazuri sunt de acest tip.
8. Apariţia unei dubluri care, provenind din originalul cuiva aflat în transă, poate fi considerată voluntară. Dublura este conştientă şi poate să comunice cu cei din jur. De obicei apare la oarecare distanţă de original.
9. Apariţia spontană a dublurii unei persoane conştiente, aflate, poate, în suferinţă. Apare, de obicei, alături de original, dar uneori şi la mare distanţă. Asemenea dedublare are loc, de regulă, o singură dată în viaţă, dar se poate întâmpla şi mai frecvent.

Considerăm că este util să repetăm şi factorii care însoţesc unele din dispariţiile supranaturale menţionate

și care s-ar putea să fi jucat un rol în manifestarea lor. Se pare că asemenea factori pot fi incriminați numai în dispariţiile spontane ale oamenilor, nu și în cele ale animalelor sau ale obiectelor.

1. O stare hiperemoţională, provocată de un insucces în dragoste, grija pentru bunăstarea unei persoane iubite sau a altora, teama de compromitere morală etc.
2. Un stres puternic, generat de teama de moarte, de o stare de groază sau de o moarte reală.
3. Dorința puternică de a fi altundeva.
4. O furtună violentă cu descărcări electrice.
5. O eclipsă solară.
6. O melodie „fermecată" sau un cântec minunat de păsări.

Primii trei factori sunt de ordin psihic (intern), iar ceilalți trei — de ordin fizic (extern).

Totuși, deși o furtună violentă sau o eclipsă solară sunt factori fizici, ambele pot genera o stare de groază cumplită la indivizii nervoși sau hipersensibili și, de aceea, pot fi cauza reală a unei dispariţii supranaturale însoţitoare. Mai mult decât atât, este posibil ca perturbările electromagnetice, provocate de furtuni violente și eclipse solare, să fie factorii primordiali, deși dacă este așa, cu greu se poate înțelege, în cazul unei dispariţii, de ce dispare o singură persoană și nu mai multe de lângă ea. Aceasta s-ar explica, poate, dacă presupunem că tipul de groază, declanșat de o eclipsă sau de o furtună și apărut numai la anumiți oameni, trebuie să se asocieze și cu perturbările electromagnetice provocate, înainte ca o astfel de dispariţie să se producă. De aici rezultă că o combinație, unică în felul ei, a unor factori naturali poate fi într-adevăr responsabilă de producerea unui eveniment supranatural.

Cât despre melodiile fermecate care au precedat unele dispariţii supranaturale, este uimitor câtă putere pot conferi legendele unui anumit gen de muzică. De

exemplu, Orfeu, care cânta din gură și la liră, era în stare nu numai să farmece fiarele sălbatice, ci și să pună în mișcare copacii și pietrele. De aceea, este posibil ca niște melodii sau cântece de pasăre, provenind dintr-o altă realitate, să aibă puterea de dematerializare fizică în această altă dimensiune.

Cu toate acestea, însă, este foarte greu să se determine cauza majorității dispariților examinate de mine, care nu au fost însoțite sau precedate de nici unul dintre factorii menționați mai sus. Într-adevăr, aici avem de-a face cu un mister tot atât de mare ca și evenimentul însuși.

Oricum, este important să ne punem întrebarea cum se poate corela ceva aparent atât de imposibil, cum este o dispariție supranaturală, cu fizica.

Dumneavoastră, cartea pe care o țineți în mână și scaunul pe care stați sunteți corpuri materiale. Atât dumneavoastră, cât și obiectele amintite faceți parte din lumea corpurilor solide, deși densitatea diferitelor părți ale corpului variază considerabil, ca și în cazul cărții și al scaunului dumneavoastră (în mai mică măsură). De exemplu, scheletul este partea cea mai densă și rigidă a organismului uman, în timp ce grăsimea și mușchii au o densitate mai mică și o flexibilitate mai mare. Unele componente ale organismului nostru, ca, de exemplu, sângele, saliva și limfa sunt lichide. Într-adevăr, compusul chimic ce reprezintă volumul maxim (aproximativ 70 la sută) din corpul nostru este apa, o combinație a două gaze — hidrogenul și oxigenul. De aceea, soliditatea noastră este, în mare măsură, iluzorie.

Dacă examinăm atomii, elemente constitutive ale materiei, orice gen de soliditate se dovedește a fi un miraj. În loc să fie mici bile solide, cum se credea odinioară, astăzi, se știe că sunt alcătuiți din particule și mai mici, subatomice, dintre care două tipuri — protonii și neutronii — formează micul nucleu central, iar în jurul acestuia gravitează electronii, și mai minusculi; astfel se

realizează o structură similară cu un miniatural sistem solar. De fapt, păstrând proporțiile, electronii sunt tot atât de depărtați de nucleu, ca și unele planete de soare.

Această succintă descriere a structurii atomului ne arată că fiecare atom constă, aproape integral, din spații goale. Câteva cifre ne pot ajuta să înțelegem cât de gol este un atom în realitate. De exemplu, dacă comparăm volumul atomului cu cel al nucleului (în care e concentrată cea mai mare parte a masei nucleare), raportul dintre ele este de ordinul a zece mii de miliarde la unu! Această uriașă preponderență a spațiului vid asupra masei într-un singur atom este valabilă și pentru întregul nostru corp. Rezultă, deci, că dacă fiecare atom din structura corpului nostru s-ar îndesi și apoi s-ar alipi de vecinii săi, mărind astfel spațiul gol din ecuație, volumul nostru s-ar micșora în așa măsură încât ar deveni complet invizibil, nu numai cu ochiul liber, ci și cu cel mai puternic microscop. Într-adevăr, am deveni, cu toții, atât de mici, încât întreaga populație umană, astfel concentrată, ar putea să încapă, confortabil, în punctul pus după prezenta frază. (Întrucât greutatea noastră ar rămâne neschimbată, ar rezulta un punct de o greutate enormă!)

Ca să ne încurce și mai mult, protonii și neutronii din nucleul atomic au și ei, după cum se știe, structura lor internă, formată fiecare din trei particule subatomice și mai mici, numite quark-uri. Electronii și aceste quark-uri nu sunt numai particule materiale minime, deoarece ele se comportă, în unele situații, ca niște particule, iar în alte situații, ca niște unde, similare cu cele de lumină. Ca și fotonii, aceste quark-uri sunt cuante de energie, a căror „soliditate" derivă, întru totul, din forțele pe care le generează — 1) electromagnetism, 2) gravitație, 3) forța mică și 4) forța mare — și mai puțin din proprietățile lor materiale.

De aici rezultă că dacă aceste forțe care țin laolaltă particulele subatomice și atomii corpului nostru ar fi

cumva anihilate, ne-am volatiliza instantaneu. Aceasta ar putea fi, desigur, o formă de dispariție, deși cred că termenul „disoluție" este mult mai potrivit pentru descrierea unui asemenea fenomen. După cum am notat, unii oameni au dispărut „ca un fum de țigară", acesta fiindu-le, așadar, sfârșitul. Oricum, dacă o asemenea dezintegrare totală poate avea loc, fiecare este liber să presupună în ce împrejurări sau condiții se petrece aceasta.

Cu toate că suntem doar cu ceva mai mult decât niște ambalaje ale unui spațiu gol, făcut aparent solid de forțe atomice, avem o componentă, poate chiar două, complementare, care ne deosebesc de pietrele pe care le călcăm și de aerul pe care îl respirăm. Prima, este mintea noastră, iar a doua, a cărei existență este discutabilă pentru unii, sufletul nostru. Nici una din ele nu este de natură fizică, ceea ce însemnează că sunt infinit mai „goale" decât aproape totala inconsistență a corpului nostru. În plus, aceste două componente sunt „noi" — tu și eu — într-un sens mult mai intim decât corpurile noastre și s-ar putea ca, într-o formă unită, să supraviețuiască morții noastre fizice. În această privință ele ne oferă speranța nemuririi și a libertății finale.

Întrucât mintea și sufletul dețin conștiința de sine și pentru că în mod independent se pot deplasa instantaneu oriunde doresc, probabil de aceea în ele se află secretul înțelegerii dispariților supranaturale și a teleportării corpului fizic care adesea li se asociază. S-ar putea, de exemplu, ca această combinație minte/suflet să fie în stare, în unele situații rare, să ne reducă instantaneu la dimensiunile unei particule submicroscopice de energie vibrantă, după care să ne proiecteze, numai prin puterea gândului, cu viteza luminii, la distanță, unde să ne refacă volumul într-o clipită. Astfel am dispărea dintr-un loc, reapărând instantaneu în altul.

Ne-am familiarizat cu ideea teleportării grație unor filme SF de la televiziune, ca, de exemplu, *Star Trek*, și știm că ea a putut fi realizată efectiv în 1943, în cadrul

„Experimentului Philadelphia". Dacă mi-e îngăduit să vă reamintesc, în cursul acestui experiment vasul și echipajul său au fost expuse la acțiunea unor unde electromagnetice de intensitate extrem de mare, care, dacă relatările sunt adevărate, au dus la dispariția și teleportarea lor, temporară, la distanță. Dar nici *Star Trek,* nici „Experimentul Philadelphia" nu ne ajută să explicăm în ce fel o navă și alte obiecte neînsuflețite sau chiar o turmă de vite pot fi teleportate spontan dintr-un loc în altul. De fapt, teleportarea pare chiar mai puțin credibilă decât o dispariție fățiș supranaturală.

Aceste deplasări instantanee sunt însă privite cu calm de fizicieni, care discută despre proprietățile găurilor negre, obiecte stelare superdense, formate din stele prăbușite. Găurile negre au o putere gravitațională atât de mare încât nimic, nici măcar lumina, nu poate să le scape, de unde și numele lor. Hotarul exterior al unei găuri negre, cunoscut ca orizont pregătitor, o separă complet de orice lucru din universul înconjurător. Totuși, în interiorul găurilor negre care se rotesc există un al doilea orizont pregătitor având forma unui inel. Se crede că o navă cosmică ce pătrunde într-o gaură neagră în rotație și intră în orizontul intern inelar nu va fi strivită ci, teoretic, regurgitată instantaneu printr-o gaură albă (cele două fiind conectate, în spațiu cu o „gaură vermiculară"), fie undeva, departe, în acest univers (poate la sute de ani-lumină distanță de gaura neagră), fie în cu totul alt univers. Prin urmare, teoretic, teleportarea la distanțe de neînchipuit s-ar putea realiza *via* gaura neagră.

Totuși am văzut că teleportarea are loc pe pământ, deși nu foarte frecvent. Cu alte cuvinte, convingerea noastră convențională cum că materia se poate deplasa numai liniar, sub impulsul unei energii, nu reprezintă întregul adevăr, chiar dacă ea descrie o mulțime de mișcări fizice. Cele mai multe comunicații la distanță între oameni se fac prin scrisori, telefon sau fax, dar unele se

realizează prin telepatie, adică prin contacte directe de la minte la minte. O dimensiune mental/emoțională este, cu siguranță, evidentă în unele cazuri de teleportare, în care groaza, stresul sau anxietatea grăbesc sau determină scoaterea instantanee a victimei din zona periculoasă sau din starea de suferință. O asemenea stare critică afectează conștiința, ceea ce ne sugerează imediat de ce se întâmplă uneori teleportarea *post mortem,* când conștiința, separată de corpul fizic după moarte, nu-și dă, poate, seama imediat ce i s-a întâmplat și păstrează suficientă teamă și suferință care să determine teleportarea fostului ei sălaș.

Adevăratele dispariții supranaturale (în opoziție cu dezintegrarea corporală) ce constau în ieșirea definitivă a unei persoane din lumea noastră, pot fi explicate dacă presupunem că persoana dispare prin depășirea hotarului care separă lumea noastră de o altă dimensiune a existenței. Asemenea dimensiuni sunt lumi ca a noastră (deși acesta poate fi un termen prea limitat), în întregime materiale și stabile, care a) ocupă aceeași zonă spațială cu noi, fiind totuși despărțite de noi sau b) sunt fizic departe de noi, deși legate cumva de noi prin niște „găuri vermiculare", asemănătoare cu cele ce unesc o gaură neagră dintr-un univers, cu una albă din altul. Pătrunderea în una sau alta din aceste dimensiuni este oferită de o „poartă" psihică, mai curând decât de „găurile" și vacuitățile preconizate de dr. Hern al lui Bierce. Asemenea „porți" nu sunt, desigur, structuri permanente, dar pot fi create, se pare, de emoții negative puternice, servind deci ca ieșiri de salvare; unele energii fizice, ca electromagnetismul, pot contribui, de asemenea, la formarea acestor „porți". Cu toate acestea, se pare că, uneori, o persoană obișnuită și fericită (chiar un animal sau un obiect) poate să treacă, accidental, printr-o asemenea „poartă", care s-a deschis inexplicabil, și să dispară fără urmă; pe aceeași cale, locuitori ai altei dimensiuni pot dispărea uneori din lumea lor, trezindu-se la noi.

Deocamdată, orice speculații sunt inutile, atâta timp cât nu putem emite decât presupuneri privind natura dimensiunilor alternative și a relațiilor lor cu lumea noastră. La urma urmei, avem atât de puține cunoștințe despre propria noastră lume. Hotarul care ne separă pe noi de ei este, de asemenea, o enigmă totală, deși misticii și unii căutători de adevăr susțin că bariera dintre noi înșine și realitățile spirituale superioare este total impenetrabilă pentru egoiști și materialiști, deficitari la capitolul puritatea inimii. S-ar părea că bariera dintre dimensiunea noastră și oricare alta, după cum am sugerat mai sus, funcționează după principiul „tot sau nimic".

În această privință se impune să ne reamintim legendele care au circulat în toată Europa și în alte părți ale lumii despre strania populație minusculă a spiridușilor, ființe asemănătoare cu noi în anumite privințe și totuși atât de diferite. S-a spus despre ei că frecventau locuri „afară din drum"; în realitate însă ei veneau, probabil, dintr-o altă realitate a existenței, în care trăiau, sau au intrat printr-un munte sau inel fermecat. Oamenii pot pătrunde în lumea zânelor numai fiind invitați, prin răpire sau accidental. Viața de acolo este veselă și plăcută: acolo se benchetuiește, se râde și se dansează pe o muzică minunată. Timpul trece acolo mai încet decât aici. Pătrunderea acolo prezintă riscul de a nu te mai putea întoarce niciodată, dacă ai gustat din bucatele oferite de zâne.

Noi nu credem în asemenea povești, de asemenea nici în centauri, satiri sau nimfe, care nu sunt altceva decât rodul imaginației omenești. Totuși există numeroase relatări ale unor martori care atestă realitatea lor. De aceea, natura lor intrigantă și amăgitoare pare să derive din faptul că, știind cum poate fi trecută bariera dintre dimensiunea lor și a noastră, erau în stare să dispară din ochii noștri într-o clipită.

Am abandonat misterele, mai ales pe cele care amenință să zdruncine „casa" bunului simț obișnuit al reali-

tăţii „ştiinţifice“ pe care am construit-o în jurul şi deasupra noastră. După cum însă Buddha a ajuns, prin meditaţie, la cugetarea că lumea materială este numai o iluzie senzorială, fizicienii au stabilit, într-un târziu, că zeul avea dreptate. Singura realitate este că nimic nu este cum pare. Într-adevăr, putem spune că întreaga noastră existenţă, asemenea sistemului comunist, descris atât de plastic de Sir Winston Churchill, este o ghicitoare, învelită într-un mister al unei enigme.

De aceea, atât dispariţiile supranaturale, cât şi apariţiile supranaturale constituie imposibilul posibil.

Către cititori

Mi-ar face o deosebită plăcere să primesc veşti de la oricare dintre dumneavoastră, cititorii mei, care a fost martor la o dispariţie sau apariţie supranaturală (eventual, la amândouă) sau care a trecut el însuşi printr-o asemenea experienţă. Vă rog să-mi trimiteţi o relatare cât mai exactă, pe adresa editorului prezentei cărţi, indicând data şi locul întâmplării (întâmplărilor), precum şi numele tuturor celor care pot să confirme ceea ce aţi văzut sau trăit dumneavoastră.

Numai prin culegerea unor relatări exacte din prima sursă, prin compararea şi analizarea lor putem spera să înţelegem ce s-a întâmplat de fiecare dată. Dacă totul va merge bine, vă voi prezenta dumneavoastră — publicul meu — cazurile relatate şi concluziile la care am ajuns, într-o carte viitoare.

Vă mulţumesc pentru interesul şi sprijinul dumneavoastră.

Rodney Davis

Bibliografie

M.A. Aksakow, *Un case de Dematerialisation Partielle du Corps d'un Medium, Enquete et Commentaires* (Librairie de l'art independent, Paris, 1896)

Donald Attwater, *The Penguin Dictionary of Saints* (Penguin Books, 1974)

Sabine Baring-Gould, *The Disappearance of Bathurst,* în „The Cornhill Magazine", March 1887

Sabine Baring-Gould, *The Lives of the Saints* (John Grant, Edinburgh, 1914)

Henry Bathurst, *Memoirs of the Late Dr Henry Bathurst, Lord Bishop of Norwich* (1837)

Paul Begg, *Into Thin Air: People Who Disappear* (David and Charles, 1979)

Charles Berlitz, *Without a Trace* (Granada Publishing Limited, 1978)

Charles Berlitz şi William Moore, *The Philadelphia Experiment* (Granada Publishing Limited, 1980)

Ambrose Bierce, *Can Such Things Be?* (Neale Publishing Company, 1910)

Janet şi Colin Bord, *Modern Mysteries of Britain* (Grafton Books, 1987)

Dora Broome, *Fairy Tales from the Isle of Man* (The Norris Modern Press Limited, 1963)

Hereward Carrington, *Psychic Oddities* (Rider and Company, 1952)

County Folk-Lore, Volume 1, part 2, Suffolk, collected and edited by Lady Eveline Camilla Gurdon (David Nutt, 1895)

Alexandra David-Neel, *Magic and Mystery in Tibet* (Unwin Paperbacks, 1965)

Dr Nandor Fodor, *Mind over Space* (The Citadel Press, 1962)
Dr Nandor Fodor, *The Encyclopaedia of Psychic Science* (The Citadel Press, 1974)
Dr Nandor Fodor, *These Mysterious People* (Rider & Company)
Gerald B. Gardner, *Witchcraft Today* (Pedigree Books, 1960)
Michael Geddes, Chancellor of the Church of Sarum, *The Life of Maria de Jesus* etc. în „Miscellaneous Tracts", Volumul III (1702)
Uri Geller, *My Story* (The Hamlyn Publishing Group Limited, 1976)
John Graham, *The Haunted Homes and Family Traditions of Great Britain*
Robert Graves, *The Greek Myths* (Penguin Classics, 1957)
Gwendolyn Kelley Hack, *Modern Mysteries at Millesimo Castle, Italy* (Rider and Company, 1956)
Sir John Hall, *Four Famous Mysteries* (Nisbet and Company, 1922)
Clive Harold, *The Uninvited* (Star Paperbacks, 1979)
H.A. Harris, *Greek Athletes and Athletics* (Hutchinson & Company Limited, 1964)
Stephen W. Hawking, *A Brief History of Time* (Bantam Press, 1988)
Herodotus, *The Histories* (Translated by Aubrey de Selincourt) (Penguin Classics, 1954)
Francis Hitching, *The World Atlas of Mysteries* (William Collins Sons & Company Limited, 1978)
Homer, *The Iliad* (Translated by E.V. Rieu) (Frederick Warne and Company, c. 1890)
Anna Jameson, *Legends of the Monastic Orders* (Longmans, Green and Company, 1891)
Thomas Keightley, *The Fairy Mythology* (William Harrison Ainsworth, 1828)
Sir Thomas Downing Kendrick, *Mary of Agreda — The Life and Legend of a Spanish Nun* (Routledge and Kegan Paul, 1967)
Robert Kirk, *The Secret Commonwealth of Elves, Fauns and Fairies* (1691)
Larousse Encyclopedia of Mythology (Batchworth Press Limited, 1959)

J. Lempriere, *A Classical Dictionary* (George Routledge and Sons, 1919)

Livy, *The Early History of Rome* (translated by Aubrey de Selincourt) (Penguin Classics, 1960)

Carey MacWilliams, *Ambrose Bierce etc.* (1929)

John Michell și Robert J.M. Rickard, *Phenomena: A Book of Wonders* (Thames and Hudson, 1977)

Walter Neale, *Life of Ambrose Bierce* (Neale Publishing Company, 1929)

Elliott O'Donnell, *Haunted Britain* (Rider and Company)

Elliott O'Donnell, *Strange Disappearances* (John Lane, The Bodley Head, 1927)

Colin Parsons, *Encounters with the Unknown* (Robert Hale, 1990)

Philostratus, *The Life of Apollonius of Tyana* (Loeb Classical Library, 1969)

Plutarch, *The Life of Romulus* (translated by John Langhorne and William Langhorne) (Edward and Charles Dilly, 1774)

Wellesley Tudor Pole, *The Silent Road* (Neville Spearman, 1972)

Reader's Digest Folklore, Myths and Legends of Britain (Reader's Digest Association Limited, 1977)

Reader's Digest Mysteries of the Unexplained (Reader's Digest Association Inc., 1982)

Mendel Sachs, *Einstein versus Bohr: The Continuing Controversies in Physics* (Open Court Publishing Company, 1988)

Idries Shar, *The Secret Lore of Magic* (Sphere Books, 1972)

Ralph Shirley, *The Mystery of the Human Double* (The Olympia Press Inc., 1972)

William Smith (ed.), *A Dictionary of Greek and Roman Geography* (John Murray, 1879)

Stories of the Holy Fathers, compiled by Athanasius, Palladius, Saint Jerome, and others (Translated by Sir Ernest Wallis Budge) (Oxford University Press, 1934)

„The Search for the Lost Mr Bathurst" (*The Westminster Review*, Volume 134, No. 4, 1890)

The Unexplained: Mysteries of Time and Space (Orbis Publishing Limited, 1980)

Mrs Tryphena Thistlethwayte, *Memoirs and Correspondence of Dr Henry Bathurst, Lord Bishop of Norwich* (1853)

H.F. Tozer, *A History of Ancient Geography* (Cambridge University Press, 1897)

G.N.M. Tyrrell, *The Personality of Man* (Penguin Books, 1948)

Agnes Carr Vaughan, *Those Mysterious Etruscans* (Robert Hale, 1966)

J.F. Webb (translator), *Lives of the Saints* (SS Brendan, Cuthbert, and Wilfrid) (Penguin Books, 1965)

Harold T. Wilkins, *Mysteries: Solved and Unsolved* (Odhams Press, 1959)

Colin şi Damon Wilson, *The Encyclopaedia of Unsolved Mysteries* (Harrap Limited, 1987)

Kathleen Wiltshire, *Ghosts and Legends of the Wiltshire Countryside* (1973)

Sir Frederick Charles Lascelles Wraxall, *Remarkable Adventures and Unrevealed Mysteries* (London, 1863)